C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Doyle_Arthur_Conan-4-Udoli_Strachu.pdb

PDB Name: Doyle_Arthur_Conan-4-Udoli_Stra
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Sir Arthur Conan Doyle
PŘÍBĚHY SHERLOCKA HOLMESE
SVAZEK IV

Údolí strachu

Pes baskervillský

Milý Robinsone,

tato kniha vděčí za svůj vznik Vám - neboť Vy
jste mi pověděl o této západoanglické pověsti. Přijměte můj dík za to,
i za informace, které pomohly obraz dokreslit

Váš A. Conan Doyle

Hindhead,
Haslemere

KAPITOLA I
SHERLOCK HOLMES

Sherlock Holmes, jenž zpravidla - s výjimkou nevzácných případů, kdy byl vzhůru celou noc až do rána - chodíval k snídani velmi pozdě, seděl tentokrát již za stolem. Já postával u krbu a právě jsem vzal do ruky vycházkovou hůl, kterou zde náš návštěvník předchozího večera zapomněl. Byl to pěkný, masivní kus dřeva s cibulovitou rukojetí, hůl onoho druhu, které se říká "singapúrka". Těsně pod rukojetí byla hůl obtočena stříbrným prstencem širokým skoro na dva prsty. "Jakubu Mortimerovi z K. K. CH. jeho přátelé z L. N. CH. C." bylo na kroužku vyryto a letopočet "1884". Byla to přesně taková hůl, jakou nosívali staromódní rodinní lékaři - důstojná, solidní a uklidňující.
"Nuže, Watsone, co jste z ní vyčetl?"
Holmes seděl obrácen zády ke mně a já mu ničím nenaznačil, čím se zabývám.
"Jak víte, co dělám? Máte oči v temeni hlavy?"
"Nemám oči vzadu, mám však před sebou postříbřenou a dobře vyleštěnou kávovou konvici," řekl. "Ale povězte mi, Watsone, co vám ta hůl našeho návštěvníka říká. Jelikož jsme měli smůlu a propásli ho a nemáme potuchy, co si přál, nabývá tato upomínka důležitostí. Řekněte mi, jak byste na základě pečlivé prohlídky hole rekonstruoval jejího majitele."
"Myslím," řekl jsem a řídil jsem se přitom podle svých možnosti metodou svého přítele, "že doktor Mortimer je zámožný obstarší lékař, požívající značné vážnosti, jak soudím z toho, že mu jeho přátelé projevili uznání právě tímto darem."
"Výborně!" řekl Holmes. "Znamenité!"
"Domnívám se dále, že pravděpodobně jde o lékaře venkovského, který mnohé cesty k pacientům konává pěšky."
"Proč si to myslíte?"
"Protože tato hůl, ačkoliv byla původně velmi elegantní, je nyní tak sešlá, že si nedovedu představit, jak by ji nosil městský lékař. Silný železný bodec je opotřebovaný, je tudíž jasné, že majitel se s holí mnoho nachodil."
"Naprosto logické!" řekl Holmes.
"Velmi informativní jsou dále zkratky vyrytého věnování. Pakliže dostal tento dárek člen Královské koleje chirurgů, jenž je venkovským lékařem, od nějakých přátel, skoro bych řekl, že to L. N. je zkratka pro nějakou loveckou společnost - řekněme Lovci-Nimrodi z Chá. Cé. Snad jejím členům poskytl lékařskou pomoc a oni mu oplátkou věnovali dárek."
"Vskutku, Watsone, překonáváte sám sebe," řekl Holmes, odstrkuje židli a zapaluje si cigaretu. "Musím říci, že ve zprávách, které jste tak laskavě uveřejnil o mých drobných úspěších, jste šmahem snižoval své vlastní schopnosti. Byť třeba sám nesvítíte, jste vodičem světla. Jsou lidé, kteří - aniž sami byli nadáni genialitou - mají pozoruhodnou schopnost genialitu podněcovat. Musím se přiznat, můj milý brachu, že jsem vaším velkým dlužníkem."
Něco takového mi dosud ještě nikdy neřekl a musím se přiznat, že mě jeho slova nadmíru potěšila, neboť jsem byl často rozmrzen lhostejností, kterou projevoval vůči mému obdivu i vůči mým pokusům dodat jeho metodám publicitu. Také mne pýchou naplnila myšlenka, že jsem jeho systém ovládl tak dalece, že jsem ho dokázal aplikovat způsobem, jenž si vysloužil jeho pochvalu. Teď mi Holmes vzal hůl z ruky a po několik minut se na ni díval prostým okem. Potom se na jeho tváři objevil výraz zájmu. Holmes odložil cigaretu, přistoupil s holí k oknu a znova ji prohlížel lupou.
"Zajímavé, byť i velmi prosté," řekl, když se vracel do svého oblíbeného kouta na pohovce. "Hůl zajisté poskytuje několik náznaků. Dává nám výchozí body pro četné soudy."
"Uniklo mi snad něco?" otázal jsem se poněkud netýkavě. "Doufám, že jsem nepřehlédl nic důležitého."
"Je mi líto, milý Watsone, ale většina vašich úsudků byla mylná. Když jsem říkal, že mě podněcujete, mínil jsem tím, abych pravdu děl, že jsem tu a tam došel pravdy proto, že mým vodítkem byly vaše omyly, jichž jsem si povšiml. Nechci tím říci, že v tomto případě nemáte vůbec pravdu. Náš muž je zajisté venkovský lékař. A mnoho chodí."
"Měl jsem tedy pravdu."
"Až potud."
"To je přece celá pravda."
"Nikoliv, nikoliv, milý Watsone, není to celá pravda - zdaleka to není celá pravda. Mám dojem, že lékař dostane dárek spíš od nemocnice než od nimroda, a vycházíme-li z předpokladu, že jde o londýnskou nemocnici, nabízejí písmena CH. C. velmi zřetelně výklad Charing Cross."
"Můžete mít pravdu."
"Pravděpodobnost ukazuje tím směrem. A uznáme-li tento dohad za hypotézu, máme nové východisko, z něhož můžeme začít konstruovat obraz našeho neznámého návštěvníka."
"Nuže," řekl jsem, "dejme tomu, že L. N. CH. C. znamená opravdu ‚Londýnská nemocnice Charing Cross', co z toho můžeme odvodit dále?"
"Nic se vám nevybavuje? Znáte mé metody. Použijte jich!"
"Napadá mi toliko nejprostší závěr, že ten člověk měl praxi v Londýně, než se odstěhoval na venkov."
"Myslím, že bychom se mohli odvážit ještě trochu dále. Podívejte se na to pod tímto zorným úhlem. Při jaké příležitosti lidé nejpravděpodobněji dávají upomínkové dárky? Za jakých okolností se jeho přátelé sdružili, aby mu něco věnovali z přátelství na památku? Zajisté ve chvíli, kdy doktor Mortimer opouštěl místo v nemocnici, aby si zařídil vlastní praxi. Víme, že dostal dárek. Domníváme se, že zaměnil městskou nemocnici za venkovskou praxi. Myslíte, že překračujeme přístupné meze logického uvažování, řekneme-li, že dostal dárek při odchodu?"
"Zní to vskutku pravděpodobně."
"Nuže, jistě si uvědomujete, že doktor Mortimer nemohl být řádným členem lékařského sboru nemocnice, neboť takové místo může zastávat toliko muž, jenž má v Londýně dobrou a zavedenou praxi. A takový člověk by sotva zapadl na venkově. Čím tedy byl? Když pracoval v nemocnici, a přece nebyl řádným členem lékařského sboru, mohl být toliko sekundářem na chirurgii nebo na interně, ne o moc víc než student v některém z posledních semestrů. A odešel z nemocnice před pěti lety - datum je na holi. Takže váš vážný, obstarožný rodinný lékař se rozplývá a mizí v neznámu,

můj milý Watsone, a na jeho místě se vynořuje junák mladší třicíti let, přívětivý, prostý ctižádosti, roztržitý a majitel psa, kterého bych zhruba popsal takto: je větší než foxteriér a menší než buldok."
Nevěřícně jsem se zasmál, když se Sherlock Holmes pohodlně opřel o lenoch pohovky a začal vypouštět ke stropu vlnité kroužky dýmu.
"Pokud jde o závěrečná tvrzení, nemám možnost vás kontrolovat," řekl jsem, "ale naštěstí není nesnadné zjistit několik dat o jeho věku a o jeho lékařské dráze."
Vzal jsem ze své malé lékařské poličky Adresář lékařů a našel jsem tam jeho jméno. Bylo tam několik Mortimerů, ale naším návštěvníkem mohl být jenom jediný z nich. Přečetl jsem záznam nahlas:
"Mortimer Jakub, člen K. K. H., promován 1882, adresa: Grimpen, Dartmoor, Devonshire. Sekundář od 1882 do 1884 v londýnské nemocnici Charing Cross. Získal Jacksonovu cenu za srovnávací patologii svou prací Je nemoc projevem atavismu?' Dopisující člen Švédské patologické společnosti. Autor statí ‚Několik mimořádných případů atavismu' (Lancet, 1882), ‚Dosahujeme pokroku?' (Časopis pro psychologii, březen 1883). Obvodní lékař pro farnosti Grimpen, Thorsley a High Barrow."
"Ani zmínky o té lovecké společnosti, Watsone," řekl Holmes s rozmarným, trošinku zlomyslným úsměvem, "ale je to venkovský lékař, jak jste velmi bystře rozpoznal. Myslím, že mé úsudky jsou celkem potvrzeny. Pokud jde o přídavná jména, jichž jsem užil, řekl jsem, neklame-li mne paměť: přívětivý, prostý ctižádosti a roztržitý. Pokud sahá moje zkušenost, jen přívětivý člověk dostává na tomto světě dárky na památku, jen člověk prostý ctižádosti opustí londýnskou kariéru a jde na venkov a jen roztržitý člověk zanechá po hodině čekání ve vašem pokoji hůl místo navštívenky."
"A ten pes?"
"Má ve zvyku nosit tuto hůl za pánem. Jelikož je to těžká hůl, pes ji drží pevně za prostředek a stopy jeho zubů jsou velmi zřetelné. Velikost čelistí, jak ji ukazuje mezera mezi těmito stopami, je podle mého názoru příliš značná pro foxteriéra, a ne dosti veliká na buldoka. Mohl by to být - a u všech všudy, je to dlouhosrstý kokršpaněl."
Sherlock Holmes na začátku své řeči povstal a mluvil chodě po světnici. Nyní se zastavil ve výklenku okna. V jeho hlase bylo tolik jistoty, že jsem překvapeně vzhlédl.
"Můj milý brachu, jak to, prosím vás, můžete tak bezpečně vědět?"
"Z prostého důvodu, že vidím příslušného psa na samém prahu našeho domu, a v tuto chvíli slyšíte, jak jeho majitel zvoní. Prosím vás, neodcházejte, Watsone. Je to váš kolega v povolání a vaše přítomnost mi snad bude užitečná. Je to dramatický a osudový okamžik, Watsone, když slyšíte na schodišti kroky, jež vstupují do vašeho života, a nevíte, zda přinášejí dobro či zlo. Čeho si doktor Jakub Mortimer, muž vědy, žádá od Sherlocka Holmese, kriminalisty? Vstupte!"
Vzhled našeho návštěvníka mě překvapil, neboť jsem očekával typického venkovského lékaře. Ve skutečnosti však byl doktor Mortimer velmi vysoký hubený muž s nosem dlouhým jako zobák, jenž strměl z úzkého prostoru mezi dvojicí šedých, bystrých oči, blýskajících zpod brejlí se zlatými obroučkami. Oblečen byl po doktorském způsobu, ale trochu nedbale, neboť jeho šosatý kabát byl neokartáčovaný a jeho kalhoty roztřepené. Ač mlád, měl již sehnutá záda a při chůzi předkláněl hlavu; jeho obličej měl výraz jakési dobromyslné zvídavosti. Když vstoupil, padl jeho pohled na hůl v Holmesově ruce a doktor Mortimer se k ni s radostným zvoláním rozběhl.
"Jsem tak rád," řekl. "Nebyl jsem si jist, zda jsem ji zapomněl zde nebo v kanceláři lodní společnosti. Nechtěl bych o ni přijít za nic na světě."
"Je to patrně čestný dar," řekl Holmes.
"Ano."
"Od nemocnice Charing Cross?"
"Od několika tamních přátel. Dali mi to k svatbě."
"Ouha, ouha, to je zlé!" řekl Sherlock Holmes, potřásaje hlavou.
Doktor Mortimer poněkud překvapeně zamrkal.
"Proč je to zlé?"
"Jen potud, že jste pošramotil naše úsudečky. Ke svatbě, jste řekl?"
"Ano. Oženil jsem se, a tak jsem dal vale nemocnici a tím i veškeré naději na konsiliární praxi. Bylo třeba, abych založil vlastní domácnost."
"Nuže, tak velmi jsme se koneckonců nezmýlili," řekl Holmes. "A nyní by doktor Jakub Mortimer -"
"Pan Mortimer, pan - pouhý obyčejný chirurgus."
"A zřejmě muž přesného způsobu myšlení."
"Diletant ve vědě, pane Holmesi, sběratel mušliček na březích velkého neznámého oceánu. Předpokládám, že mluvím s panem Sherlockem Holmesem a nikoliv -"
"Ne, toto je můj přítel doktor Watson."
"Těší mne, že vás poznávám, pane doktore. Slyšel jsem o vás v souvislosti s vaším přítelem. Velmi mě zajímáte, pane Holmesi. Sotva jsem čekal lebku tak dolichokefalní nebo tak výrazně vyvinuté oblouky nadočnicové. Dovolil byste, abych přejel prstem po vašem parietálním švu? Odlitek vaší lebky, pane, dokud nebude k dispozici originál, by byl ozdobou každého antropologického muzea. Nechci být nevkusný, ale musím se přiznat, že bych měl hrozně rád vaši lebku."
Sherlock Holmes pohybem ruky nabídl našemu podivnému hostu židli.
"Jste, pane, jak vidím, stejným nadšencem ve svém oboru jako já v mém," řekl. "Z vašeho ukazováčku usuzuji, že si kroutíte cigarety. Neváhejte si zapálit."
Muž vytáhl papír a tabák a s překvapující dovednosti ukroutil cigaretu. Měl dlouhé senzitivní prsty, mrštné a neklidné jako tykadla hmyzu.

Holmes mlčel, ale podle jeho rychlých letmých pohledů jsem viděl, jak velmi ho náš podivný návštěvník zajímá.
"Mám za to, pane," řekl Holmes konečně, "že jste mě včera a znova dnes nepoctil návštěvou jen z toho důvodu, abyste si mohl prohlédnout mou lebku."
"Nikoliv, pane Holmesi, nikoliv; ačkoliv jsem šťasten, že jsem měl příležitost i k tomu. Přišel jsem k vám, pane Holmesi, protože vím, jaký jsem nepraktický člověk, a protože jsem se náhle octl tváří v tvář problému krajně vážnému a mimořádnému. A jelikož vím a uznávám, že jste druhý největší odborník v Evropě-"
"Co nedíte, pane! Smím se vás otázat, kdo má čest být prvním?" řekl poněkud podrážděně Holmes.
"Člověku, zvyklému na přesný, vědecký způsob myšlení, práce Alfonse Bertillona musí povždy velmi imponovat."
"Nebylo by tudíž lepší, kdybyste se otázal o radu jeho?"
"Řekl jsem, pane: člověku přesně vědeckému. Pokud jde o praktická řešení, jste obecně uznáván jako jedinečný. Doufám, pane, že jsem vás bezděky -"
"Jen maličko," řekl Holmes. "Myslím, doktore Mortimere, že byste jednal moudře, kdybyste mi laskavě bez dalších okolků prostě pověděl, jakého druhu je věc, ve které si žádáte mé pomoci."

KAPITOLA II
KLETBA RODU BASKERVILLŮ

"Mám v kapse rukopis," řekl doktor Jakub Mortimer.
"Zpozoroval jsem to, jakmile jste vstoupil do místnosti," řekl Holmes.
‚Je to starý rukopis."
"Začátek osmnáctého století, leč by to byl padělek."
"Jak to můžete říci, pane?"
"Po celou dobu, co jste hovořil, jste mi umožňoval studovat část papíru, vyčnívajícího na dva prsty z vaší kapsy. Byl by věru špatným odborníkem, kdo by nemohl určit stáří listiny s přesností zhruba na desítiletí. Možná že jste četl mou monografii o této otázce. Kladu váš rukopis do roku 1730."
"Přesné datum je sedmnáct set dvaačtyřicet." Doktor Mortimer vytáhl papír z náprsní kapsy. "Tento rodinný dokument mi svého času svěřil sir Charles Baskerville, jehož náhlá a tragická smrt vyvolala před třemi měsíci v Devonském hrabství tolik rozruchu. Mohu směle říci, že jsem byl nejen jeho lékařem, ale i jeho osobním přítelem. Sir Charles byl muž bystrého rozumu, pane, člověk chytrý, znalý světa, a měl k blouznění a k obrazotvornosti tak daleko jako já sám. A přece bral tento dokument velmi vážně a jeho mysl byla připravena přesně na takový konec, jaký potom vzal."
Holmes vztáhl po listině ruku a rozložil a uhladil ji na svém koleně.
"Vidíte, Watsone, že písař užíval střídavě dlouhého a krátkého s. Je to jeden z četných znaků, které mi umožnily určit datum."
Díval jsem se přes jeho rameno na zažloutlý papír a na vybledlé písmo. V záhlaví bylo napsáno: "Zámek Baskerville" a pod tím velkými načmáranými číslovkami: "1742".
"Vypadá to jako nějaký záznam."
"Ano, je to záznam o jisté pověsti, která se traduje v rodu Baskervillů."
"Domnívám se však, že si přejete mé rady ve věci modernější a praktičtější?"
"Ano, jde o věc krajně praktickou a naléhavou, jež musí být rozřešena do dvacíti čtyř hodin. Leč rukopis je krátký a těsně souvisí s věcí. Dovolíte-li, přečtu vám jej."
Holmes se opřel o lenoch své židle, sepjal ruce svým způsobem, to jest tak, že se dotýkaly konečky prstů, a zavřel oči s výrazem člověka odevzdaného osudu. Doktor Mortimer otočil rukopis ke světlu a přečetl vysokým, nemelodickým hlasem následující podivné starosvětské vyprávění:
"O původu psa rodu Baskervillů bylo jest mnoho lícní. An však v přímé posloupností pocházím od Huga Baskervilla a an jsem tento příběh slyšel od svého otce, který ho rovněž slyšel od svého otce, sepsal jsem toto v pevné víře, že věc se zběhla veskrze tak, jak zde psáno. A přeji sobě, abyste věřili, synové moji, že táž Spravedlnost, která hříchy tresce, i odpustiti je může nejmilostivěji a že žádná kletba není tak těžká, aby ji modlitba a pokání sejmouti nemohly. Nech ať vám tedy příběh tento pomůže nebáti se plodů minulosti, ale spíše v budoucnu s obezřelostí sobě hleděti, aby podlé vášně, pro kteréž rodina naše tak zle trpěla, nepropukly znovu k záhubě naší.
Věztež tedy, že v době Veliké rebelie (jejíž dějiny, učeným lordem Clarendonem sepsané, pozornosti vaší co nejdůtklivěji poroučím) na tomto zboží Baskervillském sezením byl Hugo téhož jména, a marné by bylo zapírati, že tento Hugo byl muž kromobyčej divoký, hrubý a bezbožný. Než toto, pravdu-li díti mám, sousedé by mu byli prominuli z té příčiny, že kraj tento světců nikdy neplodil. Ale však Hugo byl nadán i letorou zběsilou a ukrutnou, takže jméno jeho učiněno jest příslovečné po celém Západu. Stalo se pak, že tento Hugo zahořel láskou (ač-li vpravdě vášeň tak temná tak světlým jménem popsána býti může) k dceři rolníka svobodníka, který vlastnil půdu nedaleko zboží Baskervillského. Panna děva však, jsouc cudná a pověsti dobré, vyhýbala se mu, seč byla, neboť se bála zlého jeho jména. A tak se jest přihodilo, že jednoho dne, v předvečer sv. Michaela, Hugo s pěti nebo šesti svých daremných a zlých kumpánů, dobře věda, že její otec i bratří mimo domov dlí, kradí se k chalupě připlížili a pannu unesli. Když ji přivezli na zámek, děva byla jest dána do jedné z horních komnat, zatímco Hugo a spřeženci jeho zasedli k dlouhé pitce, jak bylo jejich zvykem každého večera. Nuže, ubohá děva nahoře málem zšílela, slyšíc zpěv a křik a hrozné rouhání, jež k ni zdola pronikalo, neboť slova, jichž Hugo Baskerville užíval, jsa trunku plný, způsobilá prý byla zahubiti toho, kdo je říkal. Nakonec pak děva bázní tísněná učinila, čeho by se byl zalekl nejstatečnější a nejzdatnější muž, neboť po větvích břečťanu, jenž kryl (a stále ještě kryje) jižní zeď, slezla z podkroví a vydala se na cestu domů, napříč přes blata, což činilo devět mil od zámku k chalupě jejího otce.

I stalo se za maličko, že Hugo opustil své hosty, aby odnesl jídlo a pití - snad spolu s jinými horšími věcmi - své zajatkyni, a spatřil, že klec jest prázdná, a ptáček že uletěl. A tu, jak se zdá, rozlítil se, až byl jako člověk ďáblem posedlý, neboť seběhnuv dolů do hodokvasní síně, vyskočil na velkou tabuli, až se džbery, láhve a mísy rozlétly, a křičel hlasitě před tváří celé družiny, že ještě této noci jest ochoten odevzdati své tělo i duši Mocnostem zla, podaří-li se mu za to mladici dohoniti. A zatímco hodovnici ustrnuli, zděšeni jsouce zběsilostí tohoto člověka, jeden z mužů, maje v sobě více ohavnosti nebo snad více vína než ostatní, vykřikl, aby ji dal štváti loveckými psy. Načež Hugo se vyřítil z domu, křiče na štolby, aby mu osedlali klisnu a vypustili z psírny loveckou smečku. A dav psům šátek děvy, poštval je a sám pak tryskem vycválal jest za měsíčního světla na blata.
Nuže, po nějakou chvíli hodovníci stáli jako sloupové solní, nejsouce s to pochopiti, co všechno se v takové rychlosti zběhlo. Než za maličko podroušenému jejich rozumu začalo svítati, k čemu na blatech věrojatně dojde. I nastalo mezi nimi veliké zmatení a všichni křičeli jeden přes druhého, volajíce ten po svých pistolích, onen po svých koních, jiní po dalším džberu vína. Nakonec však vrátila se do pomatených hlav alespoň trocha rozumu a všichni vespolek, třináct počtem, nasedli jsou na koně a vydali se za Hugem. Měsíc nad nimi svítil jasně a jeli rychle, jeden vedle druhého, dávajíce se směrem, jímž se musela bráti děva, chtěla-li dosáhnouti domova.
Jeli už několik mil, když míjeli jednoho z nočních pastýřů na blatech a volali na něho, zda viděl smečku. A muž, jak se vypráví, byl tak zšílený strachem, že sotva mohl mluviti, ale nakonec řekl, že vskutku viděl nešťastnou děvu se psy v jejích stopách. ‚Ale spatřil jsem více než to,' řekl pastýř, ‚neboť Hugo Baskerville mne minul na své černé klisně a za ním bez hlesu běžel obrovský pekelný pes - Bůh uchovej, aby tak hrozný pes kdy běžel v mých patách.'
A tak opilí páni klnuli pastýři a jeli dále. Než záhy jim mráz přeběhl po těle, neboť k nim dolehl zvuk, jako by někdo cválal přes blata, a v příštím okamžiku se kolem nich mihla černá klisna zbrocená bílou pěnou. Otěže vlekla za sebou a sedlo bylo prázdné. Potom se hodovníci sjeli do houfu, neboť na ně padl veliký strach, ale pokračovali v jízdě hlouběji do blat, ačkoliv každý z nich, být sám, radostně by byl obrátil koně. Tak jedouce pomalu dále, přišli konečně na smečku. Ač byli to psi chovu věhlasného a chrabrosti známí, skučíce tiskli se k sobě dohromady při horním konci hluboké prolákliny v blatech; někteří se plížili pryč, jiní se zježenou srstí a strnulýma očima hleděli do úzkého údolí. Společnost se zastavila, a hádáte-li, že byli nyní střízlivější, než když vyjeli, neprobádali jste. Většina z nich odmítla jeti dále, ale tři muži, nejodvážnější nebo snad nejopilejší, vjeli do prolákliny. Úzké údolí vede do širokého prostranství, ve kterém stály a do dnešního dne stoji dva z oněch velkých balvanů, jaké vztyčovávaly jisté zapomenuté národy v dávných dobách. Měsíc jasně svítil na mýtinu a v jejím středu ležela nešťastná děva, mrtvá hrůzou a vyčerpáním. Leč vlasy na hlavách oněch tří bezbožných rufiánů nevstaly proto, že viděli mrtvou mladici, aniž jen proto, že opodál spatřili mrtvolu Huga Baskervilla, ale že viděli, kterak nad Hugem stojí a jeho hrdlo drásá cosi příšerného, obrovská černá bestie, mající tvary velkého loveckého psa, ale větší než jakýkoli pes, na němž kdy spočinuly smrtelné oči. A právě v tu chvíli, kdy se dívali, ta věc vyrvala jest z Huga Baskervilla hrdlo, načež - když se obrátila s planoucíma očima a s mordou, z níž kanula krev- ti tři muži vykřikli strachy a pořade ječíce ujížděli přes blata, aby život spasili. Jeden, tak se praví, téže noci zemřel jest na to, co viděl, a ostatní dva byli mátožní do konce svých dnů.
Takový, synové moji, jest příběh o zjevení psa, jenž, jak se praví, tak zle sužoval rod od oněch dob až po nynější čas. A sepsal-li jsem to, důvodem bylo, že méně hrůzy jest v tom, co jasně známo, než co toliko z náznaků známe a dohadů. Aniž popříti lze, že mnozí členové rodiny sešli zlou smrtí, jež byla náhlá, krvavá a záhadná. Než přece se můžeme odevzdati do nekonečné dobroty Prozřetelnosti, jež jistě nebude navěky trestati nevinné dále než do onoho třetího a čtvrtého kolena, jak hrozí Písmo svaté. Této Prozřetelnosti, synové moji, vás poroučím a radím vám, abyste pro opatrnost vyhýbali se blatům, vřesovišti, slatině a bažinám v oněch hodinách temnoty, kdy moc zla jest nejsilnější. Toto píše Hugo Baskerville svým dvěma synům Rodgerovi a Johnovi s poručením, aby nic o tom neříkali své sestře Alžbětě."
Když doktor Mortimer dočetl toto jedinečné, podivné vyprávění, vysunul si brýle na čelo a upřeně se zadíval na Sherlocka Holmese. Holmes zívl a hodil dokouřenou cigaretu do krbu.
"Nu?" řekl.
"Nemyslíte, že je to zajímavé?"
"Pro sběratele pohádek."
Doktor Mortimer vytáhl z kapsy složené noviny.
"Nuže, pane Holmesi, poskytneme vám nyní něco poněkud modernějšího. Toto jest výtisk časopisu Zpravodaj devonského okresu ze 14. června tohoto roku. Obsahuje stručnou zprávu o tom, co vyšlo najevo o smrti sira Charlese Baskervilla, jenž zemřel několik málo dní před tímto datem."
Můj přítel se trochu naklonil dopředu a jeho tvář se zbystřila. Náš host si stáhl brýle na oči a začal:
"Nedávné náhlé úmrtí sira Charlese Baskervilla, jenž byl pro nastávající volby považován za pravděpodobného kandidáta liberálů za Střední Devon, pohřížilo celý kraj ve smutek. Ačkoliv sir Charles sídlil na zámku Baskerville jen po dobu poměrně krátkou, jeho laskavá povaha a nadobyčejná štědrost mu získala náklonnost a úctu všech, kdo se s ním dostali do styku. V těchto našich dobách, tak bohatých na nouveaux riches, obzvláště potěší případ, kdy ratolest starousedlého rodu, jemuž se vedlo zle, byla s to domoci se jmění vlastní silou a přinést je domů, aby obnovila zašlou slávu svého rodu. Sir Charles, jak obecně známo, získal velké peníze spekulacemi v Jižní Africe. Jsa moudřejší než ti, kdo pokračují ve spekulacích tak dlouho, až se kolo štěstěny zase obrátí proti nim, sir Charles v pravou chvíli od spekulací upustil a se získaným jměním se vrátil do Anglie. Na zámku Baskerville se usadil před pouhými dvěma lety a je dobře známo, jak dalekosáhlé byly rekonstrukční a zvelebovací projekty, přerušené nyní jeho smrtí. Sir Charles Baskerville, jsa bezdětný, otevřeně prohlašoval, že si přeje, aby celý kraj měl již za jeho života prospěch ze štěstí, které ho potkalo, a mnoho je těch, kteří mají osobní důvody, proč oplakávat jeho předčasný skon. Štědré jeho příspěvky na místní a krajové dobročinné účely byly často kvitovány na těchto stránkách.

Nelze tvrditi, že by úřední šetření bylo dokonale objasnilo okolnosti, za jakých sir Charles zemřel, na druhé straně však postačilo vyvrátit pověsti pramenící z místní pověry. Není nižádného důvodu k podezření z trestného činu ani k domněnce, že by smrt byla nastala z příčin jiných než přirozených. Sir Charles byl vdovec a byl to muž, o němž dlužno připustit, že měl povahové rysy do jisté míry podivínské. Přes své bohatství vedl prostý život a v zámku samém měl jen dva sloužící, manžele Barrymorovy. Barrymore byl komorníkem, jeho manželka hospodyní. Podle jejich svědectví, dotvrzeného četnými přáteli, bylo zdraví sira Charlese již delší dobu chatrné, zejména srdce bylo postiženo nějakou chorobou, jež se projevovala střídavým blednutím a rudnutím obličeje, dusností a prudkými záchvaty nervové deprese. Doktor Jakub Mortimer, nebožtíkův přítel a lékař, vydal svědectví v témž smyslu.
Skutkové okolnosti případu jsou prosté. Sir Charles Baskerville procházíval se každého večera, než ulehl, v hlavní tisové aleji baskervillského zámku. Svědectví manželů Barrymorových potvrzuje, že to bylo jeho zvykem. Dne 4. června sir Charles oznámil, že má v úmyslu odejet příštího dne do Londýna, a nařídil Barrymorovi, aby připravil zavazadla. Téhož večera vyšel na svou obvyklou noční procházku, na níž zpravidla kouřil doutník. Z této procházky se již nevrátil. Když Barrymore o půlnoci zjistil, že domovní dveře jsou ještě otevřené, byl krajně znepokojen, a rozžehnuv lucernu, vydal se hledat svého pána. Ve dne poprchávalo, a tak bylo snadné sledovat šlépěje sira Charlese po celé aleji. Na půli cesty je branka, která vede ven na blata. Několik okolnosti naznačovalo, že sir Charles u této branky po nějakou dobu prodlel. Pak kráčel dál alejí a jeho tělo bylo potom skutečně nalezeno na konci tohoto stromořadí. Jedna skutečnost, jež nebyla vysvětlena, je Barrymorova výpověď, že ráz šlépějí jeho pána se změnil od chvíle, kdy minul branku vedoucí na blata, a že sir Charles od tohoto místa patrně kráčel po špičkách. Jistý Murphy, cikán, zabývající se obchodem s koňmi, dlel v kritický čas nedaleko tisové aleje, byl však i podle vlastního přiznání zmožen alkoholem. Vypověděl, že slyšel výkřiky, nemůže však říci, odkud přicházely. Na těle sira Charlese nebyly zjištěny žádné známky násilí, a ačkoliv lékařova výpověď konstatovala neuvěřitelné, takměř křečovité stažení svalu v obličeji - mimochodem tak znetvořující, že dr. Mortimer zpočátku ani nechtěl věřit, že tu před ním leží jeho přítel a pacient - bylo vysvětleno tím, že jde o příznak nikoliv neobvyklý v případech dusností a smrti nedostatečností srdce. Toto vysvětlení došlo plného potvrzení pitvou, jež prokázala dlouhotrvající organickou chorobu, a koronerova porota vynesla verdikt v souhlase s lékařským posudkem. Tento výrok poroty všichni vítáme, neboť není sporu o krajní důležitosti toho, aby se dědic sira Charlese usadil na zámku a pokračoval v dobrém díle tak smutně přerušeném. Kdyby koronerův prozaický nález nebyl nakonec učinil přítrž romantickým pověstem, jež se šuškaly v souvislosti s tímto příběhem, bylo by obtížné najít někoho, kdo by byl ochoten se usadit na zámku Baskerville. Dovídáme se, že nejbližším příbuzným je - ač-li ještě živ - pan Henry Baskerville, syn mladšího bratra sira Charlese. Mladý muž byl v Americe, když o sobě dal posledně vědět, a příslušná místa pátrají po jeho pobytu, aby mu mohla být tlumočena dobrá novina."
Doktor Mortimer složil noviny a strčil je zase do kapsy.
"Toto, pane Holmesi, jsou veřejně známá fakta kolem smrti sira Charlese Baskervilla."
"Jsem vám zavázán díkem," řekl Sherlock Holmes, "že jste mě upozornil na případ, jenž zajisté vykazuje několik zajímavých rysů. Viděl jsem svého času v novinách několik zpráv, byl jsem však krajně zaneprázdněn případem vatikánských kamejí a ve snaze vyhovět papeži jsem ztratil kontakt s řadou zajímavých případů anglických. Říkáte, že tento článek obsahuje všechny skutečnosti veřejně známé?"
"Tak jest."
"Povězte mi tedy, co veřejně známo není." Opřel se pohodlně o lenoch židle, sepjal svým charakteristickým způsobem ruce a zatvářil se co nejnepřístupněji.
"Učiním tak, což znamená," řekl doktor Mortimer, jenž začal jevit známky jakéhosi silného vzrušení, "že vám povím něco, co jsem nesvěřil nikomu. Pohnutkou, proč jsem to neřekl při koronerově řízení, byla nechuť vědeckého pracovníka dostat se do situace, kdy by mohl vyvolat dojem, že se veřejně ztotožňuje s lidovou pověrou. Měl jsem ještě další pohnutku. Zámek Baskerville, jak noviny správně podotýkají, by jistě zůstal neobydlen, kdyby někdo něčím zhoršil jeho pověst beztak už ponurou. Z obou těchto důvodů jsem se cítil oprávněn říci trochu méně, než jsem věděl. Ostatně by z toho také ani nebylo pošlo nic užitečného. Pokud jde o vás, není ovšem žádného důvodu, proč bych neměl být naprosto upřímný.
Blata jsou obydlena jen velmi řídce, a ti, kdo bydlí blízko sebe, velmi k sobě navzájem tíhnou. Z tohoto důvodu jsem se mnoho stýkal se sirem Charlesem Baskervillem. Až na pana Franklanda, jenž bydlí na Lafterském statku, a až na přírodozpytce pana Stapletona, není tam v okruhu mnoha mil jediného vzdělance. Sir Charles byl člověk uzavřený, ale nás dva sblížila jeho nemoc, a společné vědecké zájmy pak daly vzniknout trvalému přátelství. Sir Charles si přivezl z jižní Afriky množství antropologických i jiných poznatků a strávili jsme spolu nejeden kouzelný večer, diskutujíce o somatických shodách a rozdílech mezi Křováky a Hotentoty.
Za posledních měsíců jsem si uvědomoval čím dál tím jasněji, že nervová soustava sira Charlese je napjata až k hranici zhroucení. Pověst, kterou jsem vám přečetl, si vzal chorobně k srdci, tak velmi, že byl sice ochoten chodit po svých pozemcích, leč za nic na světě by nebyl vyšel po setmění na blata. Vám, pane Holmesi, se to bude zdát neuvěřitelné, ale sir Charles byl hluboce přesvědčen, že se nad jeho rodem vznáší hrozný osud, a objektivní pravda je, že údaje, jež uváděl o svých předcích, nebyly povzbudivé. Myšlenka, že je ohrožován nějakým strašidelným fantomem, ho neustále pronásledovala a nejednou se mne ptal, zda jsem na svých nočních cestách za pacienty kdy viděl nějaké kromobyčejné zvíře nebo zda jsem slyšel vytí velkého psa. Na psa se mne vyptával několikrát a pokaždé hlasem, jenž se chvěl vzrušením.
Dobře se pamatuji na večer asi tři týdny před osudnou událostí. Přijel jsem k zámku a sir Charles byl náhodou v portále. Sestoupil jsem z bryčky a stál před ním, když jsem viděl, že jeho zrak pojednou strnul. Díval se pres mé rameno za mne a na jeho tváři byl výraz nejhrůznějšího děsu. Prudce jsem se obrátil a stačil jsem ještě zahlédnout něco, co jsem považoval za velké černé tele, jež běží přes vozovku tam, kde ústí do zámecké zahrady. Sir Charles byl tak vzrušen, že

jsem musel dojít na místo, kde se zvíře mihlo, a podívat se, kam se podělo. Leč bylo totam a příhoda zřejmě zapůsobila na sira Charlese nadmíru skličujícím dojmem. Zůstal jsem u něho po celý večer a při oné příležitosti - ve snaze vysvětlit mně své vzrušení - odevzdal mi do úschovy listinu, kterou jsem vám na začátku našeho hovoru přečetl. Zmiňuji se o této nepatrné příhodě proto, že vzhledem k pozdější tragédii nabývá určité důležitosti. Tenkrát jsem ovšem byl přesvědčen, že jde o věc veskrze nicotnou a že jeho vzrušení je naprosto neodůvodněné.
Do Londýna se sir Charles vypravoval na mou radu. Věděl jsem, že má nemocné srdce, a neustálá úzkost, v níž žil, měla očividně neblahý vliv na jeho zdravotní stav, byť i pramenila výhradně z jeho utkvělé představy. Domníval jsem se, že po několika měsících velkoměstského rozptýlení se vrátí jako znovuzrozený. Pan Stapleton, náš společný přítel, velmi znepokojený jeho zdravotním stavem, byl téhož názoru. V posledním okamžiku však došlo k té hrozné katastrofě.
V noci, kdy sir Charles zemřel, poslal komorník Barrymore, který mrtvého našel, štolbu Perkinse koňmo pro mne, a jelikož jsem přes pozdní hodinu náhodou ještě nespal, ba ani neležel, byl jsem již hodinu po události na zámku. Zkontroloval a ověřil jsem si všechny okolnosti uvedené potom za koronerova přelíčení. Sledoval jsem šlépěje tisovou alejí, viděl jsem místo u branky, kde sir Charles patrně chvíli postál, všiml jsem si změny, která od tohoto bodu nastala ve tvaru otisků, zjistil jsem, že v měkkém písku není jiných šlépějí kromě Barrymorových, a konečně jsem bedlivě prohlédl mrtvolu, jíž se do mého příchodu nikdo nedotkl. Sir Charles ležel na obličeji, paže měl rozhozené, prsty zaťaté do hlíny, a jeho tvář byla nějakým silným duševním hnutím sešklebena takovou měrou, že bych nebyl mohl přísahat na jeho totožnost. Tělesných zranění žádného druhu zaručeně nebylo. Leč jednu nepravdivou výpověď Barrymore za koronerova přelíčení učinil. Řekl, že na zemi kolem mrtvoly nebyly žádné stopy. Pravda, nevšiml si jich. Ale já je viděl - maličko opodál, ale čerstvé a zřetelné."
"Otisky nohou?"
"Otisky nohou."
"Muže nebo ženy?"
Doktor Mortimer na nás chvíli podivně hleděl a jeho hlas se ztišil málem v šepot, když odpověděl:
"Pane Holmesi, byly to otisky nohou obrovského psa!"

KAPITOLA III
PROBLÉM

Přiznávám, že mi při těchto slovech přeběhl mráz po zádech. Rozčilení, jež se chvělo v doktorově hlase, nám ukázalo, že i on sám je hluboce pohnut tím, co nám řekl. Holmes se vzrušením předklonil a v jeho očích zasvitl tvrdý, chladný lesk, jaký z nich sršel pokaždé, když byl něčím prudce zaujat.
"Vy jste to viděl?"
"Tak zřetelně, jako vidím vás."
"A nic jste neřekl?"
"Co by to bylo mělo za účel?"
"Jak to přijde, že nikdo jiný ty stopy neviděl?"
"Šlépěje byly nějakých dvacet pět kroků od mrtvoly a nikdo jim nepřikládal váhy. Patrně ani já bych si jich nebyl povšiml, kdybych nebyl věděl o té pověsti."
"Je na blatech mnoho ovčáckých psů?"
"Nepochybně, ale toto nebyl ovčácký pes."
"Říkáte, že musel být velký?"
"Obrovský."
"Ale nepřiblížil se k mrtvole?"
"Nikoliv."
"Jaké počasí bylo oné noci?"
"Vlhké a sychravé."
"Ale nikoliv skutečně deštivé?"
"Ne."
"Jak vypadá ta alej?"
"Jsou to dvě řady živých tisových plotů. Staré tisy jsou vysoké zhruba čtyři metry a tvoří neproniknutelnou hradbu. Cesta mezi nimi je široká asi půltřetího metru."
"Je ještě něco mezi živými ploty a mezi stezkou?"
"Ano. Po každé straně stezky je pruh trávy, široký necelé dva metry."
"Vyrozuměl jsem, že v jednom z živých plotů je na jednom místě branka."
"Ano, je to laťová branka, která vede ven na blata."
"Je ještě nějaké jiné spojení s blaty?"
"Není žádné."
"Kdo se tedy chce dostat do aleje, musí do ní vejít buď ze zámku, nebo přijít brankou z blat?"
"Existuje ještě jedna možnost. Na druhém konci aleje je letohrádek..."
"Došel sir Charles tak daleko?"
"Nikoliv; ležel asi pětasedmdesát kroků od letohrádku."
"Nuže, řekněte mi, doktore Mortimere, ještě jedno - a je to velmi důležité; stopy psa, jež jste viděl, byly na stezce, a nikoliv na trávě?"
"Na trávě by se žádné stopy nebyly zachovaly."

"Byly na téže straně stezky, jako je branka?"
"Ano; byly na okraji stezky, na téže straně, kde je branka vedoucí na blata."
"To je nadmíru zajímavé. A ještě něco. Byla branka zavřená?"
"Zavřená a zajištěná visacím zámkem."
"Jak je vysoká?"
"Zhruba něco přes metr."
"Kdokoliv se tedy může přes ni dostat?"
"Ano."
"A jaké stopy jste viděl u branky?"
"Žádné zvláštní."
"Pane na nebesích! Nikdo tam nepátral?"
"Já sám to místo prohlížel."
"A nic jste nenašel?"
"Stopy se navzájem překrývaly a mátly. Sir Charles tam zřejmě stál pět nebo deset minut."
"Jak to víte?"
"Protože dvakrát oklepal popel svého doutníku."
"Znamenité! Toto, Watsone, jest kolega podle našeho srdce. Ale ty stopy?"
"Zanechal stopy ve vlhkém písku po celém tom malém prostranství. Jiné stopy jsem nebyl s to rozeznat."
Sherlock Holmes se vztekle udeřil rukou do kolena.
"Kéž bych tam byl býval," zvolal. "Je to zřejmě případ mimořádně zajímavý, případ, jenž skýtá odborníku obrovské možností. Ta písečná stránka, z níž bych asi byl tolik vyčetl, je už dávno rozmazána deštěm a znetvořena dřeváky zvědavých sedláků. Ach, doktore Mortimere, doktore Mortimere, když si pomyslím, že jste mě nepovolal! Vzal jste na sebe vskutku velkou odpovědnost."
"Nemohl jsem vás povolat, pane Holmesi, aniž jsem celému světu vyjevil tyto skutečnosti, a již jsem vám pověděl důvody, proč jsem to nechtěl. Kromě toho, kromě toho -"
"Proč váháte?"
"Existuje oblast, v níž i nejbystřejší a nejzkušenější detektiv je bezmocný."
"Myslíte, že pes je tvor nadpřirozený?"
"Neřekl jsem, že je to mé přesvědčení."
"Neřekl jste to, ale zřejmě tak myslíte."
"V době, jež uplynula od tragédie, jsem se, pane Holmesi, doslechl o několika příhodách, které je nesnadno uvést v soulad se zákony přírody."
"Například?"
"Ukázalo se, že již před hroznou událostí řada lidí viděla na blatech bytost, jež odpovídá baskervillskému démonu a jež nemůže být žádným zvířetem známým zoologii. Všichni se shodují na tom, že to byl ohromný tvor, světélkující, strašidelný a přízračný. Podrobil jsem ty lidi křížovému výslechu; jeden je střízlivý, rozumný zemědělec, jeden je kovář a jeden statkář na blatech. Všichni podávají shodnou zprávu o hrozném zjevení, jež přesně odpovídá pekelnému psu staré pověsti. Ujišťuji vás, že celý kraj je zachvácen hrůzou, a říkám vám, že je to věru statečný muž, kdo se za noci vydá přes blata."
"A vy, školený muž vědy, věříte, že jde o zjev nadpřirozený?"
"Už nevím, čemu věřit."
Holmes pokrčil rameny. "Až do této chvíle," řekl, "jsem obmezil svá pátrání na tento svět. Ve skromném měřítku jsem potíral zlo, ale začít si něco se samým Otcem všeho zla, to by bylo počínání snad příliš ctižádostivé. Nicméně musíte připustit, že šlépěj je hmotná."
"Původní pes byl dost hmotný, aby vyrval člověku hrdlo, a přece byl zároveň také pekelný."
"Vidím, že jste se už načisto dal na metafysiku. Ale teď mi, doktore Mortimere, povězte toto: chováte-li takové názory, proč jste se vůbec přišel se mnou radit? Jedním dechem mi říkáte, že je marné vyšetřovat smrt sira Charlese a že si přejete, abych ji vyšetřil."
"Neřekl jsem, že si přeji, abyste tak učinil."
"Čím vám tedy mám pomoci?"
"Tím, že mi poradíte, co mám udělat se sirem Henrym Baskervillem, který přijede na nádraží Londýn-Waterloo přesně za -" doktor Mortimer se podíval na hodinky, "přesně za jednu hodinu a patnáct minut."
"Sir Henry je dědicem baskervillského panství?"
"Ano. Po smrti sira Charlese jsme po nezvěstném mladém muži pátrali a zjistili jsme, že je farmářem v Kanadě. Podle zpráv, které jsme dostali, je to člověk po všech stránkách znamenitý. Nemluvím nyní jako lékař, nýbrž jako správce pozůstalosti a jako vykonavatel závěti sira Charlese."
"Předpokládám, že si nikdo jiný nečiní nároky na dědictví?"
"Ne, nikdo. Jediný další příbuzný, kterého jsme dokázali vystopovat, byl Rodger Baskerville, nejmladší z tří bratří, z nichž ubohý sir Charles byl nejstarší. Druhý bratr, jenž zemřel mlád, je otcem tohoto mladého Henryho. Třetí bratr, Rodger, byl černou ovcí rodiny. V něm ožily divoké povahové rysy Baskervillů a bylo mi řečeno, že i zevnějškem jako by byl vypadl z oka rodinnému portrétu starého Huga. Choval se tak, že mu půda Anglie začala hořet pod nohama, uprchl do Střední Ameriky a tam zemřel roku 1876 na žlutou zimnici. Henry je poslední z Baskervillů. Za jednu hodinu a pět minut ho uvidím na nádraží. Dostal jsem telegram, že přistál dnes ráno v Southamptonu. A teď mi, pane Holmesi, poraďte, co bych s ním měl udělat?"

"Proč by se neměl odebrat na sídlo svých otců?"
"Bylo by to nejpřirozenější, že ano? Ale na druhé straně uvažte, že každý Baskerville, jenž se tam usadí, vezme hrozný konec. Kdyby sir Charles byl mohl se mnou před svou smrtí promluvit, jsem si jist, že by mně byl důtklivě kladl na srdce, abych na toto vražedné místo nepřiváděl poslední ratolest starého rodu a dědice tohoto velkého bohatství. Leč nelze na druhé straně popřít, že blaho celého chudého chmurného kraje závisí na jeho přítomnosti. Dobré dílo, jež sir Charles započal, se zhroutí a obrátí vniveč, nebude-li zámek mít obyvatele. Obávám se, aby můj úsudek nebyl ovlivněn mými očividnými osobními zájmy, a to je důvodem, proč vám celý případ předkládám a proč prosím o vaši radu."
Holmes chvíli uvažoval. "Stručně a jasně řečeno je situace taková," řekl. "Podle vašeho názoru existuje v Dartmooru nějaká ďábelská moc, která ohrožuje každého příslušníka rodu Baskervillů - to je přece váš názor?"
"Zašel bych tak daleko - připustil bych, že jsou určité jevy, které tomu nasvědčují."
"Správně. Je-li však vaše teorie nadpřirozena správná, pak by neštěstí mohlo mladého muže potkat zajisté stejně dobře v Londýně jako v hrabství Devonském. Ďábel s pravomocí toliko místní, jakou má obecní radní, je přece jen představa poněkud groteskní."
"Mám za to, pane Holmesi, že byste formuloval věc asi méně ironicky, kdybyste se s těmi úkazy dostal do osobního kontaktu. Jestliže vám rozumím správně, je podle vašeho dobrého zdání mladý muž stejně bezpečen v Devonshiru jako v Londýně. Přijede za padesát minut. Co mi doporučujete?"
"Doporučuji vám, pane, abyste si vzal drožku, odvolal svého španěla, který mi drápe domovní dveře, a odjel na nádraží uvítat sira Henryho Baskervilla."
"A pak?"
"A pak mu neřeknete jediného slova, dokud věc nepromyslím a nedospěji k úsudku."
"Jak mnoho času potřebujete k promyšlení?"
"Dvacet čtyři hodiny. Zítra v deset hodin, doktore Mortimere, vám budu velmi zavázán, navštívíte-li mne zde, a pro další můj postup by bylo užitečné, kdybyste sira Henryho Baskervilla přivedl s sebou."
"Učiním tak, pane Holmesi."
Poznamenal si dobu schůzky na tuhou manžetu své košile a odkvapil svým podivným, roztržitým způsobem, dívaje se na všechny strany. Holmes ho zastavil, než začal sestupovat se schodů.
"Ještě jednu jedinou otázku, doktore Mortimere. Řekl jste, že před smrti sira Charlese Baskervilla několik lidí to zjevení na blatech zhlédlo?"
"Ano, tři lidé je viděli."
"Viděl je někdo po smrti sira Charlese?"
"Neslyšel jsem o nikom."
"Děkuji vám. Dobré jitro."
Holmes se vrátil do svého oblíbeného kouta pohovky. Na jeho tváři byl tichý výraz vnitřního uspokojení, jenž znamenal, že má před sebou úkol, který považuje za hodný svého ducha.
"Půjdete ven, Watsone?"
"Jen tehdy, nemohu-li vám být nápomocen."
"Nikoliv, příteli. K vám se obracím o pomoc až v hodinách akce. Leč toto je skvělý případ, z některých hledisek vpravdě jedinečný. Až půjdete kolem Bradleye, požádal byste ho, aby mi poslal nahoru libru nejsilnějšího dýmkového tabáku? Děkuji vám. A kromě toho - snad by vám bylo možno zařídit se tak, abyste se nevracel před večerem. Pak si velmi rád s vámi podebatuji o tomto velezajímavém problému, který nám byl dnes ráno předložen."
Vím, že ticho a samota jsou pro mého přítele nadmíru nutné v oněch hodinách krajního duševního soustředěni, kdy odvažuje každou částici důkazů, kdy konstruuje, které body jsou podstatné a které jsou nedůležité. Strávil jsem proto celý den v klubu a vrátil jsem se do Baker Street až večer. Bylo skoro devět hodin, než jsem se zase octl v obývacím pokoji.
Když jsem otevřel dveře, bylo mým prvým dojmem, že u nás hoří, neboť místnost byla tak plná kouře, že stolní lampa jen matně prosvítala. Když jsem vstoupil, mé obavy se arci rozptýlily, neboť kouř, jenž mě začal rdousit a způsobil mi záchvat kašle, byl čpavý dým silného hrubého tabáku. Za namodralým mrakem jsem nejasně rozpoznával mlhavé obrysy Sherlocka Holmese. Měl na sobě župan a seděl - stočen do klubka - v křesle, se svou černou krátkou meršánkou v zubech. Kolem něho leželo množství velkých svitků papíru.
"Nachladil jste se, Watsone?" řekl.
"Ne - jen jsem vstoupil do zamořeného území."
"Teď, když se o tom zmiňujete, vidím, že vzduch zde je opravdu poněkud hustý."
"Hustý? Je nesnesitelný."
"Tak si otevřte okno! Pozoruji, že jste byl po celý den v klubu."
"Propána, Holmesi!"
"Mám pravdu?"
"Zajisté, ale jak-?"
Spatřil výraz ohromení na mé tváři a zasmál se.
"Milý Watsone, jste člověk tak kouzelně bezelstný, že je mi neodolatelným potěšením použít vás tu a tam jako pokusného králíčka a demonstrovat na vás tu trochu svého umu. Gentleman opouští svůj byt ráno, za mrholivého a blátivého dne. Večer se vrací a jeho klobouk i boty si neposkvrněně zachovaly původní lesk. Byl tudíž po celý den někde zapíchnut. Zmíněný gentleman není muž, jenž pěstuje mnoho společenských styků. Kde tedy mohl strávit celý den? Není to samozřejmé?"
"Tedy - je to jaksi samozřejmé."

"Svět je plný samozřejmostí, kterých si jakživ nikdo nevšimne. A co myslíte - kde jsem byl já?"
"Také někde zapíchnutý."
"Naopak, byl jsem v Devonském hrabství."
"V duchu?"
"Tak jest. Mé tělo zůstalo zde v této klubovce a s politováním konstatuji, že za mé nepřítomnosti zkonzumovalo dva velké džbery černé kávy a neuvěřitelné množství tabáku. Když jste odešel, poslal jsem si k Stanfordovi pro speciálku a pro katastrální mapy příslušné částí vřesoviště a blat a můj duch se po celý den vznášel nad oněmi končinami. Lichotím si, že bych tam už nezabloudil."
"Předpokládám, že to jsou mapy podrobné."
"Ano, velmi podrobné." Rozmotal jeden ze svitků a rozložil si ho na koleně. "Zde máte oblast, která nás zajímá. Tady uprostřed je zámek Baskerville."
"Obklopený lesíkem?"
"Správně. Domnívám se, že tisová alej, i když zde není uvedena pod tímto jménem, se táhne zde podle této čáry. Napravo od ní, jak vidíte, jsou blata. Tento malý hlouček budov je osada Grimpen, kde náš přítel doktor Mortimer má svůj hlavní stan. Vidíte, že v okruhu pěti mil je jen několik málo roztroušených budov. Zde leží sídlo jménem Lafter, o kterém se doktor Mortimer zmínil. Zde je zakreslen dům, jenž by mohl být sídlem toho přírodozpytce - Stapleton se jmenuje, neklame-li mne paměť. Zde jsou dvě samoty, rolnické usedlosti, High Thor a Foulmire. Pak, ve vzdálenosti čtrnácti mil, je tu velká trestnice Princetown. Mezi těmito roztroušenými body a kolem nich se široko daleko prostírají pustá, mrtvá blata. Toto tedy jest jeviště, na kterém se odehrála tragédie."
"Musí to být pustý, ponurý kraj."
"Ano, scéna je přiměřená dramatu. Zachtělo-li se skutečně ďáblu přisadit si a zasáhnout do osudu lidí -"
"I vy se tedy kloníte k nadpřirozenému vysvětlení?"
"Ďáblovi náhončí mohou být z masa a kostí, není-liž pravda? Především musíme najít odpověď na dvě otázky. Za prvé: byl vůbec spáchán nějaký zločin? A za druhé: jaký to byl zločin a jak byl spáchán? Je-li ovšem správná domněnka doktora Mortimera a střetáme se zde s mocností, která se vymyká běžným zákonům přírody, pak arci jsme s naším pátráním v koncích. Jsme však povinni vyčerpat všechny ostatní hypotézy, než se smíme utéct k metafyzice. Myslím, že bychom to okno mohli zase zavřít. Je to zvláštní, ale já se lépe soustředím, když je i atmosféra soustředěná. Nezašel jsem tak daleko, abych lezl přemýšlet do nějaké bedny, ale byl by to logický důsledek mého přesvědčení. Uvažoval jste trochu o našem případu?"
"Ano, hodně jsem na to myslel po celý den."
"A co tomu říkáte?"
"Je to případ, nad kterým rozum zůstává stát."
"Má skutečně svůj zvláštní ráz a několik pozoruhodných rysů. Vezměte například ty otisky nohou. Proč myslíte, že se šlépěje změnily?"
"Mortimer říkal, že Baskerville prošel tím kusem aleje po špičkách."
"Mortimer toliko opakoval, co nějaký hlupák vypověděl před porotou. Proč by někdo chodil alejí po špičkách?"
"Jak to tedy bylo?"
"Utíkal, Watsone - zoufale utíkal - utíkal, aby spasil život - utíkal tak dlouho, až mu puklo srdce a padl mrtev na tvář."
"Utíkal? A před čím?"
"To právě nevíme - v tom je klíč k záhadě. Jsou tu toliko náznaky, že ten člověk šílel hrůzou, ještě dřív než se dal na útěk."
"Jak to můžete vědět?"
"Vycházím z předpokladu, že příčina jeho strachu k němu přicházela přes blata. Je-li tomu tak, a je to krajně pravděpodobné, proč utíkal od domu pryč, místo aby utíkal směrem k němu? Vysvětlení je jediné: byl to už člověk zbavený zdravého rozumu. Můžeme-li věřit svědecké výpovědi cikána, běžel Charles Baskerville, volaje o pomoc, směrem, kde pomoc byla nejméně pravděpodobná. Pak je tu ovšem ještě otázka, na koho oné noci čekal a proč čekal v tisové aleji, a ne raději doma."
"Myslíte, že na někoho čekal?"
"Charles Baskerville byl obstarší člověk nevalného zdraví. Můžeme pochopit, že si večer vycházíval na kratší procházku, ale v kritickou noc byla půda vlhká a počasí nevlídné. Nezdá se vám proto divné, že stál v aleji pět či deset minut, jak z doutníkového popele odvodil doktor Mortimer s postřehem bystřejším, než bych se u něho byl nadál?"
"Ale Charles Baskerville chodil na procházku každý večer."
"Nepovažuji za pravděpodobné, že u té branky stál každého večera. Naopak - všechno nasvědčuje tomu, že se blatům vyhýbal. Oné noci tam však čekal. Bylo to v předvečer zamýšleného odjezdu do Londýna. Věc se začíná rýsovat, Watsone. Souvislosti začínají vystupovat. Smím vás poprosit, abyste mi podal moje housle? Nebudeme o věci dále hloubat, dokud nám zítra ráno setkání s doktorem Mortimerem a sirem Henrym neposkytne další vodítka."

KAPITOLA IV
SIR HENRY BASKERVILLE

Byli jsme už po snídani a Holmes, podle svého zvyku v županu, čekal na slíbenou návštěvu. Naši klienti byli dochvilní, neboť hodiny právě odbily desátou, když byl uveden doktor Mortimer, sledován mladým baronetem. Poslední potomek rodu Baskervillů byl nevysoký, čilý třicátník, velmi statné postavy, tmavých očí, černého hustého obočí a s velmi výrazným bojovným obličejem. Oděn byl v tvídový oblek barvy temně rzivé a jeho zdravá, deštěm a větrem

ošlehaná tvář svědčila o životě stráveném většinou pod širým nebem. Jeho klidný pohled a klidné sebevědomé vystupování však prozrazovalo vzdělaného příslušníka vyšších společenských vrstev.
"Toto je sir Henry Baskerville," řekl doktor Mortimer.
"Tak jest," řekl sir Henry, "a co tomu řeknete, pane Sherlocku Holmesi, že bych k vám byl přišel z vlastní iniciativy, i kdyby zde můj přítel nebyl navrhl, abychom vás dnes dopoledne navštívili? Vím o vás, že luštíte záhady všeho druhu - a já jsem dnes ráno dostal hádanku, jejíž luštění si patrně vyžádá víc času a snad i důvtipu, než mohu vynaložit."
"Račte se posadit, sire Henry. Chcete tím říci, že jste po příjezdu do Londýna zažil něco mimořádného?"
"Není to nic významného, pane Holmesi, a je velmi pravděpodobné, že jde o pouhý žert. Dostal jsem dnes ráno tento dopis - můžeme-li to ovšem vůbec nazvat dopisem."
Položil na stůl obálku a my všichni jsme se nad ni sklonili. Byla to obyčejná laciná obálka našedivělé barvy. Adresa: Sir Henry Baskerville, Hotel Northumberland, byla napsána neumělými tiskacími písmeny; poštovní razítko ukazovalo, že dopis byl podán v oblasti Charing Cross, a to včerejšího večera.
"Kdo věděl, že se ubytujete v hotelu Northumberland?" otázal se Holmes a podíval se napjatě na našeho návštěvníka.
"Nikdo to nemohl vědět. Rozhodl jsem se teprve na nádraží, když jsem se setkal s doktorem Mortimerem."
"Ale doktor Mortimer nepochybně v hotelu již bydlel?"
"Nikoliv, přenocoval jsem u známých," řekl doktor. "Nic nenasvědčovalo tomu, že si zvolíme právě tento hotel."
"Hm! Zdá se, že někdo má veliký zájem o to, co děláte." Sherlock Holmes vytáhl z obálky půlarch kancelářského papíru dvakrát přeložený. Rozložil list na stole. List obsahoval jedinou větu, sestavenou z nalepených kousků potištěného papíru. Text zněl: je-li vám drahý váš život a Nechcete-li přijít o rozum, vyhýbejte se blatům. Jedině slovo blatům bylo psáno inkoustem a tiskacími písmeny.
"A tak mi, pane Holmesi," řekl sir Henry Baskerville, "laskavě povězte, co u sta hromů tento dopis znamená a kdo se to tak velmi zajímá o mé záležitosti."
"Co tomu říkáte, doktore Mortimere? Musíte připustit, že alespoň na tomto dopise není nic nadpřirozeného, není-liž pravda?"
"Připouštím to, ale je docela možné, že dopis pochází od někoho, kdo je přesvědčen, že jde o záležitost nadpřirozenou."
"O jakou záležitost?" zeptal se sir Henry zostra. "Mám dojem, že vy, pánové, všichni víte o mých věcech víc než já sám."
"Slibuji vám, sire Henry," řekl Sherlock Holmes, "že budete sdílet všechny naše vědomosti, než opustíte tuto místnost. Zatím se však s vaším dovolením omezíme na tento velezajímavý dokument, jenž musel být sestaven a dán na poštu včera večer. Máte včerejší Timesy, Watsone?"
"Jsou tamhle v koutě."
"Směl bych vás obtěžovat, abyste si je vzal k ruce? Prosím vás o vnitřní stránku - s úvodníkem." Podíval se letmo na redakční článek a pak jezdil pohledem po sloupcích nahoru dolů. "Znamenitá stať o obchodní politice otevřených dveří. Dovolte, abych vám z ní kousek přečetl: ‚Je možné, že vám někdo bude tak dlouho vnucovat svůj názor, až uvěříte, že právě váš průmysl bude vzkvétat za valem ochranného cla, zdravý rozum však jasně říká, že takovéto opatření bude mít průběhem doby účinek naprosto opačný. Ochranné clo říká našim zámořským obchodním partnerům jinými slovy, ale velmi zřetelně: vyhýbejte se Velké Británii! V tom případě arci můžeme snadno přijít o dosavadní pozice na mezinárodních trzích a naše životní úroveň bude klesat zároveň s poklesem importu. Nechcete-li, aby věci došly tak daleko, jsou-li perspektivy ochranářské politiky tak chmurné, je-li, jak vidíme, ochranné clo ve skutečnosti tak nebezpečné, musíme vládě důrazně připomenout, že jde o experiment příliš nebezpečný a příliš drahý.' Co tomu říkáte, Watsone?" zvolal triumfálně Holmes a mnul si vítězoslavně ruce. "Nemyslíte, že je to obdivuhodné stanovisko?"
Doktor Mortimer se podíval na Sherlocka Holmese s odborným zájmem a sir Henry Baskerville na mne tázavě upřel své tmavé oči.
"Nevyznám se mnoho v otázkách celní politiky a podobných věcí," řekl, "ale mám dojem, že jsme trochu odbočili od stopy, jakou představuje tento dopis."
"Naopak," řekl Sherlock Holmes, "naopak, sire Henry, jsme přesně a dokonale na stopě. Zde Watson zná mé metody lépe než vy, ale obávám se, že ani on plně nepochopil význam odstavce, který jsem přečetl."
"Ne, musím se přiznat, že nevidím žádnou spojitost."
"A přece, můj milý Watsone, spojitost je velmi těsná, daná tím, že jedno bylo vzato z druhého. ‚je-li', ‚vám', ‚váš', ‚život', ‚rozum', ‚drahý', ‚vyhýbejte se'. Nevidíte, odkud ta slova byla vzata?"
"U sta hromů, máte pravdu!" zvolal sir Henry. "Tomuhle říkám výkon!"
"A i kdyby ještě zbyly nějaké pochybnosti, rozplynou se před skutečností, že slova ‚vyhýbejte se' a ‚přijít o' jsou vystřižena jako celek."
"Tedy - ano, je tomu tak."
"Skutečně, pane Holmesi, to přesahuje všechno, co bych byl považoval za možné," řekl doktor Mortimer, dívaje se užasle na mého přítele. "Chápal bych, kdyby někdo řekl, že slova byla vystřižena z novin. Ale že jste uměl říci, z kterých novin, a ještě k tomu navíc vědět, že pocházejí z úvodníku - to, pane Holmesi, je nejpozoruhodnější věc, s níž jsem se kdy setkal. Jak jste to dokázal?"
"Předpokládám, pane doktore, že jste s to rozlišit lebku černocha od lebky Eskymáka?"
"Zajisté, naprosto bezpečně."
"Ale podle čeho? A proč?"
"Protože to je můj speciální koníček. Rozdíly jsou nápadné na první pohled. Oblouk nadočnicový je jiný, čelní úhel je jiný, čelistní křivka a kromě toho i -"
"A toto jest zase můj speciální koníček a rozdíly jsou stejně nápadné. Pro mé oči je rozdíl mezi ostrým řezem borgisové

sazby, z níž je tištěn úvodník v Timesech, a mezi otlučenou sazbou krejcarového večerníku stejně veliký jako rozdíl mezi tím vaším černochem a Eskymákem. Znalost písem a liter patři k nejzákladnějším vědomostem, které si musí osvojit kriminologický odborník, ačkoliv se musím přiznat, že jsem si ještě jako velmi mladý člověk jednou spletl středoanglický provinciální týdeník Merkur se Západoanglickým zpravodajem. Úvodník Timesů je však naprosto charakteristický a slova anonymního dopisu nemohla být vystřižena z žádného jiného listu. A jelikož text byl sestaven včera, byla velká pravděpodobnost, že ta slova najdeme ve včerejším vydání."
"Pokud vám rozumím, pane Holmesi," řekl sir Henry Baskerville, "někdo ta slova vystřihl nůžkami -"
"Nůžkami na nehty," řekl Holmes. "Vidíte, že to byly nůžky s velmi krátkými čepelemi, neboť ten, kdo slova vystřihoval, musel střihnout dvakrát, aby získal souvislá slova ‚vyhýbejte se'."
"Tak jest. Někdo tedy vystřihl slova krátkými nůžkami a pak je klihem -"
"Gumou," řekl Holmes.
"Gumou přilepil na papír. Ale rád bych věděl, proč odesílatel napsal slovo ‚blata' rukou."
"Protože je nenašel vytištěné. Ostatní slova jsou veskrze běžná a pisatel je mohl najít v kterýchkoliv novinách. Slovo ‚blata' však je méně obvyklé."
"Pisatel se sice převelmi snažil nezanechat žádných stop, přece však tu máme několik náznaků. Adresa, jak vidíte, je psána neumělými tiskacími písmenami. Leč Timesy jsou list, který sotva najdete mimo okruh velmi vzdělaných lidí. Můžeme proto usoudit, že autor dopisu patří k vzdělaným příslušníkům vyšších kruhů, ale chtěl vzbudit dojem nevzdělaného prosťáčka. Okolnost, že psal tiskacími písmeny, nasvědčuje tomu, že vy, sire Henry, jeho normální rukopis znáte, nebo že se s jeho rukopisem setkáte. Dále jste si jistě povšiml, že slova nejsou přilepena přesně vedle sebe v jedné rovině, ale že některá jsou mnohem výše než ostatní. ‚Život' například se octl daleko od místa, kde by měl být. Tento úkaz může svědčit o ledabylosti vystřihovače, ale může také nasvědčovat, že byl rozčilený, nebo že velmi pospíchal. Já osobně se celkem přikláním k hypotéze vzrušení nebo spěchu, neboť je málo pravděpodobné, že by autor takového důležitého dopisu byl ledabylý. Jestliže však byl v časové tísni, vnucuje se zajímavá otázka, proč byl v časové tísni, neboť dopis, podaný na poštu třebas až časně ráno, musel sira Henryho stihnout ještě před jeho odchodem z hotelu. Obával se autor, že bude vyrušen? Jestliže se obával - koho asi se bál?"
"Nyní se arci dostáváme do oblasti pouhých dohadů," řekl doktor Mortimer.
"Řekl bych spíše, že se dostáváme do oblastí, v níž srovnáváme a vážíme eventuality, abychom mohli vybrat tu nejpravděpodobnější. Stavíme obrazotvornost do služeb vědy, ale máme vždycky nějakou hmotnou základnu, která nám slouží jako výchozí bod pro spekulace. Nuže, nepochybuji, že to nazvete dohadem nazdařbůh, řeknu-li vám, že podle mého přesvědčení byla tato adresa skorém určitě napsána v nějakém hotelu." "Jak to, prosím vás, můžete tvrdit?" "Podíváte-li se na obálku opravdu pozorně, seznáte, že pisatel měl potíže jak s perem, tak s inkoustem. Pero zadrhlo a prsklo dvakrát v jednom jediném slově a inkoust v něm třikrát došel, ačkoliv adresa je krátká. To nám ukazuje, že v kalamáři bylo velmi málo inkoustu. Nuže, v domácnosti nebo v kanceláři se jen málokdy stane, aby pero tak zchátralo nebo kalamář tak vyschl. Špatné pero a nadto ještě zaschlý kalamář - taková kombinace je tam zjevem skoro nevídaným. Znáte však hotelová pera a hotelové kalamáře. Tam zase naopak jsou bezvadná psací náčiní zjevem skoro nevídaným. Ano - sotva se rozpakuji říci: kdybychom mohli prohledávat koše na papír v hotelech kolem Charing Cross tak dlouho, až bychom našli zbytky vykuchaných Timesů, mohli bychom rovnou chytit za límec osobu, která tento podivný dopis poslala. Hola! Hola! Copak je to?"
Zkoumal bedlivě arch s nalepenými slovy a držel si papír jen několik málo centimetrů od očí.
"Nuže?"
"Nic tu není," řekl a odhodil arch. "Je to půlka obyčejného kancelářského papíru, dokonce bez průsvitky. Myslím, že jsme z toho podivného dopisu vytěžili všechno, co se dalo. A nyní, sire Henry, přihodilo se vám za pobytu v Londýně ještě něco jiného, co by nás mohlo zajímat?"
"Ne, nevím o ničem, pane Holmesi."
"Nezpozoroval jste, že by vás někdo sledoval?"
"Vypadá to, jako bych byl vkročil rovnou do pěticentové indiánky," řekl náš návštěvník. "Proč u sta hromů by mě někdo měl sledovat?"
"Hned k tomu přijdeme. Ale než tak učiníme - nestalo se opravdu nic jiného, co byste nám mohl sdělit?"
"Inu, záleží na tom, co považujete za dostatečně důležité, aby to stálo za sdělování."
"Za sdělování stojí podle mého názoru všechno, co se vymyká normálnímu průběhu dne."
Sir Henry se usmál. "Nejsem ještě dost obeznámen s normálním průběhem anglického dne, neboť jsem strávil skoro celý život ve Spojených státech a v Kanadě. Ale doufám, že ztráta jedné boty zde u vás k normálnímu průběhu dne nepatří."
"Vy jste ztratil jednu botu?"
"Ale, vážený pane," zvolal doktor Mortimer, "jen jste ji někam založil. Najdete ji, až se vrátíme do hotelu. Nač byste pana Holmese zatěžoval takovými maličkostmi?"
"Vždyť mě žádal, abych mu pověděl o všem mimořádném."
"Zcela správně," řekl Holmes. "Chci vědět všechno - nechať příhoda vypadá sebepošetileji. Říkáte, že jste ztratil jednu botu?"
"Ztratil nebo někam založil. Obě boty jsem včera večer postavil za dveře svého pokoje - a ráno tam byla jenom jedna. Z toho človíčka, který je čistí, jsem kloudného slova nedostal. A nejhorší na tom je, že jsem ty boty koupil teprve včera večer na Strandu a ještě jsem je neměl na nohou."
"Když jste je ještě neměl na nohou, proč jste je dával čistit?"
"Byly to těžké hnědé boty a nebyly ještě nikdy leštěny. Proto jsem je dal přede dveře."

"Rozumím-li tomu správně, tak jste včera, po příjezdu do Londýna, ihned šel a koupil si pár bot?"
"Nakoupil jsem také ještě mnoho jiných věcí. Zde doktor Mortimer mě doprovázel. Chápejte - když mám tam venku dělat zámeckého pána, musím chodit podle toho oblečený, a na tom Západě jsem snad svůj zevnějšek trochu zanedbával. Mezi jiným jsem koupil ty hnědé boty - dal jsem za ně šest dolarů - a jednu mi ukradli, ještě dřív než jsem ji obul."
"Byla to opravdu krajně bezúčelná krádež," řekl Sherlock Holmes. "Přiznám se, že sdílím názor doktora Mortimera a také myslím, že pohřešovaná bota se zanedlouho objeví."
"A nyní, pánové," řekl baronet energicky, "se mi zdá, že jsem se namluvil už dost o tom málu, co vím. Je načase, abyste splnili slib a podrobně mi vyložili, oč zde vůbec jde."
"Váš požadavek je plně oprávněný," odpověděl Holmes. "Doktore Mortimere, myslím, že bude nejlépe, když celý příběh vylíčíte tak, jak jste jej vypověděl nám."
Náš vědecký přítel se bez zdráhání podjal přiřknutého úkolu, vytáhl z kapsy své papíry a vyložil celý případ tak, jak již učinil předchozího dopoledne. Sir Henry Baskerville naslouchal s největší pozorností.
Tu a tam mu uklouzlo citoslovce překvapení.
"Nuže, zdá se mi, že jsem dostal dědictví s divokým přívažkem," řekl, když dlouhé vyprávění bylo u konce. "O psu jsem ovšem slyšel už od své chůvy. Je to zamilovaná historka naší rodiny, ale jakživo mi nenapadlo brát to vážně. Pokud jde o smrt mého strýce - nevím věru, co si myslet. Mám z toho v hlavě zmatek a nemohu si ještě utvořit jasný obraz. Domnívám se ostatně, že ani vy ještě přesně nevíte, zda máme v té věci poslat pro policistu nebo pro faráře."
"Tak jest."
"A nyní k tomu přistupuje psaní, které jsem dostal do hotelu. Předpokládám, že zapadá do rámce případu."
"Z dopisu lze usoudit, že někdo je lépe informován o tom, co se děje na blatech, než my," řekl doktor Mortimer.
"A dále z něho lze usoudit," řekl Holmes, "že ten někdo vůči vám nechová nepřátelství, neboť vás varuje před nebezpečenstvím."
"Je ovšem také možné, že mě pisatel z nějakého důvodu chtěl vyděsit do takové míry, že bych se vzdal myšlenky jet na svůj zámek."
"Inu, ani tuto možnost nelze ovšem vyloučit. Jsem vám, doktore Mortimere, velmi zavázán, že jste mě zasvětil do problému, který skýtá mnoho zajímavých alternativ. Pokud jde o praktickou stránku, musíme si však, sire Henry, především objasnit, je-li radno, abyste jel či nejel na zámek Baskerville."
"Proč bych tam neměl jezdit?"
"Zdá se, že tam číhá nebezpečí."
"Myslíte nebezpečí v podobě rodinného zloducha, či máte na mysli nebezpečí v podobě lidských bytostí?"
"To je právě to, co musíme zjistit."
"Nechť je tomu jakkoliv, mohu vám odpovědět na místě. V celém pekle, pane Holmesi, není ďábla a na celém světě není člověka, jenž by mi mohl zabránit, abych se usadil v domě své rodiny - a můžete to považovat za odpověď s konečnou platností." Jeho černé brvy se při těchto slovech svraštily a tvář potemněla ruměncem. Bylo vidět, že ohnivá letora Baskervillů neuhasla ani v tomto posledním představiteli rodu. "Zatím jsem ovšem neměl pokdy promyslet všechno, co jste mi řekl. Je trochu nesnadné," dodal, "tolik toho pochopit a všemu porozumět na jedno posezení. Budu potřebovat nějakou hodinku, abych si to všechno v klidu promyslel. Podívejte, pane Holmesi, teď je půl dvanácté a já se vracím rovnou do hotelu. Jakpak kdybyste vy a váš přítel, doktor Watson, přišli a poobědvali s námi? Řekněme ve dvě hodiny? To vám už budu moct lépe říci, jak na to všechno pohlížím."
"Hodí se vám to, Watsone?"
"Dokonale."
"Můžete nás tedy v poledne očekávat. Mám vám dát zavolat drožku?"
"Raději bych se prošel. Ta věc mne trochu vzrušila."
"Velmi rád vás doprovodím," řekl jeho společník.
"Setkáme se tedy ve dvě hodiny. Au revoir a dobrý den!"
Slyšeli jsme návštěvníky sestupovat se schodů a slyšeli jsme bouchnout domovní dveře. V mžiku se Holmes změnil. Místo flegmatického snílka tu byl muž činu.
"Obujte se, Watsone, honem, a vezměte si klobouk. Nesmíme ztratit ani okamžik!" Když odkvapil do svého pokoje, měl na sobě župan, když se za několik vteřin vrátil zpátky, byl vycházkově oblečen. Spolu jsme seběhli se schodů a vyběhli na ulici. Doktor Mortimer a Baskerville byli ještě v dohledu. Šli před námi asi dvě stě metrů ve směru na Oxford Street.
"Mám za nimi doběhnout a zadržet je?"
"Za nic na světě, můj milý Watsone. Vaše společnost mi úplně stačí, nemáte-li námitek a pokud se spokojíte se mnou. Naši přátelé jsou moudří, neboť toto krásné dopoledne je opravdu jak stvořené pro procházku."
Přidal do kroku, až jsme vzdálenost zmenšili na polovinu. Pak, udržujíce odstup jednoho sta kroků, jsme naše návštěvníky sledovali na Oxford Street a dále po Regent Street. Jednou se naši přátelé zastavili a zahleděli do nějaké výkladní skříně, načež Holmes učinil totéž. V příštím okamžiku tlumeně vykřikl. Z jeho hlasu zaznělo uspokojení.
Sledoval jsem směr Holmesova soustředěného pohledu a viděl jsem, kterak drožka s jedním cestujícím, která dosud stála na druhé straně ulice, začíná zvolna pokračovat v jízdě.
"Tam je náš muž, Watsone! Pojďte, pojďte! Alespoň si ho dobře prohlédneme, nemůžeme-li učinit nic víc."
V tu chvíli jsem seznal, že se bočním oknem drožky na nás pronikavým pohledem dívá muž s černým plnovousem. V příští vteřině se prudce otevřelo stropní okénko, cestující něco zakřičel na vozku a drožka se bláznivým tryskem rozjela po Regent Street. Holmes se dychtivě rozhlížel po jiné drožce, ale žádnou volnou nebylo daleko široko vidět. Pak nedbaje silné frekvence, prudce se rozběhl za pádícím vozidlem, náskok povozu byl však příliš veliký a drožka zmizela z

dohledu.
"Tentam!" řekl Holmes trpce, když se vynořil z proudu vozidel udýchaný a bledý hněvem. "Viděl jste už někdy takovou nepřízeň osudu a takovou nešikovnost pátrače navíc? Watsone, Watsone, jste-li čestný člověk, zaznamenáte i toto a odečtete to od mých úspěchů."
"Kdo to byl?"
"Nemám potuchy."
"Zvěd?"
"Z toho, co nám bylo řečeno, jasně vyplývá, že někdo Baskervilla od jeho příjezdu do Londýna velmi bedlivě stopuje. Jak jinak mohlo vejít tak rychle ve známost, že si vyvolil právě hotel Northumberland? Z toho, že ho sledovali první den, usoudil jsem, že ho budou sledovat i druhý den. Snad jste si všiml, že jsem dvakrát nenápadně zašel k oknu, když doktor Mortimer předčítal tu svou starou listinu."
"Ano, vzpomínám si,"
"Vyhlížel jsem lidi, kteří se zbytečně potloukají po naší ulici, ale nikoho jsem neviděl. Střetáme se s bystrým, prohnaným člověkem, Watsone. Tento případ má hluboké pozadí, a i když jsem v tuto chvíli ještě na vahách, zda mocnost, která s námi navázala dotek, je zlovolná či blahovolná, mám po celou dobu pocit, že někde působí cílevědomá síla. Když naši přátelé odešli, šel jsem okamžitě za nimi v té naději, že objevím jejich neviditelného společníka. Ale neznámý byl tak prohnaný, že se nespoléhal na vlastní nohy, ale najal si drožku, aby mohl jet pomalu za nimi nebo je mohl rychle předjet a uniknout tak prozrazení. Jeho metoda měla ještě dodatečnou výhodu. Byl s to je sledovat i v případě, že by si najali povoz. Jeho postup má arci také jednu zřejmou nevýhodu." "Vydal se tím do rukou drožkáře."
"Přesně tak."
"Jaká škoda, že jsme nezjistili jeho číslo!"
"Můj milý Watsone, byl jsem sice velmi nemotorný, ale snad si vážně nemyslíte, že jsem opomenul všimnout si čísla? 2704 je náš muž. To nám však pro tuto chvíli není nic platné."
"Nevidím, co jiného jste mohl udělat."
"Ve chvíli, kdy jsem zhlédl drožku, jsem se měl okamžitě obrátit a jít opačným směrem. Pak jsem si v klidu a pohodlí mohl najít jinou drožku a jet v uctivé vzdálenosti za naší kořistí. Nebo ještě lépe, mohl jsem jet rovnou k hotelu Northumberland a počkat si tam. Náš známý neznámý by tam byl Baskervilla doprovodil - a pak jsme mohli hůl obrátit. Mohli jsme ho nenápadně sledovat a tak zjistit, kam se uchýlil. Ale dopustili jsme se nerozvážné horlivosti a náš protivník jí s kromobyčejnou rychlostí a energií využil. Prozradili jsme se a záhadný nepřítel nám unikl."
Za tohoto hovoru jsme kráčeli, co noha nohu mine, po Regent Street a doktor Mortimer i jeho společník nám dávno zmizeli z dohledu.
"Sledovat je nyní by již nemělo smyslu," řekl Holmes. "Jejich stín se odporoučel a už se nevrátí. Musíme se podívat, jaké další trumfy máme v ruce, a musíme je vynést co nejenergičtěji. Mohl byste pod přísahou identifikovat tvář neznámého v drožce?"
"Mohl bych toliko odpříséhnout, že měl plnovous."
"Jsem na tom stejně - z čehož usuzuji, že to s největší pravděpodobností byl vous falešný. Chytrý muž potřebuje při tak delikátní činnosti plnovous jen k tomu, aby zakryl skutečnou podobu své tváře. Pojďte se mnou, Watsone!" Vstoupil do filiální kanceláře doručovatelského podniku a byl vřele uvítán ředitelem odbočky.
"Vidím, Wilsone, že jste nezapomněl na drobný případ, v němž se mi k velké mé radosti poštěstilo vám pomoci."
"Věru nezapomněl jsem, pane. Zachránil jste mé poctivé jméno a snad i můj život."
"Přeháníte, milý příteli. Neklame-li mě paměť, máte mezi svými mladými pochůzkáři poslíčka jménem Cartwright, jenž za vyšetřování projevil určitou bystrost."
"Ano, pane, je stále ještě u nás."
"Mohl byste pro něj poslat? Děkuji vám! A byl bych rád, kdybyste mi mohl rozměnit tuto pětilibrovou bankovku." Hoch asi čtrnáctiletý, jenž se dostavil na ředitelův příkaz, měl inteligentní, bystrou tvář. Stál před námi a koukal zbožně a uctivě na slavného detektiva.
"Půjčte mi hotelový adresář," řekl Holmes. "Děkuji vám! Pojďte sem, Cartwrighte - zde jsou jména třiadvacíti hotelů, vesměs v bezprostředním okolí Charing Cross. Vidíte?"
"Ano prosím."
"Navštívíte tyto hotely jeden po druhém."
"Ano prosím."
"Pokaždé začnete tím, že dáte vrátnému, jenž stojí před vchodem, jeden šilink. Zde je třiadvacet šilinků."
"Ano prosím."
"Vrátnému řeknete, že chcete vidět, co bylo včera vybráno z košů na papír. Řekněte, že důležitý telegram byl nesprávně doručen a že ho hledáte. Rozumíte?"
"Ano prosím."
"Ve skutečnosti budete hledat prostřední list Timesů, do něhož byly nůžkami vystřihány díry. Zde máte výtisk těch Timesů - a jde o tuto stránku. Jistě ji snadno poznáte, není-liž pravda?"
"Ano prosím."
"V každém případě vrátný v portále pošle pro vrátného, který má službu v dvoraně. I těm druhým vrátným dáte po šilinku. Zde je třiadvacet šilinků. Je možné, že vám pak ve dvacíti z těch třiadvacíti případů bude řečeno, že smetí z předešlého dne bylo již spáleno nebo odvezeno. V ostatních třech případech vám ukáží hromadu papírů a v těch hromadách budete hledat tuto stránku Timesů. Pravděpodobnost, že ji najdete, je naprosto mizivá. Zde je ještě dalších deset šilinků na nepředvídané výdaje. Hlášení mi podejte před večerem telegraficky do Baker Street. A nyní, Watsone,

nám už jen zbývá dotázat se telegraficky na jméno drožkáře číslo 2704 a pak se půjdeme podívat do některé z obrazových galerii v Bond Street. Tak příjemně vyplníme čas, jenž nás dělí od schůzky v hotelu."

KAPITOLA V
TŘI LICHÉ STOPY

Sherlock Holmes pozoruhodnou měrou ovládal umění, kterak odpoutat mysl od jakéhokoliv problému, kdykoliv se mu zachtělo. Podivný případ, do kterého jsme se zapletli, po dvě hodiny jako by neexistoval. Sherlock Holmes se dokonale zahloubal do obrazů moderních belgických mistrů a od chvíle, kdy jsme opustili galerii, až do okamžiku, kdy jsme se octli v hotelu Northumberland, nebyl ochoten mluvit o ničem jiném než o umění - o němž měl názory věru krajně samorostlé.
"Sir Henry Baskerville je nahoře a očekává vás," řekl úředník v recepci. "Přál si, abych vás ihned uvedl."
"Máte něco proti tomu, abych se podíval na vaši knihu hostí?" řekl Holmes.
"Zajisté nikoliv."
Záznamy ukázaly, že po Baskervillově příjezdu přibyla toliko dvě jména. Jedno bylo Theophilus Johnson s rodinou, z Newcastlu, druhé paní Oldsmoreová s komornou, z Altonu.
"To bude určitě ten advokát Johnson, s nímž jsem se stýkával," řekl Holmes vrátnému. "Je to právník, že ano, šedovlasý, a napadá na jednu nohu?"
"Nikoliv, pane. Tento pan Johnson je majitel uhelných dolů, velmi čilý pán, a ne starší než vy sám."
"Určitě se nemýlíte?"
"Ne, pane. Bydlí u nás už mnoho let pokaždé, kdy je v Londýně, a velmi dobře ho zde známe."
"To tedy nemůže jít o muže, kterého jsem měl na mysli. A ta paní Oldsmoreová - i její jméno je mi povědomé. Promiňte mou zvědavost, ale často se člověku stává, že navštíví v hotelu jednoho známého a najde dva."
"Paní Oldsmoreová je churavá dáma, pane. Její manžel býval starostou Gloucesteru. Vždycky u nás bydlí, když je ve městě."
"Děkuji vám - nemohl bych říci, že ji znám. - Pomocí těchto otázek," pokračoval Holmes tlumeným hlasem, když jsme spolu stoupali do schodů, "jsme postavili na jisto velmi důležitou okolnost. Nyní víme, že lidé, kteří mají takový zájem o našeho přítele, se neusadili v jeho hotelu. Co z toho plyne? Jak jsme viděli, velmi jim záleží na tom, aby ho mohli pozorovat. Fakt, že sami bydlí jinde, znamená, že jim neméně záleží na tom, aby on je nespatřil. Toto je ovšem okolnost velmi výmluvná."
"V jakém smyslu výmluvná?"
"Naznačuje - copak se vám, příteli, stalo? Co se ni, propána, děje?"
Když jsme totiž ze schodiště vkročili do chodby prvého patra, málem jsme se srazili se sirem Henrym Baskervillem samým. Byl hněvem rudý ve tváři a v jedné ruce držel starou zaprášenou botu. Byl tak rozezlený, že byl sotva mocen členité řeči. Když pak konečně promluvil, zněla z jeho vět americtina mnohem silněji a výrazněji než dopoledne, za hovoru s námi.
"Vypadá to, jako by si tu v tomhle hotelu chtěli ze mne dělat křena," křičel, "ale já jim ty opičárny zatrhnu, a nedají-li si pozor, budou litovat. U sta hromů, nenajde-li ten poskok mou ztracenou botu, udělám jim tady boží dopuštění. Já jistě rozumím legraci, pane Holmesi, a mám smysl pro humor, ale dnes to kapku přehnali."
"Pořád ještě hledáte tu botu?"
"Tak jest - a spolehněte se, že ji najdu."
"Ale říkal jste přece, že to byla nová hnědá bota?"
"To také byla. A teď je to stará a černá."
"Nechcete tím snad říci, že -?"
"Přesně to chci říct. Vlastnil jsem všeho všudy na světě tři páry bot - nové hnědé, staré černé a tyto lakýrky, jež mám na nohou. Včera večer mi ukradli jednu z toho hnědého páru a dnes mi vyfoukli jednu černou. Tak co? Našel jste ji? Mluvte, člověče, a necivte na mě!"
Rozčilený německý číšník se objevil na scéně.
"Ne, pane. Já jsem všude v hotelu se ptal, ale jsem ani slovo o ní neslyšet."
"Dobrá. Buď se ta bota zde objeví před slunka západem, nebo půjdu za ředitelem a řeknu mu, že se odsud okamžitě vystěhuji."
"Ona se najít, pane - já slibuji vám, když vy budete mít trochu trpělivost, ona se najít."
"A povídám vám, že to je poslední věc, o kterou jsem přišel v tomto zlodějském pelechu. Nehněvejte se, pane Holmesi, že vás obtěžuji takovou maličkostí -"
"Nejsem si tak jist, že to je maličkost."
"Opravdu? Vidím, že se tváříte velmi vážné."
"Máte vy sám nějaké vysvětlení?"
"Nemám. Je to nejbláznivější, nejpodivnější věc, jaká se mi kdy stala."
"Nejpodivnější - to snad," řekl Holmes zamyšleně.
"Jak si to vykládáte vy?"
"Po pravdě řečeno, ještě tomu nerozumím. Váš případ, sire Henry, je velmi spletitý. Jsou-li dnešní příhody v souvislosti se smrtí vašeho strýce, musím říci, že mezi pěti sty hrdelních nebo jinak osudových případů, které jsem vyšetřoval, byl sotva jeden, který měl tak hluboké pozadí a tak rozvětvené kořeny. Leč máme k dispozici několik stop a je určitá pravděpodobnost, že některá z nich nás dovede k cíli, to jest k pravdě. Je možné, že promarníme čas sledováním stopy

nesprávné - ale dříve či později se musíme dostat na tu správnou."
Při obědě, jenž proběhl v družné zábavě, se o případu, který nás svedl dohromady, mnoho nemluvilo. Teprve v salónu Baskervillova apartementu, kamž jsme se pak odebrali, otázal se Sherlock Holmes sira Henryho, jaké má plány pro nejbližší budoucnost.
"Pojedu na zámek Baskerville."
"A kdy?"
"Koncem týdne."
"Celkem vzato," řekl Holmes, "myslím, že vaše rozhodnutí je moudré. Mám četné důkazy, že jste v Londýně špehován, a je obtížné najít mezi mnoha milióny obyvatel tohoto velkoměsta toho, kdo vás pozoruje a proč. Jsou-li úmysly těchto lidí nepřátelské, mohli by vám ublížit, aniž bychom měli možnost tomu zabránit. Věděl jste snad, doktore Mortimere, že jste byli dnes dopoledne na cestě z Baker Street sledováni?"
Doktor Mortimer sebou prudce trhl. "Sledováni? Kým?"
"To právě vám bohužel nemohu říci. Máte mezi svými sousedy nebo známými v Dartmooru muže, jenž nosí černý plnovous?"
"Ne - vlastně, okamžik - ano, ano. Barrymore, komorník sira Charlese, má mohutný černý plnovous."
"Toť zajímavé! A kde je ten Barrymore?"
"Na zámku, jenž je svěřen jeho správě."
"Musíme zjistit, zda je skutečně tam, nebo je-li možná, aby byl v Londýně."
"Jak to dokážete?"
"Dejte mi telegrafní blanket. Je všechno připraveno pro sira Henryho?' To postačí. Adresa: Pan Barrymore, zámek Baskerville. Který je nejbližší telegrafní úřad? Grimpen. Výborně. Pošleme druhý telegram poštmistrovi v Grimpenu. ‚Telegram na adresu Barrymore budiž doručen k vlastním rukám. Je-li adresát nepřítomen, vraťte prosím telegram na adresu sir Henry Baskerville, hotel Northumberland.' Tak se do večera dozvíme, zda Barrymore je na svém místě v Devonshiru, či nikoliv."
"Tak jest," řekl Baskerville. "A mimochodem řečeno, doktore Mortimere, kdo to vůbec je, ten Barrymore?"
"Je to syn nebožtíka starého zámeckého správce. Nynější komorník Barrymore je čtvrtá generace ve službách Baskervillů. Pokud vím, je to naprosto spořádaný člověk a on i jeho žena se těší nejlepší pověsti v celém okolí."
"Na druhé straně však," řekl Baskerville, "je sdostatek jasné, že pokud nikdo z naší rodiny není na zámku, mají Barrymorovi náramně dobré bydlo a vůbec žádnou práci."
"To je pravda."
"Měl Barrymore nějaký prospěch ze smrtí sira Charlese? Dědil něco?" otázal se Holmes.
"On i jeho žena dostali každý pět set liber."
"Slyšte, slyšte! Věděli, že to dostanou?"
"Ano: sir Charles mluvil velmi rád o ustanoveních své závěti."
"To je velmi zajímavé."
"Doufám," řekl doktor Mortimer, "že nebudete hledět s podezřením na každého, kdo byl v závěti sira Charlese obmyšlen, neboť i mně odkázal tisíc liber."
"Skutečně? A kdo ještě něco zdědil?"
"Závěť pamatovala množstvím menších částek na jednotlivce a na velký počet dobročinných institucí. Zbytek pozůstalosti připadl siru Henrymu."
"A kolik činil ten zbytek?"
"Sedm set čtyřicet tisíc liber."
Holmes překvapeně zvedl obočí. "Neměl jsem potuchy, že šlo o tak gigantickou částku," řekl.
"Sir Charles měl pověst zámožného člověka, ale nikdo nevěděl, že byl tak velmi bohatý, dokud jsme neprovedli soupis jeho cenných papírů. Úhrnná částka pozůstalosti se blížila jednomu miliónu."
"Pane, pane! Toto jest bank, o jaký by někdo byl ochoten sehrát zoufalou hru. A ještě jednu otázku, doktore Mortimere. Kdyby se - promiňte laskavě tuto nepříjemnou hypotézu - něco přihodilo zde našemu mladému příteli, kdo by byl jeho dědicem ze zákona?"
"Jelikož Rodger Baskerville, mladší bratr sira Charlese, zemřel neženat, přešlo by panství na rod Desmondů, což jsou vzdálení bratranci. Jakub Desmond je obstarší duchovní a žije v hrabství Westmorlandském."
"Děkuji vám. Všechny tyto podrobnosti jsou velmi důležité. Setkal jste se někdy s panem Jakubem Desmondem?"
"Ano; přijel jednou navštívit sira Charlese. Je to muž úctyhodného zjevu a žije skoro jako světec. Pamatuji se, že odmítl pravidelné finanční přilepšení, ač mu je sir Charles vnucoval."
"A ten nenáročný, málem asketický muž by byl dědicem baskervillských statisíců?"
"Byl by dědicem panství, protože jde o panství svěřenské. Zdědil by také peníze, leč by je nynější majitel odkázal závětí někomu jinému - neboť s penězi může naložit jak mu libo."
"A udělal jste závěť, sire Henry?"
"Ne, pane Holmesi, neudělal. Neměl jsem ještě kdy, neboť teprve včera jsem se dozvěděl, jak se věci mají. Než tak či onak, podle mého názoru by měly titul, panství a peníze zůstat pohromadě. To byl také názor nebožtíka strýce. Jakpak by majitel panství měl obnovit lesk Baskervillů, nemá-li dost peněz na údržbu budov a všeho, co k nim patří? Dům, půda a peníze musejí zůstat pohromadě."
"Tak, tak. Nuže, sire Henry, plně s vámi souhlasím, chcete-li bez zbytečných průtahů odjet do Devonshiru. Mám však jednu výhradu. Za žádných okolností nesmíte jet sám."
"Doktor Mortimer se vrací se mnou."

"Doktor Mortimer však má praxi, které si musí hledět, a jeho dům je na mile vzdálen od vašeho bydliště. Přes nejlepší vůli by vám nemohl přispět k pomoci. Nikoliv, sire Henry - musíte vzít někoho s sebou, důvěryhodného muže, jenž by byl neustále po vašem boku."
"Nebylo by možné, abyste jel se mnou vy sám, pane Holmesi?"
"V případě, že věc vyvrcholí v krizi, jistě bych učinil všechno možné, abych mohl být přítomen osobně; ale s ohledem k mé rozsáhlé konzultativní praxi a vzhledem k neustálým a naléhavým žádostem o pomoc, jež mi docházejí ze všech stran, jistě pochopíte, že se nemohu vzdálit z Londýna na dobu, jejíž délku nelze předem stanovit. V tuto chvíli jest jedno z nejváženějších a nejuctívanějších jmen Anglie tupeno a ohrožováno vyděračem a jenom já mohu zabránit katastrofálnímu skandálu. Sám jistě vidíte, jak je nemožné, abych jel do Dartmooru."
"Koho byste tedy doporučil?"
Holmes položil ruku na mou paži.
"Kdyby se můj přítel podjal tohoto úkolu, lepšího druha pro chvíli tísně byste na celém světě nenašel. A nikdo to nemůže posoudit lépe než já."
Vůbec jsem s takovýmto Holmesovým návrhem nepočítal. Byl jsem dokonale překvapen, ale než jsem mohl odpovědět, Baskerville se chopil mé ruky a srdečně ji tiskl.
"Výborně, jste skutečně nadmíru laskav, doktore Watsone," řekl. "Jste s mým případem obeznámen a víte o věci přesně tolik co já. Jestli pojedete se mnou na baskervillský zámek a pomůžete mi v mé nesnázi, jakživ vám to nezapomenu."
Vyhlídka na dobrodružství mě vždycky přitahovala, a jak Holmesova slova, tak nadšení, s nímž mě Baskerville uvítal co společníka, mi lichotily.
"Bude mi potěšením doprovodit vás," řekl jsem. "Nedovedu si představit, že bych mohl svůj čas věnovat lepší věci."
"A budete mi podávat velmi zevrubné zprávy," řekl Holmes. "Až dojde ke krizi - jsem si jist, že se tak stane - dostanete pokyny, jak jednat. Předpokládám, že do soboty budete všichni tři připraveni odjet."
"Hodilo by se vám to, doktore Watsone?"
"Naprosto."
"Tak tedy - pokud vám nedáme vědět něco jiného - setkáme se v sobotu na Paddingtonském nádraží u vlaku, který odjíždí v deset třicet."
Vstali jsme, abychom se rozloučili, když Baskerville vyrazil triumfální pokřik. Skokem byl v jednom z koutů salónu a zpod ozdobné skříňky vytáhl hnědou botu.
"Má pohřešovaná bota!" zvolal.
"Kéž všechny naše nesnáze minou tak snadno!" řekl Sherlock Holmes.
"Je to ale velmi divné," podotkl doktor Mortimer. "Prohledal jsem tuto místnost velmi důkladně ještě před obědem,"
"I já jsem tak učinil," řekl Baskerville. "Prohlédl jsem každý centimetr."
"A určitě tam žádná bota nebyla."
"To tedy znamená, že ji tam musel dát číšník v době, kdy jsme obědvali."
Přivolaný Němec se dušoval, že o ničem neví, a ani další vyšetřování nevneslo do věci světlo. K nepřetržité a zřejmě nesmyslné sérii drobných záhad přibyla tedy v rychlém sledu další. I když si odmyslíme ponurý případ smrti, kterou sešel sir Charles, měli jsme tu za pouhé dva dny řadu nevysvětlitelných případů, jež začala anonymním dopisem, zahrnovala v sobě vousatého zvěda v drožce, ztrátu nové hnědé boty, ztrátu staré černé boty a končila zatím vrácením hnědé boty. Na zpáteční cestě do Baker Street Sherlock Holmes slovo nepromluvil. Mlčky seděl v drožce a podle svraštělého obočí a napjatého výrazu tváře jsem poznal, že stejně jako já i on se usilovně snaží nalézt společného jmenovatele všech těch divných a zdánlivě neslučitelných fakt. Doma pak celé odpoledne až do pozdního večera seděl pohřížen v myšlenky a v dýmkový kouř.
Těsně před večeří přišly dva telegramy. První zněl:
"Právě jsem se dozvěděl, že Barrymore je na zámku - Baskerville."
Druhý:
"Navštívil jsem podle příkazu třiadvacet hotelů. S politováním hlásím, že se mi nepodařilo najít rozstříhaný list Timesů. - Cartwright."
"Dvě z mých stop se mi tedy odporoučely, Watsone. Nic není tak povzbudivé jako případ, kde se všechno obrací proti vám. Musíme se ohlédnout po něčem jiném."
"Máme pořád ještě drožkáře, jenž vozil špeha."
"Tak jest. Telegrafoval jsem o jeho jméno Dopravnímu úřadu. Nedivil bych se, kdyby to byla odpověď na můj dotaz."
Domovní zvonek ohlásil dokonce něco podstatnějšího než pouhou odpověď, neboť ve dveřích se objevil poněkud nasupený mužský, jenž byl podle všeho hledaný drožkář osobně.
"Vzkázali mi z ředitelství, že nějaký pán na téhle adrese se poptává po čísle 2704," řekl. "Jezdím s drožkou už sedmej rok a jakživ si nikdo ani slovem nestěžoval. Tak jsem z vozovny přišel rovnou sem, abyste mi řekl do očí, co proti mně máte."
"Nemám vůbec nic proti vám, dobrý muži," řekl Holmes. "Naopak, mám něco pro vás - půl libry, odpovíte-li mi bez vytáček na mé otázky."
"No, přišel jsem si dnes na svý, jen co je pravda," řekl drožkář a zazubil se. "Na co jste se chtěl zeptat, pane?"
"Především na vaše jméno a adresu pro případ, že bych vás potřeboval ještě jednou."
"John Clayton, Turpey Street číslo 3, Londýn-Marylebone. Drožku mám najatou od Shipleyů, poblíž nádraží Waterloo."
Sherlock Holmes si to poznamenal.

"A teď mi, Claytone, povězte všechno, co víte o cestujícím, kterého jste sem přivezl a který v deset hodin dopoledne pozoroval tento dům a pak sledoval dva pány na Regent Street."
Na muži bylo vidět, že je překvapený a na rozpacích.
"No tak teda, nebudu vám vykládat žádný pohádky, protože se mi zdá, že beztak už víte zrovna tolik, co já sám," řekl.
"Ale abyste věděli, ten pán mi řekl, že je detektiv a že o něm nesmím nikomu nic vykládat."
"Toto je, kamaráde, velmi vážná věc a mohl byste se ocitnout ve velmi zlé situaci, pokusíte-li se něco přede mnou zatajit. Říkáte, že se vám váš cestující představil jako detektiv?"
"Ano, pane, to opravdu udělal."
"Kdy to řekl?"
"Zrovna když odcházel."
"Pověděl vám ještě něco?"
"Řekl svý jméno."
Holmes na mne vrhl vítězoslavný pohled.
"Ale, ale, řekl vám, jak se jmenuje? To bylo krajně neprozíravé. Kdopak to tedy byl?"
"Byl to," řekl drožkář, "pan Sherlock Holmes."
Nikdy jsem svého přítele neviděl tak ohromeného jako ve chvíli, kdy mu drožkář odpověděl. Po vteřinku tu seděl v němém úžasu. Pak propukl v srdečný smích.
"Zasažen, Watsone - nesporný zásah!" řekl. "Cítím čepel tak rychlou a pružnou, jak je můj vlastní rapír. Dostal se mi na kobylku fintou vskutku pěknou. Tak jeho jméno je Sherlock Holmes?"
"Ano, pane, tak se ten gentleman jmenoval."
"Výborně! Povězte mi, kde jste ho naložil a co se potom dálo."
"Zastavil mě o půl desáté na Trafalgarském náměstí. Řekl, že je detektiv, a nabídl mi dvě libry, jestli mu budu k službám celý den a nebudu se na nic vyptávat. To víte, že jsem to vzal, a moc rád. Napřed jsme jeli k hotelu Northumberland a tam jsme čekali, až vyšli dva gentlemani a vzali si na stanovišti drožku. Jeli jsme za jejich vozem, až se zastavil někde tady v blízkosti."
"Přesně před těmito dveřmi," řekl Holmes.
"Teda to já jsem nemohl vidět, ale musím říct, že ten pán se zde moc dobře vyznal. Zastavili jsme v půli ulice a čekali jsme půldruhé hodiny. Potom nás ti dva páni minuli pěšky a my jsme jeli za nimi po Baker Street a potom -"
"já vím," řekl Holmes.
"- po Regent Street. Když jsme byli už skoro na konci, můj cestující rychle otevřel okýnko a křičel, abych jel rovnou na Waterlooské nádraží, co nejrychleji můžu. Švihl jsem kobylu a byli jsme tam ani ne za deset minut. Potom mi dal ty dvě libry jako opravdový kavalír a šel na nádraží. Zrovna když už byl na odchodu, ještě jednou se obrátil a řekl: ‚Bude vás snad zajímat, že jste vozil Sherlocka Holmese.' Tím pádem jsem se dozvěděl, jak se jmenuje."
"Rozumím. A od té doby jste ho už nespatřil?"
"Ne. Zašel do nádraží a byl pryč a už jsem ho neviděl."
"A jak byste toho pana Sherlocka Holmese popsal?"
Drožkář se drbal za uchem. "Teda nebyl to pán, kterýho by šlo nějak moc dobře popsat. Hádám mu tak asi čtyřicet let a byl prostředně veliký, tak asi o pět šest čísel menší než vy, pane. Oblečenej byl jako elegán, to se mu musí nechat, a měl černej plnovous dole rovně přistřižený a byl ve tváři bledej. Víc bych o něm myslím nemohl říct."
"Barva jeho očí?"
"To bych teda nemohl říct."
"Na nic jiného se nemůžete upamatovat?"
"Ne, pane. Nic víc nevím."
"Dobrá., zde je váš půldukát. Druhá jeho půlka na vás čeká pro případ, že byste mi mohl přinést další informace. Dobrou noc!"
"Dobrou noc, pane, a děkuju vám!"
John Clayton odešel, spokojeně se pochechtávaje, a Holmes se obrátil ke mně. Pokrčil rameny a posmutněle se usmál.
"Prsk! a třetí naše stopa praskla jak mýdlová bublina," začal. "Takový prohnaný darebák! Znal naši adresu, věděl, že se sir Henry Baskerville na mne obrátil o radu, poznal mě na Regent Street, domyslel si, že mám číslo drožky a že najdu drožkáře, a tak mi poslal ten drzý vzkaz. Říkám vám, Watsone, tentokrát máme nepřítele hodného naši oceli. Dostal jsem šach mat v Londýně. Mohu vám jen přát, abyste měl víc štěstí v Devonshiru. Ale mám trochu špatné svědomí."
"Proč?"
"Protože vás tam posílám. Je to ošklivý případ, Watsone, ošklivý, nebezpečný případ, a čím víc do toho vidím, tím méně se mi to líbí. Ano, příteli, můžete se mi smát, ale na mou čest si oddechnu, až vás zase uvidím živého a zdravého zpátky v Baker Street."

KAPITOLA VI
ZÁMEK BASKERVILLE

Sir Henry Baskerville a doktor Mortimer byli ve stanovený den připraveni a vydali jsme se, jak dohodnuto, na cestu do Devonského hrabství. Sherlock Holmes jel se mnou na nádraží a dával mi poslední instrukce a rady.
"Nechci ovlivňovat váš nestranný úsudek tím, že bych vás zasvěcoval do svých teorií a podezření, Watsone," řekl. "Chtěl bych, abyste mě co nejúplněji informoval o faktech. Teoretizování můžete přenechat mně."
"Jaká fakta máte na mysli?"

"Jde mi o všechno, co může jakýmkoliv způsobem, třebas sebenepřímějším, souviset s naším případem. Obzvláště mám na mysli vztahy mladého Baskervilla k jeho sousedům a případné nové podrobnosti týkající se smrti sira Charlese. Sám jsem za posledních dnů trochu pátral, ale výsledky jsou žel negativní. Jenom jedno se zdá být jisté. Nejbližší dědic ze zákona, Jakub Desmond, je skutečně starý pán velmi laskavé letory, takže nepřichází v úvahu jako původce nepříjemností, které potkaly sira Henryho. Opravdu se domnívám, že Jakuba Desmonda můžeme ze seznamu podezřelých škrtnout. Zbývají tedy lidé, kterými bude mladý Baskerville obklopen na blatech."
"Nebylo by dobré především se zbavit těch manželů Barrymorových?"
"Nikoliv. Nemohl byste se dopustit horší chyby. V případě, že jsou nevinní, dopustili bychom se na nich kruté křivdy. Jsou-li vinni, zahodili bychom tím všechny možnosti, jak je usvědčit. Ne, ne, podržíme si je na naší listině podezřelých. Potom, neklame-li mě paměť, je na zámku ještě štolba. Na blatech jsou dva rolníci. Pak je tu náš přítel doktor Mortimer, o němž se domnívám, že je naprosto počestný, a jeho manželka, o níž nevíme vůbec nic. Dále tu máme toho přírodozpytce Stapletona a jeho sestru, která je prý mladá dáma oplývající mnohým půvabem. Jiným neznámým činitelem je pan Frankland z Lafterského statku a několik málo dalších sousedů. Všech těchto lidí si musíte obzvlášť bedlivě všímat."
"Přičiním se, seč budu."
"Jste, doufám, ozbrojen?"
"Ano, myslel jsem si, že to neuškodí."
"Naopak. Mějte revolver při sobě dnem i noci a nikdy v ostražitosti nepolevujte."
Naši přátelé už obsadili oddíl první třídy a čekali nás na nástupišti.

"Ne, nemáme pro vás žádných nových zpráv," odpověděl doktor Mortimer na otázku mého přítele. "Jedno ale vám mohu odpřísáhnout: za poslední dva dny jsme nebyli sledováni. Dávali jsme si cestou dobrý pozor. Žádný zvěd by nebyl unikl naší pozornosti."
"Předpokládám, že jste se vždycky drželi pohromadě?"
"Kromě včerejška. Když jsem ve městě, věnuji vždycky jeden den čirým nezkaleným radovánkám a zábavě. Strávil jsem tudíž jeden den v Muzeu chirurgické koleje."
"A já jsem se šel podívat na lidičky v parku," řekl Baskerville. "Ale neměli jsme vůbec žádné potíže."
"Nicméně to bylo velmi nemoudré," řekl Sherlock Holmes, potřásaje hlavou a tváře se velmi vážně. "Prosím vás, sire Henry, abyste nechodil sám. Jestli té rady nebudete dbát, stihne vás nějaké veliké neštěstí. Dostal jste zpátky tu druhou botu?"
"Nikoliv, pane Holmesi. Je nenávratně tatam."
"Skutečně? Toť velmi zajímavé. Nuže, sbohem," dodal, když se vlak začal pomalu rozjíždět. "Pamatujte, sire Henry, na jednu větu té podivné staré pověsti, kterou nám doktor Mortimer předčítal, a vyhýbejte se blatům v hodinách temnoty, kdy mocnosti zla jsou nejsilnější."
Už jsme vyjížděli z nádraží, když jsem se ohlédl za mizejícím nástupištěm a viděl jsem vysokou asketickou postavu Sherlocka Holmese, jak nehnutě stojí a dívá se za námi.
Cesta ubíhala rychle a příjemně a strávil jsem ji tím, že jsem se blíže seznamoval se svými dvěma společníky, a tím, že jsem si hrál s kokršpanělem doktora Mortimera. Za několik málo hodin hnědá půda zčervenala, jíl se změnil v žulu a červené krávy se pásly na pěkně ohrazených lukách, kde šťavnatá tráva a bohatší vegetace svědčily o lepším, byť i vlhčím podnebí. Mladý Baskerville koukal dychtivě z okna a radostí hlasitě vykřikl, když poznal povědomé rysy devonské krajiny.
"Viděl jsem hezký kousek světa od chvíle, kdy jsem odsud odjel, doktore Watsone," řekl, "ale neviděl jsem nic, co by se tomuhle vyrovnalo."
"Nikdy jsem neviděl rodáka z Devonu, který by nepřísahal na svůj kraj," podotkl jsem.
"Záleží stejnou měrou na rase člověka jako na krajině," řekl doktor Mortimer. "Když se podíváte na našeho přítele, poznáte na první pohled zaoblenou hlavu Kelta, jež má v sobě keltský dar nadšení a schopnost přilnout. Hlava nebožtíka sira Charlese představovala vzácný typ, jenž zahrnoval znaky zpola gaelské, zpola irské. Vy jste však byl velmi mlád, když jste viděl zámek Baskerville naposledy?"
"Byl jsem ještě chlapec, když zemřel můj otec, a zámek jsem vůbec nikdy neviděl, neboť jsme bydleli na malém statku při jižním pobřeží. Odtamtud jsem jel přímo ke známým v Americe. Říkám vám, že to je pro mne všechno tak nové jako pro doktora Watsona a už se prostě nemohu dočkat, abych spatřil vřesoviště a blata."
"Vážně? Vaše přání je tedy snadno splnitelné, neboť tamhle máte vřesoviště i blata," řekl doktor Mortimer a ukázal z okna vagónu.
Nad zelenými obdélníky polí a nad vrcholky nevysokého lesíku zvedal se v dáli šedý melancholický kopec s hřebenem podivně rozeklaným. Strměl tam v mlhavé dáli, fantastický, jakoby vzatý z krajiny, jaké vídáme ve snách. Baskerville dlouho seděl s očima upřenýma na kopec a v jeho dychtivé tváři jsem četl, kolik to pro něho znamená, ta první podívaná na divný kus země, které muži jeho krve tak dlouho vládli a které tak hluboce vtiskli svůj znak. Seděl tady v tom tvídovém obleku a se svým americkým přízvukem v rohu prozaického železničního kupé, a přece - když jsem se díval do jeho temné, výrazné tváře, cítí] jsem víc než kdy jindy, že je skutečným, pravým potomkem starého rodu ohnivých, prudkých a panovačných šlechticů. Hrdost, odvaha a síla se zračily v jeho hustém obočí, citlivém chřípí a velkých hnědých očích. Čeká-li nás skutečně na těchto ponurých blatech poslání obtížné a nebezpečné, toto -pomyslel jsem si - je alespoň muž, pro kterého můžete podstoupit nebezpečenství s jistotou, že je bude s vámi sdílet jako věrný a statečný druh.
Vlak zastavil na venkovském nádražíčku a všichni jsme vystoupili. Venku, za nízkým bílým plotem, čekal malý otevřený

dostavník s párem nevelkých, ale silných koní. Náš příjezd byl zřejmě velikou událostí, neboť železničáři v čele s přednostou se kolem nás shlukli a ujali se zavazadel. Byl to líbezný, prostý kus venkova, a byl jsem tudíž překvapen, že u východu stojí dva muži vojenského vzezření v tmavých uniformách. Opírali se o své karabiny, a když jsme je míjeli, ostře si nás prohlíželi. Kočí, zakaboněný šlachovitý pořízek, pozdravil sira Henryho Baskervilla a za několik minut jsme již uháněli s větrem o závod po široké bílé silnici. Vlevo i vpravo od nás stoupaly v mírných vlnách kopečky, jejichž stráně sloužily za pastviště. Tu a tam vykoukl z husté zeleně vikýř starobylého domu, ale za pokojnou slunnou krajinou zvedal se, kam oko zabloudilo, do večerního nebe melancholický obrys blat, z něhož strměly rozsochaté, zlověstné kopce.
Povoz odbočil z okresní silnice a klikatá cesta začala stoupat. Co chvíli jsme jeli úvozem, který vyhloubila staletí kol; vysoké stráně úvozů byly hustě porostlé rašelinným mechem, z něhož crčela voda, a šťavnatými přesličkami. Hnědnoucí kapradí a ostružiníky svítily v záři zapadajícího slunce. Cesta stoupala a stoupala, přejeli jsme po úzkém žulovém mostě a pak jsme jeli podle divoké, zpěněné bystřiny, která se s hukotem hnala kamenným řečištěm plným balvanů. Jak silnice, tak řeka vedly do údolí hustě zarostlého zakrslým dubem a zakrslými borovicemi. Při každé zatáčce Baskerville propukal v radostné volání. Dychtivě se rozhlížel a jeho otázkám a vyptávání nebylo konce. Pro něho zde bylo všechno čarokrásné - já však cítil, jako by se nádech melancholie prostíral nad krajem, jenž nesl zřetelně stopy umírajícího rodu. Na polích a lukách ležel koberec ze žlutého listí a žluté listí se na nás snášelo, když jsme jeli lesem. Rachot našich kol slábl a mizel, když kočár projížděl závějemi tlící vegetace - a zdálo se mi, že smutné věru dary hází příroda před kočár vracejícího se dědice Baskervillů.
"Hola!" zvolal doktor Mortimer, "copak to je?"
Před námi strměl vysoký sráz, vřesem porostlý výběžek blat. Na hřebenu hory rýsovala se tvrdě a jasně jako jezdecká socha na obrovském podstavci silueta vojáka na koni. Temná a přísná postava měla na ruce pušku připravenou k palbě. Voják střežil silnici, po které jsme jeli.
"Co to, Perkinsi?" zeptal se doktor Mortimer.
Náš kočí se poobrátil na kozlíku,
"Z Princetownu utekl trestanec, pane. Už je tři dni venku a dozorci a vojáci hlídají všechny cesty a všechna nádraží, ale ještě ho okem nespatřili. Sedláci tady jsou velice nesví, pane, to vám řeknu."
"Ovšem, na druhé straně, pokud vím: dostávají pět liber, když poskytnou informaci o uprchlíkovi."
"To je pravda, pane, ale vyhlídka na pět liber moc netáhne, když člověk má na druhé straně vyhlídku, že bude podřezanej. Víte, on to není obyčejný trestanec. Je to chlap, který se nezastaví před ničím,"
"Kdopak to je?"
"Je to Selden, ten nottinghillský vrah."
Dobře jsem se na ten případ pamatoval, neboť se o něj svého času zajímal Holmes, a to pro mimořádnou krutost pachatele a pro hrůznou a naprosto zbytečnou brutálnost, jež charakterizovala vrahovy činy. Trest smrti byl proměněn v trest doživotního žaláře jen z toho důvodu, že právě to pachatelovo běsnění vzbudilo pochybnosti, zda vrah je zcela příčetný. Náš kočár vyjel na hřeben pahorku a před námi se rozprostřela obrovská plocha blat, posetá rozsochatými kamennými mohylami a bizarními balvany. Chladný vítr zavál od blat a všechny nás roztřásl. Tam někde, kdesi na této bezútěšné pláni, číhá ten zlosyn, skrývá se jako divoké zvíře v nějaké sluji, se srdcem plným nenávisti a zloby proti lidskému pokolení, které ho vyvrhlo. Uprchlý vrah - toho ještě bylo třeba k dokreslení ponurého obrazu, jaký skýtaly pustá, neplodná země, chladný vítr a stmívající se obloha! I Baskerville zmlkl a vyhrnul si límec převlečníku.
Úrodnou zem jsme nechali za sebou a pod sebou. Ohlédli jsme se po ní a viděli jsme šikmé sluneční paprsky, jak mění potoky v zlaté stuhy a jak tam žhne červená země nově obrácená pluhem, jak slunce prozařuje podrostem zalesněných pásem. Silnice před námi byla čím dál tím smutnější a kostrbatější, vedla přes červené a nahnědlé stráně plné olbřímích balvanů. Tu a tam jsme minuli selské stavení. Zdi i střecha z kamene a žádný břečťan, který by mírnil strohé, nepřívětivé obrysy domu. Pojednou se našim zrakům objevila jakási rozlehlá prohlubeň pohárovitého tvaru, nestejnoměrně posázená duby a borovicemi; kmeny byly zprohýbané a deformované lety zuřivých vichřic. Dvě vysoké štíhlé věže vyčnívaly nad stromy. Kočí ukázal bičem:
"Zámek Baskerville," řekl.
Jeho pán vstal. Ruměnec se mu rozlil po lících a oči mu svítily. Za několik minut jsme byli u hlavního vjezdu do zámeckého parku. Bránu tvořila fantastická spleť umně tepaných a proplétaných železných mříží, starobylé, nečasem ošlehané pilíře po jejich stranách byly obrostlé lišejníky a nesly na vrcholcích znak rodu Baskervillů, kančí hlavu. Vrátnice u vjezdu byla už jen hromadou žulových trosek a obnažených žeber, ale naproti již stála nová budova zpola dostavěná - první ovoce jihoafrického zlata, jež přivezl sir Charles.
Bránou jsme projeli do aleje, kde napadané listí zase ztlumilo kola kočáru a kde se větve starých stromů nad našimi hlavami spojovaly ve strop šerého ponurého tunelu. Baskerville se zachvěl, když pohleděl do dlouhého, temného stromořadí, na jehož druhém konci jako nějaká vidina prokmitával zámek.

"Bylo to zde?" otázal se tichým hlasem.
"Ne, ne, tisová alej je na druhé straně."
Mladý dědic se sklíčeně rozhlédl kolem sebe.
"Vůbec se nedivím, že strýc měl v takovém prostředí neblahé předtuchy," řekl. "Zde by měl nahnáno každý. Do půl roku zde budu mít špalír elektrických lamp a nepoznáte to tady, až před průčelím zámku bude svítit tisícisvíčková Swan-Edisonova hruška."
Vjezdová alej vyústila na obrovské travnaté prostranství a zámek ležel před našimi zraky. V houstnoucím soumraku jsem ještě rozpoznal, že středem zámku je těžká kvádrová budova, z niž vyčnívá krytý podjezd, nesený sloupy. Celé

průčelí bylo zahaleno v břečťan, jen tu a tam - před oknem či erbem - byl z něho vystřižen čtverec nebo obdélník. Z tohoto ústředního masívu strměly obě symetrické věže, starobylé, s cimbuřím a četnými střílnami. Nalevo a napravo od věží začínala modernější zámecká křídla z černé žuly. Matná zář prosvítala sklíčky starobylých, sloupkových oken a ze štíhlých komínů na vysoké srázné střeše vystupoval osamocený sloup černého kouře.
"Vítejte, sire Henry! Vítejte na zámku Baskerville!"
Ze stínu podjezdu vyšel urostlý muž, přistoupil ke kočáru a otevřel dvířka. V žlutavém světle haly se rýsovala silueta ženy. I ona vyšla a pomáhala kočímu při vykládání našich zavazadel.
"Nebudete mi, doufám, zazlívat, sire Henry, že pojedu rovnou domů," řekl doktor Mortimer. "Žena mě očekává."
"Ale zdržíte se přece chvíli a povečeříte s námi?"
"Nikoliv, nikoliv, musím jet dál. Je také pravděpodobné, že mě čeká práce. Rád bych zůstal a provedl vás po zámku, ale Barrymore bude jistě lepší průvodce než já. Sbohem tedy a neváhejte poslat pro mne, ve dne nebo v noci, jestli vám budu moci něčím posloužit."
Rachot kol zanikal v aleji, když jsme, sir Henry a já, vcházeli do haly. Těžké dveře zámku se za námi dunivě zavřely. Byla to krásná místnost, v níž jsme se ocitli, prostorná, vysoká, s ohromnými stropními trámy z dubu věkem zčernalého. Ve velkém starosvětském krbu, za vysokými železnými kozami praskala a sršela ohromná hořící polena. Sir Henry i já jsme si šli k ohni hřát ruce, neboť jsme byli dlouhou cestou prokřehlí. Pak jsme se začali rozhlížet, viděli jsme vysoká úzká okna se sklíčky lemovanými olovem, dubové táflování a na zdech jelení parohy a erby a znaky, a všechno bylo nejasné a temné v tlumeném světle lampy, jež hořela uprostřed haly.
"Je to tu zrovna takové, jak jsem si to představoval," řekl sir Henry. "Není to typický obraz starého rodového sídla? Když si člověk pomyslí, že toto je dvorana, ve které moji příbuzní žili po pět set let - při takovém pomyšlení je člověku až nějak slavnostně u srdce!"
Rozhlížel se kolem sebe a viděl jsem, jak se jeho temná tvář jasní chlapeckým nadšením. Tam, kde stál, světlo lampy na něho plně dopadalo, ale dlouhé stíny se táhly po zdi a visely nad ním jako černý baldachýn. Barrymore, jenž odnášel naše zavazadla do našich pokojů, se vrátil a stál nyní před námi v uctivém postoji dobře vycvičeného sloužícího. Byl to muž pozoruhodného zevnějšku, vysoký, pohledný, s černým plnovousem pravoúhle zastřiženým a s bledou tváří důstojných rysů.
"Má být večeře podávána ihned, pane?"
"Je hotová?"
"Za několik málo minut bude připravena, pane. Teplou vodu najdete ve svých pokojích. Má žena a já, sire Henry, zde s radostí pobudeme k vašim službám, dokud neučiníte potřebná opatření, ale uvidíte, že za těchto nových okolností bude zámek potřebovat velmi početné služebnictvo."
"Co míníte těmi novými okolnostmi?"
"Chtěl jsem tím toliko říci, pane, že sir Charles žil v podstatě naprosto samotářsky a my byli s to uspokojit všechny jeho požadavky. Vy, pane, si zajisté budete přát více společenského života, a vaše domácnost si tudíž vyžádá změny."
"Znamená to, že vaše žena a vy mi chcete dát výpověď?"
"Pouze tehdy, nebudete-li mít námitek, pane."
"Ale vaše rodina byla u nás po mnohé generace, že ano? Mrzelo by mě, kdybych svůj život zde začal tím, že přervu staré tradiční svazky."
Měl jsem dojem, že na komorníkově bílé tváři vidím jakési známky dojetí.
"Nebylo by to, pane, milé ani mně, ani mé ženě. Ale mám-li říci pravdu, byli jsme oba siru Charlesovi velmi oddáni a jeho smrt byla pro nás těžkým otřesem. A dům nám utrpěnou ztrátu stále a velmi bolestně připomíná. Obávám se, že bychom na baskervillském zámku už nikdy neměli klidnou chvíli."
"Co tedy chcete dělat?"
"Nepochybuji, pane, že se nám podaří osamostatnit se v nějakém obchodu. Štědrost sira Charlese nám k tomu poskytla prostředky. A nyní, pane, bych vás snad mohl uvést do vašich pokojů."
Kolem celé staré haly se ve značné výši táhla sloupová galerie, na niž vedlo dvojité schodiště. Od ústí schodiště pak vedly po celé délce zámku dvě dlouhé chodby, z nichž se vcházelo do jednotlivých ložnic. Můj pokoj byl v témž křídle jako Baskervillův a v bezprostřední jeho blízkosti. Ukázalo se, že tyto místností jsou mnohem modernější než střední část zámku, a světlé tapety a množství svíček poněkud zjasnily ponurý dojem, kterým na mne zámek při příjezdu zapůsobil.
Jídelna však, do které se vcházelo z haly, byla místem stínů a sklíčenosti. V dlouhém sále s vyvýšenou estrádou, na které kdysi sedávala rodina odděleně od členů družiny, byla na jednom konci galerie pro hudebníky. Černá trámy se vznášely nad našimi hlavami a za trámy bylo vidět strop kouřem zčernalý. V dobách, kdy zde jako iluminace hořely plápolající pochodně, kdy zde hýřily barvy a zvučela obhroublá rozjařenost středověkého banketu, byl sál snad docela milý; dnes však, kdy tu seděli jen dva tmavě oblečení muži a kdy jediným osvětlením byla zastíněná lampa, vrhající malý kruh světla, člověku se bezděky tlumil hlas a klesala nálada. Dlouhá řada zašlých předků v nejrůznějších kostýmech, od alžbětinského rytíře až po vyfintěného kavalíra z dob regentství, na nás upřeně shlížela a tísnila nás svou mlčenlivou společností. Mluvili jsme málo a nevím, jak Baskerville, ale já alespoň jsem byl rád, když jsme se mohli uchýlit do moderního kulečníkového pokoje a zapálit si cigaretu.
"Na mou čest, není to bydlo zrovna veselé," řekl sir Henry. "Člověk by si na to jistě zvykl, ale zatím si tu připadám poněkud jako ryba na suchu. Vůbec se nedivím, že to strýci šlo trochu na mozek, když v takovémhle domě žil pořád sám a sám. Tak či onak - jestli nemáte nic proti tomu, mohli bychom jít dnes brzo spát a možná že ráno bude všechno vypadat veseleji."
Než jsem ulehl, rozhrnul jsem záclony a podíval se z okna. Měl jsem vyhlídku na travnatou plochu před portálem zámku.

Za volným prostranstvím v sílící vichřici sténaly a prohýbaly se stromy. Půlměsíc vykoukl trhlinami v uhánějících mračnech. V jeho studeném světíc jsem spatřil daleko za stromy rozsochatý hřeben skal a dlouhý plochý úsek melancholických blat. Stáhl jsem záclony a řekl jsem si, že tento poslední dojem je v dokonalém souladu s předchozími. A přece to nakonec nebyl poslední dojem. Ačkoliv jsem byl znavený, nemohl jsem usnout. Převracel jsem se na lůžku z boku na bok v marné snaze přivolat spánek, jenž se nechtěl dostavit. Kdesi v dálce odbíjely hodiny čtvrtě, ale jinak byl celý starý zámek pohřížen v ticho smrti. A pak najednou dolehl hlubinou noci k mému sluchu nějaký zvuk, jasně, zřetelně a neomylně. Byl to vzlyk ženy, dušený výkřik člověka, jenž je mučen neovladatelným žalem. Posadil jsem se na posteli a napjatě poslouchal. Zvuk nemohl přicházet z veliké dálky, bylo to zcela jistě v domě. Po půl hodiny jsem čekal s krajním napětím, ale nebylo slyšet nic než odbíjející hodiny a břečťan, jenž harašil o zeď.

KAPITOLA VII
SOUROZENCI STAPLETONOVI

Svěží nádhera příštího jitra přece jen v našich myslích poněkud zahladila ponuré, skličující dojmy, jimiž zámek Baskerville na nás oba prvně zapůsobil. Když jsme, sir Henry a já, seděli u snídaně, záplava slunečního světla proudila do jídelny a barevná sklíčka, z nichž byly v ozdobných oknech sestaveny heraldické obrazy, vrhala rozmazaná světélka. Temné táflování žhnulo v zlatém světle jako bronzové a bylo věru těžké si představit, že nás tato místnost včera večer tolik deptala.
"Tak se mi zdá, že to nesmíme svádět na dům, ale že vina je na nás," řekl baronet. "Byli jsme unaveni cestou a prokřehlí jízdou v kočáře, a proto na nás zámek zapůsobil tak depresívně. Ted jsme odpočatí a je nám dobře, a hned je to všechno zase veselejší."
"A přece to nebyla jen a jen naše fantazie," odpověděl jsem. "Neslyšel jste například v noci náhodou někoho - patrně ženu - hlasitě vzlykat?"
"To je divné, protože jsem při usínání měl dojem, že něco takového slyším. Hezkou chvíli jsem čekal, ale už se nic nedělo, a proto jsem usoudil, že se mi to jen zdálo."
"Slyšel jsem to zřetelně a jsem si jist, že to opravdu vzlykala žena."
"Na to se musíme okamžitě zeptat."
Zazvonil a otázal se Barrymora, zda nám může podat nějaké vysvětlení. Zazdálo se mi, že bledá tvář komorníka ještě o odstín zbledla, když naslouchal otázce svého pána.
"V domě jsou jen dvě ženy, sire Henry," odpověděl. "Jedna je služebná, která spí v protějším křídle. Druhá žena je má manželka a mohu dosvědčit, že vzlykání nemohlo pocházet od ní."
A přece lhal, když to říkal, neboť po snídani jsem náhodou potkal paní Barrymorovou v dlouhé chodbě a slunce ji svítilo přímo do tváře. Paní Barrymorová byla statná, flegmatická žena s tváři rysů ne příliš jemných a s nehybnými, přísnými ústy. Leč oči ji prozradily,

neboť byly zarudlé a hleděly na mne zpod opuchlých víček. Ona tedy byla žena, jež v noci plakala - a plakala-li, její muž to musel vědět. A přece to popřel - dobře věda, že může být snadno usvědčen ze lži. Proč to učinil? A proč žena tak hořce plakala? Už teď bylo kolem toho bledého, pohledného muže s černým plnovousem příliš mnoho ponurých záhad. On to byl, kdo jako prvý objevil mrtvolu sira Charlese, a pokud jde o okolnosti, jež vedly k smrti starého pána, spoléhali jsme se dosud bezvýhradně jen na to, co nám řekl Barrymore. Je možné, aby muž, kterého jsme viděli v drožce na Regent Street, byl nakonec přece jenom Barrymore? Plnovous mohl být týž. Drožkář sice popsal muže jako poněkud menšího, leč jeho dojem mohl docela dobře být mylný. Jakým způsobem lze tuto dílčí záhadu rozřešit s konečnou platností? Bylo mi okamžitě jasné, že musím především navštívit poštmistra v Grimpenu a zjistit, zda se náš pokus podařil, to jest, zda telegram byl opravdu doručen do Barrymorových vlastních rukou. Ať odpověď bude taková či onaká, budu alespoň mít co napsat Sherlocku Holmesovi.
Sir Henry byl po snídani zaneprázdněn množstvím písemné agendy, takže chvíle byla mému výletu příznivá. Příjemná procházka zdéli čtyř mil po okraji blat mne posléze zavedla do malé, jednotvárné osady; nad ostatní stavení vyčnívaly dva větší domy - hostinec, jak se potom ukázalo, a obydlí doktora Mortimera. Poštmistr, jenž byl zároveň místním obchodníkem se smíšeným zbožím, se na telegram velmi dobře pamatoval.
"Zajisté, pane," řekl, "dal jsem telegram doručit panu Barrymorovi přesně tak, jak bylo určeno."
"Kdo ho doručoval?"
"Tady můj chlapec. Jakube, tys nesl minulý týden ten telegram panu Barrymorovi do zámku, viď?"
"Ano, otče, a taky jsem ho odevzdal."
"Do jeho vlastních rukou?" zeptal jsem se.
"Teda, on byl nahoře v podkroví, tak jsem ho nemohl dát do jeho vlastních rukou, ale dal jsem ho do rukou paní Barrymorové a ona slíbila, že mu ho hned dá."
"Viděl jsi pana Barrymora?"
"Prosím ne; říkám, že byl v podkroví."
"Když jsi ho neviděl, jak víš, že byl v podkroví?"
"Jeho vlastní žena přece musela vědět, kde je," řekl poštmistr nakvašeně. "Nedostal snad ten telegram? Jestli se stala nějaká chyba, musí reklamaci podat pan Barrymore sám."

Viděl jsem, že by bylo marné pokračovat ve výslechu, ale i tak už bylo zřejmé, že se Holmesova lest nezdařila. Neměli jsme žádného důkazu, že Barrymore v kritickou dobu nebyl v Londýně. Dejme tomu, že druhá eventualita je pravdivá - dejme tomu, že týž muž, jenž jako poslední viděl sira Charlese živého, byl týž muž, jenž jako první špehoval nového dědice, vrátivšího se do Anglie. Co by to znamenalo? Z jakého důvodu by mohl pronásledovat rod Baskervillů? Myslel jsem na podivnou výstrahu, sestavenou z prostříhaného úvodníku Timesů. Byl dopis jeho dílem, nebo pocházel naopak od někoho, kdo chtěl jeho plány překazit? Sir Henry měl jistě pravdu, když řekl, že jediným Barrymorovým motivem by mohla být touha po bezpracném dobrém bydle, jež by měl zaručeno, kdyby se mu podařilo vystrašit dědice do té míry, že by se do zámku nenastěhoval. Na druhé straně však je jisté, že tato teorie je příliš chabá, aby dovedla vysvětlit složité a rafinované intriky, které někdo kolem mladého baroneta spřádá jako neviditelná tenata. Sám Holmes řekl, že se mu v celé jeho dlouhé praxi, mezi stovkami senzačních případů, ještě nenaskytl problém tak složitý. Na zpáteční cestě, kráčeje po pusté, liduprázdné silnici, málem jsem se modlil, aby můj přítel byl brzo zbaven všech londýnských závazků a mohl přijet sem a sejmout těžké břímě odpovědnosti z mých beder.
Zvuk utíkajících kroků mne pojednou vytrhl ze zadumání. Někdo běžel za mnou a čísi hlas mě volal jménem. Obrátil jsem se očekávaje, že spatřím doktora Mortimera, leč k mému překvapení běžel za mnou člověk naprosto neznámý. Byl to muž drobné a útlé postavy, hladce holený, plavovlasý, hubené tváře, s výrazem poněkud afektovaným. Mohlo mu být tak něco mezi třiceti a čtyřiceti lety. Na sobě měl šedé šaty a na hlavě slaměný klobouk. Přes rameno měl zavěšenou podlouhlou plechovou krabici, jakou nosívají botanici, a v jedné ruce třímal zelenou síťku na motýly.
"Doufám, že mi prominete mou troufalost, doktore Watsone," řekl udýchaně, když ke mně doběhl, "ale my zde na blatech jsme družní lidé a nečekáme, až se nám někdo obřadné představí. Patrně jste o mně již slyšel od našeho společného přítele Mortimera. Jmenuji se Stapleton."
"Vaše síťka a botanická krabice by mi to byly pověděly," řekl jsem, "neboť vím, že pan Stapleton je přírodozpytec a preparátor. Ale odkud jste věděl, kdo jsem já?"
"Právě jsem byl návštěvou u Mortimera a ukázal mi vás oknem své ordinace, když jste míjel jeho dům. A jelikož jdeme oba stejnou cestou, řekl jsem si, že vás dohoním a sám se představím. Doufám, že sir Henry přežil cestu ve zdraví."
"Děkuji vám, vede se mu znamenitě."
"Všichni jsme se obávali, že po hrozné smrti sira Charlese nový baronet zde snad nebude chtít bydlet. A člověk by se ani příliš nedivil, kdyby takový boháč odmítl přijet a dát se zaživa pohřbít v takovéhle končině, ale nemusím vám snad říkat, že jeho přítomnost znamená velmi mnoho pro celý kraj. Sir Henry snad v tomto ohledu nechová nějakých pověrčivých obav?"
"Nemyslím, že to je pravděpodobné."
"Vy sám ovšem znáte tu pověst o pekelném psu, jenž pronásleduje rod Baskervillů?"
"Slyšel jsem o ní."
"Nedovedete si představit, jak lehkověrní jsou ti zdejší venkované. Kdekterý z nich je ochoten vám odpřisáhnout, že na blatech takovou nestvůru viděl." Říkal to s úsměvem, ale viděl jsem mu na očích, že to ve skutečnosti bere vážněji.
"Pověst o pekelném psu na obrazotvornost sira Charlese hluboce zapůsobila. Nepochybuji, že právě to přivodilo jeho tragický konec."
"Ale jak?"
"Jeho nervy byly tak vybičované, že výskyt jakéhokoliv psa mohl katastrofálně zapůsobit na jeho choré srdce. Domnívám se, že oné osudné noci v tisové aleji skutečně nějakého psa spatřil. Vždycky jsem se obával, že může dojít k nějakému neštěstí, protože jsem měl starého pána velmi rád a věděl jsem, že má slabé srdce."
"Odkud jste to věděl?"
"Můj přítel Mortimer mi to pověděl."
"Myslíte tedy, že nějaký pes sira Charlese pronásledoval a že starý baronet zemřel úlekem?"
"Máte nějaké lepší vysvětlení?"
"Nedospěl jsem k žádnému úsudku."
"Ani pan Sherlock Holmes?"
Jeho slova mi na okamžik vyrazila dech, ale letmý pohled na mírumilovnou tvář a do klidných očí mého společníka mě přesvědčil, že neměl v úmyslu přivést mě z rovnováhy.
"Nemělo by smyslu předstírat, že vás neznáme, doktore Watsone," řekl. "Zprávy o triumfech vašeho detektiva pronikly až sem a nemohl jste ho proslavovat, aniž jste se sám stal známým. Když mi Mortimer řekl vaše jméno, nemohl popřít vaši totožnost. Jste-li zde, vyplývá z toho, že sám Sherlock Holmes se o věc zajímá, a jsem pochopitelně zvědavý, jaký je asi jeho názor."
"Na tuto otázku vám bohužel nemohu odpovědět."
"Smím se otázat, zda nás on sám poctí návštěvou?"
"Nemůže se až na další vzdálit z Londýna. Pracuje na jiných případech, které ho plně zaměstnávají."
"Jaká škoda! Mohl vnést trochu světla do tmy, která nám zde tak neproniknutelně halí toto tajemství. Pokud však jde o vaše vlastní pátrání - je-li tu něco, čím bych vám mohl pomoci, doufám, že mi dáte příslušné pokyny a použijete mých služeb. Kdybych měl sebemenší představu, jakým směrem se bere vaše pátrání a jakého druhu jsou vaše podezření, snad bych vám i nyní mohl poradit nebo vám být nápomocen."
"Ujišťuji vás, že zde jsem toliko návštěvou u svého přítele sira Henryho a že nižádné pomoci nepotřebuji."
"Výborně!" řekl Stapleton. "Jednáte naprosto správně, jste-li nedůvěřivý a diskrétní. Zasloužil bych si pokárání za svou neospravedlnitelnou dotěrnost a slibuji vám, že se o věci již nezmíním."
Došli jsme k místu, kde od silnice odbočovala úzká luční pěšina, která se klikatila a ztrácela ve vřesovišti. Po naší pravici strměl příkrý, balvany posetý kopec, z něhož v dávných dobách zřejmě lámali žulu. Strana k nám obrácená

tvořila příkrý tmavý sráz, v jehož trhlinách rostly ostružiny a kapradí. Odkudsi z míst za vzdálenějším kopcem stoupal k obloze šedý chochol kouře.
"Nedlouhá procházka po této pěšině nás dovede k našemu domu," řekl. "Kdybyste nám mohl obětovat hodinu svého času, bylo by mi potěšením představit vás sestře."
Prvou mou myšlenkou bylo, že bych měl být u sira Henryho. Potom jsem si však vzpomněl na haldu spisů a účtů, kterými byl poset jeho psací stůl. Bylo jisté, že mu s těmi jeho papíry pomáhat nemohu. A Holmes výslovně řekl, abych se zajímal o sousedy na blatech. Přijal jsem tedy Stapletonovo pozvání a zabočil spolu s nim na pěšinu.
"Blata jsou nádherný kus světa," řekl, rozhlížeje se po kraji, podobajícím se moři, tu klidnému s mírnými vlnkami, tu s mocnými zelenými vlnami, které byly na hřebenech korunovány místo bílou pěnou fantastickým krajkovím žuly. "Blata vás nikdy neomrzí. Nedovedete si představit úžasná tajemství, jež v sobě chovají. Jsou taková rozlehlá, pustá a tajuplná."
"Znáte je tedy dobře?"
"Jsem tu teprve dva roky. Starousedlíci mě jistě ještě považují za přivandrovalce. Přijeli jsme sem krátce poté, co se zde usadil sir Charles. Ale mé záliby mě přiměly prozkoumat kdekterý kout tohoto kraje a myslím, že tu není mnoho lidí, kteří znají blata lépe než já."
"Je tak těžké je poznat?"
"Je to velmi nesnadné. Vidíte například tam na severu tu velikou pláň, z niž vyrážejí ty divné kopečky? Vidíte na tom něco pozoruhodného?"
"Je to místo jako stvořené pro pěkný cval."
"Nejste prvý, komu ta myšlenka napadla, ale stála už mnoho lidí život. Vidíte tam ty světle zelené skvrny?"
"Ano, mám dojem, že to jsou místa úrodnější než jejich okolí."
Stapleton se zasmál. "Je to Velká grimpenská bařina," řekl. "Jediný chybný krok tam znamená smrt pro všechno živé. Právě včera jsem viděl, jak se tam zatoulal jeden polodivoký pony - a už tam zůstal. Hezkou chvíli jsem ještě viděl jeho krk a hlavu, jak se vzpíná, aby vybředl, ale bahno ho nakonec vsálo a stáhlo dolů. I v údobí sucha je nebezpečno tamtudy jít, ale jakmile spadnou podzimní deště, je to hrůzné místo. A přece se tam vyznám a dokážu proniknout až do samého středu bařin a vrátit se živ. Namouduši! Už je tam další nešťastný pony!"
Cosi hnědého se převracelo a svíjelo v zeleném rákosí. Potom se objevil koníkův krk, zoufale natažený a křečovitě se zmítající, a ozvěna děsného zařehtání se rozlehla po blatech. Mráz mne hrůzou obešel, ale nervy mého společníka byly zřejmě silnější než moje.
"Je tentam!" řekl. "Bařina ho dostala. Dva za dva dny a jistě jich bude ještě víc, protože si tam za suchého počasí zvykají chodit a potom nepoznají změnu, dokud je bařina nemá ve spárech. Je to nebezpečné místo, tahle Velká grimpenská bařina."
"A vy říkáte, že dokážete proniknout až do jejího středu?"
"Ano, je tam několik málo stezek schůdných pro velmi mrštného člověka. Já je objevil."
"Ale co vás láká, abyste vyhledával toto hrozné místo?"
"Inu, vidíte ty kopce za bařinou? Jsou to ve skutečnosti ostrovy, odříznuté od světa neproniknutelným bahnem, které se průběhem let připlazilo a nakonec je obklopilo. A tam, na těch kopcích, jsou vzácné rostliny a vzácní motýli a každý je může mít, pokud je tak chytrý, že se k nim dostane."
"Budu to muset jednoho dne zkusit."
Překvapeně se na mne podíval. "Pro boha živého, pusťte ten nápad z hlavy," řekl. "Měl bych vás na svědomí. Ujišťuji vás, že byste se živ nevrátil - neměl byste nejmenší vyhlídku. Já sám to dokážu jen proto, že jsem si zapamatoval několik velmi složitých orientačních bodů."
"Slyšte!" vykřikl jsem. "Co to bylo?"
Od blat dolehlo k nám zaúpění, dlouhé, hluboké a nepopsatelně smutné. Zaplnilo celý prostor kolem nás, a přece bylo nemožné říci, odkud přichází. Nejasný tlumený tón sílil a vzrostl v hluboký řev a zase klesl v melancholické srdceryvné lkání. Stapleton se na mne podíval a na jeho tváři se objevil zvláštní výraz.
"Podivný kraj, tahle blata!" řekl.
"Ale co to bylo?"
"Venkované říkají, že to je pes rodu Baskervillů, který se domáhá své kořisti. Já už to slyšel několikrát, ale ještě nikdy to nebylo tak hlasité."
Ledová ruka strachu svírala mé srdce. Rozhlížel jsem se po obrovské vlnité rovině kropenaté zelenými skvrnami rákosí. Nic se nehnulo, nic ani nehleslo na obrovské pláni, až na párek havranů, kteří seděli na vysoké skále za námi a hlasitě krákali.
"Jste vzdělaný člověk. Nevěříte snad v takové nesmysly?" řekl jsem. "Co myslíte, že je příčinou či zdrojem tak podivného zvuku?"
"Bařiny někdy vydávají prazvláštní zvuky. Když se bahno usazuje nebo voda stoupá nebo nevím co."
"Ne, ne, to byl hlas animální."
"I to je možné. Slyšel jste někdy houkat bukače?"
"Ne, neslyšel."
"Je to velmi vzácný pták - skorém vyhynulý - nyní - v Anglii, ale na blatech není nic nemožné. Ano, ano, nebyl bych nijak překvapen, kdybych se dozvěděl, že jsme právě slyšeli houkání posledního bukače."
"Byl to nejpříšernější, nejstrašidelnější zvuk, jaký jsem co živ kdy slyšel."
"Ano, je to zde vůbec místo málo útulné. Podívejte se tam naproti na tu stráň. Co si myslíte, že tam máme?"
Celá srázná stráň byla pokryta šedivými kamennými kruhy, muselo jich být přinejmenším dva tucty.

"Co to je? To jsou ovčíny?"
"Nikoliv. Jsou to příbytky našich velevážených předků. Hustota prehistorického obyvatelstva na blatech byla pozoruhodná, a jelikož tu od oněch dob prakticky nebydlel nikdo jiný, nalézáme ještě dnes jejich interiéry přesně tak, jak je svého času zanechali. To, co vidíte, jsou jejich vigvamy, jenže bez střech. Pocítíte-li někdy dostatečnou zvědavost a vstoupíte-li dovnitř, spatříte i jejich krby a lůžka."
"Ale vždyť to je skoro město. Kdy bylo obydlené?"
"V mladší době kamenné - přesný letopočet neznám."
"A co zde ten neolitický člověk dělal?"
"Pásl svá stáda zde na těchto stráních a naučil se dolovat cín, když bronzový meč začal vytlačovat kamenný mlat. Vidíte tam v tom protějším kopci tu velkou jámu? To je stopa po díle jeho rukou. Ano, najdete mnoho zajímavého na těch našich blatech, doktore Watsone. Ó, omluvte mne na okamžik! To je jistě cyclopides."
Muška nebo můrka nám třepetavě přeletěla přes stezku a Stapleton za ní vyrazil s mimořádnou energií a rychlostí. Až jsem se lekl, když můrka zamířila rovnou do bařin, ale můj nový známý se nezarazil ani na vteřinu. Pronásledoval ji dál, skákaje od jednoho keře k druhému, a jeho zelená síťka se třepetala ve vzduchu. Měl na sobě šedé šaty a jak touto barvou, tak nepravidelným klikatým poskakováním a poletováním za svou kořistí sám připomínal nějakou velkou můru. Stál jsem a sledoval jeho počínání se směsí obdivu k jeho mimořádné dovednosti a obavy, aby mu ve zrádné bařině neuklouzla noha, když jsem za sebou zaslechl kroky. Otočil jsem se a spatřil v bezprostřední blízkosti na stezce ženu. Přišla ze směru, kde jsem podle chocholu kouře tušil Stapletonův dům, ale prohlubeň v blatech ji zakrývala, dokud nebyla načisto u mne.
Nemohl jsem být na pochybách, že toto jest ta slečna Stapletonová, o níž jsem slyšel, jelikož skutečných dam muselo na blatech být poskrovnu, a já si vzpomněl, že o ní někdo mluvil jako o krasavici. Žena, jež ke mně přicházela, byla vpravdě sličná, a to ještě krásou kromobyčejného typu. Bylo těžké představit si větší kontrast mezi sourozenci, neboť Stapleton byl člověk bledolící, světlovlasý a šedooký, kdežto jeho sestra byla snědší než všechny brunety, které jsem kdy v Anglii viděl - štíhlá, elegantní a urostlá. Měla hrdou, jemně modelovanou tvář tak pravidelných rysů, že mohla vypadat bezduše, nebýt senzitivních úst a nádherných temných a živých očí. Tak dokonalá a elegantně oděná postava byla skutečně mimořádným zjevem na opuštěné stezce v blatech. Když jsem se otočil, dívala se za bratrem a pak zrychlila krok a přistoupila ke mně. Smekl jsem a právě jsem se chystal vysvětlit nějak svou přítomnost, když její slova obrátila sled mých myšlenek směrem načisto odlišným.
"Vraťte se!" řekla. "Vraťte se do Londýna - neprodleně se vraťte!"
Pošetile jsem na ni civěl - na víc jsem se nezmohl. Její oči mne mohly sežehnout a netrpělivě podupávala nohou.
"Proč bych se měl vracet?" otázal jsem se.
"Nemohu vám to vysvětlit." Mluvila tiše, naléhavě a v jejím hlase byl zvláštní přízvuk. "Ale pro boha živého udělejte, co vám říkám. Vraťte se a už nikdy na blata nevkročte!"
"Ale já jsem přece teprve přijel."
"Člověče, člověče," zvolala. "Nechápete, že to s vámi míním dobře? Vraťte se do Londýna! Odjeďte ještě dnes večer! Utečte odsud za každou cenu! Tiše! Můj bratr přichází! Ani slovo o tom, co jsem řekla. Byl byste tak laskav a utrhl mi tamtu orchideu - tamhle je, mezi těmi kočičími oháňkami. Zde na blatech nám roste spousta orchidejí - ale přijel jste ovšem příliš pozdě, abyste viděl náš kraj v plné kráse."
Stapleton zatím upustil od pronásledováni můrky a vracel se k nám udýchaný a zrudlý námahou.
"Dobrý den, Beryl," řekl a zdálo se mi, že tón jeho pozdravení není právě příliš srdečný.
"Jsi velmi uhřátý, Jacku."
"Honil jsem se za cyclopidem. Je velmi vzácný a málokdy se najde na sklonku podzimu. Škoda že jsem jej nechytil."
Mluvil konverzačním tónem, ale jeho světlá očka neustále putovala od dívky ke mně.
"Vidím, že jste se už seznámili."
"Ano, právě jsem říkala siru Henrymu, že promeškal nejkrásnější údobí blat."
"Jak to? Kdo myslíš, že to je?"
"Nemůže to přece být nikdo jiný než sir Henry Baskerville."
"Ne, ne," řekl jsem. "Nikoliv sir Henry, nýbrž obyčejný plebejec, ale jeho přítel. Jsem doktor Watson."
Ruměnec nevole zaplavil její výraznou tvář.
"Byl to tedy rozhovor plný nedorozumění," řekla.
"Jak to? Neměli jste příliš mnoho času na hovor," podotkl její bratr a pořád se na nás zkoumavě díval.
"Mluvila jsem s doktorem Watsonem, jako by to byl zdejší usedlík, a nikoliv pouze host," řekla. "Jako návštěvníku mu je jistě načisto jedno, kdy zde orchideje kvetou či nekvetou. Ale pojďme - přece se k nám podíváte, že ano?"
Za chvíli jsme byli u cíle. Stapletonův dům byl smutné stavení zdejšího typu. Za starých časů prosperity patřilo nějakému chovateli dobytka, nyní však bylo adaptováno a změněno v moderní obydlí. Kolem domu měli ovocnou zahradu, ale stromy byly - jako všude na blatech - zakrnělé a vichřicemi zmrzačené a všechno dohromady to působilo uboze a melancholicky. Dveře nám otevřel podivný starý vrásčitý sluha v ošumělém kabátě, zjev, který se jaksi k tomuto domu hodil. Uvnitř však byly prostorné pokoje, zařízené s elegancí, v níž jsem rozpoznával vkus mé hostitelky. Když jsem se díval z okna na blata žulou posetá, jež se monotónně táhla až k nejzazšímu obzoru, užasle jsem se tázal sám sebe, co asi tohoto vysoce vzdělaného muže a tuto nádhernou ženu mohlo přimět k tomu, aby se usadili v takové krajině.
"Divný světa kout, viďte?" řekl Stapleton, jako by odpovídal na mou nevyslovenou otázku. "A přece jsme si to uměli zařídit a jsme zde celkem spokojeni, že ano, Beryl?"
"Naprosto spokojeni," řekla, ale tón jejích slov nebyl příliš přesvědčivý.

"Míval jsem školu," řekl Stapleton, "na severu Anglie. Byla to práce pro člověka mé letory mechanická a nezajímavá, ale měla ovšem i druhou stránku. Bylo krásné žít mezi mladými lidmi, a možnost tvárnit mladé mysli a vštěpovat jim znaky svého charakteru a své ideály byla drahá mému srdci. Leč osud nám nepřál. Ve škole vypukla vážná epidemie a tři chlapci zemřeli. Z této rány se škola už nikdy nevzpamatovala a značná část mého kapitálu byla nenávratně ztracena. A přece - nebýt toho, že jsem přišel o kouzelnou společnost těch mých chlapců, musel bych se ze svého neštěstí radovat, neboť při svých sklonech k botanice a zoologii jsem zde našel neobmezené pole působnosti a má sestra miluje přírodu stejně jako já. Sám sobě přičtěte, že jste toto všechno musel vyslechnout. Říkal jste si o to svým výrazem, když jste se díval z našeho okna na blata."
"Skutečně mi blesklo hlavou, že je to zde snad trochu nudné - ani ne tak pro vás jako pro vaši sestru."
"Ne, ne, nikdy se nenudím," řekla rychle.
"Máme knihy, máme svou vědeckou práci a máme zajímavé sousedy. Doktor Mortimer je ve svém oboru velmi učený člověk. Nebožtík sir Charles byl rovněž kouzelným společníkem. Dobře jsme se s ním znali a postrádáme ho víc, než vám mohu říci. Myslíte, že by bylo příliš troufalé, kdybych dnes došel na zámek a představil se siru Henrymu?"
"Jsem si jist, že by ho to velmi potěšilo."
"V tom případě byste se mu snad mohl zmíniti, že přijdu. Je docela možné, že bychom mu i svými slabými silami mohli být užiteční a pomoci mu, aby si zvykl na nové prostředí. Nechtěl byste, doktore Watsone, jít se mnou nahoru do prvního patra a podívat se na mou sbírku lepidopter? Domnívám se, že to je nejúplnější sbírka v jihozápadní Anglii. Než si ji prohlédnete, bude oběd už skoro hotový."
Neměl jsem však již stání a chtěl jsem být co nejdříve zpátky u svého svěřence. Melancholie blat, smrt nešťastného poníka, strašidelný zvuk, uváděny ve spojitost s ponurou pověstí Baskervillů - to všechno poznamenalo mé myšlenky smutkem. Byly to, pravda, pocity víceméně mlhavé, ale k nim přistoupila velmi konkrétní a zřetelná výstraha z úst slečny Stapletonové, která mluvila tak vážně a důtklivě, že za jejími slovy musel být důvod věru vážný a pádný. Odolal jsem všemu přemlouváni, abych zůstal na oběd, a neprodleně jsem se vydal na zpáteční cestu travnatou pěšinou, po níž jsme přišli.
Místní obyvatelé však zřejmě znali nějakou kratší stezku, neboť ještě než jsem došel na silnici, viděl jsem k nemalému svému překvapení Beryl Stapletonovou sedět na balvanu vedle vozovky. Nádherný ruměnec na její tváři svědčil o tom, že běžela, a teď si tiskla ruku k srdci.
"Utíkala jsem celou cestu, abych vám nadběhla, doktore Watsone," řekla. "Ani jsem neměla kdy vzít si klobouk. Nesmím se tu zdržet, sice mě bratr pohřeší. Chtěla jsem vám jen říci, jak mě mrzí ten můj pošetilý omyl, že jsem vás považovala za sira Henryho. Zapomeňte, prosím, co jsem vám řekla, neboť má slova se na vás vůbec nevztahovala."
"Nemohu na vaše slova zapomenout, slečno Stapletonová," odpověděl jsem ji. "Jsem přítel sira Henryho a jeho blaho je i moje starost. Povězte mi, proč jste tak naléhala, aby se vrátil do Londýna?"
"Byl to pouhý ženský vrtoch, doktore Watsone. Až mě blíže poznáte, uvidíte, že nemohu vždycky uvést důvody pro to, co řeknu."
"Ne, ne, pamatuji si vzrušení ve vašem hlase. Pamatuji si výraz vašich očí. Prosím - mluvte se mnou upřímně, slečno Stapletonová, neboť cítím stíny všude kolem sebe od chvíle, kdy jsem sem přijel. Život se změnil v jakousi Grimpenskou bařinu posetou zelenými skvrnami, do nichž se člověk může probořit, nemá-li nikoho, kdo by mu ukázal schůdnou cestu. Povězte mi, co jste chtěla říct, a já vám slibuji, že vaši výstrahu vyřídím siru Henrymu."
Výraz nerozhodnosti se na vteřinu mihl její tváří, ale její pohled byl zase tvrdý, když mi odpověděla:
"Přikládáte tomu příliš velký význam, doktore Watsone," řekla. "Smrt sira Charlese mocné otřásla mým bratrem a mnou. Byli jsme s ním skutečně spřáteleni a cesta přes blata k nám byla jeho oblíbenou procházkou. Sir Charles si pověst o kletbě, která se vznáší nad jeho rodem, bral velmi k srdci. Když potom došlo k tragédii, nemohla jsem si nemyslet, že obavy, jež vyslovoval, byly nějak odůvodněné. Proto jsem se zděsila, když se zde usadil další člen téhož rodu, a považovala jsem za správné, aby byl varován před nebezpečím, v němž se ocitá. To je všechno, co jsem tím mínila."
"Ale o jaké nebezpečí zde jde?"
"Znáte pověst o psu?"
"Nevěřím v takové nesmysly."
"Já ano. Jestli máte na sira Henryho nějaký vliv, odveďte ho z místa, které jeho rodu přinášelo samé neštěstí. Svět je veliký. Proč by chtěl žit právě na místě nebezpečí?"
"Proto, že to jest místo nebezpečí. Taková je povaha sira Henryho. Pokud nemůžete poskytnout konkrétnějších informací, nikdo ho nepřiměje, aby se odstěhoval."
"Nemohu říci nic konkrétního, protože nic konkrétního nevím."
"Chtěl bych vám dát ještě jednu jedinou otázku, slečno Stapletonová. Říkáte, že jste výstrahou nemínila nic víc, než jste mi nyní pověděla. Proč jste tedy nechtěla, aby to slyšel váš bratr? Na vašem sdělení přece není nic, co ho mohlo pohoršit, nebo co by mohlo vůbec někoho pohoršit."
"Mému bratru velmi záleží na tom, aby zámek byl obydlen, neboť se domnívá, že to pomůže chudině na blatech. Velmi by se hněval, kdyby věděl, že jsem řekla něco, co by mohlo sira Henryho přimět, aby se odstěhoval. Leč splnila jsem svou povinnost a víc už neřeknu. Musím se vrátit, sice mě bude pohřešovat a pojal by podezření, že jsem s vámi mluvila. Sbohem!"
Obrátila se a za několik minut zmizela mezi roztroušenými balvany. Já pak pokračoval v cestě na zámek Baskerville pln mlhavých obav.

KAPITOLA VIII
PRVNÍ ZPRÁVA DOKTORA WATSONA

Další běh událostí vylíčím tím, že zde otisknu dopisy, které jsem onoho času napsal Sherlocku Holmesovi. Psaní leží přede mnou na stole. Jedna stránka chybí, ale jinak jsou kompletní a ukazují mé tehdejší pocity a má tehdejší podezření přesněji, než by je dovedla reprodukovat má paměť - ačkoliv mám tragické události oněch dnů věru živě před očima.

Zámek Baskerville, 13. října.

Milý Holmesi, předchozí mé dopisy a telegramy Vás podrobně informovaly o všem, co se děje v tomto bohem opuštěném koutě světa. Čím déle zde člověk prodlévá, tím hlouběji se mu v duši usazuje duch blat, jejich pustota, ale i jejich ponurý půvab. Jakmile zakotvíte v blatech, dáte tím vale veškeré moderní Anglii, na druhé straně však, kamkoliv se zde obrátíte, tušíte příbytky a dílo prehistorického člověka. Ať jdete, kudy jdete, všude najdete domy těch zapomenutých kmenů, jejich hroby a obrovské monolity, jež snad vyznačovaly jejich božiště. Díváte-li se na jejich šedé kamenné chaty, vystupující ze zjizvených strání, necháváte za sebou své století, a kdybyste zahlédl chlupatého, v srst oděného muže, jak vylézá z nízkých dveří a přikládá k tětivě luku šíp s kamenným hrotem - ujišťuji Vás, že byste jeho přítomnost zde považoval za přirozenější než svou vlastní. Nejpodivnější snad je, že jich tak mnoho žilo právě zde, kde půda jistě už i tehdy byla krajně neúrodná. Nejsem archeolog, ale domnívám se, že to byly kmeny nebojovné, pronásledované a že se musely spokojit s tím, co nikdo jiný nechtěl.
Tohle všechno nemá ovšem pranic společného s posláním, které jste mi svěřil, a patrně to Vás, člověka přísně praktického, nebude zajímat ani zbla. Živě si pamatuji, jak dokonale jedno Vám bylo, zda se Slunce točí kolem Země nebo obíhá-li Země kolem Slunce. Dovolte mi tedy, abych se vrátil k faktům, týkajícím se sira Henryho Baskervilla. Nedostal-li jste ode mne za několik posledních dnů žádné zprávy, důvodem toho je, že jsem zatím neměl nic důležitého, co bych Vám mohl sdělit. Pak se přihodilo něco překvapivého, o čem Vám za chvíli povím. Především však musím doplnit běžné zpravodajství, abyste byl plně informován o všech složkách zdejší situace.
Jedním z činitelů, o němž jsem dosud řekl jenom maličko, je uprchlý trestanec na blatech. Obecně se začíná věřit, že utekl nadobro, a obyvatelé samot v tomto okrese si oddychli. Od jeho útěku z trestnice uplynulo čtrnáct dní a po celou tu dobu nebylo o něm ani vidu, ani slechu. Lze si sotva představit, že by byl mohl na blatech obstát po dva týdny. Pokud by šlo o možnosti úkrytu, neměl by arci žádných obtíží. Kterákoliv z kamenných chýší by mu k tomu účelu mohla posloužit. Leč neměl by tam co jíst, leda že by lapil a zabil nějakou ovci. Domníváme se tedy všichni, že je tentam, a lidé na osamělých usedlostech mají klidnější noci.
Zde v zámku jsme čtyři zdraví, statní muži, a dovedli bychom se tedy o sebe sdostatek postarat, přiznávám se však, že mi pomyšlení na Stapletonovy dělalo starosti. Jejich dům je na míle vzdálen od nejbližší pomoci a celé osazenstvo tvoří služebná, jeden starý sluha a sestra a bratr, jenž není žádný silák. V případě, že by se nottinghillskému vrahu podařilo dostat se do domu, byli by obyvatelé vydáni nelítostnému, ke všemu odhodlanému zločinci na milost a nemilost. Jak sir Henry, tak i já jsme byli velmi znepokojeni a sir Henry jim nabídl, že pošle štolbu Perkinse, aby přespával v jejich domě, Stapleton však o ničem takovém nechtěl ani slyšet.
Faktem je, že náš přítel baronet začíná jevit značný zájem o sličnou sousedku. Vůbec se tomu nelze divit, neboť energický muž jako on nemá v té zdejší samotě, co by ho rozptýlilo nebo jinak zaměstnalo - a slečna Stapletonová je žena fascinující a čarokrásná. Má do sebe cosi tropického a exotického, co jedinečně kontrastuje s jejím chladným, nevznětlivým bratrem. Než i on člověku vnuká představu skrytých vášní. Jisté je, že má na mladou ženu velmi vyhraněný vliv, neboť jsem si všiml, že se slečna Stapletonová při hovoru neustále po něm dívá, jako by na něm žádala schválení toho, co říká. Doufám, že je na ni hodný. V jeho očích je tvrdý lesk, jeho tenké rty bývají pevně sevřeny, což zpravidla svědčí o povaze nekompromisní, ba někdy i drsné. Je to člověk, kterého byste jistě pozoroval se zájmem.
Onoho prvního dne skutečně sira Henryho navštívil a hned nazítří nás oba vzal na blata, aby nám ukázal prohlubeň, v níž podle pověsti zahynul hříšný Hugo. Ušli jsme několik mil napříč blaty a dospěli na místo tak ponuré, že sám jeho ráz mohl dát vzniknout přízračné pověsti. Krátké údolí, sevřené rozeklanými skalisky, vede na otevřené travnaté prostranství, kropenaté bílým suchopýrem. Uprostřed této louky strmí dva obrovské balvany, nahoře zvětralé a špičaté tak, že vypadají jako velké pahýlovité tesáky nějaké olbřímí bestie. Po všech stránkách to zde odpovídalo dějišti dávné tragédie. Sir Henry projevoval velký zájem a tázal se Stapletona víc než jedenkrát, zda opravdu věří v možnost, aby nadpřirozeno zasahovalo do záležitostí lidí. Mluvil lehkým konverzačním tónem, ale bylo zřejmé, že otázky míní velmi vážně. Stapleton odpovídal opatrně a obecně, leč nebylo nesnadné vycítit, že by mohl říci více, než říká, a že nevyslovuje plné své mínění jen z ohledu na baronetovy city. Pověděl nám o podobných případech, kdy rody byly sužovány silami zla, a nakonec jsme museli mít dojem, že ve svém nitru lidový názor o kletbě Baskervillů sdílí.
Na zpáteční cestě jsme se stavili u Stapletonů a zůstali tam na oběd a při této příležitosti se sir Henry seznámil se slečnou Stapletonovou. Od prvního okamžiku bylo zřejmé, že na něho silně zapůsobila, a musel bych se velmi mýlit, kdyby nešlo o náklonnost oboustrannou. Na cestě domů o ni mluvil znova a znova a od té chvíle sotva minul den, abychom ty sourozence neviděli. Dnes u nás budou večeřet a mluvilo se o tom, že příští týden půjdeme k nim. Dalo by se předpokládat, že takový sňatek by musel být Stapletonovi velmi vítaný, a přece jsem víc než jednou spatřil na jeho tváři výraz krajní nelibosti, když se sir Henry poněkud dvořil jeho sestře. Jistě má sestru velmi rád a bez ní by tu byl velmi opuštěný, ale byl by to přece vrchol sobectví, kdyby jí bránil provdat se tak skvělým způsobem. Přesto jsem si jist, že nechce, aby jejich náklonnost vzrostla v lásku, a mnohokrát jsem pozoroval, že si dává velmi záležet na tom, aby nebyli ani chvíli spolu sami. Mimochodem řečeno, plnění Vašich instrukcí, abych nenechával sira Henryho vycházet samotného, bude mnohem obtížnější, přibude-li ke všem ostatním našim mrzutostem ještě milostný románek. Valem bych pozbyl na své populárnosti, kdybych pak vykonával Vaše příkazy do posledního písmene.
Ondy - ve čtvrtek, abych se vyjádřil přesněji - obědval u nás doktor Mortimer. Při archeologickém průzkumu kterési

mohyly ukořistil prehistorickou lebku a byl štěstím bez sebe. Jakživ jsem neviděl tak urputného nadšence! Po obědě se dostavili Stapletonovi a na přání sira Henryho nás dobrák doktor vzal všechny do tisové aleje, aby nám na místě ukázal, co a jak se osudné noci zběhlo. Cesta tisovou alejí je dlouhá a skličující, neboť jdete mezi dvěma vysokými valy přistřižených stromů. Vlevo i vpravo máte po úzkém pruhu trávníku. Na druhém konci aleje je starý polozřícený letohrádek. Uprostřed aleje je branka na blata, kde starý pán zanechal doutníkový popel. Branka je dřevěná s petlicí. Za brankou se prostírají nekonečná blata. Vzpomněl jsem si na Vaši teorii o celém případu a snažil jsem se představit si v duchu sled událostí. Když zde starý pán stál, spatřil, že se k němu něco blíží po blatech. Něco, co ho tak vyděsilo, že pozbyl soudnosti a dal se na útěk a utíkal tak dlouho, až zemřel hrůzou a vyčerpáním. Zde je ten dlouhý ponurý tunel, kterým prchal. Ale před čím? Před ovčáckým psem z blat? Nebo před černým, obludným, neslyšitelným psem z jiného světa? Spolupůsobil při tom člověk? Ví ten bledý, slídivý Barrymore víc, než je ochoten říci? Je to všechno nejasné a mlhavé, ale v pozadí je stále temný stín zločinu.

V době, jež uplynula od mého posledního dopisu, jsem se seznámil s dalším sousedem. Je to nějaký pan Frankland, jenž bydlí v sídle zvaném Lafter, nějaké čtyři míle od nás na jih. Je to starší člověk, červený ve tváři, bělovlasý a cholerický. Jeho koníčkem je britské právo a v různých soudních sporech utratil už skutečné jmění. Soudí se pro pouhé potěšení a nezáleží mu na tom, je-li žalobcem nebo žalovaným. Netřeba jistě říkat, že holduje kratochvíli věru nákladné. Někdy zahradí nějakou cestu a pak provokuje obecní radu, aby na něm soudně vymáhala odpíranou služebnost a aby ho donutila cestu zase uvolnit. Jindy opět vlastnoručně zboural něčí vrata a prohlásí, že tudy od nepamětna vedla veřejná stezka, a dá se od postiženého občana žalovat pro rušení držby. Je velmi zběhlý ve starém patrimoniálním i obecním právu a užívá svých znalostí někdy ve prospěch obyvatel vesnice Fernworthy a někdy v jejich neprospěch, takže ho vesničané jednou nesou obcí triumfálně na ramenou a jindy ho zase in effigie upalují - podle zaměření jeho posledního kousku. Tvrdí se, že má toho času na krku ne méně než sedm procesů, které patrně pohltí zbytek jeho jmění, takže bude nadále neškodný jako vosa bez žahadla. Až na to sudičství je to přívětivý, zřejmě dobrosrdečný člověk a zmiňuji se o něm jen proto, že jste velmi naléhal, abych Vám podal charakteristiku lidí kolem nás. V přítomné době Frankland holduje novému sportu. Jako hvězdář-amatér vlastní znamenitý dalekohled. Nyní ho má na ploché střeše svého domu a sedí za ním po celé dny a soustavně obhlíží blata v naději, že zahlédne uprchlého trestance. Kdyby svou energii obmezil na toto vyhlížení, všechno by bylo v pořádku, šeptá se však, že míní udělat trestní oznámení na doktora Mortimera, že bez povolení nejbližších příbuzných zesnulého otevřel hrob člověka. Kteréhožto činu se dopustil tím, že otevřel mohylu a vykopal lebku člověka z mladší doby kamenné! Zkrátka, pan Frankland se stará o to, aby náš život nebyl příliš monotónní, a poskytuje nám trochu obveselení, které tady tolik potřebujeme.

A nyní, kdy jsem Vás seznámil se vším, co se týká uprchlého trestance, Stapletonů, doktora Mortimera a Franklanda, dovolte, abych skončil tím, co je ze všeho nejdůležitější, a pověděl Vám obšírněji o manželech Barrymorových, a obzvláště o překvapení, které jsme zažili v nocí na dnešek.

Začnu s Vaším pokusem, s telegramem, který jste poslal z Londýna, abyste zjistil, zda Barrymore je opravdu zde. Už jsem Vám reprodukoval poštmistrovu výpověď, z níž vyplývá, že pokus selhal, a že tedy stále ještě nemáme nižádných důkazů. Pověděl jsem siru Henrymu, jak se věci mají, a on reagoval svým přímočarým způsobem. Neprodleně zazvonil na Barrymora a zeptal se ho, zda přijal telegram osobně. Barrymore odpověděl kladně.

"Odevzdal vám hoch telegram přímo do ruky?" otázal se sir Henry.

Barrymore se zatvářil překvapeně a chvíli přemýšlel.

"Ne, pane," řekl. "Byl jsem právě na půdě a žena mi telegram přinesla nahoru."

"Odpověděl jste na něj osobně?"

"Ne; řekl jsem ženě, co má odpovědět, a žena to šla napsat dolů."

Večer se Barrymore sám vrátil k otázce.

"Nepochopil jsem dnes ráno, sire Henry, kam směřují vaše otázky," řekl. "Doufám, že jsem neučinil nic, čím bych se připravil o vaši důvěru?"

Sir Henry ho musel ujistit, že tomu tak není, a uchlácholil ho tím, že mu dal značnou část svých starých šatů, neboť právě dostal z Londýna poslední zásilku nového vybavení.

Paní Barrymorová mě zajímá. Je to tělnatá, solidní žena, velmi obmezená, nesmírně spořádaná, se sklony k puritánství. Sotva byste si dovedl představit osobu flegmatičtější. A přece - jak se z mých zpráv jistě pamatujete - jsem ji zde prvé noci slyšel usedavě vzlykat, a i pak jsem na její tváři nejednou zpozoroval stopy slz. Nějaký hluboký žal jí hlodá srdce. Někdy si myslím, že snad trpí nějakými výčitkami svědomí, jindy zase podezírám Barrymora, že je domácí tyran. Vždycky jsem měl pocit, že v povaze toho člověka je něco zvláštního, pochybného, ale události minulé noci má podezřeni konkretizovaly.

A přece to může samo o sobě být pouhá maličkost. Jak víte, nespím nikdy příliš tvrdě, ale zde, kde jsem jakoby na stráži, mám spánek obzvlášť lehký. Minulé noci, kolem druhé hodiny, probudily mne opatrné kroky, plížící se chodbou kolem mých dveří. Vstal jsem, otevřel dveře a vykoukl ven. Po chodbě se sunul dlouhý černý stín. Pocházel od muže, jenž se svíčkou v ruce potichu kráčel koridorem. Měl na sobě jen kalhoty a košili a nic na nohou. Rozeznával jsem jenom jeho obrysy, ale podle výšky jsem poznal Barrymora. Šel velmi pomalu a obezřetně a v celém jeho zjevu bylo cosi nepopsatelně provinilého a kradmého.

Jak z mých dopisů víte, ústí chodba do galerie nad halou a pak na druhé straně pokračuje. Čekal jsem, až Barrymore zmizel z dohledu, a pak jsem se vydal za ním. Když jsem obešel galerii, byl Barrymore už na konci druhé chodby a podle matného světla, jež proudilo z pootevřených dveří, jsem poznal, že Barrymore vešel do jednoho z pokojů. Nuže, místnosti tohoto křídla jsou veskrze nezařízené a neobydlené, takže jeho výprava byla tím tajemnější. Světlo svítilo stejnoměrně, jako by Barrymore tam někde nehnutě stál. Proplížil jsem se chodbou, co nejtišeji jsem dokázal, a skrčiv se za pootevřené dveře, nahlédl jsem do místností. Barrymore byl schoulen u okna a držel svíčku u skla. Jeho profil byl

zčásti obrácen ke mně a viděl jsem, že s tváří napětím až strnulou upřeně hledí do temnoty blat. Po několik minut takto zíral do noci. Pak zhluboka a bolestné vzdychl a netrpělivým gestem zhasil svíčku. Okamžitě jsem se vydal zpět do svého pokoje a za několik okamžiků jsem znova zaslechl tiché kroky, jak na zpáteční cestě zase míjely mou světnici. Mnohem, mnohem později, když jsem už zase upadl do polospánku, slyšel jsem, jak někdo někde otáčí klíč v zámku, nerozeznal jsem však, odkud zvuk přichází. Nemám tušení, co to všechno znamená, ale určitě tomu přijdeme na kloub. Nemíním Vás zatěžovat svými teoriemi, protože jste si přál, abych Vám dodával pouze fakta. Dnes ráno jsem měl dlouhý rozhovor se sirem Henrym a shodli jsme se na bitevním plánu, jenž vychází z poznatků, které jsem získal v noci na dnešek. Nebudu se o tom nyní šířit, ale jsem jist, že má příští zpráva bude četba zajímavá.

KAPITOLA IX
DRUHÁ ZPRÁVA DOKTORA WATSONA
SVĚTLO NA BLATECH

Zámek Baskerville, 15. října

Milý Holmesi, byl-li jsem za prvních dnů své mise nucen nechávat Vás občas beze zpráv, musíte uznat, že jsem se polepšil a že se události na nás nyní hrnou jedna přes druhou. Poslední můj dopis vyvrcholil obrazem Barrymora u okna a nyní mám pro Vás takový roh zpravodajské hojnosti, že se sotva ubráníte opravdovému překvapení. Události vzaly obrat, s jakým jsem věru nemohl počítat. Do určité míry se situace za uplynulých osmačtyřicet hodin podstatně vyjasnila, na druhé straně však se zase značně zkomplikovala. Než raději Vám všechno vypovím a Vy sám si utvoříte vlastní úsudek.
Ráno po tom nočním dobrodružství, ještě před snídaní, jsem došel na konec neobydleného křídla a prohlédl pokoj, jenž byl cílem Barrymorovy tajemné cesty. Západní okno, kterým se tak dychtivě díval, liší se - jak jsem si povšiml - v jednom ohledu ode všech ostatních oken zámku. Je z něho nejúplnější vyhlídka na blata. Mezi dvěma stromy je totiž mezera, která umožňuje široký rozhled a pohled kolmo dolů jakoby z ptačí perspektivy, kdežto z ostatních oken zahlédnete jen malý, a to ještě vzdálený úsek blat. Potřeboval-li tedy Barrymore právě toto okno, plyne z toho, že vyhlížel někoho nebo něco na blatech. Nevím, jak si představoval, že někoho uvidí, neboť noc byla velnu tmavá. Napadlo mně, že snad jde o nějaké milostné dobrodružství. Tento předpoklad by vysvětlil jak Barrymorovo tajnůstkářství, tak sklíčenost jeho ženy. Barrymore je nápadně pohledný muž, jemuž by bylo velmi snadné uzmout srdce venkovského děvčete, takže tato teorie nebyla zcela neopodstatněná. Odemykání dveří, jež jsem slyšel po návratu do svého pokoje, by mohlo znamenat, že Barrymore opustil zámek a šel na nějaké tajné dostaveníčko. Takto jsem ráno v duchu uvažoval a líčím Vám své dohady a svá podezření přesto, že skutečnost pak byla naprosto jiná.
Byl jsem si ovšem vědom, že neznám bezpečně pravou podstatu Barrymorova počínání, bylo mi však i naprosto jasné, že si věc nesmím nechávat pro sebe a že nesmím čekat, až se mi podaří najít skutečné vysvětlení. Odpovědnost by byla příliš veliká. Zašel jsem tedy po snídani do pracovny sira Henryho a pověděl jsem mu všechno, co jsem v noci viděl. Sir Henry byl méně překvapen, než jsem očekával.
"Věděl jsem, že Barrymore v noci putuje po domě, a už jsem si s ním o tom chtěl promluvit," řekl Baskerville. "Dvakrát nebo třikrát jsem slyšel jeho kroky na chodbě na cestě tam a zpět, a bylo to asi v téže době, jak říkáte."
"Snad tedy chodí k onomu oknu pravidelně každou noc?" nadhodil jsem.
"Není to vyloučené. Je-li tomu tak, můžeme ho stopovat a podívat se, co tropí. Jak asi by si v této situaci počínal váš přítel Holmes, kdyby tu byl?"
"Myslím, že by udělal přesně to, co navrhujete," řekl jsem. "Sledoval by Barrymora a pozoroval by ho, co dělá."
"Dáme se tedy do toho oba."
"Ale to by nás přece jistě slyšel?"
"Ten člověk je nahluchlý - a tak či onak, musíme to riskovat. Zůstaneme dnes v noci vzhůru a počkáme v mém pokoji, až půjde kolem." Sir Henry si radostně mnul ruce a bylo vidět, že vítá dobrodružství jako příjemnou změnu v usedlém životě na blatech.
Baronet už navázal spojení s architektem, kterého sir Charles svého času pověřil vypracováním plánů, i s londýnskou stavitelskou firmou, takže zde můžeme v brzké době očekávat začátek velikých změn. Z Plymouthu sem přijeli malíři pokojů a zástupci nábytkářské firmy a je zřejmé, že náš přítel má dalekosáhlé plány a že nemíní skrblit ani námahou, ani penězi, jen aby obnovil lesk svého rodu. Až bude zámek zrestaurován a uvnitř nově zařízen, nebude zde již chybět nic než zámecká paní. A načisto mezi námi, všechno nasvědčuje tomu, že tato mezera nezůstane dlouho nevyplněna, bude-li jistá dáma svolná, neboť jsem málokdy viděl někoho tak po uši zamilovaného, jako je náš přítel do naší krásné sousedky, slečny Stapletonové. A přece Amor nemá tak snadnou práci, jak by člověk podle všech okolností mohl očekávat. Křídélka mu dokonce dnes zplihla při neočekávané příhodě, jež našeho přítele notně ohromila a velmi pohněvala.
Po hovoru o Barrymorovi, který jsem Vám reprodukoval, sir Henry vzal klobouk a chystal se odejít. S naprostou samozřejmostí jsem následoval jeho příkladu.
"Cožpak vy také někam jdete, Watsone?" tázal se mne a divné se na mne podíval.
"To záleží na tom, zda jdete či nejdete na blata," odpověděl jsem.
"Jdu na blata."
"Nuže, znáte mé instrukce. Lituji, že vám musím vnucovat svou společnost, ale víte, jak důrazně Holmes trval na tom, abych vás nenechával samotného a abyste obzvláště na blata nechodil bez doprovodu."
Sir Henry mi položil ruku na rameno a přívětivě se usmál.

"Milý příteli," řekl, "ani Holmes ve vší své moudrosti nemohl předvídat, co se za mého pobytu přihodí. Chápete mne? Jsem si jist, že vy jste poslední člověk, který by chtěl vystupovat v roli protivného kazisvěta. Musím jít na procházku sám."
Ocitl jsem se v situaci krajně nemilé. Nevěděl jsem, co mám říct nebo udělat, a než jsem se mohl pro něco rozhodnout, sir Henry sebral svou hůl a byl tentam.
Jakmile jsem začal klidně uvažovat, pocítil jsem trpké výčitky svědomí, že jsem se dal přemluvit a že jsem dopustil, aby mi zmizel z dohledu. Představil jsem si, jak by mi bylo, kdybych se musel vrátit k Vám a přiznat, že ho stihlo nějaké neštěstí jen proto, že jsem nedbal Vašich instrukcí. Ujišťuji Vás, že jsem se při pouhém pomyšlení na takovou možnost hanbou zardělo. Řekl jsem si, že ještě není všechno ztraceno a že ho snad ještě dostihnu, a okamžitě jsem se vydal na cestu směrem k Stapletonovu domu.
Pospíchal jsem po silnici, seč jsem mohl, ale nikde jsem sira Henryho neviděl, ačkoliv jsem doběhl až k místu, kde odbočuje pěšina. V obavě, zda jsem nakonec nešel nesprávným směrem, vystoupil jsem na pahorek, odkud bych měl rozhled - náhodou to byl ten kopec, v němž je temný kamenný lom. Z pahorku jsem sira Henryho okamžitě zahlédl na stezce ve vzdálenosti asi čtvrt míle. Po jeho boku byla dáma, jež nemohla být nikdo jiný než slečna Stapletonová. Bylo jasné, že jsou již velmi spřáteleni a že zde mají schůzku. Kráčeli pomalu, načisto zabráni do hovoru, a viděl jsem, že slečna Stapletonová drobnými gesty rukou jako by zdůrazňovala vážnost toho, co říká. Sir Henry zřejmě naslouchal velmi soustředěně a několikrát zavrtěl hlavou, jako by s něčím naprosto nesouhlasil. Stál jsem mezi balvany s rozumem v koncích a nevěděl, co mám dělat dál. Dojít za nimi a vyrušit je z velmi soukromého rozhovoru se mi zdálo hrubě neslušné - a přece mi povinnost jasně kázala, abych sira Henryho ani na okamžik nespouštěl z očí. Tajné špehovat přítele je počínání odporné. Leč nenapadlo mi nic lepšího než zůstat a pozorovat ho z té mé rozhledny s předsevzetím, že potom očistím své svědomí tím, že se mu dodatečně ke všemu přiznám. Je zajisté pravda, že jsem byl příliš vzdálen, abych mu mohl pomoci v případě, kdyby mu zahrozilo nenadálé nebezpečenství, nicméně jistě sám uznáte, že situace byla svízelná a že jsem nic jiného nemohl udělat.
Náš přítel sir Henry i dáma se na stezce zastavili a byli pohříženi v konverzaci, když jsem náhle zjistil, že nejsem jediným svědkem jejich rozhovoru. Zahlédl jsem cosi zeleného poletovat ve vzduchu, a když jsem se lépe podíval, viděl jsem, že to zelené je připevněno na tyčce, kterou nese nějaký muž v ruce. Byl to Stapleton, jenž s tou svou síťkou šlapal po hrbolatém vřesovišti. Byl dvojici mnohem blíže než já a zřejmě měl namířeno v místa, kde oba mladí lidé spolu stáli. Právě v tu chvíli sir Henry si náhle přivinul slečnu Stapletonovou k boku. Objímal ji kolem pasu, ale zdálo se mi, že slečna Stapletonová od něho odvrací tvář a snaží se vyprostit. Sklonil se k její hlavě a ona zvedla ruku, jako by mu chtěla bránit. V příští vteřině jsem viděl, jak od sebe odskočili a prudce se obrátili. Stapleton byl příčinou vzrušení. Zběsile k nim pádil a jeho směšná síťka komíhala za ním. Když stanul před dvojicí, začal prudce rozkládat pažemi a vzrušením málem poskakoval. Nedovedl jsem si představit, co tento výjev znamená, ale měl jsem dojem, že Stapleton spílá siru Henrymu, jenž se snaží Stapletonovi podat vysvětlení. Když Stapleton vysvětlení nebral na vědomost, přibývalo i slovům sira Henryho na prudkosti. Dáma stála opodál, halíc se v hrdé mlčení. Konečně se Stapleton otočil na podpatku a pánovitě pokynul své sestře.
Slečna Stapletonová vrhla letmý nerozhodný pohled na sira Henryho a pak po boku svého bratra odešla. Přírodozpytcova hněvivá gesta ukazovala, že zahrnuje i dámu do projevů své nelibosti. Baronet tam ještě chvíli postál, dívaje se za nimi, a pak kráčel pomalu cestou, po níž přišel. Hlavu měl schýlenou a byl učiněným obrazem skleslosti. Nedovedl jsem si vůbec představit, co to všechno znamená, ale bylo mi nesmírně stydno, že jsem se bez přítelova vědomí stal svědkem takového výjevu. Seběhl jsem proto s kopce a na jeho úpatí jsem se s baronetem setkal. Jeho tvář byla rudá hněvem, obočí měl svraštěné jako člověk, jenž je s rozumem v koncích a neví, co si počít.
"Haló, Watsone! Odkud se tu berete?" řekl. "Snad jste přece nešel za mnou?"
Všechno jsem mu vyložil: jak jsem si uvědomil, že prostě nemohu zůstat doma, jak jsem šel za ním a jak jsem potom viděl všechno, co se stalo. Na okamžik jsem myslel, že mě jeho planoucí oči obrátí v troud, ale má upřímnost ho odzbrojila a nakonec propukl v posmutnělý smích.
"Člověk by myslel, že střed téhle prérie je místo, kde člověk může počítat s určitým soukromím," řekl, "ale u sta hromů, mám dojem, že se celý okres sem seběhl dívat se na moje námluvy. Ale nikdo si na své nepřišel - předvedl jsem námluvy věru ubohé! Kampak jste si koupil lístek?"
"Byl jsem tamhle na kopci."
"To jste se tedy spokojil s galerií, že ano? Ale její bratr měl křeslo v první řadě. Viděl jste ho, jak se na nás hrne?"
"Ano, viděl."
"Neměl jste někdy dojem, že je blázen - ten její pan bratříček?"
"Nemohu tvrdit, že bych si to někdy byl myslel."
"To bych řekl. Já jsem byl do dnešního dne přesvědčen, že je příčetný, ale dejte si sloužit a věřte mi, že jeden z nás, on nebo já, patříme do svěrací kazajky. A co je na mně vůbec abnormálního? Žil jste několik týdnů v mém bezprostředním okolí, Watsone. Řekněte mi na místě a do očí: Mám nějakou vlastnost nebo vadu, pro kterou bych nemohl být dobrým manželem ženě, kterou miluji?"
"To jistě nemáte."
"Proti mému společenskému a hmotnému postavení nemůže mít námitek. Musí tedy mít spadeno na mne osobně. Co má proti mně? Pokud vím, jakživ jsem neublížil ani muži, ani ženě. A přece nedovolí, abych se dotkl byť jen konečků jejích prstů."
"To vám řekl?"
"Ano - a řekl toho ještě hromadu víc. Nicméně vám pravím, Watsone: znám ji jen několik málo týdnů, ale od první chvíle jsem věděl, že je stvořena pro mne, a ona také - byla šťastná, když byla se mnou, to mohu odpřísáhnout. Světlo,

jež se rozsvítí v očích ženy, mluví hlasitěji než slova. Ale on nás nikdy nenechal o samotě a dnes to bylo poprvé, co jsem měl možnost promluvit s ní několik slov mezi čtyřma očima. Přišla za mnou ráda, ale když přišla - nebyla to láska, o čem hovořila, a nechtěla ani, abych já mluvil o lásce - jenže nedokázala mě zarazit. Pořád se jenom vracela k tomu, že toto je nebezpečné místo a že nebude šťastná, dokud z tohoto kraje neodejdu. Řekl jsem jí, že od okamžiku, kdy jsem ji spatřil, odsud vůbec nepospíchám, a záleží-li jí opravdu na tom, abych z tohoto kraje zmizel, tak jediný způsob, jak to může zaonačit, je, že půjde se mnou. Požádal jsem ji tedy velmi zřetelně, aby se za mne provdala, ale než mohla odpovědět, přihrnul se na nás ten její bratříček. Počínal si jako šílenec - byl vzteky bledý jako stěna a ty jeho světlé oči hořely zběsilostí. Co prý tady s tou dámou dělám? Jak se prý opovažuju prokazovat jí pozornosti, které se jí hnusí? Zda si prý myslím, že baronet si může dělat, co chce? Nebýt to její bratr, byl bych mu věru uměl odpovědět lépe než slovy. Ale za daných okolností jsem mu řekl, že mé pocity vůči jeho sestře nejsou takového druhu, za jaké bych se musel stydět, a že doufám, že mi slečna Stapletonová prokáže tu velkou čest a stane se mou manželkou. Mé sdělení nic nepomohlo a tak jsem se dopálil také a odpověděl mu snad trochu prudčeji, než. jsem měl - vzhledem k její přítomnosti. A skončilo to - jak jste viděl - tím, že si ji odvedl, a tak zde stojím a v celém království snad není člověka tak zmateného jako já. Vysvětlete mi, Watsone, co to všechno znamená, a budu nadosmrti vaším dlužníkem."
Pokusil jsem se o několik vysvětlení, ale byl jsem sám dokonale zmaten. Šlechtický titul našeho přítele, jeho bohatství, věk, charakter a jeho zevnějšek - to všechno mluvilo v jeho prospěch, a proti němu - pokud jsem věděl - nesvědčilo nic, leda snad ponurý osud, jenž se vznáší nad jeho rodem. Nejpodivnější arci bylo, že jeho námluvy byly tak bryskně odmítnuty, aniž kdo vzal v potaz přání dámy samé, a že slečna Stapletonová se bratrovi podvolila bez jakéhokoliv protestu. Než naše úvahy a dohady se staly ještě téhož dne bezpředmětnými, neboť odpoledne se na zámek dostavil Stapleton osobně. Přišel, aby se omluvil za hrubost, jíž se dopoledne dopustil. Výsledkem dlouhého rozhovoru, který měl se sirem Henrym mezi čtyřma očima v jeho pracovně, bylo naprosté usmíření, na jehož znamení půjdeme v pátek k Stapletonovým na oběd.
"Ani teď neříkám, že ten člověk není blázen," odpověděl mi potom sir Henry, "nemohu zapomenout na výraz jeho očí, když se na mne dnes dopoledne hnal, ale musím uznat, že nikdo na světě by se nemohl omluvit slušněji, než jak on právě učinil."
"Vysvětlil vám nějakým způsobem své chování?"
"Říká, že jeho sestra je to jediné, co na světě má. To je naprosto přirozené a jsem rád, že chápe, jak je skvělá. Žili vždycky spolu a - jak mi vylíčil - již od mládí žil osaměle a že nemá jiného blízkého člověka než právě ji. Proto se zděsil představy, že by o ni mohl přijít. Nepozoroval prý, že jsem si ji oblíbil, ale když na vlastní oči viděl, že tomu tak je a že mu ji chci vzít, byl to pro něho takový otřes, že na chvíli vůbec nevěděl, co říká nebo dělá, a byl prý vskutku nepříčetný. Vyslovil politování nad tím, co se stalo, a uznává, jak byl pošetilý a sobecký, když myslel, že si může tak krásnou ženu, jako je jeho sestra, podržet pro sebe po celý její život. Když už ho musí opustit, je prý mu milejší, když se provdá za souseda, jako jsem já, než za někoho jiného. Tak či onak je to ovšem pro něho veliká rána a bude potřebovat nějaký čas, aby se proti ní obrnil. Je ochoten upustit od jakéhokoliv odporu, jestli mu slíbím, že po tři měsíce otázku manželství nepřivedu na přetřes, a jestli se obmezím po tu dobu na přátelské styky s jeho sestrou, aniž se budu dožadovat její lásky. To jsem slíbil, a taková je tedy situace."
Nuže, jedna z našich menších záhad je tedy objasněna. I když jde o otázku podřadnou, je velmi příjemné, že máme pevnou půdu pod nohama alespoň v jednom úseku té bezedné bařiny, v níž se zde potácíme. Víme tedy nyní, proč Stapleton nevraživě hledí na nápadníka své sestry - i když to je nápadník tak žádoucí jako sir Henry. A nyní přecházím k další niti, kterou jsem rozpletl ze zamotaného přadena, k záhadě nočních vzlyků, uplakané tváře paní Barrymorové, komorníkových nočních cest k zamřížovanému západnímu oknu. Pogratulujte mi, milý Holmesi, a potvrďte mi, že jsem Vás jako Váš výkonný orgán nezklamal - že nelitujete důvěry, kterou jste projevil tím, že jste mě sem poslal. Všechny záhady byly rozřešeny úsilím jedné noci.
Řekl jsem "úsilím jedné noci", ale ve skutečností to byly noci dvě, neboť v tu první jsme vůbec nepochodili. Bděl jsem se sirem Henrym v jeho pokoji až skorem do tří hodin ráno, ale neslyšeli jsme nic než odbíjení hodin na schodišti. Byla to nadmíru melancholická vigilie a skončila tím, že jsme ve svých lenoškách usnuli. Naštěstí jsme se nedali odradit a rozhodli jsme se, že to zkusíme ještě jednou. Příštího večera jsme stáhli knot lampy a seděli a kouřili cigarety a ani nedutali.
Je neuvěřitelné, jak pomalu hodiny míjely, ale pomohla nám napjatá houževnatost, jakou asi pociťuje lovec, když pozoruje nalíčenou past a doufá, že kýžená zvěř do ní snad přece jen padne. Odbila prvá, odbila druhá hodina s půlnoci, a už jsme se chtěli zklamaně rozejít, když jsme se rázem ve svých křeslech napřímili. V mžiku bylo po únavě a všechny naše smysly byly mobilizovány k nejvyšší pohotovosti. Zaslechli jsme totiž vrzání kroků na chodbě. Kročeje opatrně minuly naše dveře a za chvíli v dáli odumřely. Potom baronet tichounce otevřel dveře a my se vydali po stopách nočního chodce. Ten zatím už obešel galerii a chodba byla ponořena v naprostou tmu. Plížili jsme se po špičkách, až jsme se dostali do druhého křídla. Dostali jsme se tam právě včas, abychom ještě zahlédli mohutnou vousatou postavu, jak se s přikrčenými rameny po špičkách plíží chodbou. Pak vešel do týchž dveří jako minule a světlo svíčky, rámované zárubní dveří, vrhalo nažloutlý pruh jasu napříč temnou chodbou. Opatrně jsme se sunuli dál, zkoušejíce každou dlahu, než jsme se odvážili šlápnout na ni plnou váhou. Z opatrnosti jsme se ještě v pokoji zuli, ale i tak stará podlaha pod naším krokem praštěla a vrzala. Chvílemi se nám zdálo, že není možné, aby nás neslyšel přicházet. Leč muž byl naštěstí skutečně nedoslýchavý a také byl plně zaujat tím, co dělá. Když jsme konečně dospěli ke dveřím a nakoukli do světnice, viděli jsme, že je schoulen u okna, že drží v ruce svíci a že jeho napjatá tvář je přitisknuta ke sklu přesně tak, jak jsem to viděl předvčerejší noci.
Na žádném postupu jsme se nedohodli, leč baronet je muž, kterému jeho letora vždycky diktuje cestu nejpřímočařejší. Vstoupil do pokoje, a když tak učinil, Barrymore syčivě vyjekl a odskočil od okna a stál tu před námi sinalý a

roztřesený. Oči, jež mu svítily z bílé masky jeho tváře, byly plné hrůzy a zděšení, když se díval ze sira Henryho na mne.
"Co zde děláte, Barrymore?"
"Nic, pane." Jeho vzrušení bylo tak silné, že stěží dokázal vypravit ze sebe ta slova, a stíny, vrhané svíčkou v jeho chvějící se ruce, poskakovaly nahoru a dolů. "To jenom kvůli tomu oknu, pane. Chodím po zámku a dívám se, zda jsou dobře zavřená."
"V prvém patře?"
"Ano, pane, prohlížím všechna okna."
"Podívejte se, Barrymore," řekl sir Henry přísné, "předsevzali jsme si, že z vás dostaneme pravdu, takže lépe pochodíte, když ji řeknete rovnou. Tak co? Žádné lži nechci slyšet. Co jste u toho okna dělal?"
Bezmocně a bezradně se na nás díval a lomil rukama jako člověk zmítaný krajním žalem a prudkým vnitřním konfliktem.
"Nic zlého jsem nedělal, pane. Držel jsem svíčku u okna."
"A proč jste držel svíčku u okna?"
"Neptejte se mě, sire Henry - neptejte se mě! Dávám vám své čestné slovo, pane, že to není mé tajemství a že vám je nemohu vyjevit. Kdyby se týkalo jenom mne, nesnažil bych se ukrývat je před vámi."
Nápad mi bleskl hlavou a uchopil jsem svíčku, kterou komorník prve postavil do okna.
"Musel dávat nějaké světelné signály," řekl jsem. "Zkusme, zda dostaneme nějakou odpověď."
Podržel jsem svíčku, jak ji držel Barrymore, a díval jsem se napjatě do temnoty noci. Matně jsem rozeznával černou hráz stromů od světlejší roviny blat, neboť měsíc byl skryt za mraky. A pak jsem triumfálně vykřikl, neboť světélko, jiskra žlutavého světla, proklálo temný závoj a stejnoměrně žhnulo uprostřed černého obdélníku rámovaného oknem.
"Tam to je!" zvolal jsem.
"Ne, ne, pane, nic to není - vůbec nic!" přerušil mne komorník; "ujišťuji vás, pane -"
"Zamávejte světlem doleva a doprava, Watsone," zvolal baronet. "Vidíte - to druhé se pohnulo také! Nuže, vy padouchu, popíráte, že to byl signál? Kdo je ten spolčenec tam venku a jaké spiknutí se tady chystá?"
Barrymorova tvář nabyla výrazu netajeného vzdoru. "Je to moje věc, a ne vaše. Nic nepovím."
"Opustíte tedy na hodinu mé služby."
"Jak si přejete, pane. Musí-li to být, musí to být."
"A odejdete odtud s hanbou. U sta hromů, měl byste se stydět! Vaše i moje rodina žily přes sto let pod touto společnou střechou a zde jsem vás přistihl, jak kujete nějaké ponuré pikle proti mně."
"Ne, ne, pane! Ne proti vám!"
Byl to ženský hlas a paní Barrymorová, ještě bledší a ještě zděšenější než její manžel, se objevila ve dveřích. Nebýt zoufalého výrazu její tváře, byla by vypadala směšně, jak tu stála, tlustá, v sukni a vlňáku.
"Musíme odejít, Elizo. Všechno je ztraceno. Můžeš jít balit naše věci," řekl komorník.
"Ach, Johne, Johne, do takového neštěstí jsem tě vehnala? Je to všechno moje vina, sire Henry - jenom moje vina. Dělal to všechno jen a jen kvůli mně, protože jsem ho o to prosila."
"Mluvte tedy! Co to všechno znamená?"
"Můj nešťastný bratr umírá hlady venku na blatech. Nemůžeme ho nechat zahynout na samém našem prahu. Světlo svíčky znamená, že potrava pro něho je připravená, a jeho světlo tam venku označuje místo, kam se mu jídlo má zanést."
"Váš bratr je tedy -"
"Uprchlý trestanec, pane - Selden, ten zločinec."
"Je to pravda, pane," pravil Barrymore. "Řekl jsem vám, že to není mé tajemství a že vám je nemohu prozradit. Ale nyní jste to slyšel a vidíte sám, že jestli tu bylo spiknutí, není namířeno proti vám."
Tak se tedy vysvětlily Barrymorovy kradmé noční výpravy a světlo v okně. Sir Henry a já jsme užasle zírali na ženu. Je možné, aby tato toporně počestná osoba byla téže krve jako jeden z nejpověstnějších zločinců Anglie?
"Ano, pane, jmenovala jsem se za svobodna Seldenová a on je můj mladší bratr. Příliš jsme ho rozmazlovali, když byl dítětem, a ve všem jsme mu povolovali tak dlouho, až si začal myslet, že celý svět byl stvořen jen pro jeho kratochvíli a že si na tom světě může dělat, co mu libo. Potom, když byl starší, dostal se do špatné společnosti a ďábel ho posedl. Naší matce žalem puklo srdce a on pohaněl naše dobré jméno. Od zločinu k zločinu klesal níž a níže, až jenom milosrdenstvím božím unikl o vlas popravišti; ale pro mne, pane, je stále ještě tím kudrnatým chlapečkem, kterého jsem chovala a se kterým jsem si hrála, jak to starší sestry dělávají. Proto utekl z žaláře, pane. Věděl, že jsem zde a že není možné, abychom mu odmítli pomoc. Co jsme měli dělat, když se sem jedné noci připlazil, polomrtvý vyčerpáním a hlady, s dozorci těsně v patách? Vzali jsme ho do domu a nakrmili a ošetřili jsme ho a pak jsme ho zde živili. Ale potom jste sem přijel vy, pane, a bratr si myslel, že bude bezpečnější venku na blatech a že tam počká, až se nejhorší poplach uklidní a až lidé na něho pozapomenou, a tak odešel a zmizel v těch blatech. Ale my se každou druhou noc přesvědčujeme, zda tam ještě je. Dáváme do okna svíčku, a když bratr odpoví, zanese mu tam můj muž trochu chleba a masa. Každý den doufáme, že už je pryč, ale pokud je zde, nemůžeme ho přece opustit. To je celá pravda, jako že jsem počestná křesťanka, a sám vidíte, že vina není na mém muži, ale že vinna jsem já, pro kterou to všechno dělal."
Žena mluvila s naléhavou vážností a její řeč zněla věrohodně.
"Je to pravda, Barrymore?"
"Ano, sire Henry. Do posledního slova."
"Nuže, nemohu vám zazlívat, že jste stál při své vlastní ženě. Zapomeňte, co jsem řekl o výpovědi. Jděte do svého bytu, oba dva, a ráno si o tom všem povíme."
Když byli pryč, podívali jsme se ještě jednou z okna. Sir Henry je energicky otevřel a studený vítr nám šlehal do tváře. Daleko daleko v černé hlubině stále ještě zářila ta jedna jediná nažloutlá jiskřička.

"Divím se, že si troufá," řekl sir Henry.
"Světlo je asi umístěno tak, že je viditelné jen odsud."
"Kde asi myslíte, že je?"
"Počítám, že někde u Rozštípnuté skály."
"To znamená, že není dál než nejvýš nějaké dvě míle?"
"Ani ne tolik."
"Nemůže to být příliš daleko, když tam Barrymore nosíval jídlo. A ten darebák čeká poblíž té svíčky. U sta hromů, Watsone, jdu a toho chlapa chytím."
Týž nápad bleskl hlavou i mně. Barrymorovi se nám přece nesvěřili dobrovolně. Tajemství jsme z nich vypáčili. A ten člověk je veřejným nebezpečím, je to zatvrzelý zločinec bez polehčujících okolností, jenž nemá nároku ani na soucit, ani na pardon. Pokusíme-li se vrátit ho tam, kde bude neškodný, vykonáme toliko občanskou povinnost. Budeme-li ho šetřit, je docela možné, že jiní lidé na jeho brutalitu a na jeho násilnickou letoru doplatí. Kterékoli noci by se například mohl vloupat k našim sousedům, ke Stapletonovům, a možná že právě tato představa byla důvodem, proč se sir Henry pro noční dobrodružství tak rozohnil.
"Půjdu s vámi," řekl jsem.
"Tak si vezměte revolver a obujte se. Čím dříve vyrazíme, tím lépe, protože by ten darebák mohl zhasit světlo a vzít nohy na ramena."
Do pěti minut jsme byli venku ze zámku a na cestě a rychle jsme prošli temným hájkem. Podzimní vítr teskně kvílel a padající listí tiše harašilo. Noční vzduch byl prosycen pachem vlhka a tlící vegetace. Chvílemi vykoukl měsíc, vždycky jen na okamžik, neboť po tváři nebes se hnala mračna, a právě když jsme vyšli na blata, začalo drobně mrholit. Světlo před námi stále ještě hořelo.
"Jste ozbrojen?" zeptal jsem se.
"Mám jezdecký bičík s těžkou rukojetí."
"Musíme se ho rychle chopit, neboť je to prý člověk ke všemu odhodlaný. Překvapíme ho a bude naším zajatcem, dřív než se vzpamatuje."
"Jářku, Watsone," ozval se baronet, "copak by asi naší výpravě řekl Holmes? Jakpak se to shoduje s tou dobou temnoty, kdy mocnosti zla jsou nejsilnější?"
Jakoby v odpověď na tuto otázku vyvřel náhle z obrovské ponurosti blat ten divný ryk, který jsem už slyšel na pokraji Velkých grimpenských bařin. Vítr ho k nám nesl tichem noci - táhlé hluboké mručení, pak stoupající vytí a potom smutné zaúpění, jímž zvuk odumřel. Znova a znova potom zazněl, prostor kolem nás byl plný toho stoupajícího a klesajícího, pronikavého, divokého a zlověstného zvuku. Baronet mne chytil za rukáv a jeho tvář bíle prosvítala temnotou.
"Proboha živého, co to je, Watsone?"
"Nevím. Je to zvuk, který zde na blatech znají. Už jsem to jednou slyšel."
Zvuk odumřel a absolutní ticho se nad námi zavřelo. Stáli jsme a napjatě naslouchali, ale nic se neozývalo.
"Watsone," řekl baronet, "to bylo vytí jakoby dogy, vytí velkého psa."
Krev mi tuhla v žilách, protože zajíkání v jeho hlas; mi povědělo o hrůze, která náhle na něho padla.
"Jak tomu zvuku říkají?" otázal se mne.
"Kdo jak mu říká?"
"Zdejší venkované."
"Ale to jsou přece nevzdělanci. Snad byste nedal na to, jak oni tomu říkají?"
"Jen mi o tom povězte, Watsone. Co o tom říkají?"
Zdráhal jsem se, ale nebylo vyhnutí.
"Říkají, že to vyje pes baskervillský."
Zaúpěl a chvíli mlčel.
"Pes to opravdu byl," řekl konečně, "ale měl jsem dojem, že je vzdálen mnoho mil, myslím tím směrem."
"Je těžké říci, odkud ten zvuk přichází."
"Sílil a slábl podle toho, jak vál vítr. Nejsou tam v tom směru ty Velké grimpenské bařiny?"
"Ano, jsou."
"Tak to přicházelo odtamtud. A teď mi, Watsone, řekněte bez okolků: nemyslel jste i vy sám, že to je vytí velikého psa? Nejsem malé dítě, nemusíte se bát říci mi pravdu."
"Když jsem to prvně slyšel, byl se mnou Stapleton. Říkal, že by to mohlo být houkání bukače, vzácného ptáka."
"Ba ne, to byl určitě pes. Pane na nebi, že by přece jen na těch pověstech bylo něco pravdivého? Je možné, že jsem ohrožován něčím tak tajemným? Vy sám tomu přece nevěříte, Watsone?"
"Ne, nevěřím."
"A přece je něco jiného smát se tomu v Londýně a něco načisto jiného je stát zde venku v temnotě blat a slyšet takový zvuk. A můj strýc! Vedle jeho mrtvoly byla přece určitě šlépěj velikého psa. Všechno to do sebe zapadá. Nemyslím, že bych byl zbabělec, Watsone, ale když jsem slyšel ten zvuk, krve by se ve mně nikdo nebyl dořezal. Sáhněte si na mou ruku."
Byla jako kus studeného mramoru.
"Zítra zase budete v pořádku."
"Nemyslím, že budu kdy s to vypudit ten zvuk ze svého sluchu. Co mi radíte?"
"Máme se vrátit?"
"Ne, u sta hromů! Vydali jsme se chytit zločince, budeme tedy chytat zločince. My honíme trestance a pekelný pes

patrně honí nás. Pojďte! Dovedeme to ke konci, i kdyby se všichni čerti z horoucích pekel na blatech ženili."
Klopýtali jsme tedy pomalu dál tou hustou temnotou. Kolkolem nás strměly černé rozsochaté kopce, před námi stejnoměrně žhnula žlutá jiskřička světla. Nic tak neklame jako vzdálenost světla v noci, když je tma jak v pytli. Chvílemi se nám zdálo, že jiskřička je až někde na obzoru, a hned nato jsme měli dojem, že svítí několik málo kroků před námi. Ale konečně jsme již rozeznali, odkud světlo přichází, a v tu chvíli jsme jeho zdroji byli skutečně už velmi blízko. Spatřili jsme polorozteklou svíčku přilepenou do hluboké štěrbiny v rozpolcené skále. Stěny skály ji chránily proti větru a byly též zárukou, že světlo nebude vidět odnikud, leda od zámku. Žulový balvan nám umožnil přiblížit se nepozorovaně a z tohoto krytu jsme se chvíli zamyšleně dívali na zločincovo signalizační světlo. Byla to divná podívaná na tu osamělou svíčku, hořící zde uprostřed blat a bez známek života kolem - nic než jediný žlutý plamének stoupající kolmo vzhůru a matný jeho odlesk na kameni vlevo a vpravo.
"Co uděláme teď?" zašeptal sir Henry.
"Počkáme zde. Musí být poblíž svého světla. Snad se nám podaří ho zahlédnout."
Jedva jsme domluvili, již jsme ho spatřili oba. Nad rozpolcenou skálou, v niž hořela svíčka, objevila se ohavná žlutá tvář, zavilá, bestiální tvář, znetvořená a poznamenaná znaky zločinu. Obličej byl hnusně polepený bahnem a zarostlý strništěm vousů. Do čela mu padaly rozcuchané pačesy. Hlava, jež se ukázala, mohla docela dobře patřit některému z dávných divochů, kteří kdysi žili v jeskyních vyhloubených do zdejších strání. Světlo svíčky pod ním se obráželo v jeho malých poťouchlých očích, které divoce zíraly tmou doleva i doprava jako oči prohnaného dravého zvířete, jež zaslechlo kroky lovců.
Něco patrně vzbudilo jeho podezření. Je možné, že měl s Barrymorem smluveno nějaké tajné poznávací znamení, které my jsme opomenuli dát, nebo měl nějaký jiný důvod pro domněnku, že něco není v pořádku. Tak či onak, viděli jsme mu na jeho padoušské tváři, že se něčeho obává. Teď mohl každou chvíli sfouknout svíčku a zmizet ve tmě. Proto jsem vyskočil a sir Henry učinil totéž. V tom okamžiku trestanec na nás zařval nadávku a hodil po nás velkým kamenem, jenž se roztříštil o balvan, náš kryt. Zahlédl jsem ještě jeho nevelkou, ale podsaditou a silnou postavu, když vyskočil a dal se na útek. Šťastná náhoda tomu chtěla, že právě v tom okamžiku vyšel z oblak měsíc. Vybělili jsme na hřeben kopce a viděli jsme naši upláchlou kořist, kterak s velikou rychlostí sbíhá s druhé strany kopce a přeskakuje kameny, jež mu jsou v cestě, s kamzičí dovedností. Rána z revolveru ho s trochou střeleckého štěstí mohla složit i na tu vzdálenost, leč vzal jsem s sebou zbraň jen pro sebeobranu, budu-li napaden, a nikoliv abych střílel po neozbrojeném člověku, jenž je na útěku.
Oba jsme obstojní běžci, a ještě k tomu v dobré kondici, ale záhy jsme zjistili, že nemáme nižádné vyhlídky. Dlouho jsme ho při měsíčním světle viděli, ale za chvíli se nám jevil už jen jako malá skvrnka, pohybující se rychle mezi balvany na vzdálené stráni. Běželi jsme, až jsme supěli, ale vzdálenost mezi námi rostla. Konečně jsme se zastavili a sedli na balvan a lapali dech a koukali, jak se nám v dáli ztrácí.
A právě v té chvíli se stalo něco nesmírně podivného a neočekávaného. Vstali jsme a chystali se nastoupit zpáteční cestu, neboť jsme upustili od pronásledování jako od počínání naprosto beznadějného. Měsíc byl nízko na obloze po naší pravé ruce a rozsochatý vrchol žulového skaliska jako by čněl do dolní poloviny stříbrného kotouče. A tam, před tímto stříbroskvoucim pozadím, jsem viděl na skalisku černou siluetu muže, ostrou, jako z ebenu vyřezanou. Nemyslete si, Holmesi, že to byla zraková halucinace. Ujišťuji Vás, že jsem co živ nic neviděl zřetelněji. Pokud jsem mohl usoudit, byla to postava muže vzrostlého, hubeného. Stál něco málo rozkročeně, s pažemi na hrudi složenými a hlavu měl skloněnou, jako by dumal nad obrovskou džunglí rašeliny a žuly, která se před ním prostírá. Mohl to být sám duch tohoto hrozného kraje. Nebyl to ten trestanec. Muž, o němž mluvím, byl daleko od místa, kde nám vrah zmizel. Kromě toho byl mnohem vyšší. S výkřikem překvapení chtěl jsem na něho upozornit baroneta, leč v té vteřině, kdy jsem se odvrátil, abych baroneta chytil za rukáv, muž zmizel. Ostrý vrchol skaliska byl stále ještě zabodnut do dolního okraje měsíce, ale po mlčenlivé, nehybné postavě nebylo stopy.
Měl jsem sto chutí vydat se tím směrem a prohledat skalisko, ale bylo vzdáleno značný kus cesty. Baronetovy nervy byly ještě rozechvělé tajemným zvukem, který mu připomněl ponurou rodinnou pověst, a nebyl v náladě pro další dobrodružství. Neviděl osamělého muže na skále a nepocítil ono vzrušení, jakým na mne zapůsobila jeho divná přítomnost a dominantní postoj. "Bude to asi nějaký dozorce vězňů," řekl. "Blata se jimi jenom hemží od doby, kdy ten člověk utekl." Inu snad jeho vysvětlení je správné, ale rád bych našel nějaké potvrzení. Dnes hodláme dopsat vězeňské správě v Princetownu, kde se mají po svém pohřešovaném strávníku poohlédnout, ale je to veliká smůla, že jsme přišli o tu slávu a nemohli ho přivést jako našeho zajatce. Toto tedy byla naše dobrodružství uplynulé noci a musíte uznat, milý Holmesi, že jsem byl na Vás hodný a zásobil Vás zprávami vskutku štědře. Nepochybuji, že mnohé z toho, co jsem napsal, je pro náš případ nepodstatné, ale přece jen si myslím, že je lépe seznámit Vás se všemi fakty a přenechat Vám, abyste si sám vybral, co Vám může posloužit jako premisa k Vašim logickým úsudkům. Málo platné, zaznamenáváme pokroky. Pokud jde o manžele Barrymorovy, zjistili jsme pohnutku jejich činu, a to zajisté situaci podstatně vyjasnilo. Blata však, včetně jejich tajemství a jejich záhadných obyvatel, zůstávají nevyzpytatelná, jak byla. Možná že v příštím psaní budu již s to vrhnout trochu světla i na ně. Nejlépe by ovšem bylo, kdybyste mohl přijet sem k nám.

KAPITOLA X
VÝŇATEK Z DENÍKU DOKTORA WATSONA

Až potud jsem mohl citovat ze zpráv, které jsem za oněch raných dnů posílal Sherlocku Holmesovi. Nyní však jsem dospěl k úseku vyprávění, kde musím od této metody upustit a znova se spolehnout na svou paměť, osvěžovanou

deníkem, jejž jsem si tenkrát vedl. Těch několik pasáží z tehdejších záznamů překlene úsek mezi začátkem našeho pátrání a mezi oněmi výjevy, které jsou do nejmenších podrobností nesmazatelně vryty v mou paměť. Začínám tedy jitrem, jež následovalo po našem nezdařeném stíhání trestance a po ostatních podivnostech oné noci na blatech.

16. října - Od rána je zataženo a mlhavo, chvílemi poprchává. Náš dům je obklopen valícími se mračny, která občas povystoupí a uvolní nám výhled na kus ponurých blat s úzkými stříbrnými žilkami na stráních kopců; vzdálené balvany žhnou tam, kde světlo dopadá na jejich vlhké stěny. Trudno je vně i uvnitř zámku. Baronet je hluboce sklíčený po vzruchu uplynulé noci. I já sám cítím tlak na srdci a mám pocit bezprostředního nebezpečí - všudypřítomného, stálého nebezpečí, jež je tím hroznější, že je nemohu určit ani popsat.

A nemám snad důvodů, proč být hluboce znepokojen? Vezměte jen tu dlouhou řadu událostí, jež všechny ukazují na nějakou ponurou moc, která se kolem nás uplatňuje. Je tu především smrt posledního obyvatele zámku, smrt, která tak přesně odpovídá rodinné pověsti, jsou tu opětovně výpovědi rolníků o přízračné bytosti na blatech. Dvakrát jsem na vlastní uši slyšel zvuk, jenž připomíná vzdálené vytí obrovského psa. Je neuvěřitelné, je nemožné, aby šlo o věci vymykající se normálním zákonům přírody. Astrální pes, jenž zanechává hmotné stopy a plní vzduch svým vytím, je jistě něco nemyslitelného. Stapleton třebas tomu může věřit, i doktor Mortimer; ale mám-li vůbec nějakou dobrou vlastnost, je to zdravý lidský rozum, a nic mne nedonutí, abych v něco takového uvěřil. Vždyť bych se tím snížil na úroveň těch zdejších ubohých venkovanů, kterým nestačí obyčejný satanský pes, ale mermomocí ho ještě musejí vylepšit pekelným ohněm, který mu prý srší z tlamy a z očí. Holmes by na takové báchorky nic nedal - a já jsem jeho zástupce. Ale fakta jsou fakta a já jsem dvakrát na blatech slyšel jeho hlas. Dejme tomu, že by se po blatech skutečně potuloval nějaký obrovský zdivočelý pes, tento předpoklad by vysvětlil všechno. Ale kde by se ten pes ukrýval? Odkud by bral potravu? Dlužno přiznat, že přirozený výklad naráží skoro na tolik obtíží jako ten druhý. A dále - i když si odmyslím psa, zůstává tu stále jedno faktum: lidská složka v Londýně, muž v drožce a dopis, jenž sira Henryho varoval před blaty. To psaní bylo zaručeně reálné, ale mohlo být stejně snadno projevem strážného přítele jako projevem nepřítele. Kde je ten přítel či nepřítel nyní? Zůstal v Londýně, či nás sledoval sem? Je to - je to snad ten neznámý, kterého jsem viděl na skalisku?

Pravda, viděl jsem ho jednou a letmo, jen okamžik, ale přece je několik věcí, na něž bych mohl přísahat. Není to nikdo, koho jsem zde viděl - a já už se setkal se všemi sousedy. Jeho postava byla mnohem vyšší než Stapletonova, mnohem hubenější než Franklandova. Barrymore by to snad byl mohl být, ale toho jsme přece nechali v zámku a jsem jist, že nás nemohl dohonit. Zůstává tedy skutečnost, že nás pořád stopuje neznámý člověk, zrovna jako nás neznámý člověk stopoval v Londýně. Ani na chvíli jsme ho tedy nesetřásli. Kdyby se mi podařilo chytit toho muže za límec, pak bychom si konečně mohli říci, že máme po starosti. A tomuto jednomu cíli musím věnovat všechny své síly.

V prvním okamžiku jsem chtěl jít a povědět siru Henrymu, co a jak chci podniknout. Potom jsem se však umoudřil a řekl si, že budu jednat ve vlastní režii a pokud možno vůbec nikomu vůbec nic neřeknu. Sir Henry je zamlklý a skleslý. Tajemný zvuk na blatech podivně otřásl jeho nervovou soustavou. Neřeknu nic, čím bych zvětšil jeho úzkost, ale sám zařídím všechno, co mi pomůže dosáhnout mého cíle.

Dnes ráno po snídani jsme tu měli menší výstup. Barrymore požádal sira Henryho o rozhovor a nějakou chvíli spolu mluvili v baronetově pracovně za zavřenými dveřmi. Já seděl v kulečníkovém pokoji a víc než jednou jsem slyšel zesílené hlasy a snadno jsem si domyslel, oč tam asi jde. Za chvíli baronet otevřel dveře a zavolal mě dovnitř.

"Barrymore má nějakou stížnost a domnívá se, že mu bylo ukřivděno," řekl. "Je toho názoru, že jsme jednali nehezky, když jsme šli chytat jeho švagra poté, co nás dobrovolně zasvětil do tajemství."

Komorník tu stál před námi velmi bledý, ale velmi ukázněný a klidný.

"Snad jsem mluvil příliš prudce, pane," řekl, "a jestli tomu tak bylo, prosím za prominutí. Leč byl jsem velmi překvapen, když jsem vás, oba pány, dnes ráno viděl, jak se vracíte, a když jsem zvěděl, že jste pronásledovali Seldena. Chudák má toho dost, s čím se potýkat, a nechtěl jsem mu toho nakládat ještě víc."

"Kdybyste nám o tom byl pověděl skutečně dobrovolně, bylo to něco jiného," řekl baronet. "Ale vy jste nám to řekl, vlastně vaše žena nám to řekla, až když bylo nezbytí a nemohli jste se tomu vyhnout."

"Nemyslel jsem, sire Henry, že toho využijete - vskutku jsem si to nemyslel."

"Ten člověk je veřejné nebezpečí. Na blatech jsou samoty a on je muž, který se nezastaví před ničím. Stačí, když se mu podíváte do tváře, a víte, na čem jste. Vezměte například dům Stapletonových - pan Stapleton by musel lupiči čelit sám. Nikdo na blatech nebude bezpečný, dokud Selden nebude za mřížemi."

"Do žádného domu se nevloupá, pane; na to vám mohu dát své čestné slovo. A nikomu zde už nikdy neublíží. Ujišťuji vás, sire Henry, že do několika málo dnů bude všechno zařízeno a bude na cestě do Jižní Ameriky. Proboha vás prosím, pane, nedávejte policii vědět, že je ještě na blatech. Ve zdejším kraji od pronásledování již upustili a může tu klidně vyčkat až do doby, kdy odjíždí jeho loď. Nemůžete ho udat, aniž byste přivedli do neštěstí mou ženu a mne. Naléhavě vás prosím, neříkejte nic policii."

"Co tomu říkáte, Watsone?"

Pokrčil jsem rameny. "Kdyby se dostal z Anglie, zbavili by se poplatníci strávníka, kterého musejí zadarmo živit."

"Ale jakpak kdyby před odjezdem ještě někoho přepadl?"

"Nic tak šíleného neudělá, pane. Zásobujeme ho vším, co potřebuje. Dopustit se zločinu by pro něho znamenalo prozradit, kde se skrývá."

"To je pravda," řekl sir Henry. „Tak tedy, Barrymore -"

"Pánbůh vám to oplať, pane, a děkuji vám z hloubi srdce! Kdyby ho znova zatkli - má ubohá žena by to nepřežila."

"Mám dojem, že se dopouštíme trestného činu nadržování zločinu a napomáhání zločinci, viďte, Watsone? Ale po tom, co jsme slyšeli, nemyslím, že bychom toho člověka mohli udat, a tím to končí. Dobrá, Barrymore, můžete jít."

Barrymore ze sebe vypravil několik zajíkavých slov díků a obrátil se k odchodu, potom však zaváhal a nakonec se zase

k nám obrátil.
"Jste k nám tak laskavý, pane, že bych na oplátku pro vás rád udělal všechno, co je v mých silách. Vím něco, sire Henry, a snad jsem to měl říct už dřív, ale přišel jsem na to až dlouho po koronerově přelíčení. A ještě jsem o tom nikomu ani nehlesl. Týká se to smrti nebohého sira Charlese."
Baronet i já jsme byli v mžiku na nohou.
"Vy víte, jak zemřel?"
"Ne, pane, to nevím."
"Co tedy víte?"
"Vím, proč byl v tu pozdní hodinu u branky v tisové aleji. Čekal tam na nějakou ženu."
"Čekal na ženu? On? Strýc Charles?"
"Ano, pane."
"A jméno té ženy?"
"Jméno vám, pane, říci nemohu. Ale mohu vám říci začáteční písmena jejího jména. Byla to dvě velká L."
"Jak to víte, Barrymore?"
"Tedy, sire Henry, váš pan strýc dostal dopoledne onoho dne dopis. Dostával zpravidla mnoho dopisů, neboť byl osobností veřejně činnou a byl znám svým dobrým srdcem, takže každý, kdo se zde ocitl v nesnázích, se na něho obracel o pomoc. Ale onoho dopoledne tomu náhoda chtěla, že dostal jen to jedno psaní, a proto jsem si ho lépe povšiml. Mělo poštovní razítko Coombe Tracey a adresa byla psána ženskou rukou."
"A dál?"
"Už jsem na to dále nemyslel, a nebýt mé ženy, nebyl bych si na to ani dodatečně vzpomněl. Před několika málo týdny uklízela pracovnu sira Charlese - od jeho smrti se tam nikdo ničeno nedotkl - a na roštu krbu, načisto vzadu, našla popel spáleného dopisu. Většina dopisu byla načisto zuhelnatělá, ale jeden malý cípek, konec stránky, ještě držel pohromadě a písmo se ještě dalo přečíst, ačkoliv bylo šedivé na černém podkladu. Měli jsme dojem, že to je douška na konci dopisu, a stálo tam: ‚Apeluji na Vaše gentlemanství a úpěnlivě Vás prosím, abyste toto psaní spálil a byl v deset hodin u branky.' Pod tím byla začáteční písmena L. L."
"Máte ten útržek?"
"Ne, pane, rozsypal se nám v rukou, když jsme jím pohnuli."
"Dostal sir Charles předtím i jiné dopisy adresované týmž rukopisem?"
"Abych pravdu děl, pane, nevšímal jsem si zvlášť bedlivě jeho korespondence. Ani tohoto dopisu bych si nebyl všiml, nebýt toho, že přišel jako jediný."
"A nemáte tušení, kdo ta L. L. je?"
"Ne, pane, nevím nic víc než vy sám. Ale myslím, kdybychom si s tou dámou mohli promluvit, zvěděli bychom, jak sir Charles zemřel."
"Nechápu, Barrymore, jak jste mohl tuto důležitou informaci zatajit."
"Tedy - hned potom na nás dolehly ty naše starosti. A pak, pane, my oba jsme byli siru Charlesovi velmi oddáni a měli pro to také mnoho důvodů, jak sám uznáte, když si vzpomenete, co všechno pro nás udělal. A rozvířit tu věc - našeho nebohého pána by to nebylo vzkřísilo. A také nikdy není opatrnosti nazbyt, když je do něčeho zapletená dáma. I ten nejlepší člověk někdy -"
"Domníval jste se, že by to mohlo uškodit jeho pověsti?"
"Tedy - pane, mysleli jsme, že by z toho nepošlo nic dobrého. Ale teď jste nám projevil tolik laskavosti - a tak si myslím, že by ode mne nebylo slušné, kdybych vám neřekl všechno, co vím."
"Dobře jste učinil, Barrymore; můžete jít."
Když byl komorník pryč, obrátil se sir Henry ke mně: "Tak co, Watsone? Co soudíte o tomto novém paprsku světla?"
"Mám dojem, že situaci ještě zatemňuje."
"Naprosto s vámi souhlasím. Ale podaří-li se nám vypátrat tu L. L., bude celá věc rázem objasněna. Tolik jsme přece jen získali. Nyní víme, že tu je někdo, kdo zná plnou pravdu - a jde jen o to, abychom tu osobu našli. Co myslíte, že bychom měli podniknout?"
"Podat o tom neprodleně Holmesovi zevrubnou zprávu. Poskytne mu to stopu, kterou hledal. A velmi bych se mýlil, kdyby ho tento obrat nepřiměl k tomu, aby sem přijel."
Okamžitě jsem šel do svého pokoje a sepsal pro Holmese zprávu o našem ranním rozhovoru. Bylo mi jasné, že měl poslední dobu mnoho práce, protože dopisy, jež jsem dostával z Baker Street, byly nepočetné a stručné a nereagovaly na mé informace, ba neobsahovaly téměř nic, co se týká mého poslání Stíhání vyděrače nepochybně zabírá všechnu jeho mysl. A přece - tento nový činitel jistě upoutá jeho pozornost a obnoví jeho zájem. Kéž by tu Holmes už byl!
17. října - Po celý den dnes pršelo a déšť šuměl v břečťanu a crčel z okapů. Myslel jsem na trestance tam venku na ponurých studených nehostinných blatech. Chudák! Nechť jeho zločiny byly sebehorší - část viny odpykává. A pak jsem si vzpomněl na toho druhého - na tvář v drožce, na postavu v měsíčním světle. Je i on tam venku v té potopě - neviditelný zvěd, muž temnot? Večer jsem oblékl nepromokavý plášť a vydal se na rozmoklá blata. Déšť mi bil do obličeje, vítr mi skučel kolem uší a moje mysl byla plná chmurných představ. Pomoz pánbůh těm, kdo by zabloudili do Velké bařiny dnes, kdy i výše položená část blat se mění v marast. Zašel jsem daleko do blat, našel Černou skálu, na níž jsem předevčírem viděl osamělého pozorovatele, a z vrcholku skály jsem se teď sám rozhlížel po melancholickém kraji. Vítr hnal před sebou po rzivé půdě kaskády deště a těžké, břidlicové namodralé mraky visely nízko nad krajinou a splývaly v šedých girlandách po stráních fantastických kopců. Ze vzdálené prohlubně po mé levici strměly nad vrcholky lesa obě štíhlé věže baskervillského zámku, zpola zahalené mlhou. Byly, kam oko dohlédlo, jedinou známkou života, krom shluků prehistorických chýší na stráních pahorků. Nikde nebylo stopy po osamělém muži, kterého jsem na

tomto místě zahlédl předvčerejší noci.
Když jsem se vracel po hrbolaté polní cestě vedoucí od Foulmirské samoty, dohnal mě doktor Mortimer na své bryčce. Velmi se o nás staral a neminul skoro den, aby se nezastavil na zámku a nepoptal, jak se nám vede. Trval na tom, abych k němu přisedl, a svezl mě domů. Doktor Mortimer byl velmi sklíčený. Jeho malý kokršpaněl se ztratil - zaběhl se na blatech a byl tentam. Utěšoval jsem doktora Mortimera, jak nejlépe jsem uměl, ale musel jsem myslet na poníka v Grimpenské bařině a nedoufám, že by se doktor Mortimer se svým pejskem ještě shledal.
"Mimochodem řečeno, doktore Mortimere," zeptal jsem se ho, když jsme drkotali po cestě málem nesjízdné, "myslím, že zde ve vašem obvodu nebydlí mnoho lidí, které byste neznal?"
"Domnívám se, že je znám všechny."
"Mohl byste mi tedy říci, čí jméno i příjmení začíná písmenou L? - A má to být žena."
Po několik minut přemýšlel. "Ne," řekl nakonec. "To nevím. Žije tu několik cikánů a kočovných nádeníků, které nemám v evidenci, ale mezi rolníky či mezi příslušníky zdejší společnosti není nikdo, kdo by se tak jmenoval. Ale počkejte okamžik," dodal po odmlce. "Mohla by to být Laura Lyonsová - její jméno i příjmem začíná písmenem L - ale ta bydlí v Coombe Tracey."
"Kdo to je?" otázal jsem se.
"Je to Franklandova dcera."
"Cože? Dcera toho starého potrhlého Franklanda?"
"Tak jest. Provdala se za malíře jménem Lyons, který kdysi přijel sem na blata kreslit krajinky. Ukázalo se, že to je ničema, a nakonec ji opustil. Vina ovšem, pokud jsem slyšel, není jen na jedné straně. Otec se jí zřekl, protože se vdala bez jeho souhlasu, a snad ta byly ještě jiné důvody. Ocitla se mezi dvěma ohni, mezi starým hříšníkem, svým otcem, a mladým hříšníkem, manželem. Neměla tedy na růžích ustláno."
"Z čeho je živa?"
"Domnívám se, že jí starý Frankland dává nějaký pakatel, ale mnoho toho nemůže být, protože on sám je ve značné finanční tísni. Ať byla jaká byla, nemohli jsme dopustit, aby přišla nadobro vepsí. Když se přeslechlo, jak na tom je, dalo se zde několik lidí dohromady a postarali se, aby měla možnost poctivě se živit. Přičinil se o to především Stapleton a pak zejména sir Charles. Já sám jsem dal také maličkost. Šlo o to, aby si mohla zařídit písárnu."
Chtěl vědět, proč se na ni ptám, ale podařilo se mi ukojit jeho zvědavost, aniž jsem mu řekl příliš mnoho, neboť nevidím důvodu, proč bych se měl komukoliv svěřovat. Zítra odpoledne se vydám do Coombe Tracey, a podaří-li se mi promluvit s touhle paní Laurou Lyonsovou, ženou všelijaké pověsti, přiblížíme se pravdě o notný krok - alespoň pokud jde o řešení jednoho článku v našem řetězu záhad. Mohu říci, že začínám ovládat subtilní umění lstivé diplomacie, neboť když doktor Mortimer na mne svými "proč?" začal naléhat víc, než mi bylo milo, otázal jsem se jen tak mimochodem, jakého typu je lebka starého Franklanda. Po zbytek cesty jsem neslyšel nic jiného než lebosloví. Nežil jsem nadarmo tolik let s Sherlockem Holmesem.
Deštivý a trudnomyslný dnešek přinesl pak již jen jeden poznatek, který stojí za zaznamenání. Rozhovor s Barrymorem mi totiž právě před chvílí poskytl ještě jeden trumf, který mohu ve vhodnou chvíli vynést.
Mortimer u nás zůstal na večeři a hrál pak s baronetem v karty. Komorník mi přinesl kávu do knihovny a já použil příležitosti a dal mu několik otázek.
"Povězte mi," řekl jsem mu, "to vaše vzácné příbuzenstvo už odcestovalo, nebo ještě tam venku někde číhá?"
"Nevím, pane. Doufám, že ten člověk už je pryč, neboť sem nepřinesl nic než trápení. Nevím o něm od chvíle, kdy jsem mu naposledy odnesl jídlo, a tomu už jsou tři dny."
"A tenkrát jste ho viděl?"
"Ne, pane; ale jídlo bylo pryč, když jsem tamtudy šel později kolem."
"To znamená, že si je určitě odnesl?"
"Tak to vypadá, pane, leda ovšem, že to vzal ten druhý člověk."
Ustrnul jsem s kávovým šálkem na půli cesty ke rtům a zíral na Barrymora.
"Vy tedy víte, že tam je ještě jeden muž?"
"Ano, pane; na blatech je ještě jeden člověk."
"Viděl jste ho?"
"Ne, pane."
"Jak tedy o něm víte?"
"Selden mi o něm pověděl, pane, je tomu týden nebo ještě něco déle. Také se skrývá, ale pokud jsem vyrozuměl, není to trestanec. Nelíbí se mi to, pane doktore - řeknu vám rovnou, že se mi to nechce líbit." Jeho hlas prozrazoval prudké duševní hnutí. Mínil to opravdu vážně.
"Tak dávejte pozor, Barrymore, co vám říkám! Mým jediným zájmem na celé věci je zájem vašeho pána. Nepřijel jsem sem pro nic jiného, než abych mu mohl pomáhat. Povězte mi tedy upřímně, co se vám nelíbí."
Barrymore chvíli váhal, jako by litoval, že se dal strhnout, nebo jako by nenalézal slova, jimiž chtěl vyjádřit své myšlenky.
"Nelíbí se mi ty kejkle tam venku," zvolal konečně a ukázal rukou k oknu, vedoucímu na blata. Bylo slyšet déšť, jak vztekle bubnuje na sklo. "Něco se tam děje," pokračoval, "a dám na to krk, že se tam peče nějaké lotrovství. Vskutku si oddechnu, pane, až uvidím sira Henryho vracet se zpátky do Londýna!"
"Ale co vás znepokojuje a straší?"
"Podívejte se na smrt sira Charlese! Ať si koroner říká co chce - bylo to hrozné. Poslechněte si ty noční zvuky tam venku! Nenajdete zde člověka, který by v noci šel přes blata, ani kdybyste mu platil. Podívejte se na toho neznámého muže, který se tam někde skrývá a pozoruje a čeká! Nač čeká? Co to všechno znamená? Neznamená to nic dobrého pro

nikoho, kdo nese jméno Baskerville, a uleví se mi, až se toho všeho zbavím v den, kdy nové služebnictvo převezme zámek."
"Ale pokud jde o toho neznámého muže," řekl jsem, "můžete mi o něm něco povědět? Co vám říkal Selden? Přišel na to, kde se ten člověk skrývá a co dělá?"
"Několikrát ho viděl, ale je to tichá voda a nic na sobě nedává znát. Selden napřed myslel, že to je někdo od policie, ale brzo přišel na to, že si ten člověk ohřívá nějakou svou polívčičku. Selden říká, že ten člověk vypadá na gentlemana - ale co tam opravdu dělá, tomu nemohl přijít na kloub."
"A co říká, kde ten člověk přebývá?"
"Někde ve starých obydlích na stráni - v těch kamenných chýších, které tam zbyly po těch dávných lidech."
"Ale z čeho je živ?"
"Selden vypozoroval, že ten muž zaměstnává nějakého chlapce, který mu nosí všechno potřebné. Hádám, že pro to chodí do Coombe Traceye."
"Děkuji vám zatím, Barrymore - ještě si o tom třebas promluvíme."
Když komorník odešel, přistoupil jsem k temnému oknu a díval se mokrým ojíněným sklem na ženoucí se mračna a na prohýbající se obrysy stromů bičovaných vichřicí. Je to zlá, divoká noc i pod zámeckou střechou - natož v kamenné chýši na blatech! Jak vášnivá musí být nenávist, která přiměje člověka, aby vydržel číhat na takovém místě v takový čas! Tam, v chýši na blatech, je zřejmě těžiště problému, který mě tak sužuje. Přísahám, že nemine další den, než učiním vše, co je v lidských silách, abych pronikl k srdci záhady.

KAPITOLA XI
MUŽ NA SKALISKU

Výňatek z mého osobního deníku, jenž tvoří předchozí kapitolu, dovedl mé vyprávění až k 18. říjnu, ke dni, kdy se podivné události začaly v rychlém spádu schylovat k děsnému svému závěru. Incidenty následujících několika dnů jsou nesmazatelně vryty do mé paměti a mohu je vylíčit, aniž bych musel nahlížet do poznámek, které jsem si tenkrát dělal. Začínám tedy nyní dnem, jenž následoval po onom odpoledni a večeru, kdy jsem zjistil dvě nadmíru důležitá fakta, totiž za prvé, že paní Laura Lyonsová z Coombe Traceye napsala siru Charlesu Baskervillovi a dala si s ním schůzku přesně na místě a přesně na dobu, kde a kdy ho stihla smrt; za druhé, že muže, který číhá na blatech, lze nalézt mezi kamennými chýšemi. Nepodaří-li se mi na základě těchto dvou informaci vrhnout trochu dalšího světla do temnot našeho případu, bude to znamenat, že trpím nedostatkem inteligence nebo kuráže.
Předchozího večera jsem neměl příležitost povědět baronetovi, co všechno jsem se dozvěděl, protože doktor Mortimer s ním setrval u karet do hodin velmi pozdních. Při snídani jsem ho však o svých objevech informoval a zeptal se ho, zda by mě chtěl do Coombe Traceye doprovodit. Napřed dychtivě přisvědčil, potom však se nám oběma zdálo, že snad dosáhneme lepších výsledků, pojedu-li sám. Řekli jsme si, že čím obřadněji budeme jednat, tím méně se od paní Laury Lyonsové dozvíme. Nechal jsem tedy sira Henryho - ne bez trochy špatného svědomí - doma a odjel jsem na průzkum nové stopy.
Když jsme dojeli do Coombe Traceye, řekl jsem Perkinsovi, aby zavedl koně do stáje hostince, načež jsem se poptal po adrese dámy, kterou jsem přijel vyslechnout. Nebylo obtížné najít její byt, jenž byl ve středu města a v úhledném domě. Služebná mě uvedla bez okolků a bez ohlášení, a když jsem vešel do obývacího pokoje, dáma, která seděla před Remingtonovým psacím strojem, rychle a s radostným úsměvem povstala. Leč vidouc, že jde o cizího člověka, opět usedla. Výraz tváře svědčil o zklamání, když se mě ptala, co si přeji.
První můj dojem byl, že se ocitám před ženou kromobyčejné krásy. Její oči i vlas byly téže sytě hnědé barvy a její líce, ač značně pihovaté, byly zbarveny oním kouzelným nádechem - výsadou brunetek - náznakem ruměnce, jaký vídáváme v nitru některých žlutých růží vzácného druhu. Obdiv - tak opakuji - byl dojmem z prvního pohledu. Druhý pohled byl již důvodně kritický. V jejím obličeji byly stopy čehosi, co do sličné tváře nepatří, snad jakási hrubost výrazu či snad tvrdost pohledu, leč je také možné, že klasickou krásu jejího obličeje kalil náznak vyžilosti. Toho všeho arci jsem si povšiml až později. V tuto chvíli jsem prostě vnímal, že stojím před velmi pohlednou ženou a že se mne ptá na účel návštěvy. Do tohoto okamžiku jsem si neuvědomil, jak delikátní je mé poslání.
"Mám čest," řekl jsem, "znát vašeho pana otce."
Byl to nemotorný úvod a dáma mi to dala pocítit.
"Nemám se svým otcem nic společného," řekla. "Nejsem mu ničím zavázána a jeho přátelé nejsou mými přáteli. Nebýt sira Charlese a několika dalších laskavých lidí, byla bych zemřela hlady, aniž můj otec hnul prstem."
"Navštívil jsem vás právě ve věci zesnulého sira Charlese."
Pihy zřetelně vystoupily na její tváři.
"Co vám o něm mohu říci?" otázala se a její prsty si nervózně pohrávaly s klávesami psacího stroje.
"Znala jste ho, že ano?"
"Již jsem vám řekla, že dlužím jeho laskavosti za mnohé. Za to, že jsem s to sama se živit, vděčím zájmu, který projevil o můj nešťastný osud."
"Dopisovala jste si s ním?"
Dáma se po mně rychle podívala a v hnědých jejích očích se objevil záblesk hněvu.
"Co je účelem vašeho vyptávání?" otázala se zostra.
"Účelem je zabránit veřejnému skandálu. Je lepší, když se vyptávám vás zde, než aby se věc vymkla našim rukám."
Mlčela a její tvář byla velmi bledá. Konečně zvedla zrak a podívala se na mne zpola vzdorovitě a zpola vzpurně, jako by jí bylo všechno jedno.

"Tedy - budu odpovídat," řekla. "Co chcete vědět?"
"Dopisovala jste si se sirem Charlesem?"
"Zajisté jsem mu několikrát psala, abych mu poděkovala za taktní způsob, jakým mi pomáhal."
"Víte data těch dopisů?"
"Ne."
"Setkala jste se s ním někdy i osobně?"
"Ano - byť i ne často. Viděla jsem ho několikrát, když byl v Coombe Traceyi. Sir Charles byl skoro samotář a konal dobro nejraději ve skrytu a neokázale."
"Ale jestliže vás viděl tak málokdy a jestliže jste mu psala jen tak zřídka, jak se dozvěděl o vašem neutěšeném postavení tolik, aby vám mohl pomoci, tak jak jste řekla?"
Vyvrátila mé námitky s krajní pohotovostí.
"Bylo několik gentlemanů, kteří znali můj smutný příběh a kteří se spojili mně ku pomoci. Jedním z nich byl pan Stapleton, soused a velmi blízký přítel sira Charlese. Byl mimořádně laskavý a jeho prostřednictvím se o mém případu dozvěděl sir Charles."
Věděl jsem už odjinud, že sir Charles při četných příležitostech použil Stapletona jako svého almužníka a sdělení paní Lyonsové neslo punc pravdy.
"Požádala jste sira Charlese někdy písemně o schůzku?" pokračoval jsem.
Paní Lyonsová se znovu zarděla hněvem.
"Toto, pane, je otázka vskutku krajně troufalá."
"Lituji, madame, ale musím ji opakovat."
"V tom případě moje odpověď zní: zajisté nikoliv!"
"Ani v den, kdy sir Charles zemřel?"
Ruměnec v mžiku zmizel a díval jsem se do tváře smrtelně bledé. Její vyschlé rty nedokázaly vyslovit to "ne", jež jsem spíš viděl, než slyšel.
"Jistě vás klame paměť," řekl jsem. "Mohl bych dokonce citovat pasáž z vašeho dopisu. Zněla: ‚Apeluji na Vaše gentlemanství a úpěnlivě Vás prosím, abyste tento dopis spálil a byl v deset u branky.' "
Myslel jsem, že omdlévá, ale s krajním vypětím se vzpamatovala.
"Což na světě už není gentlemanů?" zasípala.
"Křivdíte siru Charlesovi. On ten dopis skutečně spálil. Ale někdy zůstává písmo čitelné, i když papír je spálený. Doznáváte nyní, že jste to psala?"
"Ano, napsala jsem to," zvolala a nezadržitelný proud vášnivých slov prolomil hráze jejího sebeovládání. "Napsala jsem to. Proč bych to zapírala? Není v tom nic, zač bych se musela hanbit. Chtěla jsem, aby mi pomohl. Byla jsem přesvědčena, že dosáhnu jeho pomoci, když se mi podaří s ním promluvit. Proto jsem ho žádala o schůzku."
"Ale proč v tak pozdní hodinu?"
"Protože jsem se právě dozvěděla, že nazítří odjíždí do Londýna a že bude nepřítomen snad několik měsíců. A byly tu důvody, proč jsem sira Charlese nemohla vyhledat průběhem dne."
"Ale proč jste chtěla schůzku v zahradě? Proč jste nešla do zámku?"
"Myslíte, že žena může v noční dobu sama navštívit byt neženatého muže?"
"Dobrá. A co se stalo, když jste tam přišla?"
"Nešla jsem tam."
"Paní Lyonsová!"
"Nešla jsem tam. Přísahám vám při všem, co mi je svaté, že jsem tam vůbec nešla. Něco se přihodilo, co mi v tom zabránilo."
"Co to bylo?"
"Je to soukromá záležitost. Nemohu to říci."
"Připouštíte tedy, že jste si se sirem Charlesem dala schůzku a že místo a čas schůzky se přesně shoduje s místem a časem jeho smrti, ale popíráte, že jste se na schůzku dostavila."
"Ano, a je to pravda."
Vyptával jsem se jí znova a znova a obměňoval jsem otázky všelikým způsobem, ale všechno bylo marné, nic víc jsem se nedozvěděl.
"Paní Lyonsová," řekl jsem vstávaje, abych zakončil dlouhý, neplodný rozhovor, "berete na sebe velikou odpovědnost a stavíte se do velmi podivného světla tím, že se zdráháte nalít nám čistého vína a říci nám všechno, co víte. Pakliže budu nucen dovolat se pomoci u policie, uvidíte, jak vážně jste kompromitována. Není-li na vaší straně žádné viny, proč jste zpočátku popírala, že jste onoho dne siru Charlesovi psala?"
"Protože jsem se obávala, aby můj dopis nezavdal podnět k nesprávným výkladům a že bych se mohla stát obětí pomluv."
"A proč jste na sira Charlese tak naléhala, aby dopis zničil?"
"Když jste ten dopis četl, nemusíte se ptát."
"Neřekl jsem, že jsem četl celý dopis."
"Citoval jste z něho větu."
"Citoval jsem doušku. Dopis, jak jsem už řekl, byl hozen do ohně a jen konec byl čitelný. Ptám se vás znova, proč jste na sira Charlese tak naléhala, aby spálil dopis, jejž dostal v den své smrti?"
"Šlo o velmi soukromou věc."
"Tím více by vám mělo záležet na tom, aby nebyla vyšetřována veřejně."

"Povím vám to tedy. Jestli jste vůbec něco slyšel o mém neblahém osudu, jistě víte, že jsem se zbrkle provdala a že jsem za svou nerozvážnost těžce pykala."
"Ano, něco takového jsem slyšel."
"Můj manžel, kterého se štítím, mi neustálým pronásledováním ztrpčuje život. Zákon je na jeho straně a musím denně počítat s hroznou možností, že mě donutí, abych se k němu vrátila a s ním žila. V době, kdy jsem napsala onen dopis siru Charlesovi, jsem se dozvěděla, že tu je možnost získat ztracenou svobodu rozvodem - za předpokladu, že budu s to zapravit jisté výdaje. To osvobození pro mne znamenalo všechno na světě - duševní klid, štěstí, sebeúctu - všechno. Znala jsem velkorysost a štědrost sira Charlese a domnívala jsem se, že mi pomůže, když uslyší důvody z mých vlastních úst."
"Jak to tedy přijde, že jste tam pak nešla?"
"Nešla jsem tam proto, že se mi zatím dostalo pomoci odjinud."
"Proč jste tedy siru Charlesovi věc nevysvětlila alespoň písemně?"
"Byla bych tak učinila, leč nazítří jsem se v novinách dočetla o jeho smrti."
Všechno to znělo souvisle a logicky a žádná z mých četných otázek ženu nezviklala. Bylo arci jasné, že si pravdivost výpovědi budu moci ověřit jen zjištěním, zda paní Lyonsová v době těsně po tragédii skutečně podala žalobu o rozvod svého manželství.
Nebylo pravděpodobné, že by si troufala říci, že u baskervillského zámku nebyla, kdyby tam ve skutečnosti byla bývala, neboť nemohla se tam dostat jinak než kočárem a nemohla se do Coombe Traceye vrátit dřív než v časných hodinách ranních. Takový výlet by se neutajil. Z toho plynulo, že žena říká pravdu, nebo přinejmenším část pravdy, polopravdu. Odešel jsem zmaten a skleslý. Zase jednou jsem stanul na konci jedné ze slepých uliček, do nichž zřejmě vedly všechny stopy, které jsem jako Holmesův zástupce zde sledoval. A přece - čím víc jsem přemýšlel o tváři paní Lyonsové a o jejím chování, tím zřetelněji jsem cítil, že mi něco zatajovala. Z jakého jiného důvodu by byla tak zbledla? Proč by jinak všechno tak vehementně popírala, dokud nebyla donucena pravdu připustit? Proč v době, kdy úřady vyšetřovaly smrt sira Charlese, byla paní Lyonsová tak velmi zticha? Vysvětlení všech těchto skutečností nemůže být věru tak nevinné, jak mi chtěla namluvit! Pro tuto chvíli však jsem nemohl dále pátrat tímto směrem, ale musel jsem se věnovat druhé stopě, která nám kynula někde mezi kamennými chýšemi na blatech.
Chýše na blatech - toť ovšem velmi široký pojem, jak jsem si uvědomil na zpáteční cestě, když jsem z vozu viděl, že jedna stráň vedle druhé vykazuje stopy dávných kmenů. Barrymore jedině věděl, že neznámý muž přebývá v jedné z opuštěných chýší - ale po blatech jich jsou roztroušeny stovky a stovky. Než měl jsem přece jen jedno vodítko, totiž vzpomínku z noci, kdy jsem toho neznámého zahlédl, jak stojí na vrcholu Černé skály. Černá skála tudíž bude výchozím bodem mého pátrání. Odtamtud začnu a budu prohlížet jednu chýši po druhé, až kápnu na tu správnou. Zastihnu-li v ní hledaného muže, dozvím se z jeho vlastních úst, kdo je a proč nás tak dlouho sleduje. Dozvím se to, i kdybych ho k výpovědi měl přimět namířeným revolverem. Mohl nám uklouznout v tlačenici Regent Street, ale ať ukáže, co dovede na liduprázdných blatech. Na druhé straně - najdu-li chýši a její obyvatel nebude právě přítomen, musím tam zůstat a vyčkat jeho návratu, ať to bude trvat sebedéle. Holmes ho v Londýně propásl. Byl by to věru triumf, kdybych ho dopadl a uspěl tam, kde můj učitel nepochodil.
Dosud nám štěstí nepřálo a znova a znova projevovalo našemu pátrání krajní nepřízeň, nyní však mi konečně přispělo na pomoc. A jeho heroldem nebyl nikdo jiný než pan Frankland, jenž - šedovousý a rudolící - stál před bránou své zahrady, skoro na silnici, po které jsem jel.
"Dobrý den, doktore Watsone," křičel na mne už zdaleka, v míře nezvykle dobré. "Musíte koním dopřát odpočinku a vypít si se mnou sklenici vína a pogratulovat mi."
Způsob, jakým se zachoval vůči dceři, mi Franklanda do značné míry zprotivil, na druhé straně však jsem beztak hledal záminku, jak se nenápadně zbavit Perkinse a kočáru a poslat je domů. Toto byla dobrá příležitost. Vystoupil jsem tedy a napsal siru Henrymu několik řádek, že přijdu pěšky a včas k večeři. Pak jsem následoval Franklanda do jídelny.
"Doktore - dnešek je pro mne velkým dnem - je zapsán červenými literami v kalendáři mého života," hlaholil a vydatně se pochechtával. "Podařily se mi dvě věci zároveň. Já ty chasníky zde naučím, že zákon je zákon a že tu mají muže, jenž se nebojí zákona se dovolat. Prokázal jsem a postavil na jisto služebnost cesty středem Middletonova parku - rovnou parkem, pane, jako když nalinýruje, a cesta vede pouhých sto metrů od portálu starého Middletona. Co tomu řeknete? Však my těm magnátům ukážeme, že nemohou zpupně šlapat po právech nás plebejců, čert aby je vzal! A zavřel jsem lesík, kde Fernworthští pořádávali pikniky. Ti holomci si zřejmě myslí, že právo vlastnické je prázdné slovo a že se mohou roztahovat, kde jim libo, a pohazovat papíry a prázdné láhve, kde jim napadne. Oba spory byly rozhodnuty, doktore Watsone - a oba v můj prospěch! Takhle jsem se neměl ode dne, kdy jsem dostal na lavici obžalovaných sira Johna Morlanda kvůli lesnímu pychu za to, že střílel ve vlastní oboře."
"Jak jste to, propána, dokázal?"
"Podívejte se do Sbírky soudních nálezů, pane. Stojí to za přečtení - najdete tu věc pod záhlavím Frankland kontra Morland. Vrchní zemský soud v Londýně. Stálo mě to dvě stě liber, ale vyhrál jsem to."
"Měl jste z toho něco?"
"Nic, pane, nic jsem z toho neměl. Jsem hrdý na to, že mohu říci: neměl jsem na věci vůbec žádný zájem. Jednám výhradně z pohnutek zásadních, k očistě veřejného života. Nepochybuji arci, že Fernworthští mě dnes in effigie upálí. Už minule jsem žádal policii, aby zarazila to nedůstojné pálení slaměných panáků s mým jménem, ale venkovská policie je skandálně neschopná, pane, a neposkytla mi ochranu, na kterou mám zákonné právo. Spor Frankland kontra královna umožní veřejnosti, aby si o tom utvořila obraz. Řekl jsem těm podařeným strážcům zákona, že je to bude mrzet, a hle, na má slova již došlo."
"Jakým způsobem?" otázal jsem se.

Starý pán se zatvářil velmi lišácky.
"Tím způsobem, že já něco vím, co oni s vyplazeným jazykem a marně shánějí; ale za nic na světě bych to těm darebákům neprozradil."
Do této chvíle jsem v duchu hledal nějakou výmluvu, jak bych unikl jeho klevetění, ale teď vzbudil můj zájem a chtěl jsem toho slyšet víc. Už jsem však poznal opozičnickou náturu starého hříšníka natolik, abych věděl, že projevit obzvlášť velký zájem je nejbezpečnější způsob, jak mu okamžitě zavřít ústa na sedm zámků.
"Jde patrně o nějaké pytláctví, že ano?" řekl jsem proto tónem co nejlhostejnějším.
"Haha, mladý příteli, je to něco mnohem důležitějšího! Co byste takhle řekl trestanci na blatech?"
Trhl jsem sebou. "Snad tím nechcete říci, že víte, kde je?"
"I když přesně nevím, kde je, mohl bych přece jenom policii vydatně pomoct informací, jak ho lapit. Nikdy vám nenapadlo, že nejspolehlivěji vyslídíte člověka tím, že dáváte pozor, odkud dostává jídlo? A že vás jídlo přivede až k němu?"
Skutečně přihořívalo více, než mi bylo milo. "Zajisté," řekl jsem. "Máte pravdu. Ale jak víte, že je vůbec někde na blatech?"
"Vím to proto, že jsem na vlastní oči viděl toho, kdo mu nosí jídlo."
Hluboce jsem zalitoval Barrymora. Nebyla to maličkost být vydán v ruce tohoto zlomyslného, mstivého čmuchala a sudiče. Než jeho další slova mi svalila kámen ze srdce.
"Jistě vás překvapí, že mu to jídlo nosí dítě. Vidím je každý den svým dalekohledem, který mám na střeše. To dítě chodí každý den ve stejnou hodinu po stejné stezce - a ke komu by chodilo, ne-li k trestanci?"
Toto byla věru trefa! A přece jsem potlačil jakýkoliv projev zájmu. Dítě! Barrymore říkal, že našeho neznámého zásobuje chlapec. Frankland přišel nikoliv na stopu trestance, ale bezděky zakopl o našeho neznámého. Podaří-li se mi vydolovat z Franklanda podrobnosti, snad mi to uspoří dlouhé, úmorné hledání. Nejlepším mým kutacím nářadím byly zřejmě nevěřícnost a lhostejnost.
"Řekl bych, že to je spíš dítě některého z pastýřů na blatech, které nosí otci večeři."
I nejmírnější opozice působila na starého paličáka jako ocílka na křesací kámen - jiskry začaly létat. Zle se na mne podíval a šedé kníry se mu naježily jako dopálenému kocourovi.
"Co nedíte, pane?" řekl a ukázal na široká blata. "Vidíte Černou skálu? Vidíte za ní ten nízký pahorek s tím křoviskem? Je to nejskalnatější část celých blat. Je to místo, které by si vybral pastýř? Váš názor, pane, je krajně absurdní."
Zkroušeně jsem odpověděl, že jsem mluvil z neznalostí místních poměrů. Má pokora ho zřejmě těšila a přiměla ho k prozrazení dalších důvěrných informací.
"Můžete se spolehnout, pane, že si tvořím úsudek teprve na základě zralých úvah. Viděl jsem toho chlapce s rancem nesčetněkrát. Každý den, někdy i dvakrát denně jsem měl možnost - ale počkejte okamžik, doktore Watsone. Klame mě zrak, nebo se tam teď na té stráni opravdu něco pohybuje?"
Stráň byla vzdálena několik mil, ale zřetelně jsem na matně zeleném a šedém pozadí viděl malý tmavý bod.
"Pojďte, pane, pojďte!" vzkřikl Frankland a hnal se do schodů. "Na vlastní oči se přesvědčíte a uděláte si sám vlastní úsudek."
Dalekohled, nástroj úctyhodných rozměrů, namontovaný na třínohý podstavec, stál na ploché střeše domu. Frankland přitiskl k dalekohledu oko a vyrazil triumfální pokřik.
"Rychle, doktore Watsone, rychle, než zmizí za kopcem!"
Namouduši, byl tam. Malý uličník s ranečkem na rameni se pomalu lopotil vzhůru po stráni. Když se dostal na hřeben pahorku, viděl jsem na okamžik, jak se proti chladně modré obloze rýsuje otrhaná podivná postavička. Chlapec se plaše a ustrašeně rozhlížel a ohlížel, jako by se bál, že ho někdo pronásleduje. Potom zmizel za kopcem,
"Tak co? Měl jsem pravdu?"
"Zajisté - je to chlapec, který koná nějakou tajnou pochůzku."
"A jaká pochůzka to je - to by musel uhodnout i vesnický policajt. Ale ode mne se nedozvědí ani slova - a vás zavazuji mlčenlivostí, doktore Watsone. Ani slovo! Rozuměl jste?"
"Jak si přejete."
"Zacházeli se mnou hanebně - hanebně. Až v procesu Frankland kontra královna tyto skutečnosti vyjdou najevo, troufám si říci, že národem proběhne vlna rozhořčení. Nic mě nepřiměje, abych policii jakýmkoliv způsobem pomohl. Kdybych se byl spoléhal na ně, byli by ti darebáci pálili na hranici místo slaměného panáka mne osobně - a policie by nebyla hnula prstem. Co to? Snad už nechcete odejít? Jistě mi pomůžete vyprázdnit karafu na počest tohoto slavného dne!"
Odolal jsem však veškerému naléhání a podařilo se mi rozmluvit mu i další nápad, že mě doprovodí na zámek. Šel jsem po silnici tak daleko, až kam mě mohl vidět, a pak jsem odbočil na blata a zamířil přímo ke skalnatému pahorku, za nímž zmizel chlapec. Všechny okolnosti mi přály a přísahal jsem si, že nevytěžím-li do dna možnosti, které mi Štěstěna dnes poskytla, nebude to tím, že bych projevil nedostatek energie nebo houževnatosti.
Slunce již zapadlo, když jsem dosáhl vrcholu kopce, a dlouhé stráně pode mnou byly zlatistě zelené na jedné straně a ponořené v šedý stín na straně druhé. Lehounká mlha halila dálné obzory a z ní čněly fantastické obrysy Belliveru a Liščí skály. Nic se nehnulo v obrovské prostoře a žádný zvuk nerušil hluboké ticho. Jediný velikánský pták, racek či koliha, kroužil vysoko vysoko v modrém nebi. On a já jsme byli snad jediní živí tvorové mezi obrovskou klenbou oblohy a mezi pouští pod ní. Pocit hrozné osamělosti se mne zmocnil, siroba pustého lada na mne dolehla, a když jsem si znovu uvědomil tajuplnost a naléhavost svého poslání, až mě zamrazilo. Po chlapci nebylo ani vidu. Ale hluboko pode mnou, v rozsedlině mezi dvěma kopci, byl kruhovitý shluk těch starých kamenných chat; v jejich středu pak byla jedna, která si zachovala kus střechy, dostatečný to kryt proti nepohodě. Srdce mi v hrudi poskočilo, když jsem to

spatřil. Toto musí být doupě, v němž neznámý přebývá. Konečně, konečně stanula má noha na prahu jeho úkrytu - jeho tajemství se ocitlo v dosahu mé ruky!
Když jsem se blížil k chatě, tiše a opatrně, jak kráčívá Stapleton s napřaženou síťkou, když chce lapit sedícího motýla, spatřil jsem náznaky toho, že chýše je nebo byla skutečně obydlena. Nezřetelná stezka, vinoucí se mezi balvany, vedla k polorozpadlému otvoru, který sloužil za dveře. Vnitřek chaty byl ponořen v hluboké ticho. Neznámý tam může číhat, ale může se také potulovat po blatech. Mé nervy byly elektrizovány pocitem dobrodružství. Odhodiv cigaretu, sevřel jsem pravicí pažbu revolveru, a přistoupiv rychle ke dveřím, nahlédl jsem do chýše. Byla prázdná.
Než byly tu četné důkazy, že nejsem na liché stopě. Bylo jasné, že toto je místo, kde neznámý bydlí. Na dlouhé kamenné desce, na níž kdysi dřímával člověk mladší doby kamenné, leželo několik svinutých pokrývek, zabalených do nepromokavého pláště. Primitivní ohniště bylo plné čerstvého popelu. Vedle tohoto krbu se povalovalo trochu kuchyňského náčiní a stálo tam vědro zpola naplněné vodou. Hromada prázdných plechovek od konzerv nasvědčovala tomu, že chýše byla obývána po delší čas, a když se mé oči přizpůsobily šeru, zahlédl jsem v jednom koutě vařič a poloprázdnou láhev líhu. Uprostřed chýše sloužil plochý kámen jako stůl a na něm ležel raneček - nepochybně týž, který jsem dalekohledem viděl na rameni chlapce. V balíku byl pecen chleba, konzerva s uzeným jazykem a dvě plechovky meruňkového kompotu. Když jsem, skončiv prohlídku, raneček zase kladl na stůl, srdce mi poskočilo, neboť jsem viděl, že pod balíkem je útržek popsaného papíru. Vzal jsem lístek do ruky a přečetl jsem si, co na něm bylo neuměle nadrápáno tužkou:

Doktor Watson byl v Coombe Traceyi.

Chvíli jsem tu stál s papírkem v ruce a snažil se uhodnout smysl a význam této krátké zprávy. Záhadný neznámý tedy stopuje mne, a nikoliv sira Henryho. A nechodí mi v patách sám, ale poštval na mne nohsleda - snad toho chlapce - a tohle je jeho hlášení. Je docela možné, že jsem od první chvíle neučinil na blatech jediného kroku, který by nebyl pozorován a hlášen. Však jsem také po celý čas měl pocit, jako bych byl obležen neviditelnou mocností, že nás někdo s nesmírnou dovedností a nenápadně opředl jemnou sítí a drží nás tak lehounce, že člověk toliko ve vrcholných chvílích rozpoznává, že je skutečně zapleten do ok záhadného tenata. Bylo-li zde jedno hlášení, mohou tu být i jiná; prohledal jsem tedy celou chýši, ale nic podobného jsem nenašel. Nepřišel jsem ani na žádnou stopu, která by mi něco pověděla o osobě či úmyslech člověka, který žije na místě tak mimořádném. Z celkové situace jedině vyplývalo, že to musí být muž uvyklý na sparťanský způsob života, jenž se umí obejít bez příjemných vymožeností civilizace. Když jsem si vzpomněl na zdejší průtrže mračen a podíval se na děravou střechu, pochopil jsem, jak silný a neměnný musí být úmysl, který drží našeho neznámého v prostředí tak nehostinném. Je to náš zlovolný, potměšilý nepřítel, nebo je to náhodou náš anděl strážný? Přísahal jsem si, že odsud neodejdu, dokud to nezvím.
Venku se slunce sklánělo k obzoru a západ hořel nachem a zlatem a zrcadlil se ve vzdálených jezerech Velké grimpenské bařiny. Odtamtud se odráželo světlo a pronikalo sem v podobě velkých rudých skvrn. Tamhle byly věže baskervillského zámku, tam na druhé straně zvěstoval vzdálený chomáček kouře ves Grimpen. Uprostřed mezi tím, za kopcem, byl dům Stapletonových. Všechno bylo sladké a líbezné a mírumilovné ve zlatém večerním světle; mé oči to vnímaly, ale má duše se ničím nepodílela na míru přírody, nýbrž tetelila se před mlhavostí a děsem setkání, jež se každým okamžikem blížilo. S chvějícími se nervy, ale s pevným odhodláním jsem usedl do temného výklenku chýše a čekal s ponurou trpělivosti na příchod jejího obyvatele.
Konečně, konečně jsem ho zaslechl. Ze značné dálky se ozvalo ostré cvaknutí podpatku, který zavadil o kámen. Zvuk se opakoval znova a znova a zřejmě se blížil. Vtiskl jsem se do nejtemnějšího koutu a natáhl kohoutek revolveru v kapse, pevně odhodlán, že se neprojevím, dokud nebudu mít možnost podívat se důkladněji na neznámého. Nastala dlouhá přestávka - znamení, že se muž zastavil. Pak se kroky zase začaly blížit a stín padl napříč prostranstvím před vchodem.
"Je nádherný večer, Watsone," řekl povědomý hlas. "Opravdu myslím, že vám venku bude lépe než uvnitř."

KAPITOLA XII
SMRT NA BLATECH

Po několik vteřin jsem zůstal sedět se zatajeným dechem, nechtěje věřit svému sluchu. Nebyl jsem v prvé chvíli mocen slova, ale když jsem přišel k sobě, byla prvým mým pocitem úleva, neboť drtivé břímě odpovědnosti bylo tímto okamžikem sňato z mých beder. Chladný, břitký a ironický hlas mohl na celém světě patřit jenom jednomu člověku.
"Holmesi!" zvolal jsem, "Holmesi!"
"Pojďte ven," řekl, "a zacházejte, prosím, opatrně s tím revolverem."
Zastavil jsem se v hrubé zárubni dveří a skutečně, zde seděl před chýší na balvanu a jeho šedé oči se chutě pásly na mém překvapeném obličeji. Byl vyzáblý a tělesně vyčerpaný, ale jinak svěží a čilý. Jeho bystrá tvář byla opálena sluncem a ošlehaná větrem. V tvídovém obleku a s látkovou čepici na hlavě vypadal jako pravý turista na blatech. Znal jsem jeho přímo kočičí zaujetí pro osobní čistotu, jeden z charakteristických jeho rysů, a nebyl jsem proto překvapen, že jeho brada je tak dokonale vyholená a jeho košile tak bezvadná, jako bychom byli v Baker Street.
"Ještě jsem co živ nikoho tak rád neviděl jako vás," řekl jsem, tiskna znova a znova jeho ruku.
"Nechtěl jste náhodou říci, že jste co živ ještě nebyl tak překvapen?"
"Inu, i k tomu bych se musel přiznat."
"Věřte mi, že překvapení nebylo zcela jednostranné. Neměl jsem tušení, že jste objevil mou užitečnou poustevnu, neřku-li, že jste už v ní, dokud jsem se na dvacet kroků nepřiblížil ke dveřím."

"Prozradily mě otisky bot, viďte?"
"Ne, Watsone. Bohužel se nemohu zavázat k tomu, že rozeznám vaše šlépěje mezi všemi otisky bot na světě. Ale chcete-li mne opravdu ošálit, musíte začít chodit do jiné trafiky, neboť vidím-li nedopalek cigarety s nátiskem Bradley, Oxford Street, vím, že můj přítel Watson je nedaleko. Uvidíte zbytek cigarety vedle pěšiny. Nepochybuji, že jste cigaretu odhodil v tom vrcholném okamžiku, kdy jste vyrazil na zteč do prázdné chýše."
"Přesně tak to bylo."
"Myslel jsem si to - a protože znám vaši obdivuhodnou houževnatost, byl jsem přesvědčen, že tam sedíte v záloze, se zbraní po ruce, a čekáte, až se nájemník vrátí. Tak vy jste tedy byl skutečně přesvědčen, že já jsem ten zločinec?"
"Nevěděl jsem, kdo jste, ale byl jsem rozhodnut, že to zjistím."
"Výborně, Watsone! A jak jste mě vypátral? Patrně jste mě viděl oné noci, kdy jste pronásledovali trestance a kdy jsem byl tak neopatrný a dopustil, že za mnou vyšel měsíc?"
"Ano, tehdy jsem vás spatřil."
"A pak jste nepochybně prohledal všechny chýše, až jste našel tu mou? Je to tak?"
"Nikoliv. Váš poslíček byl pozorován a to mě uvedlo na správnou stopu."
"Za tím vězí asi ten starý pán s dalekohledem, viďte? Když jsem poprvé viděl, jak se slunce zablýsklo v jeho čočce, nevěděl jsem, co to je." Vstal a nahlédl do chýše. "Hle, Cartwright přinesl zásoby. Copak je to za papírek? Tak vy jste byl v Coombe Traceyi, že ano?"
"Ano."
"Navštívit paní Lauru Lyonsovou?"
"Tak jest."
"Výborně si počínáte! Naše pátráni se zřejmě brala rovnoběžným směrem, a sečteme-li naše dílčí výsledky, domnívám se, že nabudeme celkem jasný obraz našeho případu."
"Pokud jde o mne, já se z plna srdce raduji, že jste zde, neboť odpovědnost a ještě k tomu záhada, na to nemám dost silné nervy a myslím, že bych to už dlouho nebyl vydržel. Ale u všech všudy, jak jste se sem dostal a co jste zde dělal? Já myslel, že jste v Baker Street a že pracujete na tom případě vyděračství."
"Přesně to jsem chtěl, abyste si myslel."
"To tedy znamená, že sice používáte mých služeb, ale přitom mi nedůvěřujete!" zvolal jsem poněkud trpce. "Myslím, Holmesi, že jsem si od vás něco takového nezasloužil."
"Drahý příteli, jako v tolika jiných případech prokázal jste mi i zde pomoc nedocenitelnou a prosím vás, abyste mi prominul, máte-li dojem, že jsem vás nějak obelstil. Po pravdě řečeno vy sám jste byl jedním z důvodů, proč jsem se rozhodl pro takovýto postup. Uvědomil jsem si v plném rozsahu nebezpečí, v jakém se ocitáte, a to mě přimělo, abych sem přijel a sám se účastnil pátrání. Kdybych se byl přidal k siru Henrymu a k vám, je přece jasné, že by můj zorný úhel byl totožný s vaším, a nadto by má přítomnost byla varovala vaše velmi mocné odpůrce, aby se měli na pozoru. Přijel jsem tedy na zapřenou a to mi umožňovalo pohybovat se zde s volností, které bych nikdy neměl, kdybych bydlel na zámku. Kromě toho zůstávám v celé věci neznámou veličinou a jsem s to zakročit v kritickou chvíli celou svou váhou."
"Ale proč jste to tajil i přede mnou?"
"Vaše informovanost by nám v pátrání byla nijak neprospěla a mohla naopak vést k odhalení mého inkognita. Dovedl jsem si představit, že byste mi chtěl sdělit to či ono nebo že byste mi ze známé své dobrosrdečnosti byl chtěl přilepšit tím či oním a obé by bylo znamenalo zbytečné riziko. Přivezl jsem si s sebou Cartwrighta - pamatujete toho kloučka z doručovatelské kanceláře - a ten chlapec se stará o nevelký počet věci, které potřebuji: pecen chleba a čistý límec - čeho víc si člověk může žádat? Kromě toho mi poskytuje druhý pár očí na velmi hbitém páru nohou a obé mi prokázalo neocenitelné služby."
"Mé zprávy tedy byly naprosto zbytečné!" Hlas se mi zachvěl, neboť jsem si vzpomněl na práci, kterou mi dopisy daly, a na pýchu, s níž jsem je psal.
Holmes vytáhl z kapsy balíček dopisů.
"Zde jsou vaše zprávy, příteli, a podle oslích uši, které zdobí rohy dopisů, vidíte, že jsem je četl důkladně, a víc než jednou. Učinil jsem dokonalá opatření, takže vaše psaní šlo pouze o jediný den déle. Musím vzdát mimořádnou poctu horlivosti a inteligenci, kterou jste osvědčil v tomto kromobyčejně obtížném případu."
Šalba, jejíž obětí jsem byl, mě stále ještě hnětla. Holmesova chvála však vypudila hněv z mé mysli. Také jsem ve svém srdci musel uznat, že Holmes má pravdu a že pro naše účely bylo skutečně nejprospěšnější, abych o jeho přítomnosti na blatech nevěděl.
"Tak je to lepší," řekl, když viděl, že chmura mizí z mě tváře. "A nyní mi povězte, jak jste pochodil na návštěvě u paní Laury Lyonsové - nepřipadlo mi zatěžko uhodnout, že jste jel za ní, neboť je to v Coombe Traceyi jediný člověk, který nám může v naši věci posloužit. Kdybyste tam nebyl dnes jel, je dokonce krajně pravděpodobné, že bych se tam byl zítra vypravil sám."
Slunce už zapadlo a soumrak se snášel na blata. Ochladilo se a my se uchýlili do chýše, kde bylo tepleji. A tam, v houstnoucím šeru, jsme spolu seděli a já Holmesovi vyprávěl o rozhovoru s paní Lyonsovou. Tak ho to zaujalo, že jsem mu některé pasáže dokonce musel opakovat.
"Je to nadmíru důležité," řekl, když jsem skončil. "Vyplňuje to v této nesmírně složité věci mezeru, kterou jsem nebyl s to překlenout. Víte snad, že tato dáma je ve velmi intimním vztahu ke Stapletonovi?"
"O žádném intimním vztahu jsem nevěděl."
"Nicméně je to fakt, o němž není pochybnosti. Setkávají se, píší si a vládne mezi nimi naprostá shoda. Nuže, to nám poskytuje mocnou zbraň. Kéž bych jí mohl použit, abych ho připravil o nápomoc jeho manželky -"
"Jeho manželky?"

"Oplátkou za to množství informací, které jste mi poskytl, vám teď dám alespoň jednu. Dáma, která zde vystupuje jako slečna Stapletonová, je ve skutečnosti jeho ženou."
"Pro boha živého, Holmesi! Jste si naprosto jist tím, co říkáte? Jakpak by byl mohl dopustit, aby se sir Henry do ní zamiloval?"
"Zamilovanost sira Henryho nemohla a nemůže uškodit nikomu, leda siru Henrymu. A Stapleton se dobře zajistil, aby se jí sir Henry příliš nedvořil. Sám jste to pozoroval. Opakuji, že ta žena je jeho manželka, a nikoliv jeho sestra."
"Ale proč inscenoval tak složitý podvod?"
"Protože předvídal, že mu bude mnohem užitečnější v roli svobodné dívky."
Všechny instinktivní předtuchy, všechna má nevyslovovaná podezření náhle vykrystalizovala a soustředila se na přírodozpytce. Najednou jsem v tom nijakém, tuctovém člověku se slamákem a síťkou na motýly spatřil cosi hrozného - kreaturu s nekonečnou trpělivostí a bezmeznou lstivostí - netvora s úsměvnou tváří a vražednickým srdcem.
"Tak on je tím naším nepřítelem - on to je, kdo nás sledoval v Londýně?"
"Tak alespoň mi vychází luštění hádanky."
"A ta výstraha - ta musela pocházet od ní!"
"Správně."
Obrys obludného zločinu, zpola viděného, zpola tušeného, začal hrozivě vystupovat z temnoty, která mě tak dlouho obklopovala.
"Ale jste si tím jist, Holmesi? Jak víte, že to je jeho manželka?"
"Ten člověk se tak dalece zapomněl, že vám při prvním setkání řekl dokonce kus pravdy o sobě a o svém životě. Nepochybuji, že toho už často litoval. On skutečně kdysi učiteloval na severu Anglie. Nuže - nikoho nenajdete tak snadno jako soukromého učitele. Existují přece zprostředkovatelny učitelských míst, které vám zjistí totožnost každého člověka, jenž kdy zavadil o toto povolání. Nebylo nijak obtížné zjistit, že jedno soukromé učiliště pohořelo za hanebných okolností a že jeho majitel - i když se jmenoval jinak - zmizel i se svou manželkou. Popis osob se shodoval. Když jsem pak zvěděl, že pohřešovaný muž je fanatický entomolog, byla identifikace dokonalá."
Tma řídla, ale ještě mnohé mi zůstalo ukryto ve stínu.
"Je-li ta žena skutečně jeho manželkou, kam potom máme zařadit paní Lauru Lyonsovou?" otázal jsem se.
"To je jeden z bodů, které jste sám svým šetřením objasnil. Váš rozhovor s tou paní nám situaci v podstatě vysvětlil. Já sám nevěděl, že paní Lyonsová usiluje o rozvod. Jelikož považuje Stapletona za svobodného muže, počítá nepochybně s tím, že se stane jeho ženou."
"A když přijde na to, že byla klamána?"
"Nuže - v tom okamžiku nám ta dáma může být velmi užitečná. Prvním naším úkolem musí být návštěva u ní - oba k ní musíme zajet hned zítra ráno. Ale nemyslíte, Watsone, že jste svého svěřence nechal už dost dlouho bez dohledu? Vaše místo je přece jen na baskervillském zámku."
Poslední pruhy červánků už na západě zmizely a noc se rozhostila po blatech. Několik málo hvězd blikalo na fialové obloze.
"Ještě jednu poslední otázku, Holmesi," řekl jsem povstávaje. "Jistě my dva nemusíme nic tajit před sebou navzájem. Povězte mi: co to všechno znamená? Oč mu jde? Co vlastně chystá?"
Holmes ztlumil hlas, když odpověděl: "Vraždu chystá, Watsone - rafinovanou, chladnokrevnou, předem uváženou vraždu. Neptejte se mne na podrobnosti. Má tenata se kolem něho stahují ve chvíli, kdy jeho tenata se stahuji kolem sira Henryho - a s vaší pomoci je zločinec už skoro v naší moci. Jen jedno nebezpečí nám může hrozit. To jest, že by on přikročil k činu, dřív než my budeme připraveni ho zneškodnit. Potřebuji ještě den - nejvýš dva - abych měl kruh důkazů uzavřený, ale do té doby střežte svého svěřence, jak jen milující matka dovede bdít nad chorým svým dítětem. Vaše dnešní cesta na blata se sama ospravedlnila, a přece bych byl skoro raději, kdybyste se nebyl hnul od jeho boku. - Slyšte!"
Hrozný výkřik - zaječení hrůzy a úzkosti explodovalo z ticha blat a zdálo se nám, že nebere konce. Děsný zvuk zmrazil krev v mých žilách.
"Kriste na nebi!" vydralo se mi ze sevřeného hrdla. "Co to bylo? Co to znamená?"
Holmes už byl na nohou. Viděl jsem obrys jeho štíhlé pružné postavy ve dveřích chýše - stál tu s vypnutou hrudi, trochu předkloněný a zíral do temnoty.

"Ticho!" zašeptal. "Ticho!"
Výkřik musel být sám o sobě silný svou živelností, ale přicházel odkudsi zdaleka, z místa kdesi na temné pláni. Nyní nám udeřil ve sluch znova, z větší blízkosti, hlasitější, ještě úpěnlivější a naléhavější než předtím.
"Kde to je?" zašeptal Holmes; a z chvění jeho hlasu jsem poznal, že i on, muž z oceli, je otřesen do hloubi duše. "Kde to je, Watsone?"
"Tam - myslím tam." Ukázal jsem do tmy.
"Ne - tam!"
Výkřik smrtelné hrůzy znova rozechvěl ticho noci - tentokrát z blízkosti ještě větší a mnohem silněji než předtím. A nový zvuk se vmísil do děsného křiku, hluboké mručení, melodické, a přece děsivé, stoupající a klesající jako tiché, nekonečné šuměni moře.

"Pes!" vykřikl Holmes. "Pojďte, Watsone, pojďte! Nebesa! Přijdeme-li příliš pozdě...!"
Rozběhl se na blata, běžel rychle a já ho následoval. Leč teď k nám ze zvlněného terénu, z míst těsně před námi dolehl poslední zoufalý výkřik a pak jsme zaslechli temný, dunivý pád. Zastavili jsme se a naslouchali. Než žádný další zvuk už neporušil těžké ticho bezvětrné noci.
Viděl jsem, jak si Holmes zoufale sahá na čelo jako člověk, jenž je bez sebe vzrušením. Dupl nohou do země.
"Porazil nás, Watsone. Přicházíme pozdě."
"Ne, ne - to jistě ne!"
"Já blázen jsem ještě vyčkával. A vy, Watsone, zde vidíte, co pošlo z toho, že jste opustil svého svěřence. Ale nebesa mi jsou svědkem - došlo-li k nejhoršímu, pomstíme ho!"
Slepě jsme pádili temnotou, naráželi do balvanů, klestili si cestu křovisky, bez dechu utíkali do kopců a řítili se ze strání, pořád ve směru, odkud k nám před chvílí doléhaly ty děsné výkřiky. Z každé vyvýšeniny se Holmes dychtivě rozhlédl, ale blata byla zahalena v temný stín a nic se nehnulo na jejich pustém povrchu.
"Vidíte něco?"
"Ne. Nic."
"Ale slyšíte? Slyšte!"
Tichý sten dolehl k našemu sluchu. Zvuk přicházel odkudsi od naší levé ruky. Na té straně končil kamenný hřeben kopce srázným útesem, z něhož bylo vidět dolů na stráň posetou kamením. A tam, na tom skalistém svahu, leželo cosi tmavého, nejasně ohraničeného, velký předmět nepravidelného tvaru, přitisknutý k zemi. Když jsme k němu přibíhali, zaostřovaly se nám jeho matné obrysy, až jsme viděli: byl to ležící člověk, tváří obrácený k zemi, hlavu měl skloněnou v hrozném úhlu pod hruď, ramena stažená a tělo skrčené, jako by právě chtěl udělat kotrmelec. Tak groteskní byl jeho postoj, že jsem si v prvním okamžiku ani nedovedl uvědomit, že se stenem, jejž jsme slyšeli, vydechl i svou duši. Neznámý tu ležel tiše a nehnutě, když jsme se nad něho sklonili. Holmes na něho sáhl a s výkřikem zděšení ruku zase odtáhl a zvedl. Plamen sirky, kterou škrtl, svítil na jeho krví zbrocené prsty a svítil na příšernou kaluž, jež se pomalu zvětšovala pod rozdrcenou lebkou oběti. A svítil ještě na něco jiného, nad čím nám srdce ustalo bít - svítil na mrtvolu sira Henryho Baskervilla!
Každý z nás pamatoval, nikdo z nás obou nemohl zapomenout na tvídový oblek té zvláštní rzivé barvy, na šaty, v nichž onoho dopoledne k nám prvně přišel do Baker Street. Sirka ještě jednou vzplála, ukázala nám zřetelně ležící postavu a pak zhasla nadobro - stejně jako naše naděje. A tma se rozprostřela vůkol a temnota zoufalství uvnitř v našich srdcích. Holmes zasténal a jeho tvář bíle prosvítala tmou.
"Ten ničema! Ten ničema!" zvolal jsem se zaťatými pěstmi. "Ach Holmesi, nikdy si neodpustím, že jsem ho ponechal osudu."
"Moje vina je větší než vaše, Watsone. Jen proto, abych měl důkazy pěkně pohromadě a kompletní, jsem zahodil život svého klienta. Je to největší rána, jaká mě stihla v celé mé kariéře. Ale jak jsem mohl vědět - jak jsem mohl vědět, že dá svůj život všanc na blatech přes všechny moje výstrahy?"
"A my jsme slyšeli jeho volání o pomoc - pane bože, ty výkřiky hrůzy - a nebyli jsme s to ho zachránit! Kde je ta psí bestie, která ho vehnala do smrti? Možná že v tuto chvíli číhá zde někde mezi skálami. A Stapleton - kde je Stapleton? Musí pykat za své činy."
"Odpyká je. O to se postarám. Strýc i synovec byli zavražděni - jeden byl k smrti vyděšen pohledem na zvíře, jež považoval za nadpřirozeného tvora, druhý byl vehnán do zkázy na panickém útěku, chtěje mu uniknout. Ale nyní musíme prokázat spojitost mezi zvířetem a mezi člověkem, mezi psem a mezi Stapletonem. Slyšeli jsme sice jakoby vytí psa - ale jinak nemůžeme ani odpřísáhnout, že pes vůbec existuje, neboť sir Henry očividně zemřel na následky pádu. Ale při všem, co je mi svaté - nechť ten člověk je sebeprohnanější, bude v mé moci, než mine zítřejší den!"
S hořkostí v srdci jsme stáli nad zohavenou mrtvolou, přemoženi náhlou a neodčinitelnou katastrofou, která přivedla k tak bědnému konci všechno naše dlouhé, lopotné úsilí. Potom, když měsíc vyšel nad obzor, jsme vystoupili na okraj srázu, z něhož náš nešťastný přítel spadl, a hleděli dolů na blata, půl stříbrná a půl temná. Daleko, na míle daleko ve směru ke Grimpenu hořelo jedno jediné nehybné nažloutlé světlo. Mohlo to být jenom okno osamělého Stapletonova domu. Díval jsem se na ně a s trpkou kletbou jsem tím směrem pohrozil pěstí.
"Proč bychom ho nemohli zatknout již nyní?"
"Naše důkazy nejsou ještě usvědčující. Ten člověk je opatrný a prohnaný na nejvyšší stupeň. Nesejde na tom, co víme, ale co můžeme dokázat. Dopustíme-li se jediného chybného tahu, může nám padouch i teď ještě uniknout."
"Co tedy můžeme udělat?"
"Budeme mít hodné práce, ale až zítra. Dnes nám už nezbývá než prokázat poslední službu našemu ubohému příteli."
Spolu jsme sestoupili po srázném svahu a stanuli u mrtvoly, černé a zřetelné na stříbrném kameni. Pohled na tělo zkroucené ve smrtelné křeči mi slzami zkalil oči a proklál mne prudkou bolestí.
"Musíme někoho přivolat, Holmesi! Sami bychom nedokázali odnést ho až do zámku. Pro boha živého, zbláznil jste se?"
Holmes totiž vykřikl, sklonil se nad mrtvolu a pak začal radostně poskakovat a smát se a tisknout mi ruku. Nepoznával jsem svého přísného, uzavřeného přítele. Z této stránky jsem ho věru neznal!
"Vousy! Vousy! Ten člověk má vousy!"
"Vousy?"
"Není to baronet - je to - je to, nastojte - je to můj soused, trestanec."
V horečném chvatu jsme otočili nebožtíka naznak a strnisko zbroceného vousu čnělo do studeného, jasného světla měsíce. Nebylo pochyb - nízké ploché čelo, vpadlé zvířecí oči - přesně ona tvář, která na mne civěla ve světle svíčky přes balvan. Byla to tvář Seldena, hledaného zločince.

Potom se mi v mžiku rozbřesklo. Vzpomněl jsem si, že baronet daroval své obnošené šatstvo Barrymorovi. Barrymore je postoupil Seldenovi, aby mu usnadnil útěk. Boty, košile, čepice - všechno kdysi patřilo baronetovi. Případ byl stále ještě tragický - leč tento muž alespoň zasluhoval smrt podle zákonů své země. Pověděl jsem Holmesovi, jak se Selden dostal k těm svrškům, a srdce mi překypovalo radostí a vděčností k osudu.
"Ty šaty tedy stály chudáka život," řekl Holmes. "Je sdostatek jasné, že pes byl naučen na baronetovu stopu pomocí nějakého kusu baronetova oblečení - patrně to byla bota, ukradená v hotelu - a tak uštval tohoto člověka. Je tu však jedna velmi podivná okolnost: Jak Selden v té tmě zvěděl, že ho stopuje nějaký pes?"
"Slyšel ho."
"Otrlý, otužilý člověk jako tento trestanec by neztratil hlavu jen proto, že slyší na blatech štěkat psa. A jistě by proto nepropadl takové panice, aby řval o pomoc a riskoval tím, že bude chycen. Soudě podle jeho křiku, utíkal dlouhou dobu. To znamená, že propadl panice, když pes byl ještě od něho vzdálený. - Jak tedy poznal, že pes je ve stopách jemu?"
"Podle mého názoru je mnohem větší záhada, proč - za předpokladu, že naše dohady jsou správné -"
"Nic nepředpokládám."
"Dobrá - tedy proč byl pes dnes večer puštěn na blata? Nemyslím, že se po blatech potuluje stále. Stapleton by psa přece neodvázal, pokud by nevěděl, že tam bude sir Henry."
"Můj hlavolam je těžší než váš, neboť se domnívám, že odpověď na vaši otázku dostaneme velmi brzo. Kdežto záhada, kterou mám na mysli já, zůstane snad nerozřešena navěky. Teď se musíme rozhodnout, co podnikneme s tělesnými pozůstatky zde toho chudáka. Nemůžeme je tu ponechat na pospas liškám a havranům."
"Snad bychom ho mohli odnést do některé z chýší a pak to oznámit policii."
"Správně! Nepochybuji, že my dva stačíme odnést ho tak daleko. Ale co to, Watsone? Při všem, co je úžasné a drzé! Tam přichází on sám! Ani slovem neprozraďte své podezření - ani slůvkem, sic se všechny mé plány zhroutí."
Po blatech se k nám blížila nějaká postava a viděl jsem žhnout temně rudý bod - špičku hořícího doutníku. Měsíc svítil na chodce a rozpoznal jsem úhlednou postavu a čilou chůzi přírodozpytce. Zastavil se, když nás spatřil, a pak k nám zamířil.
"To snad nejste opravdu vy, doktore Watsone? Jste poslední člověk, kterého bych se nadál na blatech v tuto noční dobu. Ale, ale, copak je tamhle? Stalo se někomu něco? - Ne - neříkejte, že je to náš přítel sir Henry!"
Rychle mě minul a sklonil se nad mrtvého. Slyšel jsem, jak tlumeně vyjekl a doutník mu vypadl z prstů.
"Kdo - kdo to je?" zakoktal.
"Je to Selden, ten člověk, který utekl z Princetownu."
Příšerná byla Stapletonova tvář, když se k nám obrátil, leč s krajním úsilím překonal své překvapení i zklamání. Ostře se podíval na Holmese a pak na mne.
"I propána! Toť hrozný případ. Jakpak se mu to stalo?"
"Máme dojem, že spadl tam z té skály a zlomil vaz. Můj přítel a já jsme se procházeli po blatech, když jsme zaslechli výkřik."
"I já jsem slyšel výkřik, a proto jsem vyšel z domu. Pomyšlení na sira Henryho mě zneklidnilo."
Nedalo mi, abych se neotázal: "Proč jste myslel právě na sira Henryho?"
"Protože jsem ho pozval, aby přišel k nám. Když nešel, byl jsem překvapen a přirozeně jsem byl jat obavami o něho, jak jsem zaslechl výkřiky na blatech. Mimochodem řečeno" - jeho oči, upřené dosud na mne, neklidně blýskaly po Sherlocku Holmesovi - "neslyšeli jste nic jiného?"
"Ne," řekl Holmes. "Vy ano?"
"Ne."
"Co jste tedy měl na mysli?"
"Ale - víte přece, co si venkované vyprávějí o strašidelném psu a podobně. Tvrdí se, že je ho za noci na blatech slyšet. Tak mi napadlo, zda jste nezaslechli něco, co by tomu nasvědčovalo."
"Nic takového nebylo slyšet," řekl jsem.
"A jak si vysvětlujete smrt toho chudáka?"
"Nepochybuji o tom, že zde nakonec strachy a strádáním zešílel. V tomto nepříčetném stavu asi pobíhal po blatech a přitom spadl ze skály a zlomil vaz."
"Je to pravděpodobná teorie," řekl Stapleton a oddechl si - úlevou, jak jsem se domníval. "Co vy o tom soudíte, pane Sherlocku Holmesi?"
Můj přítel se uklonil na znamení obdivu: "Umíte hbité zjišťovat totožnost," řekl.
"Očekávali jsme vás zde, v tom našem kraji od chvíle, kdy sem přijel doktor Watson. Přibyl jste včas, abyste spatřil tragédii."
"Ano, ano, tak jest. Nepochybuji, že domněnka mého přítele dokonale vysvětluje, co se asi stalo. Povezu si zítra s sebou do Londýna nepříjemnou vzpomínku."
"Ó, vy se zítra vracíte?"
"Takový je můj úmysl."
"Doufám, že vaše návštěva vrhla trochu světla na události, kterými si zde lámeme hlavu?"
Holmes pokrčil rameny. "Člověk nemůže mít vždycky úspěch, v nějž doufal. Detektiv potřebuje fakta, nikoliv pověsti a povídačky. Nemohu říci, že bych byl spokojen s výsledky svého zájezdu."
Můj přítel mluvil způsobem zcela upřímným a věcným. Stapleton se na něho ještě upřeně díval. Pak se obrátil ke mně.
"Navrhl bych dopravit toho nešťastníka ke mně domů, ale brání mi v tom ohled na mou sestru, která by se příliš vyděsila. Myslím, že se mu do rána nic nestane, zakryjeme-li mu něčím tvář."

Tak jsme to také udělali. Odolali jsme Stapletonovu pozvání, abychom zašli k němu, a vydali jsme se, Holmes a já, na cestu do zámku. Stapletona jsme nechali, aby šel domů sám. Ohlédajíce se, viděli jsme osamělou postavu, jak se pomalu šine po rovině blat, a viděli jsme také tu černou šmouhu na postříbřené stráni, která ukazovala, kde leží muž, jenž zde došel tak hrozného osudu.
"Konečně došlo k boji zblízka," řekl Holmes, když jsme ušli kus cesty po blatech. "Je to chasník skutečně troufalý až k drzosti a umí se věru ovládat. Nezhroutil se, ani když zjistil, že jeho nástrahám padl za oběť někdo načisto jiný - a přece to pro něho musela být rána vpravdě krušivá. Řekl jsem vám, Watsone, v Londýně, a říkám vám nyní znova, že jsme ještě nikdy neměli nepřítele hodnějšího naší oceli."
"Mrzí mě, že vás viděl."
"I mne to zprvu mrzelo. Leč nebylo vyhnutí."
"Ví tedy, že jste zde. Jak myslíte, že se to projeví na jeho plánech?"
"Je možné, že bude opatrnější - ale snad ho to přiměje k zoufalému výpadu. Jako většina chytrých zločinců spoléhá snad příliš na svou chytrost a bude si myslet, že nás dokonale oklamal."
"Proč bychom ho neměli zatknout ihned?"
"Můj milý Watsone, vy jste celým svým založením muž činu. Pud vám velí, abyste vždycky učinil něco energického. Ale dejme tomu, že bychom ho dali dnes v noci zatknout - co, propána, bychom tím získali? Nic bychom mu nedokázali. V tom je ta jeho satanská prohnanost! Kdyby operoval s nějakým člověkem, mohli bychom sehnat jakýs takýs důkaz - ale žádný velký pes sám o sobě, i kdybychom ho vyvlekli na světlo boží, nám nepomůže hodit oprátku na krk jeho pána."
"Máme přece jisté důkazy."
"Nemáme ani stopu důkazu - máme jenom předpoklady a dohady. U soudu by se nám vysmáli, kdybychom jim přišli s takovou zkazkou a s takovým svědectvím."
"Je tu například smrt sira Charlese."
"Jenž byl nalezen bez známek zranění. Vy i já, my oba víme, že zemřel zděšením, a víme také, co ho zděsilo; ale jak chcete zařídit, aby to vědělo i dvanáct prozaických porotců? Kde máte nějaké stopy velikého psa? Kde máte rány po jeho tesácích? My ovšem víme, že žádný lovecký pes nekousne nic mrtvého a že sir Charles byl mrtev dřív, než ho ta bestie dohonila. Ale to všechno musíme dokázat - a nejsme s to tak učinit."
"A co dnešní večer?"
"Nejsme na tom po dnešním večeru o nic lépe. Ani zde nebylo přímé souvislosti mezi psem a mezi Seldenovou smrtí. My toho psa přece vůbec neviděli! Slyšeli jsme ho; ale nemůžeme dokázat, že se hnal po Seldenově stopě. A navíc - není tu vůbec žádného motivu. Ne, drahý příteli, musíme se smířit s faktem, že zatím nemáme jediného důkazu a že nám nezbývá než riskovat cokoliv, jen abychom nějaký důkaz získali."
"Jak to míníte udělat?"
"Skládám veliké naděje v to, čím nám snad pomůže paní Laura Lyonsová, až jí vysvětlíme, jaká je situace. Mám kromě toho také své vlastní plány. Ale zítřejší starosti přenechme zítřku; leč doufám, že než ten zítřejší den mine, budu mít nad zločincem konečně vrch."
Nic víc jsem z něho nedostal. Holmes kráčel pohřížen v přemýšlení a nepromluvil, až jsme byli před zámeckou bránou.
"Půjdete dovnitř?"
"Ano; nevidím důvodu, proč se dále skrývat. Ale chtěl bych vás, Watsone, ještě důtklivě požádat: ani slovem se před baronetem nezmiňte o psu! Nechtě ho při tom, že Selden nešťastnou náhodou spadl ze skály - ať si myslí totéž, co Stapleton chce, abychom si mysleli my. Alespoň s větším klidem podstoupí zatěžkávací zkoušku, která ho čeká zítra, kdy je - pamatuji-li si správně vaše hlášení - pozván k těm lidem na večeři."
"Ano, je na zítřek pozván, stejně jako já."
"V tom případě se musíte omluvit, neboť je nutné, aby sir Henry šel sám. To se dá snadno zařídit. A nyní, ačkoliv jsme zameškali večeři, doufám, že dostaneme ještě něco jíst."

KAPITOLA XIII
KLADENÍ LEČE

Sir Henry byl příchodem Sherlocka Holmese spíše rozradostněn než překvapen, neboť již několik dní očekával, že ho vývoj událostí z Londýna přivábí. Nicméně zvedl obočí, když viděl, že můj přítel nemá žádná zavazadla a že neuvádí ani žádné vysvětlení, proč tomu tak je. Sir Henry a já jsme se záhy na Sherlocka Holmese složili a zásobili ho vším potřebným a při opožděné večeři jsme baronetovi pověděli všechno, co jsme považovali za žádoucí, aby věděl. Napřed však mi připadl nemilý úkol informovat manžele Barrymorovy o Seldenově smrtí. Učinil jsem tak co nejšetrněji a Barrymore snad v hloubi svého srdce pocítil bezmeznou úlevu, jeho žena však hořce plakala do své zástěry. Pro celý svět byl Selden násilníkem, napůl zvíře, napůl běs; ona však v něm stále ještě viděla malého neposedného chlapečka svého vlastního dětství, dítě, jež se jí držívalo za ruku a utíkávalo se do její ochrany. Ztracen vpravdě je muž, jenž nemá jediné ženy, která by pro něho truchlila.
"Nudil jsem se a chodil po domě od ničeho k ničemu po celý den od chvíle, kdy Watson dnes ráno odjel," řekl baronet. "Myslím, že si zasloužím trochu pochvaly za to, že jsem držel slovo. Kdybych nebyl přísahal, že sám nevyjdu, mohl jsem mít pestřejší večer, neboť Stapleton mi vzkázal, zda bych k nim nezašel."
"Nepochybuji, že byste v tom případě byl vskutku měl pestřejší večer," řekl Holmes suše. "Mimochodem řečeno, zřejmě si nijak neceníte, že jsme pro vás truchlili, domnívajíce se, že jste zlomil vaz."
Sir Henry vyvalil oči. "Jak to?"

"Ten ubožák měl na sobě vaše šaty. Obávám se, že váš komorník, který mu je dal, bude mít oplétání s policii."
"Není to pravděpodobné. Pokud vím, nebyly na nich žádné monogramy."
"To má štěstí - lépe řečeno, všichni máte štěstí, neboť jste v této věci na štíru se zákonem. Opravdu nevím, zda bych jako svědomitý detektiv nebyl především povinen zatknout celou domácnost. Watsonova hlášení obsahují řadu velmi usvědčujících důkazů."
"Ale jak je to s naším případem?" otázal se baronet. "Už jste si z toho zmatku něco vybral? Nemohu tvrdit, že bychom my dva, doktor Watson nebo já, z toho byli nějak zmoudřeli za tu dobu co jsme zde."
"Myslím, že budu zanedlouho s to situaci vám objasnit. Je to věc kromobyčejně nesnadná a mimořádně složitá. Je mnoho bodů, které ještě vyžadují osvětlení - ale mohu říci, že už svítá."
"Jedno faktum jsme zjistili, jak vám Watson nepochybně již pověděl. Slyšeli jsme psa na blatech, takže mohu odpřisáhnout, že nejde jen a jen o planou pověru. V Americe jsem míval psy a rozhodně poznám, co je psí vytí. Jestli dokážete toho zdejšího psa uvázat na řetěz a opatřit náhubkem, jsem ochoten prohlásit vás místopřísežně za největšího detektiva všech dob."
"Myslím, že mu náhubek dám a že ho spolehlivě uvážu, poskytnete-li mi svou pomoc."
"Cokoliv mi řeknete, všechno učiním."
"Výborně; a budu po vás kromě toho chtít, abyste to udělal v slepé poslušnosti, aniž se budete ptát na důvody."
"Jak si přejete."
"Učiníte-li to, myslím, že máme dobré vyhlídky na brzké vyřešení našeho problému. Nepochybuji -"
Náhle se odmlčel a zadíval se strnule někam do prázdna nad mou hlavou. Lampa mu svítila přímo do obličeje a jeho tvář byla tak napjatá a nehybná, že mohla patřit dokonalé antické soše, zosobňující intelekt a napětí.
"Co se děje?" zvolali jsme oba.
Sklonil hlavu a podíval se na nás a věděl jsem, že potlačuje nějaké vnitřní vzrušení. Jeho rysy byly stále ještě klidné, ale oči mu svítily radostí a triumfem.
"Promiňte znalcovu obdivu," řekl a mávl rukou směrem k portrétům, jejichž řada zdobila protilehlou stěnu. "Watson sice tvrdí, že o umění nemám nejmenší potuchy, ale to z něho mluví pouhá závist, protože se naše názory na malířství rozcházejí. Nicméně mohu prohlásit, že toto je řada portrétů vskutku znamenitých."
"To rád slyším," řekl sir Henry a podíval se na mého přítele trochu překvapeně. "Já sám nepředstírám, že tomu rozumím, a rozhodně bych se v porotě, která posuzuje koně nebo chovné býky, uplatnil lépe než v jury malířské. Nevěděl jsem, že máte čas na takové věci."
"Rozumím tomu dost, abych poznal dobrou věc, když ji vidím. Dal bych krk, že to je Kneller, tamta dáma v modrém hedvábí, a ten korpulentní gentleman v paruce by měl být originál Reynolds. Předpokládám, že to jsou portréty rodinné?"
"Do jednoho."
"Znáte jejich jména?"
"Barrymore mé podrobil výcviku a myslím, že bych svou lekci dokázal slušně odříkat."
"Kdo je ten muž s dalekohledem?"
"To je kontraadmirál Baskerville, jenž sloužil pod Rodneyem v Západní Indii. Muž v modrém kabátě a se svitkem papíru je sir William Baskerville, jenž byl za Pitta předsedou výborů Dolní sněmovny."
"A ten kavalír přímo proti mně - ten v černém sametu a s bílými krajkami?"
"Ó - máte plné právo dozvědět se o něm. On je příčinou všeho zla - je to nectný Hugo, který přivolal psa na rod Baskervillů. Na toho tak hned nezapomeneme."
Díval jsem se na portrét se zájmem a také s trochou překvapení.
"I propána!" řekl Holmes, "vypadá spíš jako učiněná putička, ale musím přiznat, že mu z očí kouká skutečný ďábel. Představoval jsem si ho jako muže robustnějšího, spíš jako hulvátského hromotluka."
"O autentičnosti portrétu není pochyb, neboť jméno i letopočet, 1647, jsou napsány na rubu plátna."
Holmes už toho mnoho nenamluvil, ale zdálo se, že ho kontrfej starého flamendra a výtržníka magicky přitahuje, neboť po celou dobu večeře z něho oči skoro nespustil. Teprve mnohem později, když se sir Henry už odebral do svého pokoje, jsem zvěděl, jakými cestami se braly myšlenky Sherlocka Holmese. Přinesl ze svého pokoje svícen a zavedl mě zpátky do jídelny. Zvedl svíčku a přiblížil ji k starému ztemnělému portrétu na zdi.
"Vidíte tam něco?"
Díval jsem se na široký klobouk s vlajícím pérem, na splývající vrkoče, na bílý krajkový límec a na ostře rýsovanou přísnou tvář, kterou tyto dobové doplňky rámovaly. Nebyl to brutální obličej, spíš trochu afektovaný, tvrdý a přísný; ústa byla neúsměvná a tenké rty pevně stisknuté; oči měl chladné a pánovité.
"Je podobný někomu, koho znáte?"
"Čelist připomíná trochu sira Henryho."
"Snad - nepatrným náznakem. Ale posečkejte okamžik!"
Holmes vystoupil na židli, a drže v levici svíčku, přikryl ohnutou pravou paží a rukou široký klobouk a dlouhé kadeře.
"Pro boha živého!" vzkřikl jsem ohromen.
Tvář Jacka Stapletona na mne hleděla z plátna.
"Tak vidíte! Mé oči jsou cvičeny zkoumat obličeje, nikoli kudrlinky kolem nich. Schopnost prohlédnout přestrojení patří k nejzákladnější kvalifikaci detektiva."
"Ale to je úžasné! Mohl by to být jeho vlastní portrét."
"Ano, je to zajímavý příklad atavismu - v tomto případě jak po stránce tělesné, tak i duševní. Studium rodinných portrétů by člověka mohlo obrátit na víru v převtělování. Ten člověk je typický Baskerville - to je naprosto zřejmé."

"Včetně chutí na dědictví."
"Tak jest. Náhoda, která nás přivedla k tomuto portrétu, nám poskytla jeden z článků, které jsme v řetěze důkazů nejvíce pohřešovali. Už ho máme, Watsone, už ho máme, a troufal bych si odpřisáhnout, že než uplyne zítřejší večer, bude se třepotat v naší síti tak bezmocně jako motýli, které sám chytá. A potom: špendlík, kousek korku a cedulku s jménem - a zařadíme ho do bakerstreetské sbírky!"
Odvraceje se od obrazu, propukl ve smích, což dělal málokdy. Zřídka jsem ho slyšel se smát a pokaždé to věštilo něčí konec.
Vstával jsem ráno časně, ale Holmes musel být na nohou už mnohem dříve, neboť oblékaje se spatřil jsem ho oknem, jak se odněkud vrací do zámku.
"Ano, dnes budeme mít rušný den," řekl a mnul si ruce, rozradostněn představou akce. "Sítě jsou rozprostřeny a co nevidět začne výlov. Než mine den, uvidíme, zda jsme tu naši velkou dravou štiku chytili, či uklouzla-li nám ze zátahu."
"Už jste byl na blatech?"
"Poslal jsem z Grimpenu do Princetownu zprávu o Seldenově smrti. Myslím, že nikdo z vás nebude mít žádné nepříjemnosti - skoro vám to mohu zaručit. Také jsem promluvil se svým věrným Cartwrightem a uklidnil jsem ho, že se mi nic zlého nepřihodilo, sic by mi určitě byl umřel žalem u dveří mé chýše jako pes na hrobě svého pána."
"A co je dalším bodem programu?"
"Vyhledat sira Henryho - ale zde už je!"
"Dobré jitro, Holmesi," řekl baronet. "Vyhlížíte jako generál, který se svým náčelníkem štábu sestavuje bitevní plán."
"Přesně jste vystihl situaci. Watson se právě ptal, jak znějí rozkazy, které má vykonat."
"Totéž se ptám já."
"Výborně. Pokud vím, jdete dnes na večeři k našim přátelům, ke Stapletonovům."
"Doufám, že půjdete také. Jsou to nadmíru pohostinní lidé a jistě budou velmi rádi, když vás uvidí."
"Bohužel - Watson a já musíme jet do Londýna."
"Do Londýna?"
"Ano - jsem přesvědčen, že v tomto stadiu vyšetřování budeme tam užitečnější než zde."
Baronetova tvář se znatelně protáhla. "Doufal jsem, že setrváte při mně až do úspěšného zakončení případu. Zámek a blata nejsou zrovna příjemné bydlo, když je člověk sám."
"Vážený příteli, musíte mi slepě důvěřovat a dělat přesně to, co vám říkám. Můžete svým hostitelům říci, že bychom s největší radostí byli přišli s vámi, ale že nás naléhavá záležitost odvolala do Londýna. Že však doufáme, že se brzo do Devonshiru zase vrátíme. Nezapomenete jim to vyřídit?"
"Trváte-li na tom."
"Ujišťuji vás, že není vyhnutí."
Viděl jsem baronetovi na zamračené tváři, jak těžce ho hněte Holmesovo rozhodnutí, jež považoval za dezerci.
"Kdy si přejete odjet?" otázal se chladně.
"Ihned po snídani. Pojedeme vozem do Coombe Traceye, ale Watson zde nechá své věci jako zástavu, že se k vám opravdu vrátí. Watsone, vy napíšete Stapletonovi omluvný dopis, že litujete, ale že nemůžete přijít."
"Mám sto chuti jet do Londýna s vámi," řekl baronet. "Proč bych tu zůstával sám a sám?"
"Protože zámek Baskerville je vaše přikázané stanoviště. Protože jste mi dal čestné slovo, že uděláte, co vám bude řečeno, a já vám říkám, abyste zůstal."
"Dobrá. Zůstanu tedy."
"A ještě jeden pokyn! Přeji si, abyste ke svým přátelům jel vozem. Až tam dojedete, pošlete však vůz zpět a řekněte jim, že se hodláte vrátit domů pěšky."
"Mám jít přes blata?"
"Ano."
"Ale toť přece právě to, před čím jste mě tak často varoval."
"Tentokrát můžete cestu vykonat bezpečně. Kdybych neměl plnou důvěru ve vaši statečnost a odvahu, nežádal bych to, ale je naprosto nutné, abyste tak učinil."
"V tom případě to udělám."
"A je-li vám život milý, nejděte přes blata jinudy než po přímé stezce, která vede od Stapletonova domu ke grimpenské silnici a jež je vaší normální cestou domů."
"Učiním přesně, co mi říkáte."
"Výborně. Rád bych odsud vyrazil co nejdříve po snídani, abych byl ještě odpoledne v Londýně."
Tento program mě velmi překvapil, ačkoliv jsem si pamatoval, co Holmes předchozího večera řekl Stapletonovi, totiž, že zítra odjíždí. Přitom mi ovšem vůbec nepřišlo na mysl, že by Holmes mohl chtít, abych odjel s ním, ani jsem nechápal, jak můžeme být oba pryč v době, kterou Holmes sám označil za kritickou. Nedalo se však vůbec nic dělat než mlčet a poslouchat; rozloučili jsme se tedy s naším posmutnělým, sklíčeným přítelem a za dvě hodiny jsme byli na nádraží v Coombe Tracey. Vystoupili jsme z bryčky a poslali štolbu s povozem neprodleně zpátky. Na nástupišti čekal nevelký chlapec.
"Nějaké rozkazy, pane?"
"Pojedete tímto vlakem do Londýna, Cartwrighte. Jakmile tam budete, okamžitě mým jménem zatelegrafujte siru Henrymu Baskervillovi. V telegramu mu sdělíte, že jsem někde na zámku patrně zapomněl nebo ztratil zápisník, a najde-li se, že ho prosím, aby mi ho doporučené poslal do Baker Street."
"Prosím, ano."
"A zeptejte se zde v dopravní kanceláři, zda tam pro mne nemají nějakou zprávu."

Hoch se vrátil s telegramem, který mi Holmes pak podal. Zněl:
Potvrzuji příjem vašeho telegramu. Přivezu nevyplněný zatykač. Přijedu pět čtyřicet.
Lestrade

"To je odpověď na mou ranní depeši. Lestrade je podle mého názoru dnes nejlepší z úředních detektivů a je možné, že budeme potřebovat jeho přispění. A nyní, Watsone, nemůžeme myslím učinit nic užitečnějšího než navštívit vaši známou, paní Lauru Lyonsovou."
Jeho bitevní plán se mi začínal rýsovat. Používá baroneta k tomu, aby přesvědčil Stapletona, že jsme opravdu pryč, zatímco se ve skutečnosti vrátíme právě včas, kdy nás asi bude třeba. Zmíní-li se sir Henry Stapletonovům o telegramu z Londýna, rozptýlí tím zajisté všechny jejich případné pochybnosti. Měl jsem dojem, že už vidím síť, jak se zatahuje kolem té naší dravé štiky.
Paní Laura Lyonsová byla ve své kanceláři a Sherlock Holmes zahájil hovor s otevřeností a přímostí, která ji notné ohromila.
"Vyšetřuji okolnosti, za nichž zemřel sir Charles Baskerville," řekl. "Zde můj přítel, doktor Watson, mne informoval o tom, co jste mu sdělila, a také o tom, co jste v této věci zatajila."
"Co jsem zatajila?" opáčila vzdorovité.
"Přiznala jste, že jste požádala sira Charlese, aby byl v deset večer u branky v tisové aleji. Víme, že to bylo místo i hodina jeho smrti. Zatajila jste, jaká souvislost je mezi jeho smrti a vaší schůzkou."
"Není žádné souvislosti."
"V tom případě by věru muselo jít o mimořádnou shodu okolností, leč mám za to, že se nám přece jenom podaří nějakou souvislost prokázat. Mluvím s vámi, paní Lyonsová, naprosto otevřeně. Podle našeho názoru byl sir Charles zavražděn - a může se stát, že do vyšetřování bude zapleten nejen váš přítel Stapleton, ale i jeho manželka!"
Paní Lyonsová vyskočila z křesla. "Jeho manželka!" zvolala.
"Není to už žádné tajemství. Osoba, která se zde vydává za jeho sestru, je ve skutečnosti jeho manželka."
Paní Lyonsová opět usedla. Držela se křečovitě opěradel křesla a viděl jsem, jak její zaťaté růžové nehty zbělely.
"Jeho manželka?" opakovala. "Jeho manželka! Není přece ženatý!" Sherlock Holmes pokrčil rameny.
"Dokažte mi to! Dokažte mi to! A jestli to můžete dokázat ...!" Divoké zablýsknutí jejích očí řeklo víc, než by uměla vyjádřit slova.
"Předpokládal jsem, že budete chtít důkazy, a zařídil jsem se podle toho," řekl Holmes a vytáhl z kapsy několik papírů.
"Zde je fotografie té dvojice, pořízená v Yorku před čtyřmi lety. Na rubu snímku jsou označeni jako ‚pán a paní Vandeleurovi', nebude vám však zatěžko poznat pana Stapletona - a také jeho domnělou sestru, znáte-li ji od vidění. Zde jsou tři písemné výpovědi hodnověrných svědků. Všichni podávají popis manželů Vandeleurových, někdejších majitelů soukromé školy U svatého Olivera. Přečtěte si ty výpovědi a povězte mi, můžete-li o totožnosti té dvojice ještě pochybovat."
Přelétla listiny a pak zvedla hlavu a podívala se na nás. Hleděli jsme do nehybné, zkamenělé tváře zoufalé ženy.
"Pane Holmesi," řekla, "tento muž mi nabídl sňatek za podmínky, že dosáhnu rozvodu. Lhal mi, padouch, vším možným způsobem. Jakživ mi neřekl jediného pravdivého slova. A proč - proč? Domnívala jsem se, že všechno činí pro mé dobro. Ale nyní vidím, že jsem nikdy nebyla nic jiného než nástroj v jeho rukou. Proč bych mu stála ve slově, když on mně nikdy ve slově nestál? Proč bych ho měla chránit před důsledky jeho vlastní hanebnosti? Ptejte se mě, co vám libo, nic před vámi nezatajím. Jedno vám mohu předem odpřisáhnout: když jsem psala onen dopis, ve snu mi nenapadlo, že by mohl ohrozit starého pána, jenž byl mým nejlaskavějším přítelem."
"Naprosto vám věřím, madame," řekl Sherlock Holmes. "Jistě by vám bylo bolestné a trapné vyprávět o oněch událostech a snad vám to mohu ulehčit. Snad bude lépe, povím-li já vám, co se událo, a vy mě můžete opravit, dopustím-li se podstatného omylu. Podnět k odesláni dopisu vyšel od Stapletona?"
"Nadiktoval mi jej."
"Stapleton - tak předpokládám - vám vnukl myšlenku, že byste od sira Charlese dostala peníze potřebné na soudní poplatky spojené s rozvodovým řízením."
"Tak jest."
"A když jste dopis odeslala, přemluvil vás, abyste na schůzka nechodila?"
"Řekl mi, že jeho hrdost nesnese pomyšlení, aby nějaký jiný muž věnoval peníze na takový účel. Řekl, že je sice chudý člověk, ale že je ochoten vynaložit poslední krejcar, když jde o to odstranit překážky, jež brání našemu sňatku."
"Je to zřejmě charakter velmi důsledný. A pak jste neslyšela nic, dokud jste nečetla v novinách zprávu o smrti sira Charlese?"
"Ne."
"A musela jste mu přísahat, že nikomu o své schůzce se sirem Charlesem nic nepovíte?"
"Ano. Řekl mi, že ta smrt je velmi záhadná a že bych jistě upadla v podezření, kdyby moje schůzka vyšla najevo. Tak mě vystrašil, že jsem byla zticha."
"Chápu. Ale ve vašem nitru přece jen vzklíčilo podezření?"
Zaváhala a sklopila zrak. "Znám ho," řekla. "Ale kdyby se ke mně nebyl zachoval tak proradně, byla bych mu zachovala věrnost."
"Myslím, že jste celkem vzato měla velké štěstí," řekl Holmes. "Byl vám vydán na milost a nemilost a on to věděl, a vy jste přece naživu. Po několik měsíců jste chodila těsně při okraji hluboké propasti. A nyní, paní Lyonsová, vám musíme popřát dobrého jitra. Je velmi pravděpodobné, že o sobě v brzké době zase dáme vědět."
"Kruh důkazů se uzavírá a překážky v naší cestě řídnou jedna po druhé," řekl Holmes, když jsme později čekali na

londýnský rychlík. "Budu brzo s to shrnout tento naprosto jedinečný, nejsenzačnější zločin naší doby v monografickou souvislou zprávu. Kriminologičtí odborníci si vzpomenou na obdobné případy z let šestašedesátých, které se udaly v běloruském Grodnu, a pak tu ovšem jsou Andersenovy vraždy v Severní Karolíně, leč tento náš případ vykazuje některé znaky osobité. Ani nyní ještě nemáme jasné podklady pro trestní oznámení proti tomuto úskočnému, rafinovanému člověku. Ale velmi bych se divil, kdybychom je neměli, až dnes večer půjdeme spát."
Londýnský rychlík vjel lomozně do nádraží a z oddílu první třídy vyskočil nevelký, podsaditý, šlachovitý mužík připomínající buldoka. Všichni tři jsme si potřásli rukama a podle úcty, s jakou Lestrade hleděl na mého společníka, jsem ihned poznal, že se tento policejní úředník lecčemu přiučil od doby, kdy poprvé spolupracoval s Sherlockem Holmesem. Živě jsem si pamatoval opovržení, s nímž praktik tenkrát shlížel na teorie logika.
"Něco lepšího?" otázal se Lestrade.
"Největší věc mnoha posledních let," řekl Holmes. "Nemůžeme pomýšlet na cestu dřív než za dvě hodiny a mohli bychom tento volný čas věnovat večeři. A potom, Lestrade, zbavíme vaše hrdlo londýnské mlhy, neboť je pročistíme douškem čistého nočního vzduchu dartmoorského. Že jste tu ještě nebyl? Nevadí. Mám dojem, že na tuto svou první návštěvu jakživ nezapomenete."

KAPITOLA XIV
PES RODU BASKERVILLŮ

Jednou z chyb Sherlocka Holmese - lze-li to vůbec chybou nazvat - byla krajní nechuť zasvětit kohokoliv do podrobností svého plánu, dříve než nadešel bezprostřední okamžik provedení. Nepochybuji, že to částečně pramenilo z jeho vrozené vůdčí povahy, která si libovala, mohla-li své okolí ovládat a překvapovat. Zčásti ho arci měla k mlčenlivosti i opatrnost, která detektiva z povolání nabádá, aby za žádných okolností neriskoval předčasné prozrazení úmyslů. Nechť Holmesovy pohnutky byly takové či onaké, jejich praktický důsledek byl pro jeho spolupracovníky a pro jeho asistenty velmi mrzutý. Často jsem jím trpěl, ale nikdy mne to netísnilo tak, jak za této dlouhé noční jízdy. Schylovalo se k osudové zatěžkávací zkoušce; konečně, konečně mělo dojít k závěrečnému změření sil, a přece nám Holmes neřekl ani slovo a já byl odkázán na vlastní dohady, co asi podnikne. Mé nervy se chvěly předtuchou boje, když mi konečně zavanul do tváře chladný vítr a když mi temné, pusté prostory po obou stranách vozovky řekly, že jsme zase zpět na blatech. Každý krok koní, každé otočení kol nás přibližovalo k vrcholnému střetnutí.
Nemohli jsme hovořit volně, neboť tu s námi byl kočí najatého povozu, a museli jsme se tudíž obmezovat na všední konverzaci ve chvílích, kdy naše nervy byly napjaté vzrušením a očekáváním. Pocítil jsem úlevu, když jsme posléze minuli Franklandův dům a já věděl, že se tedy blížíme k zámku a tím i k místu akce. Dlouho už bych tu nepřirozenou konverzaci a vynucenou nečinnost asi nebyl vydržel. Nejeli jsme až k zámeckému portálu, ale vystoupili poblíž brány do aleje. Holmes zaplatil vozkovi a nařídil mu, aby se okamžitě vrátil do Coombe Traceye. My sami se vydali pěšky směrem ke Stapletonovu domu.
"Jste ozbrojen, Lestrade?"
Malý detektiv se usmál. "Pokud mám na sobě kalhoty, mám v nich pravou zadní kapsu. A pokud mám nějakou pravou zadní kapsu, mám také něco v ní."
"Dobrá. Můj přítel a já jsme rovněž opatřeni pro případné chvíle tísně."
"Nemohu říci, že byste nás zrovna zahrnoval informacemi, pane Holmesi. Co budeme dělat, až budeme tam, kam jdeme?"
"Budeme čekat."
"Na mou čest, není to zrovna veselá krajina," řekl detektiv. Otřásl se, když se rozhlédl kolem sebe a viděl ponuré stráně kopců a velké mračno mlhy vznášející se nad Grimpenskou bařinou. "Vidím tamhle vpředu světlo nějakého domu."
"To je Stapletonův dům a cíl naší cesty. Nyní vás musím prosit, abyste šli po špičkách a nemluvili hlasitěji než šeptem."
Opatrně jsme postupovali po polní cestě, jako bychom chtěli dojít až k domu. Ale Holmes nás zastavil, když jsme byli asi tři sta kroků od stavení.
"To stačí," řekl. "Tyhle balvany po naší pravici nám poskytnou ideální kryt."
"Zde počkáme?"
"Ano, zde si počíháme. Schovejte se tady do této prohlubně, Lestrade. Vy jste byl v tom domě, viďte, Watsone? Můžete nám říci rozmístění světnic? Kam vedou zamřížovaná okna na tom konci domu, který je nám nejblíž?"
"Myslím, že to jsou okna kuchyně."
"A za nimi to jedno, které tak jasně svítí?"
"To je určitě jídelna."
"Nemají zatažené záclony. Vy tu zdejší situaci znáte nejlépe. Jděte potichu a podívejte se, co dělají - ale proboha dejte pozor, ať se neprozradíte, aby nevěděli, že jsou střeženi!"
Po špičkách jsem ušel zbytek cesty a přikrčil se za zeď jejich neduživé ovocné zahrady. Ve stínu zdi jsem se potichu sunul vpřed tak dlouho, až jsem se dostal na místo, odkud jsem viděl nezacloněným oknem přímo do světnice.
V pokoji byli toliko dva muži, sir Henry a Stapleton. Seděli za stolem proti sobě tak, že jsem je oba viděl z profilu. Oba kouřili doutníky a před sebou měli kávu a víno. Stapleton hovořil živě, ale baronet byl bledý a vypadal ustaraně. Možná že ho těžce tísnilo pomyšlení na cestu, kterou bude muset vykonat sám a sám po zlověstných blatech.
Ještě jsem se díval, když Stapleton vstal a opustil světnici Sir Henry si dolil sklenici, opřel se do křesla a báňal. Slyšel jsem vrznout dveře a pak jsem zaslechl křupavý zvuk kročejí na štěrku. Někdo šel po pěšině vedoucí na druhé straně podle zdi, za kterou jsem se krčil. Podíval jsem se přes zídku a viděl jsem Stapletona, jak stojí před vraty velké kolny na

konci ovocné zahrady. Klíč se otočil v zámku, a když vešel do kůlny, zaslechl jsem z vnitřku podivný šramot. Setrval uvnitř jen asi minutu, pak jsem slyšel znova otočení klíče. Stapleton mě opět minul a vrátil se do domu. Viděl jsem, jak si zase přisedá ke svému hostu, a já se tiše odplížil tam, kde čekali moji přátelé, a všechno jim vypověděl.
"Říkáte, Watsone, že tam paní Stapletonová není?" otázal se Holmes, když jsem skončil.
"Ne. Není."
"Kde tedy může být, když už nikde jinde, leč v kuchyni, není světlo?"
"Nedovedu si představit, kde je."
Jak jsem už řekl, vznášela se nad Grimpenskou bařinou hustá bílá mlha. Teď se začala pomalu valit naším směrem a vršila se po naší pravé ruce co nízký, ale hutný a ostře ohraničený mrak. Měsíc jej osvětloval, takže vyhlížel jako velký třpytivý ledovec a vrcholky vzdálených skalisek co bludné balvany na něm. Holmes se díval na mlhu a nevrle cosi zabručel, když zpozoroval, že se k nám sune.
"Valí se to k nám, Watsone."
"Je to zlé?"
"Je to vpravdě velmi zlé - je to jediná věc na světě, která by dokázala zhatit mé plány. Teď už snad Baskerville musí každou chvíli přijít. Je již deset hodin. Náš úspěch, ba dokonce jeho život snad závisí na tom, aby vyšel z domu, dřív než mlha zaplaví stezku."
Obloha nad námi byla jasná a bezmračná. Hvězdy svítily chladně a třpytivě a půlměsíc halil všechno vůkol v něžné, matné světlo. Před námi ležel temný kvádr domu. Jeho zubatá střecha a strmící komíny se ostře rýsovaly proti obloze stříbrem šperkované. Široká břevna zlatého světla čněla z přízemních oken do ovocné zahrady a do blat. Jeden z proudů světla náhle zhasl. Služebnictvo opustilo kuchyni. Zbyla jen lampa v jídelně, kde při doutníku ještě spolu hovořili vražednický hostitel a jeho nic netušící host.
Každou minutou se obrovský bílý chomáč, který jako vata pokrýval polovinu blat, blížil k domu víc a víc. První jeho tenké praménky se už točily a poletovaly v zlatém čtverci osvětleného okna. Vzdálenější zeď zahrady již nebylo vidět a koruny stromů vyčnívaly z víru bílé páry. Před našima očima se plíživá chapadla mlhy obtočila kolem obou rohů domu a zbytněla pak a splynula v nízký hustý mrak, nad nímž se prvé patro a střecha domu vyjímaly jako podivná loď, zakotvená v šedivém moři. Holmes hněvivě udeřil rukou do skály před námi a vztekle dupl nohou.
"Nevyjde-li do čtvrt hodiny, bude pěšina zamlžena. Za půl hodiny nebudeme vidět vlastni ruku, natáhneme-li paži."
"Neměli bychom ustoupit na nějaké výše položené místo?"
"Ano, myslím, že by to nemohlo škodit."
A tak jsme před postupující vlnou mlhy ustupovali a ustupovali, až jsme byli na půl míle od domu, a to husté bílé moře, jemuž měsíc stříbřil hladinu, se pomalu a nemilosrdně rozlévalo dál.
"Zacházíme příliš daleko," řekl Holmes. "Nesmíme riskovat, aby byl dohoněn, dřív než by se k nám dostal. Za každou cenu musíme vytrvat, kde nyní jsme." Klekl na kolena a přitiskl ucho k zemi. "Díky buďtež bohu, myslím, že ho už slyším přicházet."
Zvuk rychlých kroků přerušil ticho blat. Byli jsme skrčeni mezi balvany a usilovně jsme hleděli do bílé postříbřené hráze, která strměla před námi. Kroky sílily a pak z mlhy, jako z rozhrnuté opony, vystoupil muž, na něhož jsme čekali. Překvapeně se rozhlédl, když vyšel z mlhy a ocitl se pod jasnou hvězdnou oblohou. Pak se rychle vydal po stezce, těsně minul místo, kde jsme leželi, a začal sestupovat po dlouhé stráni za námi. Kráčeje ohlížel se neustále přes ramena za sebe jako člověk, jenž je nesvůj.
"Pst!" zvolal Holmes a zaslechl jsem ostré cvaknutí, jaké vydává natahovaný kohoutek revolveru. "Pozor! Přichází to!"
Odkudsi z nitra plazící se hráze mlhy zazněl tichý, ostrý, nepřetržitý cval. Mrak byl vzdálen asi šedesát kroků od místa, kde jsme leželi, a všichni tři jsme vytřeštěně zírali do mlhy, nevědouce, jaká hrůza z ní vyrazí. Byl jsem po Holmesově boku a na vteřinu jsem se podíval na jeho tvář. Byla bledá a triumfální a jeho oči se v měsíčním světle jasně leskly. Ale najednou utkvěly a ustrnule se zadívaly vpřed a jeho rty se ohromením pootevřely. V téže chvíli Lestrade vyrazil skřek hrůzy a vrhl se tváří k zemi. Vyskočil jsem, svíraje v bezvládné ruce revolver, ale má mysl byla ochrnuta děsivým zjevem, jenž se na nás vyřítil ze stínu mlhy. Byl to pes, pravda, byl to obrovský pes, černý jako uhel, ale nebyl to pes, jakého kdy spatřily oči smrtelníka. Oheň mu sršel z otevřené tlamy, oči mu žhnuly řeřavou září, jeho morda a srst na krku a hrud byly lemovány plápolajícím ohněm. V žádném deliriu nemohl si žádný halucinacemi mořený, nemocný mozek představit něco děsnějšího, hrůznějšího, pekelnějšího, než byl temný netvor s dravou maskou, který se na nás vyřítil z hráze mlhy.
Dlouhými skoky hnala se černá bestie po pěšině, sledujíc rychle a přesně stopy šlépějí, jež zde zanechal náš přítel. Tak ochrnuti jsme byli tímto strašidelným zjevením, že nás minulo, dřív než jsme se vzpamatovali. Potom jsme, Holmes a já, vystřelili a ohavné zavytí netvora nám potvrdilo, že alespoň jeden z nás jej zasáhl. Pes se však nezastavil, ale dlouhým cvalem pádil dále. Daleko na pěšině jsme viděli sira Henryho. Stál tváří k nám, obličej bílý v měsíčním světle, ruce pozvednuté v nevýslovném děsu a bezmocně zíral na hrozné stvoření, které se po něm hnalo.
Leč bolestné zavytí psa rozprášilo veškeré naše obavy. Byl-li zranitelný, byl smrtelný - a mohli-li jsme ho zranit, můžeme ho i zabít. Nikdy jsem neviděl běžet člověka tak, jako Holmes běžel oné noci. Tvrdí se o mně, že nejsem zrovna pomalý, ale Holmes mě nechal za sebou tak daleko, jak já nechal za sebou malého policejního detektiva. Letíce po pěšině, slyšeli jsme před sebou neustálé výkřiky z hrdla sira Henryho a hluboké, divoké vrčení psa. Ještě jsem viděl, jak ta bestie skáče po své oběti, sráží ho k zemi a chystá se prokousnout mu hrdlo. V příštím okamžiku však Holmes vypálil do boku netvora všech zbývajících pět ran svého revolveru. Pes ještě jednou bolestně zavyl, zuřivě chňapl do prázdna a převrátil se na hřbet. Jeho čtyři tlapy ještě křečovitě zahrabaly do vzduchu a pak se zvíře bezvládně složilo na bok. Lapaje dech, sklonil jsem se nad psa a přitiskl svůj revolver k jeho hrozné svítící hlavě, nebylo však již třeba tisknout spoušť. Obrovský pes byl mrtev.

Sir Henry ležel v bezvědomí tam, kde klesl k zemi. Rychle jsme mu rozepjali límec a Holmes si oddechl z hloubi srdce, když viděl, že baronet není raněn a že záchrana přišla včas. Víčka našeho přítele zacukala a sir Henry se mátožně pokusil vstát. Lestrade mu vpravil hrdlo své butelky s koňakem mezi zuby a dvojice zděšených očí k nám vzhlédla.
"Proboha!" zašeptal. "Co to bylo? Co to u všech všudy bylo?"
"Ať to bylo co bylo," řekl Holmes, "vymýtili jsme rodinné strašidlo jednou provždy a s konečnou platností."
Zvíře, které leželo nataženo u našich nohou, bylo hrozné již svou pouhou velikostí a mohutností. Nebyla to čistokrevná pyrenejská doga, vlkodav, nebyla to ani čistokrevná doga dánská; byl to zřejmě druh vzniklý křížením obou těchto ras - zvíře vychrtlé, dravé a veliké jako menší lvice. I nyní, ve strnulosti bezživotí, mu kanul z mohutných čelisti namodralý plamen a kolem malých, zapadlých a krutých očí byly ohnivé kruhy. Položil jsem ruku na žhoucí mordu, a když jsem ruku odtáhl, mé vlastni prsty světélkovaly a svítily v temnotě.
"Fosfor," řekl jsem.
"Rafinovaný fosforový preparát," řekl Holmes, čichaje k mrtvému zvířeti. "Fosfor byl zbaven pachu, jenž by mu bral schopnost sledovat stopu větřením. Musíme se vám, sire Henry, velmi omluvit, že jsme vás vystavili takovému úleku. Počítal jsem se psem, leč nikoliv s takovou obludou. A mlha nám nedopřála dost času, abychom ji uvítali jaksepatří."
"Zachránil jste mi život."
"Když jsem vás o něj předtím málem připravil. Jste dost silný, abyste mohl vstát?"
"Dejte mi ještě lok toho koňaku a budu zase v pořádku. Tak! A kdybyste teď byli tak laskaví a pomohli mi usednout. Co zamýšlíte učinit nyní?"
"Nechat vás zde. Nejste schopen podstoupit dnes v noci žádné další otřesy. Posečkáte-li chvíli, půjde pak jeden z nás s vámi zpět na zámek,"
Snažil se povstat, ale kolena se pod ním podlamovala; byl stále ještě smrtelně bledý a celý se třásl od hlavy k patám. Pomohli jsme mu k balvanu, kde si sedl. Zabořil tvář do chvějících se dlaní.
"Nyní vás musíme opustit," řekl Holmes. "Musíme dokončit úkol a každá minuta je drahocenná. Usvědčující důkazy již máme - teď ještě potřebujeme toho usvědčeného.
Máme sotva jedno promile pravděpodobnosti, že ho najdeme doma," pokračoval Holmes, když jsme rychle kráčeli pěšinou k Stapletonovu domu. "Podle těch výstřelů musel poznat, že prohrál."
"Byli jsme přece jen dost daleko a mlha snad ty rány ztlumila."
"Spolehněte se, že šel za psem, aby ho mohl odvolat. Ne, ne, v tuto chvíli je už tentam! Ale dům prohledáme, abychom měli jistotu."
Domovní dveře byly otevřené, a tak jsme vtrhli dovnitř a rychle prohledali jeden pokoj za druhým, k velkému ohromení roztřeseného starého sluhy, kolem kterého jsme v předsíni proběhli. Světlo svítilo jen v jídelně, ale Holmes popadl lampu a neustal, dokud neprohlédl byt do posledního kouta. Po hledaném muži nebylo nikde vidu ani slechu. V prvním patře však byl jeden pokoj uzamčen.
"Někdo tam je," zvolal Lestrade. "Slyším, že se tam něco hýbe. Otevřte!"
Z pokoje se ozvalo dušené zasténání a šelest. Holmes kopl chodidlem do dveří těsně nad zámkem a dveře se rozletěly. S pistolí v ruce jsme se všichni vřítili dovnitř.
Leč nikde nebylo vidu po desperátním běsnícím zločinci, o kterém jsme se domnívali, že se zde skrývá. Místo něho jsme viděli cosi tak divného a neočekávaného, že jsme na okamžik zkoprněle ustrnuli.
Místnost byla v podstatě malým muzeem a všude kolem byly při stěnách zasklené vitríny plné preparovaných motýlů a můr. Ocitli jsme se mezi sbírkami, jež byly zálibou a koníčkem tohoto paradoxního, nebezpečného člověka. Uprostřed pokoje stál kolmý dřevěný sloup, jímž kdysi kdosi podepřel starý červotočivý trám, nesoucí klenbu stropu. K tomuto kůlu byla přivázána postava tak zabalená do prostěradel, jimiž byla připoutána k břevnu, že jsme zatím ani nemohli rozpoznat, je-li to muž nebo žena.
Postava měla kolem krku omotaný ručník, jehož konce byly vzadu za sloupem zauzleny. Další ručník halil spodní část tváře. Z mezery mezi dvěma pruhy plátna hleděla na nás dvojice temných oči - očí plných žalu a hanby, očí, jež se ptaly a zároveň se bály odpovědi. V mžiku jsme uvolnili pouta, vyjmuli roubík, rozmotali prostěradla a před námi se zhroutila na podlahu paní Stapletonová. Když jí krásná hlava klesla na hruď, viděl jsem na jejím týlu zřetelný, jasně rudý pruh po ráně karabáčem.
"Ten surovec bohapustý!" zvolal Holmes. "Lestrade, sem s vaší butelkou! Posaďte ji do křesla! Omdlela týráním a vyčerpáním."
Paní Stapletonová zase otevřela oči. "Nic se mu nestalo?" otázala se. "Unikl?"
"Nemůže nám uniknout, madame."
"Ne, ne, nemínila jsem manžela. Míním sira Henryho. Je živ a zdráv?"
"Ano."
"A pes?"
"Je mrtev."
Hluboký, dlouhý vzdech uspokojení se jí vydral z hrdla. "Bohu buďtež díky! Bohu budtež díky! Ten padouch! Podívejte se, jak se mnou zacházel!" Vztáhla paže, rukávy se povyhrnuly a my se zděsili, neboť obě předloktí byla poseta oděrkami a krevními podlitinami. "Ale to nic není - to je to nejmenší! Mysl a duši mi mučil a zneuctil. Všechno bych to byla vydržela - zlé zacházení a samotu, život plný klamu a podvodu, všechno jsem vydržela, dokud jsem věřila, že mě miluje - ale nyní vím, že jsem i v tom ohledu nebyla nic víc než oběť šalby a nástroj v jeho ruce." Její slova chvílemi zanikala ve vášnivém vzlykotu.
"Nejste mu zřejmě nakloněna, madame," řekl Holmes. "Povězte nám tedy, kde ho nalezneme. Pomohla-li jste mu kdy konat zlo, pomozte nyní nám a mnohé tím odčiníte."

"Je jen jediné místo, kam mohl uprchnout," odpověděla. "Uprostřed Grimpenské bařiny je ostrov a na něm opuštěný cínový důl. Tam choval svého psa a tam si také pro případné chvíle tísně zřídil útočiště. To je místo, kam jistě utekl."
Mrak mlhy se tiskl na okenní sklo jako obrovský chomáč bílé vlny. Holmes zvedl lampu a přiblížil ji k oknu.
"Pohleďte," řekl. "Nikdo by dnes v noci nemohl najít cestu do Grimpenské bařiny."
Dala se do smíchu a zatleskala. Oči a zuby jí svítily divokou radostí.
"Najde cestu do bařiny, to ano, ale nikdy nenajde, jak z ní ven," zvolala. "Jakpak by dnes v noci mohl vidět ty značky? Spolu jsme je umístili, on a já jsme vyznačovali pěšinu bařinami. Ó, kéž jsem ty kolíky a proutí dnes mohla vytrhat! Pak by vám věru byl vydán na milost a nemilost."
Bylo zřejmé, že bychom ho marně stíhali, dokud se mlha nezvedne. Svěřili jsme tedy zatím Stapletonův dům Lestradově péči a Holmes a já jsme doprovodili baroneta zpět na zámek. Nyní již nebylo možno tajit mu příběh manželů Stapletonových, ale když zvěděl pravdu o ženě, kterou miloval, snesl ránu jako pravý muž. Leč důsledky setkání s příšerným ohnivým psem se projevily otřesem nervů, a než se rozednilo, blouznil ve vysoké horečce. Doktor Mortimer bděl u jeho lože a ošetřoval ho. Baronet a jeho lékař měli spolu ještě vykonat cestu kolem světa, než ze sira Henryho byl zase ten zdravý, bujarý muž, jakým býval, než se stal pánem panství zdánlivě prokletého.
A nyní již rychle spěji ke konci vyprávění, v němž jsem se pokusil umožnit čtenáři, aby se mnou prožil ony dny ponurých obav a dohadů, které tak dlouho zatemňovaly náš život a skončily pak způsobem tak tragickým. Ráno, jež následovalo po smrti psa, se mlha zvedla a paní Stapletonová nás zavedla na místo, kde kdysi objevili pěšinu vedoucí bařinami. Teprve když jsme viděli, jak dychtivě a s jakou radostí nás uvádí na stopu svého manžela, teprve v tu chvíli jsme si uvědomili, jak hrozný musel být život této ženy. Zanechali jsme ji na poloostrůvku pevné rašelinné půdy, jenž vyčníval do moře bahna. Od míst, kde se výběžek pevné půdy ztrácel v bařině, nás vedly malé kolíky a nenápadné laťky a proud. Značkovaly klikatou pěšinku, jež vedla od jednoho shluku rákosí k druhému a proplétala se mezi zelenou pěnou zavodněných proláklin a mezi úseky odporného bahna, které nezasvěcenci tarasilo cestu. Ze zahnívajícího rákosí a bujného porostu slizkých vodních rostlin stoupaly nám do chřípí pach rozkladu a těžké výpary choroboplodných miazmat. Nejednou nás chybný krok ponořil až ke stehnům do tmavého rosolovitého bahna, které se na metry kolem nás pod našimi kroky vlnilo. Jeho přilnavá síla nás chytala za paty, i když jsme šli po pěšině, a když jsme - uchýlivše se od ní - klesali do bahna, měli jsme dojem, že nás čísi poťouchlá, zlomyslná ruka stahuje do hnusných hlubin. Tak úporná a cílevědomá byla síla bařin. Jen jednou jsme spatřili, že už někdo před námi vykonal tuto nebezpečnou cestu. Ostrůvek suchopýru zachránil před bahnem jakýsi tmavý předmět, který z byli vyčníval. Holmes, jenž jej zahlédl a sešel proň s pěšiny, zabořil se do bahna po pás a nebýt nás, kteří ho vytáhli, jakživ by už nebyl vkročil na pevnou zemi. Ve zdvižené pravici třímal starou černou botu. "Meyers, Toronto", bylo vytištěno do kůže uvnitř.
"Stálo to za bahenní lázeň," řekl. "Je to pohřešovaná bota našeho přítele, sira Henryho."
"Odhozená sem prchajícím Stapletonem."
"Tak jest. Použil ji k tomu, aby psa nasadil na stopu, a podržel ji v ruce. Ještě ji držel, když zjistil, že prohrál a že je konec. A na tomto místě ji při útěku zahodil. Víme tedy alespoň, že až sem se dostal živ."
Nebylo nám souzeno, abychom se dozvěděli víc, ačkoliv jsme si mnohé mohli domyslet. Bylo marné rozhlížet se po šlépějích zde, kde bobtnající bahno rychle zahlazovalo každý otisk boty. Když jsme se však dostali na pevnější terén, pilně jsme je vyhlíželi, leč nic podobného jsme nenašli. Vydávala-li země pravdivé svědectví, pak Stapleton nikdy nedosáhl ostrova, svého útočiště, ke kterému se prodíral mlhou předešlé noci. Někde v nitru Velké grimpenské bařiny, v hlubinách obrovského moře bahna, které ho vsálo, leží navěky pohřben ten člověk kamenného, krutého srdce.
Mnohé stopy po Stapletonovi jsme nalezli na samém ostrově v bařinách, kde přechovával svého divokého spojence. Velké těžné kolo a šachta napůl zasypaná rumem označovaly polohu někdejšího dolu. Kolem se kupily trosky, rozpadlé chalupy horníků, které odsud patrně vypudil všudypřítomný puch bařin. V jedné z chat ukazovala skoba, řetěz a množství ohlodaných kostí místo, kde zvíře bylo drženo. Mezi jiným tam ležela kostra pokrytá přischlými, hnědými chlupy.
"Pes!" řekl Holmes. "Namouduši - dlouhosrstý kokršpaněl. Chudák Mortimer se tedy se svým miláčkem už neshledá. Přátelé, nemyslím, že toto místo chová nějaké další tajemství, na které bychom ještě nebyli přišli. Stapleton mohl ukrýt psa, ale nemohl umlčet jeho hlas, a tak se vysvětluje vytí, jež ani ve dne nebylo milé slyšet. V případě potřeby mohl psa mít také v kolně za svým domem, ale to bylo velmi riskantní a odvážil se toho jen v ten vrcholný den, o němž se domníval, že bude úspěchem korunovat všechno jeho úsilí. Pasta v této plechovce je nepochybně ona světélkující směs, kterou natřel zvíře. Na celou myšlenku ho ovšem přivedla stará rodinná pověst a účelem všeho bylo vyděsit starého sira Charlese k smrti. Vůbec se nelze divit, že chudák trestanec utíkal a křičel o pomoc stejně, jak to učinil náš přítel a jak bychom snad byli učinili i my, když viděl, že se na temných blatech za ním žene taková stvůra. Byl to rafinovaný nástroj vraždy, neboť nehledě k tomu, že uštve oběť k smrti - kterýpak venkovan by měl chuť jít se zblízka podívat na takovou nestvůru, spatří-li ji na blatech? Praxe ukázala, že Stapleton kalkuloval správně: mnozí venkované psa viděli, ale nikdo z nich se po ničem bližším nepídil. Řekl jsem to v Londýně, Watsone, a říkám nyní znova, že jsme ještě nikdy nemohli vystopovat a zneškodnit nebezpečnějšího člověka, než je ten, který zde někde leží." Sherlock Holmes mávl svou dlouhou paží směrem k obrovské ploše temných a skvrnitých a místy zelených bařin, jež sahala daleko, daleko, až tam, kde přecházela v rzivé stráně vřesoviště.

KAPITOLA XV
RETROSPEKTIVA

Byl konec listopadu. Holmes a já jsme trávili večer - venku sychravý a pošmourný - v našem obývacím pokoji v Baker Street u krbu, v němž plál mohutný oheň. V době, která uplynula od tragického zakončení našeho zájezdu do

Devonského hrabství, Holmes rozřešil dva případy prvořadé důležitosti. Když propukl známý skandál kolem herny klubu Nonpareil, Holmes odhalil hanebné machinace plukovníka Upwooda. Brzo poté obhájil nešťastnou Francouzku, paní Montpensierovou, před obviněním z vraždy a před obžalobou, která ji hrozila v souvislosti se smrtí její nevlastní dcery, slečny Carérové, mladé dámy, jež - jak dosud v živé paměti - byla o půl roku později nalezena živá, zdravá a provdaná v New Yorku. Řada úspěchů, jichž dosáhl v sérii nesnadných a významných případů, Holmese uvedla do míry tak dobré, že jsem ho mohl přimět k tomu, aby se rozhovořil o podrobnostech baskervillské záhady. Na takovou příležitost jsem musel arci trpělivě čekat, neboť jsem věděl, že Holmes nikdy nedopustí, aby se jednotlivé případy překrývaly a navzájem mísily. Jeho břitká a logická mysl se nedala zlákat, aby pozapomněla na aktuální problém a pohřížila se, byť i na chvíli, do vzpomínek na to, co bylo. Leč sir Henry a doktor Mortimer se právě stavili v Londýně před odjezdem na tu dlouhou cestu, od níž si lékaři slibovali uklidnění baronetových otřesených nervů. Oba nás odpoledne navštívili, a bylo tedy přirozené, že večer přišla řeč na baskervillský případ.
"Celý sled událostí," řekl Holmes, "byl z hlediska muže, který si říkal Stapleton, veskrze prostý a přímý. Toliko nám, kteří jsme na počátku nemohli znát pohnutky jeho činů a byli odkázáni na získáváni dílčích faktických poznatků, se všechno zdálo krajně spletité. Mluvil jsem ještě dvakrát s paní Stapletonovou a podle mého názoru je případ dokonale osvětlen a nemyslím, že nám něco zůstalo skryto. Několik stručných poznámek o té věci najdete pod písmenou B v mé kartotéce případů."
"Snad byste mi laskavě načrtl sled událostí zpaměti."
"Zajisté - ačkoliv vám nemohu zaručit, že všechna fakta nosím v hlavě. Intenzívní duševní soustředění má zvláštní průvodní zjev: vyhlazuje z mysli to, co předcházelo. Advokát, jenž někoho hájí před soudem a má celý případ v malíčku, je s to příti se za přelíčení i se znalcem o věc spadající do znalcova speciálního oboru - tak dokonale ovládá tu kterou disciplínu. Leč po několika dalších přelíčeních zjistí, že se mu finesy onoho někdejšího případu úplně vykouřily z hlavy. A tak každý můj nový případ vytlačí ten předchozí a slečna Carérová mi zamlžila vzpomínky na zámek Baskerville. Zítra mi snad bude předložena další hádanka, která zase vystrnadí sličnou Francouzku a ošklivého Upwooda. Pokud však jde o psa baskervillského, ochotně vám vylíčím sled událostí tak přesně, jak to dokážu, a vy se ozvete, zapomenu-li snad na něco.
Má šetření prokázala nad jakoukoliv pochybnost, že rodinný portrét nelhal a že ten člověk byl skutečně z rodu Baskervillů. Byl synem onoho Rodgera Baskervilla, mladšího bratra sira Charlese, jenž s pošramocenou reputací uprchl do Jižní Ameriky. Tvrdilo se, že tam zemřel neženat. Ve skutečností se však oženil a měl jedno dítě, právě toho našeho chasníka, jehož pravé jméno bylo totožné s otcovým. Tento Rodger Baskerville mladší pojal za manželku Beryl Garciovou, jednu z krasavic Kostariky. Přisvojiv si značnou částku veřejných peněz, změnil své jméno na Vandeleur, prchl do Anglie a zařídil si ve východní části Yorkshiru soukromou školu. Myšlenku právě takového obchodního podniku mu vnuklo náhodné setkání s odborníkem. Rodger se totiž na lodi cestou do Evropy seznámil s vychovatelem, trpícím úbytěmi, a využil značných vědomostí toho člověka tak dokonale, že škola prosperovala. Leč preceptor Frazer zemřel a škola, jež tak slibně začala, pozbyla dobré pověsti a posléze nabyla pověsti tak hanebné, že musela být zavřena. Vandeleurovi považovali za účelné změnit své jméno na Stapleton a Rodger Baskerville - Jack Stapleton přestěhoval zbytky svého jmění, své plány pro budoucnost a svůj sklon k entomologii do jižní Anglie. V Britském muzeu jsem zvěděl, že Stapleton byl v tomto oboru uznávanou autoritou a že jméno Vandeleur bylo oficiálně připojeno k vědeckému označení jisté můry, kterou za svých yorkshirských dob co prvý entomolog popsal.
Nyní dospíváme k onomu úseku jeho života, který nás tak intenzívně zaujal. Stapleton - jak ho budu i nadále nazývat - zřejmě pátral a zjistil, že mezi ním a mezi velkým bohatstvím stoji pouze dva životy. Když se stěhoval do Devonského hrabství, byly jeho plány - jak se domnívám - ještě naprosto mlhavé, byly však od samého začátku nekalé. Vyplývá to ze skutečností, že vydával manželku, jež ho provázela, za svou sestru. I když ještě přesně nevěděl, jakým způsobem dosáhne svého cíle, přece jen zřejmě počítal s tím, že použije své manželky jako vějičky, jako vnadidla. Byl odhodlán zmocnit se baskervillského panství a za tím účelem byl ochoten použít jakéhokoliv nástroje a podstoupit jakékoliv riziko. Prvním jeho počinem bylo usadit se co možná nejblíže sídla svých předků; druhou etapou bylo navázání a pěstování přátelských styků se sirem Charlesem a s ostatními sousedy.
Baronet sám pověděl Stapletonovi o psu, který pronásleduje rod Baskervillů, a připravil tak cestu své vlastní smrti. Stapleton věděl, že stařec má slabé srdce a že by ho úlek zabil. Tolik zvěděl od doktora Mortimera. Slyšel také, že sir Charles je pověrčivý a že si tu ponurou pověst bere velmi k srdci. Toto všechno bystrému Stapletonovi záhy vnuklo myšlenku, že a jak by bylo možné starého baroneta zahubit, aniž se skutečný vrah musel nějak obávat prozrazení. Jakmile tuto myšlenku pojal, začal ji uskutečňovat s pozoruhodnou rafinovaností. Obyčejný intrikán by se byl spokojil ledajakým velkým, ostrým psem. Použiti chemických prostředků, které z psa udělaly pekelného netvora - toť záblesk jeho zločinecké geniality. Psa koupil v Londýně od firmy Ross & Mangles, která má na Fulham Street obchod se zvířaty. Byl to nejsilnější a nejostřejší pes, kterého kdy měli na prodej. Přivezl si ho Severní devonskou železnicí a šel s ním pak pěšky velikou oklikou přes blata, aby se dostal domů, aniž vzbudí pozornost. Už předtím na lovu motýlů objevil pěšinu v Grimpenských bařinách, a měl tedy bezpečné místo, kde psa přechovávat. Tam ho ubytoval a potom vyčkával vhodnou příležitost. Nenaskytla se hned. Nebylo nijak možné vylákat starého pána po setmění ze zámecké zahrady na blata. Stapleton se v průvodu svého psa několikrát potloukal kolem zámku, leč neuspěl. Za těchto marných výprav venkované zahlédli Stapletona, lépe řečeno jeho čtyřnohého spojence, a staré pověsti o pekelném démonu se dostávalo nového potvrzení. Když všechno selhalo, uchýlil se Stapleton k poslednímu způsobu: chtěl po své ženě, aby sira Charlese vlákala do zkázy, zde však narazil na neočekávaný odpor. Paní Stapletonová striktně odmítla zapříst starého pána do sentimentálního vztahu, který by ho mohl vydat v ruce nepřítele. Od tohoto rozhodnutí neustoupila, ani když jí Stapleton vyhrožoval, ani když ji - hanbím se říci - častoval dokonce i ranami. Nechtěla s plánem svého manžela mít nic společného a Stapleton se octl na mrtvém bodě.

Ze slepé uličky se dostal náhodou, která chtěla tomu, že sir Charles, jenž si Stapletona oblíbil, ho učinil vyslancem své dobročinnosti, když chtěl pomoci té nešťastné paní Lauře Lyonsové. Vydávaje se za svobodného muže, Stapleton ji zcela ovládl a nakonec jí řekl, že si ji vezme, dosáhne-li rozvodu. Pojednou se však Stapleton octl v katastrofální časové tísni. Zvěděl, že sir Charles uposlechl rady doktora Mortimera - s níž Stapleton naoko souhlasil - a že opouští zámek. Musel tedy jednat okamžitě, sic mu oběť unikne z dosahu. Přiměl proto paní Lyonsovou, aby napsala dopis, v němž úpěnlivě prosí sira Charlese o rozmluvu v předvečer jeho odjezdu do Londýna. Potom jí však líbivými, byť i lživými argumenty přemluvil, aby na schůzku nejela. Nyní měl volné pole a kýženou příležitost, na jakou tak dlouho čekal. Onoho večera dojel z Coombe Traceye domů ještě včas, aby mohl dojít pro psa, nalíčit ho tou pekelnou pastou a přivést zvíře k brance, u níž starý pán měl čekat. Pes, poštvaný svým pánem, přeskočil laťovou branku a pronásledoval nešťastného baroneta, jenž volaje o pomoc prchal tisovou alejí. Vidět v ponurém stromořadí to obrovské černé zvíře, jak s planoucími čelistmi a žhoucíma očima cválá za svou obětí - to věru musela být podívaná vskutku děsná. Sir Charles na konci aleje klesl mrtev k zemi. Srdeční choroba a hrůza ho zabily. Pes se při pronásledování držel na travnatém pruhu, takže potom bylo vidět jen šlépěje člověka. Když pes viděl, že sir Charles leží nehybně, přiblížil se k němu, patrně aby ho očichal. Zjistiv, že člověk je mrtvý, pes se zase odvrátil. Při této epizodě pes zanechal na pěšině stopu své tlapy, stopu, kterou potom doktor Mortimer našel. Stapleton pak psa odvolal, pospíšil s ním do jeho doupěte v Grimpenské bařině - a zbyla tu jen záhada, která mátla úřady, děsila kraj a přivedla potom celý případ do zorného pole našeho vyšetřování.

Tolik o smrti sira Charlese. Chápete ďábelskou prohnanost této vraždy? Bylo vskutku málem nemožné získat usvědčující důkazy proti skutečnému vrahu. Jeho jediným spolupachatelem byl tvor, který ho nikdy nemohl prozradit; tento spolupachatel byl zároveň vražedným nástrojem - tak groteskním a nepředstavitelným, že skutečně musel zmást vyšetřující orgány. V mysli obou žen, jak paní Stapletonové, tak paní Laury Lyonsové, vzklíčilo silné podezření proti Stapletonovi. Paní Stapletonová věděla, že její manžel ukládá o bezživotí starého baroneta, a věděla i o existenci dravého psa. Paní Lyonsová nevěděla ani jedno, ani druhé, ale nezbytně se musela pozastavit nad tím, že sir Charles zemřel v době neodřeknuté schůzky, o níž věděl toliko Stapleton. Nicméně - Stapleton si byl jist, že obě ženy sdostatek ovládá, a z této strany se žádného nebezpečí obávat nemusel. První polovina plánu tedy byla úspěšně provedena, leč druhá, obtížnější, ještě zbývala.

Je docela možné, že Stapleton o existenci přednostního dědice v Kanadě původně nevěděl. Tak či onak, záhy o něm musel zvědět. Jeho přítel doktor Mortimer ho zevrubně informoval a od doktora Mortimera se také dozvěděl všechny podrobnosti o příjezdu sira Henryho. První Stapletonovou myšlenkou bylo nedopustit, aby mladý Kanaďan vůbec do Devonského hrabství přijel. Uvažoval, jak by ho mohl usmrtit již v Londýně. Své manželce nedůvěřoval od dob, kdy se mu vzepřela a kdy odmítla vlákat sira Charlese do pasti. Z obavy, aby se snad nadobro nevymkla jeho vlivu, nechtěl ji nechat o samotě na delší čas. To bylo důvodem, proč ji vzal s sebou do Londýna. Ubytovali se - jak jsem dodatečně zjistil - v hotelu Mexborough nedaleko Charing Crossu - což byl, mimochodem řečeno, jeden z hotelů, které navštívil můj pomocník, když pátral po důkazech. Zde Stapleton věznil svou ženu v uzamčeném pokoji, zatímco on sám, opatřen falešným plnovousem, sledoval doktora Mortimera do Baker Street a pak na nádraží a odtamtud k hotelu Northumberland. Paní Stapletonová tušila, co její manžel zamýšlí, ale žila ve věčném strachu před Stapletonem - a byla to bázeň věru odůvodněná jeho brutalitou. Neodvážila se tedy napsat a varovat muže, jehož život byl, jak dobře věděla, krajně ohrožen. Kdyby se psaní dostalo Stapletonovi do ruky, její vlastní život by byl v sázce. Po dlouhém uvažování sáhla, jak víme, ke kompromisnímu řešení. Vystřihla slova vzkazu z novin a dopis adresovala fingovaným rukopisem. Psaní baroneta skutečně stihlo a poskytlo mu první výstrahu, že se ocitá v nebezpečí.

Pro Stapletona bylo krajně důležité nabýt nějakou součást baronetova oděvu, aby - v případě, že bude nucen použít psa - měl něco, čím ho nasadit na stopu. S charakteristickou rychlostí a troufalostí přikročil od úmyslu k činu a nemůžeme pochybovat, že si tučným úplatkem zajistil nápomoc hotelového cídiče bot nebo pokojské. Náhoda však tomu chtěla, že první bota byla nová, a pro jeho účely tudíž bezcenná. Postaral se tedy, aby ji sir Henry dostal zpět, a sám si dal přinést jinou. Byl to velmi poučný incident, neboť celá tato transakce mi byla důkazem, že máme co dělat s opravdovým psem. Žádná jiná hypotéza nemohla vysvětlit tuto usilovnou snahu dostat starou botu a tento naprostý nezájem o botu novou. Čím pošetilejší, čím groteskněji je nějaká příhoda, tím bedlivější pozornosti si zasluhuje a právě ten bod, který věc zdánlivě nejvíc zatemňuje, věc s největší pravděpodobností nejlépe vysvětlí - je-li arci přesně zvážen a vědecky analyzován.

Příštího dopoledne nás pak naši přátelé navštívili, stále ještě sledováni mužem v drožce. Z celého Stapletonova chování a zejména z. toho, že znal naši adresu a že i mě osobně znal od vidění nebo podle popisu, soudím, že jeho zločinecká kariéra nebyla nikterak obmezená jen na baskervillský případ. Naznačuje to i okolnost, že během posledních tří let byla v západní Anglii spáchána čtyři velká vloupání a v žádném z těchto případů nebyl pachatel zatčen. Poslední zločin této série, spáchaný v květnu na Folkestonském zámku, byl zvlášť pozoruhodný. Maskovaný lupič tam chladnokrevně zastřelil páže, které ho překvapilo při činu. I zde šlo o zločince, kterému říkáme lupič samotář - to jest o zločince, jenž ‚pracuje' bez pomocníků. Nemohu pochybovat, že Stapleton tímto způsobem doplňoval své tenčící se zdroje příjmů a že byl již po léta nebezpečný.

Ukázku své obratnosti nám podal onoho dopoledne, kdy nám tak dovedně unikl. Podal nám i ukázku své drzosti, když mi po drožkáři vzkázal mé vlastní jméno. Oné chvíle rozpoznal, že jsem v Londýně převzal případ sira Henryho a že tudíž v Londýně nemá už žádné vyhlídky. Vrátil se tedy do Devonského hrabství, aby tam vyčkal baronetova příjezdu."

"Okamžik," řekl jsem. "Vylíčil jste sled událostí zajisté přesně, ale je tu jeden bod, který jste nevysvětlil. Z čeho byl živ pes, když jeho pán byl v Londýně?"

"Věnoval jsem této otázce trochu pozornosti a je to vskutku bod důležitý. Nemůže být pochybnosti o tom, že Stapleton měl důvěrníka, ačkoliv se nepodobá pravdě, že by se kdy byl vydal v jeho ruce tím, že by mu byl sdělil všechny své

plány. Ve Stapletonově domě byl starý sluha jménem Anthony. Jeho spojení s rodinou Stapletonů lze sledovat do minulosti mnoha let a sluha byl s nimi i v době Stapletonova učitelování. Musel tedy vědět, že jeho zaměstnavatelé nejsou sourozenci, nýbrž manželé. Tento člověk zmizel a unikl z Anglie. Leccos si můžeme odvodit ze skutečnosti, že Antonín není jméno v Anglii rozšířené. Antonio je však běžným křestním jménem v amerických zemích, kde se mluví španělsky. Starý sluha - stejně jako paní Stapletonova - mluvil dobře anglicky, leč přece jen se zvláštním šišlavým přízvukem. Já sám jsem toho starého člověka viděl přecházet Grimpenskou bařinou po stezce, kterou Stapleton vyznačil. Je tudíž pravděpodobné, že tento starý Antonio za pánovy nepřítomnosti pečoval o psa, ačkoliv snad vůbec nevěděl o účelu, pro který Stapleton toto zvíře chová.
Stapletonovi tedy odjeli do Devonshiru, kamž jste je záhy se sirem Henrym následovali. A nyní slovo o tom, jak jsem v tomto stadiu na celou věc pohlížel. Snad si vybavíte v paměti, že jsem velmi pečlivě prohlížel papír, na který byla nalepena slova vystřižená z novin. Když jsem hledal průsvitku, držel jsem si papír těsně k očím a přitom jsem ucítil slabou vůni parfému, jenž se prodává pod označením Bílý jasmín. Nuže, existuje sedmdesát pět druhů voňavek a odborný kriminolog je povinen znát je tak dobře, aby mohl identifikovat kteroukoliv z nich. I v mé vlastní praxi se stalo nejednou, že řešení případu záviselo na okamžitém rozpoznání parfému. Voňavka nasvědčovala tomu, že s dopisem má něco společného nějaká žena, a od té chvíle jsem se v myšlenkách začal zabývat Stapletonovými. Jak vidíte, dospěl jsem k bezpečnému poznatku, že jde o skutečného psa, a k dohadu, kdo asi je zločincem, ještě dříve, než jsme se vůbec vydali do Devonshiru.
Pokud jde o taktiku, rozhodl jsem se pro pozorování Stapletona. Bylo mi ovšem jasné, že nic nepořídím, budu-li s vámi, protože by si Stapleton dával příliš dobrý pozor. Obelstil jsem tedy všechny, vás v to počítaje, a tajně jsem byl na blatech v době, kdy jsem se podle vaši domněnky nehnul z Londýna. Má strádání nebyla tak hrozná, jak jste si myslel, ačkoliv takové maličkosti nesmějí nikdy hrát žádnou roli při vyšetřování případu. Většinou jsem bydlel v Coombe Traceyi a chýše na blatech jsem používal jen tehdy, vyžadovala-li situace, abych byl v bezprostřední blízkosti kritických míst. Cartwright přijel se mnou a prokázal mi v přestrojení za venkovského chlapce veliké služby. Zajišťoval mi přísun potravin a čistého prádla. Když jsem pozoroval Stapletona, Cartwright zhusta pozoroval vás, takže jsem vlastně byl na dvou místech zároveň.
Jak jsem vám již pověděl, dostával jsem vaše zprávy velmi rychle, neboť byly okamžitě posílány z Baker Street za mnou do Coombe Traceye. Prokázaly mi znamenité služby - obzvlášť ta, která obsahovala bezděčně pravdivý kus Stapletonovy autobiografie. Umožnila mi zjistit totožnost podezíraného muže i ženy a konečně jsem přesně věděl, na čem jsem. Věc byla značně komplikována epizodou s uprchlým trestancem a příbuzenskými vztahy mezi ním a manžely Barrymorovými. I to jste velmi dokonale osvětlil, ačkoliv jsem zatím k týmž závěrům dospěl vlastním pozorováním.
V době, kdy jste mne objevil na blatech, jsem celý případ již dokonale znal, neměl jsem však žádného důkazu, s nímž by bylo možno předstoupit před porotu. Na tom se mnoho nezměnilo ani tehdy, když Stapleton spáchal vražedný útok, jemuž místo sira Henryho padl za oběť nešťastný trestanec. Stále ještě jsme proti vrahu neměli důkazů. Nezbývalo tedy nic jiného, než dopadnout ho in flagranti. Za tím účelem jsme ovšem museli použít jako vnadidla sira Henryho - osamělého a zdánlivě nechráněného. Učinili jsme tak, a za cenu klientova těžkého otřesu jsme uspěli. Uzavřeli jsme kruh důkazů a vehnali Stapletona do zkázy. Nebezpečí, kterému byl sir Henry vystaven, vrhá ovšem stín na způsob, jakým jsem řídil průběh operace. To musím přiznat. Na druhé straně jsme arci nižádným způsobem nemohli předvídat, že zvíře poskytne tak hrůznou, přímo paralyzující podívanou, a nemohli jsme předpovědět mlhu, která způsobila, že se pes na nás vyřítil z takové blízkosti. Dosáhli jsme úspěchu za cenu klientovy újmy, která - jak mne jednomyslně ujišťují odborník-neurolog i doktor Mortimer - je pouze přechodného rázu. Dlouhá cesta našemu příteli pomůže, aby se zotavil jak z fyzického, tak i z citového otřesu. Jeho láska k Beryl Stapletonové byla hluboká a upřímná a z celého ponurého případu ho nejvíce ranila její faleš.
Nyní už zbývá promluvit pouze o roli, kterou ona v celé věci hrála. Není pochybnosti, že byla poslušná Stapletona, a to buď z lásky či ze strachu, nebo možná z lásky i ze strachu, neboť tyto dva city nejsou nikterak neslučitelné. Tak či onak - Stapleton ji ovládal dokonale. Na jeho rozkaz se vydávala za jeho sestru a na skutečný odpor Stapleton narazil teprve tehdy, když ji chtěl učinit přímou spolupachatelkou vraždy. V této chvíli poznal, že i jeho moc nad ní má své hranice. Byla ochotna varovat sira Henryho, pokud tak mohla učinit, aniž prozradí svého manžela, a skutečně se o to znova a znova pokoušela. Stapleton sám byl mužem zřejmě žárlivým. Když viděl, že se baronet jeho ženě dvoří, rázem zapomněl, že on sám jí přidělil roli volavky, a ve vášnivém výstupu bezděky odhalil prudkou, divokou letoru, kterou jindy tak rafinovaně ukrýval za rezervovaným vystupováním. Tím, že pak baronetovým námluvám naoko zase přál, dosáhl něčeho velmi cenného. Baronetova láska k Beryl mu byla zárukou, že sir Henry k nim bude často chodit, a že se tedy dříve či později naskytne příležitost, po jaké Stapleton pásl. V kritický den se mu však manželka náhle vzepřela. Zaslechla něco o tom, za jakých okolností zahynul trestanec, a věděla, že pes je v kolně - právě toho dne, kdy sir Henry má přijít na večeři. Vmetla Stapletonovi do tváře obvinění, že připravuje vraždu. Následovala bouřlivá scéna, za které jí poprvé naznačil, že má sokyni v lásce. V mžiku se její věrnost a oddanost změnily v planoucí nenávist a Stapleton viděl, že je rozhodnuta ho prozradit. Svázal ji tedy a připoutal ji k pilíři, aby neměla možnost sira Henryho varovat. Byl přesvědčen, že celý kraj bude baronetovu smrt připisovat jeho rodové kletbě - v čemž se jistě nemýlil - a doufal, že se mu podaří přemluvit manželku, aby se smířila s tím, co již nepůjde změnit, a byla zticha o tom, co ví. V tomto případě se podle mého názoru arci přepočítal. Jeho osud byl zpečetěn i bez našeho přispění. Žena španělské krve takové urážky tak lehce nepromíjí. Tím jsem vám, milý Watsone, pověděl všechno, co mohu říci bez nahlédnutí do poznámek, ale nemyslím, že jsem opomenul něco podstatného."
"Ale Stapleton přece nemohl doufat, že tím svým strašidelným psem vyděsí sira Henryho k smrti tak, jak se mu to podařilo u baronetova staříčkého strýce."
"To zvíře bylo zdivočelé a velmi vyhládlé. I kdyby svou oběť nezabilo děsem - jistě by napadený, hrůzou ochrnutý

člověk nemohl klást podstatný odpor."
"To souhlasí. A nyní zbývá už jen jedna nesnáz. Dejme tomu, že by sir Henry byl zemřel a Stapleton se skutečně stal dědicem titulu a panství - jak by Stapleton byl vysvětlil, proč - ač příslušník rodu - žil tak dlouho pod falešným jménem a na zapřenou v takové blízkosti panství? Jak by se byl mohl hlásit o dědictví, aniž by vzbudil podezření a zavdal podnět k vyšetřování?"
"Je to nesnáz skutečné veliká, a myslím, že nikdo po mně nemůže chtít, abych ji řešil. Minulost a přítomnost jsou oblasti mého pátrání - ale co by kdo učinil v budoucnu, je nesnadno říci. Paní Stapletonová slyšela svého manžela několikrát o tom mluvit. Chtěl tento problém řešit jedním z tří způsobů. Bud mohl dědický nárok uplatnit v Jižní Americe, kdež mohl před britskými úřady prokázat svou totožnost a tak získat celé bohatství, aniž vůbec přijel do Anglie; nebo mohl zvolit dokonalé přestrojení po krátkou dobu, po kterou by musel prodlít v Londýně: nebo do třetice mohl nastrčit nějakého spolupachatele, kterého by vybavil potřebnými listinami a jenž by se vydával za dědice. S tímto člověkem by se pak rozdělil o zisk. Ze všeho, co o Stapletonovi víme, můžeme s jistotou předpokládat, že by nějaké východisko byl našel. A to, můj milý Watsone, je asi všechno. Máme za sebou mnoho týdnů namáhavé práce a myslím, že bychom alespoň jeden večer mohli věnovat myšlenkám poněkud příjemnějším. Mám lóži na Hugenoty. Slyšel jste již Eduarda de Reszke? Smím vás tedy prosit, abyste byl za půl hodiny připraven k odchodu? Mohli bychom se cestou stavit u Marciniho a něco tam pojíst."

Údolí strachu

ČÁST I
Tragédie v Birlstonu

KAPITOLA I
VAROVÁNÍ

"Skoro bych myslel -" řekl jsem.
"Tak proč nemyslíte?" poznamenal Sherlock Holmes nedočkavě.
Mám za to, že má trpělivost je téměř nevyčerpatelná, ale přiznám, že mě to sardonické přerušení znechutilo.
"Vážně, Holmesi," řekl jsem nerudně, "vy umíte jít někdy člověku na nervy."
On však byl příliš pohroužen do vlastních myšlenek, než aby mi na můj protest okamžitě odpověděl. Podpíral si hlavu rukou - netknutá snídaně stála před ním - a upřeně zíral na kousek papíru, který právě vylovil z obálky. Potom vzal do ruky obálku, přidržel ji proti světlu a velice pečlivě prozkoumal její povrch i trojúhelníkovou chlopeň.
"Tohle je Porlockovo písmo," řekl zamyšleně. "Nepochybně to je Porlockovo písmo, ačkoli jsem je zatím viděl jen dvakrát. To řecké ‚e' s tou zvláštní ozdůbkou nahoře je typické. Jestli ale je to od Porlocka, musí jít o něco mimořádně závažného."
Říkal to spíš sám sobě než mně, ale má rozmrzelost se rozplynula v zájmu, který ve mně vzbudila jeho slova.
"Kdo to je, ten Porlock?" zeptal jsem se.
"Porlock je nom de plume, Watsone, pouhá identifikační značka, ale za ní se skrývá velice protřelá a nepolapitelná osoba. V předchozím dopise mi nepokrytě sdělil, že to není jeho pravé jméno, a zrazoval mě od pokusu vypátrat ho kdy mezi hemžícími se milióny obyvatel tohoto velkoměsta. Porlock není významný sám o sobě, ale kvůli velkému muži, s nímž je ve spojení. Představte si makrelu vedle žraloka, šakala vedle lva - prostě něco bezvýznamného ve společnosti něčeho hrozivého. A nejen hrozivého, Watsone, i zlověstného - krajně zlověstného. Tím také se dostává do sféry mého zájmu. Slyšel jste mě, když jsem vyprávěl o profesora Moriartym?"
"O tom slavném zločinci, pracujícím na vědeckých základech, který je mezi darebáky právě tak slavný jako -"
"Musím se červenat, Watsone," zabručel Holmes pohoršeným hlasem.
"Chtěl jsem říct - ‚jako je neznámý veřejnosti'."
"Zásah - bezpečný zásah!" zvolal Halmes. "Začíná se a vás projevovat nečekaný smysl pro jistý druh bodrého humoru, před nímž se musím mít na pozoru, Watsone. Když ale nazýváte Moriartyho zločincem, dopouštíte se v očích zákona urážky na cti, a v tom právě je ten půvab a nádhera. Největší intrikán všech dob, organizátor kdejakého ďábelského kousku, mozek, který řídí podsvětí - mozek, který je s to vážně ovlivnit osudy celých národů - to je Moriarty. Je ale tak povznesen nad každé běžné podezření, tak imunní vůči jakékoli kritice - tak obdivuhodně zločiny organizuje a zároveň sám sebe kryje, že už jen pro těch pár slov, která jste vyslovil; mohl by vás pohnat před soud a žádat vaši celoroční penzi jako odškodné za nactiutrhání. Cožpak není váženým autorem knihy Dynamika asteroida, která se povznáší do tak éterických výšin čiré matematiky, že se údajně nenašel člověk, jenž by o ní byl s to napsat do odborného tisku kritiku? Což je možné takového člověka očernit? Doktor s nevymáchanou pusou a zlovolně pomlouvaný profesor - to by byly role, v nichž byste stanuli před veřejností. Ten člověk je génius, Watsone. Jestli mě ale nepřipraví o život darebáci menšího kalibru, přijde den, kdy s Moriartym změříme své síly."
"Kéž bych byl při tom!" zvolal jsem oddaně. "Mluvil jste ale o tom Porlockovi."
"Ach ano - takzvaný Porlock je jeden článek v řetězu, a dost vzdálený od toho hlavního. Mezi námi řečeno, Porlock není zrovna tím nejpevnějším článkem. Pokud jsem si to mohl ověřit, je vlastně jediným slabým místem v celém řetězu."
"Každý řetěz je ale silný jen tak jako jeho nejslabší článek."
"Přesně tak, milý Watsone. Proto také je Porlock mimořádně důležitý. Vede ho jakási napůl podvědomá touha po spravedlnosti, kterou občas promyšleně povzbudím nějakou tou desetilibrovou bankovkou, poslanou postranními cestičkami, a tak se stalo, že už mi jednou či dvakrát poskytl cennou informaci - neobyčejně cennou proto, že zločinu

předchází a umožňuje mu zabránit, nejen ho potrestat. Nepochybuji, že kdybychom k ní měli šifru, zjistili bychom, že i tahle zpráva je podobného druhu."
A Holmes znova narovnal papír na nepoužitém talíři. Vstal jsem, naklonil jsem se nad ním a upřel jsem oči na prapodivný text:
534 II 13 127 36 31 4 17 21 41
DOUGLAS 109 293 5 37 BIRLSTONE
26 BIRLSTONE 9 127 171
"Jak tomu rozumíte, Holmesi?"
"Jde zřejmě o pokus sdělit nám tajnou informaci."
"K čemu ale je dobrá šifrovaná zpráva, když neznáme šifru?"
"V tomhle případě k ničemu."
"Proč říkáte ‚v tomhle případě'?"
"Poněvadž je spousta šifer, které dokážu přečíst stejně hladce jako zkratky ve společenských rubrikách denních listů. Takové primitivní hříčky bystří rozum a neunaví ho. Tohle je ale něco jiného. Šifra zřejmě odkazuje ke slovům na stránce nějaké knihy. Dokud se nedovím, o kterou stránku a o jakou knihu jde, jsem bezmocný."
"Proč je tam ale to ‚Douglas' a ‚Birlstone'?"
"Zřejmě proto, že ta dvě slova se na zmíněné stránce nevyskytují."
"Proč tedy tu knihu neurčil?"
"Vaše vrozená vychytralost, milý Watsone, ten důvtip, který je vám vlastní a přináší takové potěšení vašim přátelům, by vám jistě nikdy nedovolil vložit šifru do jedné obálky se zprávou. Kdyby se dopis někam zatoulal, byl byste zničen. Takhle by ale musely padnout do nepovolaných rukou dvě obálky, aby mohlo dojít k maléru. Druhá roznáška pošty se dnes nějak opozdila a velice bych se divil, kdyby nám nepřinesli buď další dopis na vysvětlenou, nebo, což je pravděpodobnější, rovnou tu knihu, na kterou se ta čísla odvolávají."
Holmesův odhad se potvrdil za pár minut, kdy se objevil doručovatel Billy s očekávaným dopisem.
"Totéž písmo," poznamenal Holmes, když otvíral obálku, "a dokonce je tu i podpis," dodal rozjásaně, když dopis rozevřel. "Pojďte, s tímhle se dostaneme o kousek dál, Watsone."
Sotva však přelétl obsah dopisu, svraštil obočí.
"Hrome, to je tedy zklamání! Obávám se, Watsone, že jsme si dělali přehnané naděje. Doufám, že z toho ten Porlock vyjde se zdravou kůží."
Vážený pane Holmesi, píše, nemohu už v té věci pokračovat. Je to příliš nebezpečné. Podezírá mě. Je mi jasné, že mě podezírá. Přišel ke mne zcela nečekaně, právě když jsem napsal na tuto obálku adresu s úmyslem poslat vám klíč k šifře. Stačil jsem ji ale schovat. Kdyby ji byl uviděl, zle by se mi bylo vedlo. Vyčetl jsem mu však z očí, že mě podezírá. Spalte, prosím, tu šifrovanou zprávu, poněvadž teď už vám stejní nemůže nijak prospět. - Fred Porlock.
Holmes chvíli seděl, mačkal dopis mezi prsty, mračil se a zíral do ohně.
"Koneckonců," řekl posléze, "možná že vůbec o nic nešlo. Mohlo to být jen jeho špatné svědomí. Ví sám o sobě, že je zrádce, a tak se mu zdálo, že čte v očích toho druhého obžalobu."
"Předpokládám, že ten druhý byl profesor Moriarty, ne?"
"Samozřejmě. Když někdo z té společnosti řekne ‚on', můžete si být jistý, koho tím myslí. Pro všechny existuje jen jediný ‚on', který jim vládne."
"Co ale může udělat?"
"Hm! To je široká otázka. Když má člověk proti sobě jeden z nejlepších mozků v Evropě, podporovaný navíc všemi temnými silami, jsou ty možnosti nekonečné. Tak či onak, náš přítel Porlock je zřejmě strachy bez sebe. Porovnejte si laskavě písmo dopisu s písmem na obálce, kterou nadepsal, jak nám sděluje, ještě před tou zlověstnou návštěvou. Jedno je jasné a pevné; druhé sotva čitelné."
"Proč pak ale vůbec psal? Proč to radši celé nenechal plavat?"
"Poněvadž má strach, že bych po něm v tom případě mohl začít pátrat a dostat ho tak do nějakých nepříjemností."
"To jistě," řekl jsem. "Ovšem," - vzal jsem do ruky původní šifrovanou zprávu a sklonil se nad ní - "je to opravdu k vzteku, když pomyslím, že tenhle kousek papíru možná skrývá důležité tajemství a že není v lidských silách přijít mu na kloub."
Sherlock Holmes odstrčil snídani, které se ani nedotkl, a zapálil si ne právě libovonnou dýmku - nerozlučnou společnici jeho nejhlubších meditací.
"Kdoví," řekl, zvrátil se do křesla a zahleděl se na strop, - "možná že tu existuji jisté body, které unikly vašemu machiavelistickému intelektu. Zvažme ten problém z čistě rozumového hlediska. Ten člověk se odvolává na nějakou knihu; z toho můžeme vyjít."
"To je poněkud mlhavé východisko."
"Zkusme tedy, zda bychom je nedokázali upřesnit. Když se na to jaksepatří soustředím, nezdá se mi to tak docela beznadějné. Jaké bližší údaje o té knize máme?"
"Žádné."
"No - tak špatně na tom přece jen zas nejsme. Šifrovaná zpráva začíná vysokým číslem 534, ne? Můžeme tedy přijmout pracovní hypotézu, že číslo 534 označuje stránku, na kterou se šifra odvolává. V tom okamžiku už víme, že jde o nějakou velkou knihu, což znamená jistý úspěch. Jaké další údaje o charakteru té velké knihy máme? Následující značka je II. Jak si ji vysvětlujete, Watsone?"
"Druhá kapitola - nepochybně."
"To sotva, Watsone. Jistě se mnou budete souhlasit, že když máme číslo stránky, není už kapitola důležitá. A také, že

kdyby stránka 534 byla teprve v druhé kapitole, musela by být první kapitola věru nesnesitelně dlouhá."
"Pak to je sloupec!" zvolal jsem.
"Výtečně, Watsone! Dnes po ránu váš duch opravdu jiskří. Jestli to není sloupec, musel bych se moc a moc mýlit. Takže, jak vidíte, začíná se před námi vynořovat velká kniha, tištěná ve dvou sloupcích, které jsou oba značně dlouhé, poněvadž jedno z těch slov má v našem dokumentu číslo 293. Vyčerpali jsme už všechny možnosti, které nám rozum může poskytnout?"
"Obávám se, že ano."
"Zcela jistě křivdíte sám sobě. Jen ještě jediný záblesk důvtipu, Watsone. Jediný zážeh mozkové energie! Kdyby šlo o nějakou výjimečnou knihu, byl by mi ji poslal. Jenomže on měl v úmyslu poslat mi klíč v téhle obálce - než byl jeho plán zmařen. V dopise to přece říká. Což naznačuje, že jde o běžnou knihu, o níž se domnívá, že si ji mohu snadno opatřit. On tu knihu má a domníval se, že já ji budu mít také. Jde o velice běžnou knihu Watsone."
"To zní jistě přesvědčivě, když to takhle říkáte."
"Zúžili jsme tedy pole pátrání na velkou knihu, tištěnou ve dvou sloupcích a běžně používanou."
"Bible!" zvolal jsem vítězoslavně.
"Dobře, Watsone, dobře! Ale ne zas tak docela dobře, když dovolíte. I kdybych to sám pro sebe pokládal za kompliment, sotva bych mohl uvést knihu, o níž je méně pravděpodobné, že ji má jeden z Moriartyho kumpánů stále po ruce. Kromě toho Písmo svaté existuje v tolika vydáních, že stěží může předpokládat, že dva exempláře mají stejné stránkování. Tady jde zřejmě o nějakou přísně standardní knihu. Ví s jistotou, že jeho stránka 534 bude přesně totožná s mou stránkou 534."
"Takovou podmínku ale splňuje jen velmi málo knih."
"Správně. A to je právě naše spása. Naše pátrání se zužuje na standardní knihy, o nichž lze předpokládat, že je má každý."
"Bradshawův jízdní řád!"
"To naráží na jisté potíže, Watsone. Slovník Bradshawova jízdního řádu je sice jadrný a výstižný, ale přece jen omezený. Výběr slov by sotva posloužil k zaslání zprávy obecného charakteru. Bradshawův jízdní řád vyloučíme. A obávám se, že slovník je nepřípustný z téhož důvodu. Co tedy zbývá?"
"Nějaká ročenka."
"Znamenitě, Watsone! Musel bych se moc mýlit, jestli jste netrefil do černého. Ročenka! Uvažme, jak by našim předpokladům odpovídala Whitakerova ročenka. Je všeobecně rozšířená, každý ji vlastní. Má i potřebný počet stránek. Je vytištěna dvousloupcovou sazbou. Její původní slovník byl sice velmi rezervovaný, ale v poslední době, jestli mě nemýlí paměť, je téměř užvaněná." Zvedl svazek ročenky z psacího stolu. "Tady máme stránku 534, druhý sloupec. Značná část textu, jak vidím, je věnována obchodu s Britskou Indií a jejím přírodním zdrojům. Poznamenávejte si slova, Watsone. Číslo třináct je ‚Mahratta'. To bohužel není příliš povzbudivý začátek. Číslo 127 jest ‚vláda', což dává aspoň nějaký smysl, i když se to jaksi netýká ani nás, ani profesora Moriartyho. Zkusme to dál. Co dělá mahrattská vláda? Běda, další slovo je ‚štětiny'. Jsme v koncích, můj milý Watsone! S tím se dál nehneme." Říkal to žertovným tónem, ale stažená hustá obočí prozrazovala jeho zklamání a podráždění. Seděl jsem bezradný a celý nešťastný; civěl jsem do ohně. Dlouhé ticho pojednou přerušil Holmesův výkřik. Vrhl se ke skříni, odkud vylovil jiný svazek ve žlutých deskách.
"Náš trest za to, že jsme příliš pořádní, Watsone," zvolal. "Nejsme tak liknaví jako většina lidí a za to se zpravidla pyká. Poněvadž je dnes sedmého ledna, máme už zcela řádně na stole novou ročenku, ale je víc než pravděpodobné, že Porlock psal svou zprávu ještě podle staré. Jistě by nám to byl sdělil, kdyby byl napsal očekávaný dopis na vysvětlenou. Podívejme se, co máme na stránce 534 tady. Číslo třináct zní ‚hrozí', což se zdá mnohem slibnější. Číslo 127 zní: ‚velké' - Hrozí velké," Holmesovi svítily oči vzrušením a ohýbal tenké, nervózní prsty, když počítal slova, "‚nebezpečí'. Ha! Ha! Báječné! Pište to, Watsone.‚Hrozí velké nebezpečí - může - nastat - třeba - velmi - brzo.' Pak tu máme jméno ‚Douglas' - ‚bohatý - venkovský - teď - v - Birlstone - zámek - Birlstone - důvěřovat - je - naléhavé.' Tak co, Watsone? Co řeknete o čistě rozumovém hledisku a plodech, které přináší? Kdyby zelinář prodával něco jako vavřínové věnce, hned bych si k němu Billyho pro jeden poslal."
Zíral jsem na zvláštní zprávu, kterou jsem nadrápal na koleně na kus papíru, jak ji Holmes luštil.
"Vyjadřuje se prapodivně nesouvisle!" řekl jsem.
"Naopak, počínal si překvapivě dobře," řekl Holmes. "Když hledáte v jediném sloupci slova, jimiž byste vyjádřil to, co chcete říct, sotva můžete čekat, že tam najdete všechno, co potřebujete. V lecčems se musíte spolehnout na důvtip adresáta. Smysl je ale naprosto jasný. Nějaké darebáctví se chystá proti nějakému Douglasovi, ať už to je kdokoli, který jakožto bohatý venkovský gentleman bydlí na uvedené adrese. Porlock věří - ‚důvěřovat' bylo nejpodobnější slovo, které dokázal najít místo ‚věřím' nebo ‚věřit' - že to je naléhavé. Tak vypadá náš výsledek. A je to opravdu pěkná ukázka kvalifikované analýzy."
Holmes prožíval nad každým svým lepším výkonem nesobeckou radost pravého umělce a stejně upřímně ho mrzelo, když nedosáhl vysoké úrovně, o kterou usiloval. Ještě se lišácky usmíval nad svým úspěchem, když Billy otevřel dveře dokořán a uvedl do pokoje inspektora MacDonalda ze Scotland Yardu.
Bylo to v prvních dnech posledního roku let osmdesátých, kdy Alec MacDonald měl ještě velice daleko k proslulosti a slávě, jaké se těší teď. Byl to mladý, ale důvěryhodný člen sboru detektivů a vyznamenal se už v několika případech, které mu byly svěřeny. Jeho vysoká, kostnatá postava prozrazovala neobyčejnou fyzickou sílu, zatímco velká lebka a zapadlé zářivé oči svědčily neméně jasně o bystré inteligenci, která jiskřila zpod hustých obočí. Byl to zamlklý, puntičkářský člověk, věčně trochu nabručený a hovořil se silným aberdeenským přízvukem. Holmes mu během jeho kariéry už dvakrát dopomohl k úspěchu a jedinou odměnou mu za to bylo intelektuální potěšení z rozřešeného

problému. Z toho důvodu cítil Skot ke svému amatérskému kolegovi velkou náklonnost a úctu, která se projevovala v upřímnosti, s níž se při každé nesnázi uchyloval k Holmesovi o radu. Prostřednost neuznává nic než sebe, ale talent hned pozná génia a MacDonald měl ke své profesi dostatečný talent, aby mu nepřipadalo ponižující vyhledat pomoc člověka, který jak svými schopnostmi, tak zkušenostmi neměl v celé Evropě sobě rovného. Holmes neuzavíral přátelství snadno, ale velkého Skota dobře snášel a usmál se, když ho spatřil.
"Vidím, že jste ranní ptáče, pane Macu," řekl. "Přeji vám mnoho štěstí s tím, co vás trápí. Obávám se, že váš příchod znamená, že není někde něco v pořádku."
"Kdybyste řekl ‚doufám' místo ‚obávám se', bylo by to myslím blíž pravdě, pane Holmesi," odpověděl inspektor se zasvěceným úsměvem. "Nu, dobrý doušek vyžene z člověka tu ranní prokřehlost. Ne, kouřit nebudu, děkuji vám. Musím se vydat na cestu - první hodiny každého případu jsou nejcennější, což víte sám nejlíp. Ale - ale - -"
Inspektor se pojednou zarazil a s výrazem naprostého údivu se zadíval na papír ležící na stole. Byl to ten list, na který jsem nadrápal hádankovitou zprávu.
"Douglas!" zakoktal. "Birlstone! Co to má znamenat, pane Holmesi? No ne, to jsou hotové čary a kouzla. Kde jste proboha k těm jménům přišel?"
"Je to šifrovaná zpráva, kterou jsem s pomoci doktora Watsona rozluštil. Není s těmi jmény něco v pořádku?"
Inspektor na nás zíral v nevýslovném úžasu.
"On totiž," řekl, "ten pan Douglas ze zámku Biristone byl dnes ráno strašným způsobem zavražděn."

KAPITOLA II
ÚVAHY SHERLOCKA HOLMESE

Byl ta jeden z těch dramatických okamžiků, pro které můj přítel žil. Přeháněl bych, kdybych řekl, že ho ta překvapující zpráva šokovala či vzrušila. V jeho prazvláštní povaze nebyl sice ani stín krutosti, ale spousty silných dojmů nepochybně přispěly k jisté okoralosti jeho citů. To však platilo výhradně o citech, neboť jeho intelekt zůstával mimořádně bystrý. Nebyl na něm vidět ani náznak hrůzy, kterou jsem při tom stručném prohlášení pocítil já, spíš se v jeho tváři objevil klidný a zaujatý výraz chemika, který přihlíží, jak se v přesyceném roztoku tvoří krystaly.
"Pozoruhodné!" prohlásil. "Vskutku pozoruhodné!"
"Zdá se, že vás to nepřekvapilo."
"Zajímá mě to, pane Macu, ale překvapuje sotva. Proč by mě to mělo překvapit? Dostanu anonymní sdělení z pramene, který pokládám za důležitý, a tato zpráva obsahuje varování, že jisté osobě hrozí nebezpečí. Během hodiny se dovím, že to nebezpečí se už proměnilo ve skutek a že ta osoba už nežije. Zajímá mě to, ale jak jste poznamenal, nepřekvapuje."
V několika krátkých větách vysvětlil inspektorovi všechna fakta, týkající se dopisu a šifry. MacDonald seděl s bradou v dlaních a mohutná plavá obočí se mu zježila jak rezavé křoví.
"Odjíždím ještě dnes ráno do Birlstonu," řekl. "Přišel jsem se vás zeptat, zda nechcete jet se mnou - vy a tady váš přítel. Ale podle toho, co říkáte, mohl byste možná být užitečnější v Londýně."
"Ani se mi nezdá," řekl Holmes.
"Hromské dílo, pane Holmesi!" zvolal inspektor. "Za dva tři dny budou všechny noviny plné birlstonské záhady - ale jaká to je záhada, když je v Londýně člověk, který ten zločin předpověděl dřív, než se stal? Stačí jen toho člověka dopadnout a ostatní přijde samo."
"O tom není pochyb, pane Macu. Jak ale hodláte dopadnout člověka, který si říká Porlock?"
MacDonald obrátil dopis, jenž mu Holmes podal.
"Na poštu byl dán v Camberwellu - to nám bohužel moc nepomůže. Jméno je falešné, jak říkáte. Mnoho vodítek nemáme, to tedy je pravda. Neříkal jste, že jste mu poslal peníze?"
"Dvakrát."
"A jak?"
"V bankovkách na camberwellský poštovní úřad."
"A nikdy jste se nesnažil zjistit, kdo si pro ně přišel?"
"Ne."
Inspektor vypadal překvapeně a trochu vyjeveně.
"Proč ne?"
"Poněvadž vždycky držím slovo. Když jsem mu psal prvně, slíbil jsem mu, že se nebudu pokoušet ho vypátrat."
"Myslíte, že za ním stojí někdo jiný?"
"Vím to."
"Ten profesor, o kterém jste se přede mnou zmínil?"
"Ovšem."
Inspektor MacDonald se usmál a oční víčka se mu zachvěla, když pohlédl na mě.
"Nechci před vámi tajit, pane Holmesi, že u nás ve vyšetřovacím oddělení si myslíme, že vám ten profesor tak trochu straší v hlavě. Sám jsem v té věci podnikl jisté pátrání. Zdá se, že je to velice vážený, vzdělaný a schopný člověk."
"Těší mě, že jste dospěl aspoň k uznání jeho schopností."
"Ty přece přímo bijí do oči. Když jsem slyšel váš názor, umínil jsem si, že ho navštívím. Popovídali jsme si spolu o zatměních - nevím už ani, jak přišla řeč právě na tohle téma - ale hned měl po ruce malý reflektor a glóbus a za chvilku mi to všechno vysvětlil. Půjčil mi o tom knihu, ale přiznám se, že pro mne byla trochu moc těžká, ačkoli se mi v Aberdeenu dostalo přiměřeného vzdělání. Byl by z něho velkolepý ministr - s tou vyzáblou tváří, šedými vlasy a slavnostním způsobem řeči. Když mi při loučení položil ruku na rameno, bylo to jako otcovské požehnání, když člověk odchází do

mrazivého, krutého světa."
Holmes se rozchechtal a zamnul si ruce.
"Ohromné!" řekl. "To je ohromné! Povězte mi, milý příteli MacDonalde, zda se ten příjemný a dojemný hovor odehrál v profesorově pracovně. Nemýlím se?"
"Ano, v pracovně."
"Pěkný pokoj, co?"
"Velice pěkný - skutečně krásný, pane Holmesi."
"Seděl jste před jeho psacím stolem?"
"Právě tam."
"A slunce vám svítilo do očí, kdežto on měl tvář ve stínu?"
"Totiž - bylo to večer, ale vzpomínám si, že lampa byla natočena tak, že mi svítila do tváře."
"To je možné. Nevšiml jste si náhodou obrazu, který visel profesorovi nad hlavou?"
"Mně hned tak něco neujde, pane Holmesi. To jsem se možná naučil od vás. Ano, viděl jsem ten obraz - je na něm mladá žena s hlavou složenou na rukou a hledí jakoby úkosem."
"Maloval jej Jean Baptiste Greuze."
Inspektor se snažil předstírat, že ho to zajímá.
"Jean Baptisté Greuze," pokračoval Holmes, dal konečky prstů k sobě a pohodlně se zvrátil do křesla, "byl francouzský malíř, který dosáhl vrcholu slávy v letech 1750 až 1800. Mám samozřejmě na mysli jeho tvůrčí kariéru. Moderní kritika víc než potvrdila vysoké mínění, které o něm měli jeho současníci."
Inspektorovy oči znepřítomněly.
"Neměli bychom spíš - -" řekl.
"Vždyť to právě děláme," přerušil ho Holmes. "Všechno, co vám říkám, přímo a závažně souvisí s tím, co jste nazval birlstonskou záhadou. De facto by se to dalo označit za ústřední bod celé té záhady."
MacDonald se maličko usmál a prosebně na mne pohlédl.
"Vaše myšlenky se pro mne pohybují trochu moc rychle, pane Holmesi. Vynecháte jeden či dva články a já tu mezeru nedokážu přeskočit. Jaká proboha může být souvislost mezi tím mrtvým malířem a birlstonskou aférou?"
"Detektivovi bývají užitečné znalosti všeho druhu," poznamenal Holmes. "Dokonce i triviální fakt, že v roce 1865 byl v dražbě u Portalise prodán Greuzův obraz ‚La jeune fille á l'agneau' za rovné čtyři tisíce liber, mohl by ve vaši mysli vyvolat celý řetěz úvah." Bylo jasné, že se tak stalo. Inspektor teď projevil upřímný zájem.
"Ještě vám snad mohu připomenout," pokračoval Holmes, "že výši profesorova příjmu jsem si ověřil v několika důvěryhodných informačních příručkách. Vydělává sedm set liber ročně."
"Jak ale potom mohl koupit - -"
"To je právě ono. Kde na ten obraz vzal?"
"Hm, to je pozoruhodné," řekl inspektor zamyšleně. „Jen pokračujte, prosím, pane Holmesi. Tohle přímo zbožňuji. Moc se mi to zamlouvá."
Holmes se usmál. Nelíčený obdiv ho vždy potěšil, což je pro pravého umělce charakteristické.
"A co vaše cesta do Birlstonu?" zeptal se.
"Máme ještě čas," řekl inspektor a pohlédl na hodinky. "Před domem na mě čeká drožka a na nádraží Victoria budeme za necelých dvacet minut. Vraťme se ale k tomu obrazu - mám za to, že jste mi kdysi řekl, že jste se s profesorem Moriartym nikdy nesetkal, pane Holmesi."
"Ne, nikdy."
"A jak tedy můžete znát jeho byt?"
"Ach, to je jiná věc. Byl jsem u něho v bytě třikrát. Dvakrát jsem na něho pod různými záminkami čekal a odešel jsem dřív, než se vrátil. A jednou - nu, o tom mohu úřednímu detektivovi sotva vykládat. Při té poslední příležitosti jsem si dovolil prohlédnout jeho papíry - s krajně neočekávaným výsledkem."
"Našel jste něco kompromitujícího?"
"Absolutně nic. A to mě právě překvapilo. Je vám teď ale jasné, proč jsem se zmínil o tom obrazu. Ten totiž nasvědčuje, že Moriarty je velmi bohatý muž. Jak ale k tomu bohatství přišel? Není ženatý. Jeho mladší bratr je v západní Anglii přednostou stanice. Profesura mu vynáší sedm set liber ročně. A přitom má Greuzův obraz."
"No a?"
"Závěr je zcela jasný."
"Chcete říct, že má vysoké příjmy, pocházející z nějaké nelegální činnosti?"
"Přesně tak. K tomu, že si to myslím, mám ovšem ještě další důvody - tucty nepatrných nitek, které poněkud mlhavě vedou do středu pavučiny, kde nehybně číhá ten jedovatý tvor. O Greuzovi se zmiňuji jen proto, poněvadž tahle věc spadá do okruhu vašeho vlastního pozorování."
"Hm, připouštím, že to, co říkáte, je zajímavé, pane Holmesi. Ba víc než zajímavé - podivuhodné. Vysvětlete to ale trochu jasněji, můžete-li. Je to falšovatel, penězokaz, lupič? Odkud ty peníze bere?"
"Četl jste někdy o Jonathanu Wildovi?"
"To jméno mi zní nějak povědomě. Vyskytuje se v nějakém románu - ne? Detektivové z románů mi příliš neimponuji - jsou to chlapíci, kteří dokáží pravé divy, ale nikdy vám nepředvedou jak. Je to jen inspirace, ve skutečnosti to chodí jinak."
"Jonathan Wild nebyl detektiv a není z románu. Byl to mistr zločinu a žil v minulém století - kolem roku 1750."
"V tom případě mi není k ničemu. Já jsem muž praxe."
"Pane Macu, tou nejpraktičtější věcí, kterou byste mohl v životě udělat, bylo by na tři měsíce se někam zavřít a dvanáct

hodin denně si číst v dějinách zločinu. Všechno se vrací v kruzích, i profesor Moriarty. Jonathan Wild byl skrytý mozek londýnských zločinců, jimž prodával svůj důvtip a svou organizaci za patnáctiprocentní provizi. Staré kolo se točí a stejná loukoť vždycky znova přijde nahoru. Všechno už na světě bylo a znova bude. Povím vám o Moriartym pár věcí, které vás možná budou zajímat."
"Dost zajímavé je už to, co jste mi zatím řekl."
"Vím náhodou, kdo je prvním článkem jeho řetězu - a jde o řetěz, který má na jednom konci toho pobloudilého Napoleona a na druhém dobrou stovku demoralizovaných boxerů, kapsářů, vyděračů a falešných karbaníků. Mezi těmito krajními články jsou zločiny všeho druhu. Náčelníkem jeho štábu je plukovník Sebastian Moran, stejně povznesený, hlídaný a imunní před zákonem jako on sám. Kolik myslíte, že mu platí?"
"To bych rád slyšel."
"Šest tisíc liber ročně. Tak se platí za bystrý mozek; to je totiž americká obchodní zásada, rozumíte? Tenhle detail jsem se dověděl čirou náhodou. Je to víc, než dostává náš ministerský předseda. Z toho si můžete udělat představu, jaké má Moriarty zisky a v jakém měřítku pracuje. A ještě něco. Nedávno jsem si dal za úkol sledovat několik Moriartyho šeků - šlo o zcela obyčejné, nevinné šeky, jimiž platí účty za domácnost. Byly vystaveny na šest různých bank. Jaký dojem to na vás dělá?"
"Podivný - pochopitelně. Co z toho ale vyvozujete vy?"
"Že nechce, aby se o jeho bohatství mluvilo. Nikdo na světě nemá vědět, jaké jmění Moriarty vlastní. Nepochybuji, že si otevřel aspoň dvacet bankovních kont - a hlavní majetek má podle všeho v zahraničí, buď v Deutsche Bank, nebo v Credit Lyonnais. Až budete mít někdy rok či dva volno, doporučuji vám podívat se profesoru Moriartymu důkladně na zoubek."
Jak rozhovor pokračoval, působil na inspektora MacDonalda stále silnějším dojmem. Zaujal ho tak, že dočista zapomněl sám na sebe. Teď ho však jeho praktická skotská inteligence rázem přivedla zpátky k tomu, oč mu šlo.
"To všechno může počkat," řekl. "Trochu jste těmi zajímavými anekdotami odbočil od hlavní věci, pane Holmesi. Ze všeho nejvíc záleží na vaší poznámce, že existuje určitá souvislost mezi profesorem a zločinem. To jste se dověděl z varování, které vám poslal ten Porlock. Nemůžeme se však dostat poněkud dál? Z praktického hlediska bychom to v této chvíli potřebovali."
"Můžeme si udělat jistou představu o motivech vraždy. Z toho, co jste tu před chvílí řekl, domnívám se, že jde o nevysvětlitelnou nebo alespoň zatím nevysvětlenou vraždu. Budeme-li tedy nyní předpokládat, že popud k zločinu vyšel od osoby, na kterou máme podezření, nabízejí se nám tu dva rozdílné motivy. Nejdřív bych vám snad měl říct, že Moriarty svým lidem vládne železnou rukou. Disciplína, kterou vyžaduje, je strašná. Jeho zákoník zná jen jediný trest - trest smrti. Mohli bychom proto předpokládat, že ten zavražděný - ten Douglas - jehož neodvratný osud byl jednomu z podřízených toho arcizločince předem znám - zradil nějakým způsobem svého šéfa. Byl za to vzápětí potrestán a všichni se o potrestání mají dovědět možná jen proto, aby se také začali bát o život."
"Jistě, to je jedna možnost, pane Holmesi."
"A druhá je ta, že Moriarty byl nucen vraždit, poněvadž to vyžadovala některá z jeho běžných machinaci. Došlo k nějaké loupeži?"
"Zatím jsem o ničem neslyšel."
"Kdyby tomu tak bylo, svědčilo by to ovšem proti první hypotéze a ve prospěch druhé. Moriartyho k tomu možná získali příslibem podílu z kořisti, nebo mu možná zaplatili předem dohodnutou částku za to, že to zařídí. Možné je obojí. Tak či onak - a může existovat ještě nějaká další možnost - řešení musíme hledat v Birlstonu. Znám Moriartyho příliš dobře, než abych se domníval, že tu nechal něco, co by nás k němu mohlo dovést."
"Pak tedy hurá do Birlstonu!" zvolal MacDonald a vyskočil z křesla. "Proboha, už je později, než jsem myslel. Mohu vám dát k přípravám na cestu pouhých pět minut, pánové, víc ne."
"To nám bohatě stačí," řekl Holmes a vyskočil, aby se rychle převlékl z domácího županu do kabátu. "Cestou vás, pane Macu, požádám, abyste mi laskavě pověděl všechno, co o tom víte."
Ukázalo se však, že toto "všechno" je tak žalostně málo, že jsme byli zklamáni. I to málo nás ale stačilo přesvědčit, že případ, který máme před sebou, zasluhuje si bedlivé pozornosti znalce Holmesova formátu. Holmes jen zářil a mnul si štíhlé ruce, když naslouchal skoupým, ale pozoruhodným podrobnostem. Měli jsme za sebou řadu týdnů vyplněných nečinností a zde konečně byl vhodný objekt pro jeho jedinečné schopnosti, které, jako každý speciální talent, začínaly jít svému majiteli na nervy, když neměl možnost jich použít. Mozek ostrý jako břitva nečinnost otupovala a pokrývala rzí. Sherlocku Holmesovi se zaleskly oči, bledé líce mu zrůžověly a celá jeho dychtivá tvář se rozzářila jakýmsi vnitřním světlem, kdykoli ho někdo požádal o pomoc. V drožce se předklonil a napjatě naslouchal MacDonaldovu stručnému vylíčení problému, který na nás čekal v Sussexu. Inspektor sám, jak nám vysvětlil, vycházel z písemného hlášení, jež mu bylo v časných ranních hodinách posláno vlakem, přivážejícím do Londýna mléko. Místní policista White Mason byl jeho osobní přítel, a proto také MacDonald dostal hlášení mnohem rychleji, než bývá ve Scotland Yardu zvykem, když je venkovští kolegové požádají o pomoc. Expert z hlavního města je zpravidla povolán teprve tehdy, když stopa už dávno není čerstvá.
Milý inspektore MacDonalde, stálo v dopise, který nám přečetl, oficiální žádost o poskytnutí vašich služeb je přiložena ve zvláštní obálce. Tenhle dopis je jenom pro vás. Zatelegrafujte mi, kterým ranním vlakem můžete do Birlstonu přijet, a budu na vás čekat nebo vám pošlu někoho naproti, kdybych snad byl příliš zaneprázdněn. Jde o případ velkého formátu. Neztrácejte, prosím, ani chvilku a vydejte se na cestu co nejdřív. Kdybyste s sebou mohl přivézt pana Holmese, neváhejte, prosím, protože tohle je případ pro něho jako stvořený. Člověk by málem myslel, že celá ta věc byla naaranžována pro dramatický efekt, kdyby uprostřed všech těch kulis neležel mrtvý. Ujišťuji vás, že opravdu jde o případ velkého formátu.

"Zdá se, že váš přítel není žádný hlupák," poznamenal Holmes.
"To věru ne. White Mason je velice čilý muž - jsem-li kompetentní k tomu, abych to posoudil."
"Nic víc nevíte?"
"Jen to, že nám všechny podrobnosti poví, až se sejdeme."
"A odkud jste se tedy dověděl o panu Douglasovi a o tom, že byl strašným způsobem zavražděn?"
"To bylo v připojeném úředním hlášení. Slovo ‚strašný' tam samozřejmě nestálo, žádný takový úřední termín neexistuje. Bylo tam však jméno John Douglas a v hlášení se pravilo, že byl střelen do hlavy z brokovnice. Dále tam byla uvedena hodina poplachu - stalo se to v noci na dnešek, krátce před půlnocí. Hlášení ještě dodávalo, že jde zcela nepochybně o vraždu, že však zatím nikdo nebyl zatčen a celý případ že se vyznačuje některými matoucími a nezvyklými okolnostmi. To je absolutně všechno, co momentálně víme, pane Holmesi."
"Zůstaneme tedy s vaším dovolením při tom, pane Macu. Pokušení vytvářet si předčasné teorie na základě nedostatečných údajů je kletbou naší profese. V téhle chvíli lze pokládat za jisté pouze dvě věci: velký mozek v Londýně a toho mrtvého v Sussexu. Jde o to vypátrat řetěz, který je mezi nimi."

KAPITOLA III
TRAGÉDIE V BIRLSTONU

A teď bych chtěl na okamžik požádat o dovolení, abych směl ponechat svou bezvýznamnou osobu stranou a popsat události, k nimž došlo předtím, než jsme dorazili na místo činu - ovšem ve světle poznatků, ke kterým jsme dospěli až později. Jenom tak si čtenář může udělat vlastní názor na lidi, kteří se v případě objevují, a na zvláštní prostředí, tvořící rámec jejich osudu.
Vesnice Birlstone je malá a velice starodávná hrstka domků - napůl dřevěných - na severní hranici hrabství Sussex. Celá staletí se v ní nic nezměnilo, ale v několika posledních letech přivábil její malebný ráz a její poloha značný počet zámožných usedlíků, jejichž vily je tu a tam vidět v okolních lesích. Tyto lesy považují lidé z kraje za nejzazší výběžky velkého hvozdu zvaného Weald, který stále řídne a táhne se až ke křídové pahorkatině na severu. Ve vesnici vzniklo několik obchůdků, které chtějí vyjít vstříc zvýšenému počtu obyvatel, takže jsou jisté předpoklady k tomu, aby Birlstone zanedlouho vyrostl ze starobylé vesničky v moderní město. Je centrem rozsáhlé venkovské oblasti, neboť Tunbridge Wells, nejbližší významnější město, je až deset či dvanáct mil dál na východ, za hranicemi hrabství Kent.
Asi půl míle od městečka stojí ve starém parku, proslulém svými obrovitými buky, starobylý birlstonský zámek. Část této úctyhodné budovy pochází z dob první křižácké výpravy, kdy Hugo de Capus vystavěl nevelkou pevnost uprostřed panství, které mu daroval Rudý král. Pevnost roku 1543 vyhořela a několik očazených základních kamenů ze spáleniště použili za panování krále Jakuba, kdy na zříceninách feudálního hradu vyrostlo venkovské panské sídlo, postavené z cihel. Zámek Birlstone s mnoha štíty a malými okny, zasklenými kosočtvercovými tabulkami, zachoval se z valné části v té podobě, v jaké byl na počátku sedmnáctého století postaven. Ze dvou hradních příkopů, jimiž jej jeho někdejší, bojovně naladěný majitel obehnal, nechali však vnější vyschnout, takže nyní sloužil mnohem skromnějšímu účelu - používali ho jako zahrady k pěstování zeleniny. Vnitřní příkop stále ještě existoval a táhl se kolem celé budovy. Byl široký asi dvanáct metrů, ale hloubka nestála za řeč. Napájel jej malý potok, který na druhém konci tekl dál, takže voda v příkopu, ačkoli kalná, nikdy nebyla pokryta žabincem nebo zkažená. Okna přízemí byla jen asi třicet centimetrů nad vodní hladinou. Jediný přístup do zámku vedl přes padací most, jehož řetězy a rumpály byly dávno zničené a rozežrané rzí. Poslední majitelé zámku jej však s charakteristickou energií dali opravit, a tak mohl být padací most zase zvedán a spouštěn, a skutečně to také každé ráno a každý večer dělali. Tímto obnovením zvyku ze starých feudálních časů měnil se zámek na noc v jakýsi ostrov a tato skutečnost přímo souvisela se záhadou, která na sebe zanedlouho obrátila pozornost celé Anglie.
Zámek byl několik let neobývaný a hrozilo už nebezpečí, že jej zub času promění v malebné zříceniny, když se jeho majiteli stali Douglasovi. Tato rodina se skládala jen ze dvou osob - Johna Douglase a jeho manželky. Douglas byl povahově i fyzicky pozoruhodný člověk. Mohlo mu být asi padesát let, měl vráskami ošlehanou tvář s vysedlými čelistmi, prokvetlý knír, mimořádně bystré šedé oči a pružnou, statnou postavu, jíž nechybělo nic z křepkosti a záznosti mládí. Ke každému se choval bodře a přívětivě, ale v jeho způsobech bylo cosi neurvalého, co zavdávalo podnět k dojmu, že poznal život vrstev, stojících na mnohem nižší společenské úrovni než venkovská smetánka v hrabství Sussex. Přesto však, třebaže jeho kultivovanější sousedé na něho shlíželi poněkud zvědavě a rezervovaně, získal si mezi vesničany záhy značnou oblibu, neboť přispíval slušnými částkami na všechny lokální účely, zúčastňoval se všech místních kuřáckých sedánků a společenských večírků, k jejichž zdaru byl vždy ochoten přispět nějakou znamenitou písní - zpíval neobyčejně zvučným tenorem. Zdálo se, že má spoustu peněz, a říkalo se, že k nim přišel v Kalifornii, na tamějších nalezištích zlata; z jeho řeči i z řečí jeho ženy bylo jasné, že část života prožil v Americe. Dobrý dojem, který na všechny udělal svou štědrostí a demokratickým chováním, posílila navíc ještě reputace, již si získal naprostou lhostejností vůči nebezpečí. Ačkoli byl špatný jezdec, pravidelně se objevoval na každé lovecké štvanici a snaha vyrovnat se těm nejlepším skončila pro něho několika šerednými pády s koně. Když hořela fara, vyznamenal se stejnou neohrožeností - nebál se vniknout do budovy a zachraňovat majetek ve chvíli, kdy místní hasiči se už vzdali marných pokusů a pokládali podobný čin za holou nemožnost. Tím vším si zámecký pán John Douglas získal za pouhých pět let v Birlstonu znamenitou pověst.
Právě tak byla oblíbena jeho manželka - mezi lidmi, kteří se s ní seznámili, ačkoli návštěv u cizince, který se v kraji usadil, aniž se podle anglického zvyku komu zvlášť představoval, nebylo mnoho a byly mezi nimi dlouhé intervaly. Příliš jí to nevadilo, neboť to byla žena uzavřené povahy a zdálo se, že je velice zaneprázdněna péčí o manžela a svými domácími povinnostmi. Vědělo se, že je to Angličanka a že se s Johnem Douglasem, který byl tehdy vdovcem,

seznámila v Londýně. Byla to krásná, vysoká a štíhlá tmavovlasá žena, o nějakých dvacet let mladší než její manžel, ale nezdálo se, že by tento věkový rozdíl sebeméně kalil štěstí a spokojenost jejich rodinného života. Ti, kteří je znali nejlépe, povšimli si nicméně, že mezi oběma manželi přece jen nepanuje absolutní důvěra, neboť paní byla o minulosti svého muže buď velice nesdílná, nebo, což se zdálo pravděpodobnější, sama ji příliš dobře neznala. Několika všímavým lidem také neušlo - a samozřejmě si to nenechali pro sebe - že paní Douglasová bývá občas nepřiměřeně nervózní a dává najevo přehnané znepokojení, kdykoli se nepřítomný manžel opozdí se svým návratem. V poklidné venkovské končině, kde je každý klípek vítaným osvěžením, neobešla se tato slabůstka zámecké paní bez poznámek a narostla v lidské paměti do nevídaných rozměrů, když došlo k událostem, které ji ve zpětném pohledu obdařily velice zvláštním významem.
Existoval však ještě další člověk, který s nimi bydlel pod jednou střechou, sice jen přechodně, ale jehož přítomnost v době oněch zvláštních událostí, o nichž budu vyprávět, způsobila, že jeho jméno proniklo na veřejnost. Byl to Cecil James Barker z Hales Lodge v Hampsteadu. Vysokou a pružnou postavu Cecila Barkera na hlavní ulici v Birlstonu dobře znali, neboť byl na zámku častým a vítaným hostem. Lidé si ho všímali tím víc, že to byl jediný přítel pana Douglase z jeho záhadné minulosti, který se v tomto novém anglickém prostředí kdy objevil. Barker sám byl zcela jistě Angličan, ale z jeho poznámek vysvítalo, že se s Douglasem seznámil v Americe a že tam byli velice důvěrnými přáteli. Zdálo se, že je to neobyčejně bohatý člověk, a bylo o něm známo, že je starý mládenec. Byl mnohem mladší než Douglas - mohlo mu být nanejvýš pětačtyřicet let - vysoký, rovný, ramenatý muž s hladce vyholenou tváří profesionálního boxera, s hustým, huňatým černým obočím a panovačnýma černýma očima, které by mu i bez přispění svalnatých rukou dokázaly proklestit cestu nepřátelským davem. Nejezdil na koni, ani nestřílel a ukracoval si čas procházkami po starobylé vesnici s dýmkou v ústech, nebo jezdil v kočáře po půvabném okolí se svým hostitelem či v době jeho nepřítomnosti s hostitelkou, "je to příjemný a štědrý pán," řekl o něm jednou sluha Ames. "Do křížku bych se s ním ale dostat nechtěl, to mi věřte!" K Douglasovi se choval srdečně a důvěrně a stejně přátelský byl i vůči jeho ženě. Toto přátelství, jak se zdálo, bylo nejednou zdrojem podráždění jejího manžela; dokonce i služebnictvo si povšimlo jeho rozmrzelosti. To tedy byla třetí osoba, která patřila k rodině v době, kdy došlo ke katastrofě. Pokud jde o ostatní obyvatele staré budovy, stačí zmínit se z velkého počtu služebnictva jen o upjatém, vážném a schopném Amesovi a paní Allenové, boubelaté a veselé osobě, která na sebe přejímala část paniných starostí o domácnost. Ostatní služebnictvo ze zámku, celkem šest osob, nemá s událostmi z noci na šestého ledna nic společného.
Bylo tři čtvrtě na dvanáct, když na malou místní policejní stanici, kde měl službu seržant Wilson ze sussexského policejního sboru, dorazilo první poplašné hlášení. Ke dveřím se přihnal velice rozčilený Cecil Barker a zuřivě začal škubat zvonkem, V zámku došlo k strašlivé tragédii, John Douglas byl zavražděn. Tak zněla zpráva, kterou ze sebe udýchaně vychrlil. Hned se zas rozběhl zpátky do zámku, kam ho za několik minut následoval policejní seržant, který přišel na místo činu krátce po půlnoci, když předtím okamžitě zařídil, aby byly o vážné události vyrozuměny místní úřady.
Když seržant přišel na zámek, zjistil, že padací most je spuštěný, v oknech se svítí a v celé budově panuje naprostý zmatek a pozdvižení. Pobledlé služky se sběhly do haly a ve dveřích lomil rukama vyděšený sluha. Jedině Cecil Barker byl zřejmě s to ovládnout sebe i své city. Otevřel dveře, které byly od vchodu nejblíž, a kývl na seržanta, aby šel za ním. V téže chvíli přišel zároveň i doktor Wood, rázný a osvědčený praktický lékař z vesnice. Všichni tři muži společně vešli do osudné místností, následováni přestrašeným sluhou, který za sebou rychle zavřel dveře, aby ušetřil služky děsivé podívané.
Mrtvý ležel uprostřed pokoje na zádech, s rozhozenýma rukama i nohama. Měl na sobě jen růžový domácí župan, přehozený přes noční úbor. Na bosých nohou měl soukenné trepky. Lékař k němu poklekl a posvítil si na něho přenosnou lampou, která stála na stole. Jediný pohled na oběť lékaři stačil, aby poznal, že jeho přítomnost je tu zbytečná. Muž měl příšerná zranění. Napříč přes prsa mu ležela podivná zbraň, brokovnice s hlavni upilovanou asi třicet centimetrů před kohoutky. Bylo jasné, že z ní někdo vystřelil z těsné blízkosti a že celý náboj zasáhl Douglase do obličeje - měl hlavu roztříštěnou téměř na kusy. Oba kohoutky byly svázány drátem, aby zbraň vystřelila z obou hlavní zároveň a účinek byl co nejničivější.
Venkovský policista byl celý bez sebe, zděšený nesmírnou zodpovědností, která se znenadání svalila na jeho ramena.
"Ničeho se nedotkneme, dokud nepřijdou moji nadřízení," řekl zastřeným hlasem a s hrůzou zíral na zdemolovanou hlavu mrtvého.
"Zatím se tu s ničím nehýbalo," řekl Cecil Barker. "Ručím vám za to. Všechno je přesně v tom stavu, v jakém jsem to našel."
"Kdy to bylo?" Seržant vytáhl zápisník.
"V půl dvanácté, to vím jistě. Ještě jsem se ani nezačal svlékat a seděl jsem v ložnici u krbu, když jsem uslyšel výstřel. Nebyl příliš hlučný - zazněl spíš nějak tlumeně. Rozběhl jsem se do přízemí. Nemohlo uplynout víc jak třicet vteřin, než jsem se octí tady v pokoji."
"Dveře byly otevřené?"
"Ano, otevřené. Chudák Douglas ležel tak, jak ho vidíte teď. Svíčka, kterou si do ložnice přinesl, hořela na stole. Lampu jsem za chvíli rozsvítil až já sám."
"Neviděl jste nikoho?"
"Ne. Slyšel jsem, jak paní Douglasová přichází dolů po schodech za mnou, a vyběhl jsem ven, abych ji ušetřil té hrůzné podívané. Pak přišla hospodyně, paní Allenová, a odvedla ji. Potom se objevil Ames a oba jsme běželi znova do pokoje."
"Já jsem ale docela určitě slyšel, že padací most je celou noc zdvižený."
"Ano, byl zdvižený - než jsem ho spustil."

"Jak tedy mohl nějaký vrah uprchnout? To je přece vyloučené. Pan Douglas se musel zastřelit sám."
"To nás také nejdřív napadlo. Jenomže - podívejte se." Barker odtáhl záclonu a ukázal na dlouhé okno, zasklené kosočtvercovými tabulkami. Bylo otevřené dokořán. "A podívejte se na tohle!" Podržel lampu níž a posvítil na krvavou skvrnu na okenním parapetu, která tvarem připomínala otisk podrážky. "Někdo sem šlápl, když lezl ven oknem."
"Chcete říct, že někdo přebrodil příkop?"
"Přesně tak."
"Jestliže jste ale byl v místnosti pouhé půl minuty po spáchání zločinu, musel ten člověk být v té chvíli ještě ve vodě."
"Nepochybuji o tom. Proklínám se, že mě nenapadlo přistoupit k oknu. Bylo ale zakryté záclonou, jak vidíte, a tak mě to vůbec nenapadlo. Pak jsem uslyšel kroky paní Douglasové a nemohl jsem připustit, aby vešla do místnosti. Ta podívaná by pro ni byla příliš strašná."
"To máte pravdu," řekl doktor, prohlížeje roztříštěnou hlavu a hrůznou spoušť, která ji obklopovala. "Něco takového jsem naposled viděl, když se u Birlstonu srazily vlaky."
"Poslyšte ale," poznamenal policejní seržant, jehož pomalý, zdravě bukolický rozum stále ještě přemítal nad otevřeným oknem. "To je všechno moc hezké, když nám tu říkáte, že někdo uprchl oknem a přebrodil vodní příkop, ale já bych se vás rád zeptal, jak se vůbec dostal do zámku, když byl most zdvižený?"
"Och, to je právě otázka," řekl Barker.
"V kolik hodin byl most zdvižen?"
"Bylo skoro šest," řekl sluha Ames.
"Slyšel jsem," prohlásil seržant, "že most obvykle zvedáte při západu slunce. To by ale v téhle roční době znamenalo spíš v půl páté než v šest."
"K paní Douglasové přišla návštěva na čaj," řekl Ames. "Nemohl jsem most zvednout dřív, než odešla. Potom jsem jej rumpálem sám vytáhl."
"To tedy znamená," řekl seržant, "že když někdo přišel zvenčí - jestliže ovšem přišel - musel přejít po mostě před šestou a někde se tu schovávat, dokud pan Douglas po jedenácté nepřišel do pokoje."
"Tak to je. Pan Douglas každý večer obešel celý dům, než šel spát, aby se přesvědčil, že jsou všude zhasnutá světla. Proto také přišel sem. Vrah tu čekal a zastřelil ho. Potom uprchl oknem a pušku zde nechal. Tak se to jeví mně, poněvadž jiný výklad neodpovídá faktům."
Seržant sebral nějaký lístek, který ležel vedle mrtvého na podlaze. Inkoustem na něm byly neuměle načrtnuty iniciály V. V. a pod nimi číslo 341.
"Co je tohle?" zeptal se a zvedl lístek do výšky.
Barker se na něj zvědavě podíval.
"Toho jsem si dřív nevšiml," řekl. "Musel to tady nechat vrah."
"V.V. 341 - nemám tušení, co by to mohlo znamenat."
Seržant obracel lístek ve velkých prstech.
"Co to je V.V.? Něčí monogram - možná. Co to tam máte, doktore Woode?"
Na koberci u krbu leželo velké, důkladné kladivo, jakého užívají řemeslníci. Cecil Barker ukázal na krabičku hřebíků s mosaznými hlavičkami, ležící na krbové římse.
"Pan Douglas včera převěšoval obrazy," řekl. "Viděl jsem ho stát na téhle židli a připevňovat nad ni ten velký obraz. Proto je tady kladivo."
"Uděláme nejlíp, když je položíme na koberec, tam, kde jsme je našli," řekl seržant a rozpačitě se podrbal za uchem. "Bude to chtít nejlepší mozky z celého policejního sboru, abychom téhle záležitosti přišli na kloub. S tím si Londýn užije, než to bude uzavřeno." Potom zvedl přenosnou lampu a pomalu obešel celý pokoj. "Hleďme!" zvolal vzrušeně a odtáhl záclonu k jedné straně. "V kolik hodin jste tyhle záclony zatáhli?"
"Když jsme rozsvítili lampy," řekl sluha. "Krátce po čtvrté."
"Někdo se tu docela jistě ukrýval." Posvítil na podlahu a v koutě se objevily zřetelné stopy zablácených bot. "Musím uznat, že tohle podporuje vaši teorii, pane Barkere. Zdá se, že ten člověk vnikl do domu po čtvrté hodině, kdy už byly záclony zataženy, a před šestou, kdy byl zvednut padací most. Vklouzl právě do tohohle pokoje proto, že to byla první místnost, kterou uviděl. Nikde jinde se tu ukrýt nemohl, a tak se přikrčil za záclonu. To všechno se zdá celkem jasné. Chtěl pravděpodobně zámek vyloupit, to byl nejspíš jeho původní záměr, ale když ho pan Douglas náhodou přistihl, zavraždil ho a uprchl."
"Ano, tak si to vysvětluju i já," řekl Barker. "Poslyšte ale, neztrácíme drahocenný čas? Neměli bychom vyrazit do terénu a prohledat okolí, dřív než ten člověk zmizí nadobro?"
Seržant se na chvilku zamyslel.
"Před šestou ráno odtud nejede žádný vlak, takže po železnici uprchnout nemůže. A půjde-li s promočenýma nohama po silnici, je pravděpodobné, že ho někdo zpozoruje. Já odtud stejně nemohu odejít, dokud mě někdo nevystřídá. Myslím ale, že byste tu měli

zůstat všichni, aspoň do té doby, dokud nebude jasnější, na čem jsme."
Doktor se chopil lampy a zblízka prohlížel mrtvolu.
"Co je tohle za značku?" zeptal se. "Nemohla by mít nějakou souvislost se zločinem?"
Pravá paže mrtvého vyčnívala z domácího županu, obnažená až po loket. Uprostřed předloktí na ní byla zvláštní hnědá

kresba, trojúhelník v kruhu, který se velice ostře a reliéfně rýsoval na kůži bledé jak sádlo.
"Vytetované to není," řekl doktor, zíraje na značku přes brýle. "Nikdy jsem nic podobného neviděl. Tomuhle muži kdysi vypálili cejch - takový, jakým se značkuje dobytek. Co to znamená?"
"Přiznám se, že nevím," řekl Cecil Barker, "ale v posledních deseti letech jsem ten ... ten cejch viděl u Douglase pořád."
"Já také," řekl sluha. "Všiml jsem si té značky mnohokrát, když si pán vyhrnul rukáv. Často jsem uvažoval, co to může být."
"Pak to ale rozhodně nemá se zločinem co dělat," řekl seržant. "I tak je to dost divné. V tomhle případě je nějak divné všechno. Copak - co to zas máte?"
Sluha užasle vykřikl a ukázal na nataženou ruku mrtvého.
"Sebrali mu snubní prsten!" zvolal zajíkavě.
"Cože?"
"Ano, opravdu! Pán stále nosil na malíčku levé ruky jednoduchý zlatý snubní prsten. Tenhle prsten ze zrnitého zlata měl nad ním a prsten ve tvaru svinutého hada nosil na prostředníku. Zrnité zlato i had je tu, ale snubní prsten zmizel."
"Má pravdu," řekl Barker.
"Říkáte, že snubní prsten byl pod tím druhým?" zeptal se seržant.
"Ano, vždy!"
"Takže ten vrah, ať už to byl kdokoli, stáhl nejdřív prsten, o kterém říkáte, že je ze zrnitého zlata, potom snubní prsten a nakonec prsten ze zrnitého zlata znova nasadil na prst."
"Tak je to."
Důstojný venkovský policista potřásl hlavou.
"Mám dojem, že čím dřív se Londýn toho případu ujme, tím líp," řekl. "White Mason není žádný hlupák. Zatím si poradil se všemi místními případy. Bude tu co nevidět a pomůže nám s tím. Čekám ale, že se stejně budeme muset obrátit na Londýn, než to rozlouskneme. Buď jak buď, nestydím se přiznat, že tahle fuška je nad moje síly."

KAPITOLA IV
V TEMNOTĚ

Po naléhavé výzvě birlstonského seržanta Wilsona přijel šéf sboru sussexských detektivů ve tři hodiny ráno a přivezla ho lehká bryčka, tažená udýchaným koníkem. Vlakem, odjíždějícím v pět čtyřicet, poslal hlášení do Scotland Yardu a ve dvanáct hodin na nás čekal v Birlstonu ve stanici. White Mason byl klidný, spokojeně vypadající člověk. Na sobě měl volný tvídový oblek, obličej měl zarudlý, hladce vyholený, zavalitou postavu a silné nohy, trochu do o, ozdobené kamašemi, takže působil jako malý statkář, hajný na odpočinku nebo kdokoli na světě, jenom ne jako obzvlášť vydařený exemplář venkovského kriminalisty.
"Tohle je opravdu případ velkého formátu, pane MacDonalde," opakoval neustále, "až se o tom dovědí novináři, budeme jich tu mít jak much. Doufám jen, že budeme s prací hotovi dřív, než nám do toho začnou strkat nos a rozdupou nám všechny stopy. Pokud si dobře vzpomínám, nic podobného jsme tu dosud neměli. Je v tom pár maličkostí, které budou zajímat speciálně vás, pane Holmesi, musel bych se moc mýlit, kdyby tomu tak nebylo. A pro vás se tu taky něco najde, doktore Watsone - než s tím budeme hotovi, budou se k tomu muset vyjádřit lékaři. Ubytujete se ve Westville Arms. Jiný hostinec tu není, ale pokud jsem slyšel, je tam čisto a útulno. Tenhle člověk vám odnese zavazadla. Tudy prosím, pánové, račte."
Sussexský detektiv byl velice čilý a bodrý muž. Za deset minut jsme byli ubytováni a za dalších deset minut jsme už seděli v hostinské místnosti a White Mason nás zběžně seznamoval s událostmi, popsanými v předchozí kapitole. MacDonald si tu a tam něco poznamenal, zatímco Holmes seděl zamyšleně s výrazem překvapení a uctivého obdivu, s jakým botanik zkoumá vzácný a drahocenný květ.
"Pozoruhodné!" řekl, když mu byla nastíněna celá historie. "Vskutku pozoruhodné! Sotva si vzpomínám na případ, který by se vyznačoval podivnějšími okolnostmi."
"Čekal jsem, že to řeknete, pane Holmesi," prohlásil White Mason s velkým potěšením. "U nás v Sussexu jdeme s dobou. Teď jsem vám tedy řekl, jak se věci měly až do chvíle, kdy jsem případ převzal od seržanta Wilsona mezi třetí a čtvrtou hodinou dnes ráno. Prohnal jsem tu starou kobylu jaksepatří, to mi věřte! Ukázalo se, že jsem ani tak spěchat nemusel, poněvadž jsem momentálně stejně nemohl nic podniknout. Všechna fakta už seržant Wilson zjistil. Prověřil jsem je a zvážil a také jsem k nim možná pár dalších připojil sám."
"Co to bylo?" zeptal se Holmes dychtivě.
"Nu, nejdřív jsem si pořádně prohlédl to kladivo. Byl tam doktor Wood a pomohl mi s tím. Nenašli jsme na něm nic, co by svědčilo o nějakém násilném použití. Doufal jsem, že jestli se pan Douglas kladivem bránil, mohl jím vraha poznamenat - než je upustil na koberec. Žádná skvrna na něm ale nebyla."
"To ovšem nic nedokazuje," poznamenal inspektor MacDonald. "Leckoho už kladivem zabili a na kladivu nezůstala sebemenší stopa."
"Máte pravdu. Nedokazuje to, že ho nebylo použito. Skvrny však na něm být mohly, a to by nám bylo pomohlo. Faktem zůstává, že na něm žádné nebyly. Potom jsem prozkoumal pušku. Byla nabita srnčími broky a jak už na to poukázal seržant Wilson, kohoutky byly svázány drátem, takže když se zmáčkl zadní, vyšla rána z obou hlavní současně. Ať si tohle vylepšení vymyslel kdokoli, šlo o člověka pevně rozhodnutého zasáhnout svou oběť. Brokovnice s upilovanými hlavněmi je dlouhá nanejvýš šedesát centimetrů, takže ji snadno mohl schovat pod kabátem. Celé jméno výrobce na ní není, ale ve žlábku mezi hlavněmi jsou vyražena písmena ‚PEN'. Zbytek jména byl upilován."
"Velké ‚P' s ozdobou nahoře a ‚E' a ‚N' menší?" zeptal se Holmes.

"Přesně tak."
"To je značka Pennsylvania Small Arm Company - dobře známé americké firmy vyrábějící zbraně," řekl Holmes.
White Mason pohlédl na mého přítele asi tak, jako se dívá neznámý venkovský praktický lékař na věhlasného specialistu z Harley Street, který dokáže jediným slovem řešit obtíže, s nimiž si on sám neví rady.
"To nám neobyčejně pomůže, pane Holmesi. Určitě máte pravdu. Obdivuhodné, obdivuhodné! Nosíte v paměti jména všech výrobců pušek na světě?"
Holmes otázku odbyl mávnutím ruky.
"Určitě je to americká brokovnice," pokračoval White Mason. "Mám dojem, že jsem někde četl, že brokovnice s upilovanou hlavní je zbraň, které se používá v některých končinách Ameriky. Tahle myšlenka mě napadla dřív, než jsem věděl o tom jménu na hlavni. Máme tedy jistý důkaz o tom, že muž, který vnikl do zámku a zabil zámeckého pána, je Američan."
MacDonald zavrtěl hlavou. "Poslyšte, nezdá se vám, že trochu moc pospícháte?" řekl. "Ještě jsem neslyšel žádný důkaz, že v zámku opravdu byl nějaký cizí člověk."
"Otevřené okno, krev na parapetu, ten podivný lístek, stopy bot v koutě, puška."
"To všechno mohlo být naaranžováno. Pan Douglas byl Američan nebo aspoň dlouho v Americe žil. Totéž víme o panu Barkerovi. Nemusíte importovat žádného Američana zvenčí, chcete-li vysvětlit ta ‚americká' fakta."
"Sluha Ames - -"
"Co je s ním? Je spolehlivý?"
"Sloužil deset let u sira Charlese Chandose - na toho můžete vzít jed. Tady je pátý rok, od chvíle, kdy Douglas zámek koupil. A říká, že takovouhle pušku v zámku nikdy neviděl."
"Puška byla upravena tak, aby se dala ukrýt. Proto upilovali hlavně. Vejde se do každé krabice. Jak může přísahat, že taková zbraň v zámku nebyla?"
"Jistěže. On ji ale rozhodně neviděl."
MacDonald zavrtěl tou svou paličatou skotskou hlavou. "Zatím nejsem přesvědčen, že do zámku vůbec někdo přišel," řekl. "Měli byste uvá-ážit," aberdeenský přízvuk pronikal do jeho řeči stále víc, jak vehementně vykládal své důvody, "měli byste uvá-ážit, k čemu nás dovede předpoklad, že puška byla do zámku přinesena a že všechny ty podivné věci vykonala osoba, která přišla zvenčí. To je přece prostě nemyslitelné, pánové! Dočista to odporuje zdravému rozumu. Odvolávám se na vás, pane Holmesi, že usuzuji zcela v intencích toho, co jsme slyšeli."
"Tak nám tedy povězte, jak se na případ díváte, pane Macu," řekl Holmes nejúřednějším tónem, jakého byl schopen.
"Jestliže ten člověk vůbec existuje, pak to není žádný lupič. Ten detail s prstenem a ten lístek nasvědčují, že jde o předem plánovanou vraždu z nějakého soukromého důvodu. Dobrá. Dejme tomu, že je tu muž, který se vplíží do zámku s úmyslem spáchat úkladnou vraždu. Ten muž ví, jestli ví vůbec něco, že bude mít potíže s útěkem, poněvadž zámek je obehnaný vodním příkopem. Jakou zbraň si zvolí? Logicky souzeno - tu nejtišší na světě. Pak totiž má naději, že až čin spáchá, vyklouzne rychle oknem, přebrodí příkop a pohodlně se vytratí. To je zcela pochopitelné. Lze ale pochopit, že by přišel a přinesl si s sebou tu nejhlučnější zbraň, jaká se dá sehnat, o níž musel vědět, že přivolá všechny lidi ze zámku na místo činu tak rychle, jak jen dovedou utíkat? Že by si neuvědomil, že se vší pravděpodobností bude spatřen dřív, než vodní příkop přebrodí? Dá se tomu věřit, pane Holmesi?"
"Vykládáte svou teorii velice přesvědčivě," odpověděl můj přítel zamyšleně. "Nutně by to však potřebovalo víc důkazů. Smím se vás zeptat, pane Masone, jestli jste se také hned podíval na druhou stranu příkopu a přesvědčil se, zda tam jsou nějaké stopy, zanechané člověkem, který vylézal z vody?"
"Žádné stopy tam nebyly, pane Holmesi. Je tam ale kamenný okraj, nedá se čekat, že by na něm něco bylo."
"Tedy žádné stopy ani nějaké známky?"
"Ne, nic."
"Hm! Namítal byste něco proti tomu, kdybychom se rovnou vydali do zámku, pane Masone? Možná že tam najdeme nějakou maličkost, která by nám mohla leccos napovědět."
"Chtěl jsem vám to navrhnout, pane Holmesi, ale myslel jsem, že bude dobře zasvětit vás do všech faktů, než půjdeme. Předpokládám, že kdyby vám bylo něco nápadné - -" White Mason se pochybovačně podíval na amatéra.
"Pracoval jsem s panem Holmesem už dřív," řekl inspektor MacDonald. "Ten ví, co má dělat."
"Nebo aspoň to, co myslím, že by se dělat mělo," řekl Holmes s úsměvem. "Angažuji se v nějakém případu jen proto, abych pomohl spravedlnosti a policii v její práci. Jestliže jsem se někdy při pátrání s policií rozešel, pak z toho důvodu, že se dřív rozešla ona se mnou. Nikdy se nechci vyznamenat na jejich úkor. Zároveň si ale nárokuji právo pracovat po svém a oznámit výsledky své práce, kdy to uznám za vhodné. A to většinou bývá, když jsou úplné - nerad je vykládám po kouskách, pane Masone."
"Vaše přítomnost je nám ctí a vynasnažíme se vám pomoci ze všech svých sil," řekl White Mason srdečně. "Pojďme, pane doktore Watsone - doufám, že se všichni jednoho dne octneme v některé vaší knize."
Kráčeli jsme malebnou vesnickou ulicí, po obou stranách lemovanou řadami přistřižených jilmů. Hned za ní stály dva starodávné kamenné sloupy, zvětralé nepohodou a obrostlé lišejníkem, na jejichž hlavicích se vypínalo cosi beztvarého, co kdysi bývalo řvoucím erbovním lvem Capuse z Birlstonu. Pak jsme šli kousek po klikaté cestě, vroubené takovým pažitem a takovými duby, jaké lze vidět jenom na anglickém venkově; poté jsme prudce zabočili a před námi se vynořil dlouhý, nízký zámek v jakubovském slohu, postavený ze zašlých tmavočervených cihel, kolem něhož se z obou stran prostíral starodávný sad s prořezanými tisy. Když jsme přišli blíž, uviděli jsme dřevěný padací most a krásný široký příkop s tichou třpytivou vodou, lesknoucí se ve studeném zimním světle jako rtuť. Nad starým zámkem přešla tři staletí, staletí, v nichž se lidé rodili, vraceli se domů, pořádali venkovské plesy a hony na lišku. Zdálo se divné, že teď, v pokročilém věku, vrhla na jeho ctihodné zdi stín tak neblahá a temná událost. A přece ty zvláštní střechy s

věžičkami a svérázné převislé lomenice byly neobyčejně příhodnou kulisou ponurých a hrůzných intrik. Když jsem hleděl na ta hluboko zasazená okna a dlouhý pruh temně natřeného průčelí vroubeného vodou, cítil jsem, že pro takovou tragédii by se stěží hledala lepší scéna.
"Tamhle je to okno," řekl White Mason, "první vpravo od padacího mostu. Je otevřené - jak je našli včera v noci."
"Připadá mi trochu úzké na to, aby jím prošel dospělý muž."
"Tlouštík to rozhodně nebyl. Na to bychom přišli i bez vašich dedukcí, pane Holmesi. Vy nebo já bychom jím ale prolezli docela snadno."
Holmes přistoupil až k okraji vodního příkopu a podíval se přes něj. Pak prozkoumal kamennou hrázku a trávník, který ji lemoval.
"Mám dobré oči, pane Holmesi," řekl White Mason. "Nic tam není; žádná stopa, že tam někdo vystoupil z vody. Proč by měl vlastně po sobě zanechat stopy?"
"Správně. Proč vlastně? Je voda vždycky kalná?"
"Má obvykle tuhle barvu. Potok s sebou přináší bahno."
"Jak je příkop hluboký?"
"Při krajích asi šedesát a uprostřed asi devadesát centimetrů."
"Můžeme tedy bezpečně vyloučit možnost, že snad se ten člověk při přecházení příkopu utopil?"
"Jisté - - v tom by se neutopilo ani dítě."
Přešli jsme padací most a dovnitř nás uvedl prapodivný vyschlý člověk, celý nějak zkřivený. Byl to sluha Ames. Chudák stařec byl bílý jako křída a třásl se rozčilením. Policista z vesnice, vysoký, upjatý a melancholický muž dosud hlídkoval v osudné místnosti. Doktor už odešel.
"Něco nového, seržante Wilsone?" zeptal se White Mason.
"Ne, pane."
"V tom případě můžete jít domů. Máte toho jistě po krk. Kdybychom vás potřebovali, pošleme pro vás. Sluha ale ať raději počká venku. Řekněte mu, ať upozorní pana Barkera, paní Douglasovou a hospodyni, že si s nimi možná za chvilku budeme chtít promluvit pár slov. A teď mi snad, pánové, dovolíte, abych vás nejdřív seznámil s názory, které jsem si o věci utvořil. Potom dám slovo vám."
Ten venkovský odborník na mě udělal výborný dojem. Uměl se dobře orientovat na základě faktů a měl chladný, jasný a zdravý úsudek, s nímž mohl ve své profesi udělat kariéru. Holmes ho napjatě poslouchal bez sebemenšího náznaku netrpělivosti, kterou úřední činitel příliš často nedokázal potlačit.
"Je to sebevražda, nebo vražda - tak by měla znít naše první otázka, pánové, nemám pravdu? Kdyby šlo o sebevraždu, museli bychom uvěřit, že ten muž si nejdřív stáhl snubní prsten a schoval ho; potom přišel v županu sem dolů, našlapal v rohu za záclonou bláto, aby v nás vzbudil domněnku, že tu na něho někdo čekal, potom otevřel okno, pomazal krví - -"
"Tím se opravdu nemusíme dál zabývat," řekl MacDonald.
"Také si myslím. Sebevražda nepřichází v úvahu. Tady jasně došlo k vraždě. A my musíme rozhodnout, jestli ji spáchal někdo, kdo přišel zvenčí, nebo někdo z domu."
"Poslechneme si tedy, co o tom soudíte."
"Obě teorie přinášejí značné obtíže, a přesto jedna z nich musí být správná. Nejprve budeme předpokládat, že zločin spáchala nějaká osoba či osoby odtud ze zámku. Přilákaly zámeckého pána sem dolů v době, kdy všude panoval klid, a přesto nikdo nespal. Pak ten hrůzný čin provedly s nejpodivnější a nejhlučnější zbraní na světě, jako by chtěly dát každému na vědomost, co se tu stalo - zbraní, která nikdy dřív na zámku nebyla spatřena. Pro začátek vám to příliš pravděpodobné nepřipadá, co?"
"To věru ne."
"Nu dobrá. Dál se všichni shodují v tom, že když vypukl poplach, neuplynula víc jak minuta, než se sem seběhl celý dům. Netvrdí to jenom Cecil Barker, ačkoli prohlašuje, že byl na místě první, ale i Ames a všichni ostatní. Chcete mě tedy přesvědčit, že pachatel měl čas nadělat šlápoty v koutě, otevřít okno, pošpinit parapet krví, stáhnout mrtvému z prstu snubní prsten a ještě všechno ostatní? To přece není možné!"
"Líčíte to velice jasně," řekl Holmes. "Jsem ochoten s vámi souhlasit."
"Pak se tedy chtě nechtě musíme uchýlit k teorii, že to provedl někdo zvenčí. Pořád ještě stojíme před velkými obtížemi, ale přece jen už to nejsou holé nemožnosti. Vrah vnikl do domu mezi půl pátou a šestou hodinou - to jest mezi soumrakem a hodinou, kdy byl zvednut padací most. Byla tu nějaká návštěva a dveře byly otevřené; nenarazil proto na žádnou překážku. Mohl to být obyčejný lupič, nebo možná choval vůči panu Douglasovi soukromou zášť. Jelikož pan Douglas strávil většinu života v Americe a zdá se, že ta brokovnice je amerického původu, připadá mi teorie o soukromé zášti pravděpodobnější. Vklouzl do téhle místnosti, protože byla první, na kterou narazil, a schoval se za záclonou. Počkal tu až do půl dvanácté v noci. Tehdy vešel do pokoje pan Douglas. Rozmluva těch dvou byla krátká a možná vůbec žádná, poněvadž paní Douglasová prohlašuje, že mezi chvílí, kdy od ní manžel odešel, a okamžikem, kdy uslyšela výstřel, uplynulo sotva pár minut."
"To dokazuje i svíčka," řekl Holmes.
"Přesně tak. Svíčka byla úplně nová a uhořely jí sotva dva tři centimetry. Musil ji postavit na stůl dřív, než byl napaden, jinak by samozřejmě svíčka musela upadnout, když se skácel. To dokazuje, že nebyl napaden hned, jak vešel do pokoje. Když na místo dorazil Barker, svítila lampa a svíčka byla sfouknutá."
"To je všechno zcela jasné."
"Dobrá, na základě těchto údajů se dá všechno zrekonstruovat. Pan Douglas vejde do pokoje. Svíčku postaví na stůl. Z úkrytu za záclonou se vynoří muž. Ozbrojený je touhle puškou. Požádá o snubní prsten - bůhvíproč, ale právě tak to

muselo být. Pan Douglas mu jej dá. A pak, buď chladnokrevně, nebo v průběhu zápasu - Douglas možná popadl kladivo, které se našlo na koberci - tím strašným způsobem Douglase zastřelí. Pak tam pohodí brokovnici a. také, jak se zdá, ten podivný lístek - ‚V.V. 341', ať už to znamená cokoli, a unikne oknem a přes vodní příkop právě v okamžiku, kdy Cecil Barker zločin objeví. Co vy na to, pane Holmesi?"
"Velice zajímavé, ale trochu nepřesvědčivé."
"Proboha, to by pak musel být naprostý nesmysl, jestli to nebylo takhle - všechna ostatní vysvětlení jsou ještě horší!" zvolal MacDonald. "Někdo zabil člověka, a ať to byl kdo chtěl, jasně vám dokazuji, že to měl udělat nějak jinak. Jak si to představoval, když si takhle nechal odříznout ústupovou cestu? Jak si to představoval, že použil brokovnice, když pro něho ticho znamenalo jedinou šanci k útěku? Nuže, pane Holmesi, je na vás ukázat nám správnou cestu, když říkáte, že teorie pana Masona je nepřesvědčivá."
Holmes během tohoto dlouhého rozhovoru seděl bez hnutí a napjatě naslouchal, takže mu neušlo jediné pronesené slovo; bystrýma očima střílel zprava doleva a na čele se mu objevily zamyšlené vrásky.
"Rád bych si zjistil pár dalších faktů, než se odvážím vyslovit nějakou teorii, pane Macu," řekl a poklekl u mrtvoly.
"Panebože, ta rána je skutečně příšerná. Mohli bychom na okamžik zavolat sluhu? - - Bylo mi řečeno, Amesi, že jste tuhle velice nezvyklou značku - vypálený trojúhelník v kruhu - na předloktí pana Douglase často vídal?"
"Vlastně pořád, pane."
"A nikdy jste neslyšel žádný dohad o tom, co to může znamenat?"
"Ne, pane."
"Muselo to zatraceně bolet, když ho tím cejchem označili. Není pochyb o tom, že je to vypálené. Mimochodem, teď vidím, Amesi, že pan Douglas má tady dole na bradě kousek náplasti. Všiml jste si toho, když byl ještě naživu?"
"Ano, pane. Včera ráno se řízl při holení."
"Nevzpomínáte si, jestli se při holení řízl už někdy dřív?"
"Už dávno ne, pane."
"To je nápadné," řekl Holmes. "Může to být samozřejmě jenom shoda okolností, ale také to může být i důsledek jisté nervozity, což by naznačovalo, že měl důvod obávat se nebezpečí. Všiml jste si včera v jeho chování něčeho neobvyklého, Amesi?"
"Zarazilo mě, že byl trochu neklidný a rozčilený."
"Vida! Přepadení asi nebylo tak zcela nečekané. Přece jen jsme se dostali o kousek dál, ne? Nechtěl byste radši klást otázky sám, pane Macu?"
"Ne, pane Holmesi. U vás je věc v lepších rukou."
"Dobrá, přejdeme tedy k tomu lístku - ‚V.V. 341'. Je z tvrdého kartónu. Máte v zámku nějaký podobný?"
"Myslím, že ne."
Holmes přistoupil k psacímu stolu a z obou kalamářů ukápl na piják po kapce inkoustu. "V tomhle pokoji to napsané nebylo," řekl, "tenhle inkoust je černý a ten druhý je fialový. Písmena byla napsána tlustým pérem, kdežto tahle pera jsou jemná. Ne, tohle bylo napsáno někde jinde, aspoň se mi zdá. Jste schopen nám ten text nějak vysvětlit, Amesi?"
"Ne, ani v nejmenším."
"Co si myslíte vy, pane Macu?"
"Dělá to na mě dojem, že jde o nějakou tajnou společnost. A totéž si myslím o té značce na předloktí."
"Na mne to dělá také ten dojem," řekl White Mason.
"Můžeme to tedy přijmout za pracovní hypotézu a uvidíme, do jaké míry to odstraní naše obtíže. Agent nějaké takové společnosti se dostane do domu, počká na pana Douglase, málem mu z téhle zbraně urazí hlavu a uteče přes vodní příkop. Nejdřív ovšem nechá vedle mrtvého tenhle lístek, o němž se noviny jistě zmíní a oznámí tak ostatním členům společnosti, že pomsta byla vykonána. To všechno do sebe zapadá. Proč si ale ze všech možných zbraní vybral právě tuhle pušku?"
"To je ono."
"A proč chybí prsten?"
"Ovšem."
"A proč ještě nikoho nezatkli? Jsou už dvě hodiny pryč. Jsem si jist, že od rozednění každý policista v okruhu čtyřiceti mil hledá nějakého promočeného cizince, ne?"
"Je to tak, pane Holmesi."
"No prosím, jestli nemá někde nablízku nějakou skrýš nebo se rychle nepřevlékl, nemohli ho přehlédnout. A přesto jim do téhle chvíle uniká." Holmes přistoupil k oknu a pomocí lupy zkoumal krvavé stopy na parapetu. "Je to zřetelný otisk podrážky. A pozoruhodně široké - málem bych soudil, že pachatel musel mít plochou nohu. Což je zajímavé, poněvadž pokud lze v tomhle zabláceném koutě vysledovat vůbec nějaké stopy, člověk by řekl, že podrážka byla mnohem užší. Rozhodně však jsou velice neurčité. Co je to pod tímhle stolkem?"
"Činky pana Douglase," řekl Ames.
"Říkáte činky - ale je tu jen jedna. Kde je druhá?"
"To nevím, pane Holmesi. Možná že byla jen jedna. Nevšiml jsem si jich už kolik měsíců."
"Jedna činka - -" řekl Holmes vážně, ale jeho poznámky přerušilo ostré zaklepání na dveře.
Na prahu stál energický, vysoký, opálený, hladce oholený muž a hleděl na nás do místnosti. Nedělalo mi potíž uhodnout, že je to Cecil Barker, o kterém jsem už slyšel. Jeho panovačné oči rychle těkaly s tázavým leskem z jedné tváře na druhou.
"Promiňte, že jsem vás vyrušil při konzultaci," řekl, "ale měli byste vědět, co je nového."
"Zatkli někoho?"

"Takové štěstí, zatím neměli. Našli ale jeho bicykl. Ten lotr zde nechal bicykl. Pojďte se na něj podívat. Je asi sto metrů od hlavní brány."
Na cestě jsme pak spatřili tři nebo čtyři čeledíny a čumily, prohlížející si bicykl, vytažený ze zimostrázového keře, v němž byl ukryt. Byl to hodně ojetý bicykl značky Rudge-Whitworth a byl zastříkaný od bláta jako po dlouhé cestě. Pod sedlem byla kožená taška se šroubovákem a olejničkou, ale nic neposkytovalo žádné vodítko ke zjištění majitele.
"Policii by náramně pomohlo," řekl inspektor, "kdyby tyhle věci byly číslované a registrované. Musíme ale vzít zavděk tím, co máme. Když nevypátráme, kam odešel, aspoň bychom se měli dovědět, odkud přišel. Co ale, pro boha živého, toho člověka přimělo, že zde ten bicykl nechal? A jak se odtud bez něho dostal? Nezdá se, že by vám to na celý případ vrhlo jediný záblesk světla, pane Holmesi."
"Myslíte?" odpověděl můj přítel zamyšleně. "No uvidíme!"

KAPITOLA V
POSTAVY DRAMATU

"Prohlédli jste si v pracovně všechno, co jste chtěli?" zeptal se White Mason, když jsme znova vešli do zámku.
"Prozatím ano," odpověděl inspektor a Holmes přikývl.
"Možná že byste si tedy rádi poslechli svědectví některých lidí ze zámku, ne? Mohli bychom snad jít do jídelny, Amesi. Pojďte, prosím, první a povězte nám, co víte."
Sluhova výpověď byla jednoduchá a jasná a on sám působil přesvědčivým a upřímným dojmem. Nastoupil zde službu před pěti lety, jakmile se pan Douglas nastěhoval do Birlstonu. O panu Douglasovi věděl jen tolik, že je to boháč a k penězům že přišel v Americe. Jako zaměstnavatel byl vlídný a ohleduplný - ne sice takový, na jaké byl Ames zvyklý, ale člověk nemůže chtít všechno. Nikdy u pana Douglase nepozoroval žádné známky strachu - naopak, odvážnějšího muže v životě nepoznal. Přikázal sice, aby na noc zvedali padací most, ale to proto, že to byl na zámku starodávný obyčej, a pan Douglas si potrpěl na staré zvyky. Do Londýna jezdíval málokdy a vůbec zřídka opouštěl vesnici, ale den před zločinem byl nakupovat v Tunbridge Wells. On, Ames, pozoroval toho dne na panu Douglasovi jakýsi neklid a vzrušení, připadal mu netrpělivý a podrážděný, což u něho bylo nezvyklé. Ten večer si Ames nešel lehnout, ale byl v zadní části zámecké budovy v komoře, kde ukládal stříbro, když náhle uslyšel zazvonění. Výstřel neslyšel, ale to ani nebylo dobře možné, poněvadž komora a kuchyně jsou až úplně vzadu a od místa činu ho oddělovaly několikerý zavřené dveře a dlouhá chodba. Hospodyně, kterou zběsilé zvonění vyburcovalo, vyšla ze svého pokoje. Společně se pak vydali do přední části domu. Když přišli pod schodiště, spatřil paní Douglasovou, která zrovna šla dolů. Ne, nespěchala - nezdálo se mu, že by byla nějak zvlášť vzrušená. Právě v okamžiku, kdy scházela z posledního schodu, vyběhl z pracovny pan Barker. Zastavil paní Douglasovou a prosil ji, aby se vrátila.
‚Proboha, vraťte se k sobě do pokoje!' zvolal. ‚Chudák Jack je po smrti. Nemůžete pro něho už nic udělat. Proboha, vraťte se!'
Chvilku ji na schodech přemlouval a pak se paní Douglasová vrátila. Nedala se do pláče, ani nevykřikla. Hospodyně, paní Allenova, ji odvedla nahoru a zůstala v ložnici s ní. Ames a pan Barker se pak vrátili do pracovny, kde našli všechno přesně v tom stavu, v jakém to později viděla policie. Svíčka v té chvíli rozsvícená nebyla, ale lampa svítila. Vykoukli z okna, ale noc byla velice tmavá a nic neviděli, ani neslyšeli. Potom vyběhli do haly, kde Ames zatočil rumpálem, jímž se spouští padací most, a pan Barker spěchal pro policii.
Tak zněla - v podstatě - sluhova výpověď.
Vyprávění hospodyně, paní Allenové, svědectví jejího kolegy jenom potvrdilo. Pokoj hospodyně byl mnohem blíž k přední části domu než komora, ve které pracoval Ames. Chystala se, že si už půjde lehnout, když pojednou uslyšela hlasité zvonění. Je trochu nedoslýchavá, a proto možná neslyšela hluk výstřelu; ostatně pracovna je i tak dost daleko. Vzpomíná si, že nějaký zvuk slyšela, ale domnívala se, že někde bouchly dveře. Jenže to bylo mnohem dřív - dobré půl hodiny předtím, než se ozvalo zvonění. Když pan Ames běžel do přední části domu, šla s ním. Viděla pana Barkera, hrozně bledého a rozčileného, když vyšel z pracovny. Zadržel paní Douglasovou, která šla dolů po schodech. Úpěnlivě ji prosil, aby se vrátila, a ona mu na to něco odpovídala, ale hospodyně neslyšela co.
"Odveďte ji nahoru. A zůstaňte u ní!" řekl pan Barker paní Allenové.
Proto s paní odešla do její ložnice a snažila se ji uklidnit. Paní byla velice rozrušená, celá se třásla, ale jít znova dolů se už nepokoušela. Seděla u krbu v ložnici jenom v županu a hlavu si držela v dlaních. Paní Allenova u ni zůstala skoro celou noc. Pokud jde o ostatní služebnictvo, ti už všichni spali a poplach je nevzbudil; objevili se až krátce před příchodem policie. Služebnictvo spí v té nejzadnější části domu a je docela dobře možné, že vůbec nic neslyšelo.
Tolik se dověděli od hospodyně - ani při křížovém výslechu z ní nedostali nic kromě nářků a výkřiků úžasu.
Po paní Allenové přišel jako svědek na řadu pan Cecil Barker. K událostem z minulé noci nemohl skoro nic dodat - všechno policii pověděl už dřív. Osobně je přesvědčen, že vrah uprchl oknem. Podle jeho názoru to potvrzují krvavé skvrny. Kromě toho - padací most byl zvednutý, takže jiná cesta k útěku tu nebyla. Nemůže vysvětlit, kam se vrah poděl nebo proč si nevzal bicykl, pokud je ovšem vůbec jeho. Ve vodním příkopu se rozhodně utopit nemohl, poněvadž tam nikde není větší hloubka než devadesát centimetrů.
On sám si o vraždě utvořil zcela konkrétní teorii. Douglas byl nesdílný člověk a v jeho životě bylo několik období, o kterých nikdy nemluvil. Jako velice mladý muž vystěhoval se z Irska do Ameriky. Dobře se mu tam vedlo a Barker se s ním seznámil v Kalifornii, kde se stali společnými majiteli výnosného dolu v místě, které se jmenuje Benito Canyon. Vydělávali hodně peněz, ale Douglas náhle svůj podíl prodal a odjel do Anglie. V té době už byl vdovec. Barker potom vlastní podíl také odprodal a odstěhoval se do Londýna. Vzájemné přátelské vztahy se obnovily. Douglas působil dojmem, že se nad ním stále vznáší nějaké nebezpečí, a Barker je přesvědčen, že jeho náhlý odchod z Kalifornie a také

to, že si v Anglii pronajal zámek v tak odlehlém a klidném kraji, s tímto nebezpečím nějak souviselo. Soudí, že nějaký tajný spolek, nějaká nesmiřitelná organizace byla Douglasovi stále v patách a nepolevila, dokud se jí ho nepodařilo zabít. K tomuto názoru ho přivedly některé Douglasovy poznámky, třebaže mu Douglas nikdy neřekl, o jaký spolek jde a čím si jej znepřátelil. A tak se Barker může jen domnívat, že záhadný text na lístku s tím tajným spolkem nějak souvisí.
"Jak dlouho jste byl s Douglasem v Kalifornii?" zeptal se inspektor MacDonald.
"Celkem pět let."
"A říkáte, že byl starý mládenec?"
"Vdovec."
"Slyšel jste někdy, odkud pocházela jeho první žena?"
"Ne. Vzpomínám si jen, že mi říkal, že byla původem Švédka, a viděl jsem také její podobiznu. Byla to velice krásná žena. Zemřela na tyfus rok předtím, než jsem se s ním seznámil."
"Nespojujete jeho minulost v Americe s nějakým konkrétním místem?"
"Mluvil přede mnou o Chicagu. To město dobře znal a pracoval tam. Zmiňoval se o uhelných pánvích a oblastech, kde se těží železná ruda. Svého času zřejmě hodně cestoval."
"Zajímal se o politiku? Měl ten tajný spolek něco společného s politikou?"
"Ne, Douglas se o politiku nestaral."
"Nemáte důvod k domněnce, že šlo o zločinecký spolek?"
"Vyloučeno. V životě jsem nepoznal poctivějšího člověka."
"Bylo na jeho životě v Kalifornii něco zvláštního?"
"Nejradši zůstával a pracoval na našem podílu v horách. Pokud to bylo možné, vyhýbal se lidem a nikam nechodil. To mě prvně přivedlo na myšlenku, že ho někdo pronásleduje. Když potom tak náhle odjel do Evropy, byl jsem si jist, že jsem se nemýlil. Mám za to, že dostal nějaké varování. Asi za týden po jeho odjezdu se tam po něm shánělo šest mužů."
"Co to bylo za lidi?"
"Taková banda - no, šel z nich strach. Objevili se na mém podílu a chtěli vědět, kde Douglas je. Řekl jsem jim, že odcestoval do Evropy a že nevím přesně kam. Nic dobrého mu nechtěli - to bylo vidět na první pohled."
"Byli to Američani - Kaliforňané?"
"Jestli Kaliforňané, to nevím, ale Američani docela jistě. Horníci to ale nebyli. Nevím, co byli zač, ale byl jsem rád, když mi ukázali záda."
"To bylo před šesti lety?"
"Skoro před sedmi."
"Pak jste ale byli společně v Kalifornii pět let, když je celá ta záležitost stará nejméně jedenáct let."
"Ano, to je správné."
"Muselo jít o velice vážnou mstu, jestliže neochabla ani po tak dlouhé době. Nemohlo jít o žádnou maličkost, když po něm pásli tak urputně a vytrvale."
"Myslím, že mu to kalilo celý život. Nikdy to ani na okamžik nepustil z hlavy."
"Když ale někomu hrozí nebezpečí a ten člověk ví jaké, nezdá se vám, že má požádat o ochranu policii?"
"Šlo možná o nebezpečí, proti němuž je každá obrana marná. Jednu věc byste měl vědět: stále u sebe nosil zbraň, nikdy nedal revolver z kapsy. Včera v noci byl ale bohužel v županu a revolver zůstal v ložnici. Hádám, že myslel, že je v bezpečí, když je padací most zvednutý."
"Rád bych si ty údaje trochu upřesnil," řekl MacDonald. "Je to už plných šest let, co Douglas opustil Kalifornii. Vy jste ho následoval o rok později, že?"
"Ano, rok nato."
"A ženatý byl pět let. Musil jste se tedy vrátit někdy v době, kdy se ženil."
"Asi měsíc před svatbou. Byl jsem mu za svědka."
"Znal jste paní Douglasovou před svatbou?"
"Neznal. Nebyl jsem v Anglii dobrých deset let."
"Potom jste se s ní ale vídal dost často, že?"
Barker se na detektiva přísně podíval.
"Potom jsem vídal dost často jeho," odpověděl. "Jestliže jsem se vídal i s ní, pak jedině proto, že člověk nemůže navštěvovat muže a neznat se s jeho ženou. Domníváte-li se, že je nějaká souvislost - -"
"Nedomnívám se nic, pane Barkere. Jsem nucen ptát se na všechno, co by mohlo případ nějak vysvětlit. Ani v nejmenším vás nechci urazit."
"Některé dotazy bývají urážlivé," odpověděl Barker.
"Nejde nám o nic než o fakta. Je ve vašem zájmu a v zájmu všech, aby byla objasněna. Neměl pan Douglas nic proti tomu, že se přátelíte s jeho ženou?"
Barker ještě víc zbledl a jeho velké, silné ruce se křečovitě zaklesly do sebe.
"Nemáte právo dávat mi takovéhle otázky!" vykřikl. "Jak to souvisí s věcí, kterou vyšetřujete?"
"Musím tu otázku opakovat."
"Prosím, já ale na ni odmítám odpovědět."
"Odmítnout můžete, ale uvědomte si, že odmítnutí je také odpověď, poněvadž když nemáte co skrývat, nemusíte se odpovědi bát."
Barker chvíli stál, ošklivě se mračil a hustá, černá obočí se mu stáhla v usilovném zamyšlení. Pak zvedl oči a usmál se.
"Dobrá, pánové, doufám, že děláte jen to, co je vaše povinnost, a v tom případě nemám právo vám v tom překážet. Jen bych vás prosil, abyste s tou věcí neobtěžovali paní Douglasovou, poněvadž na tu už toho bylo dost. Mohu vám říct,

že nebožtík Douglas měl jen jednu chybu, a to byla žárlivost. Mě měl rád - nikdo nemůže mít přítele raději. Svou ženu miloval vášnivě. Byl šťastný, když jsem se tu objevil, a pořád mě sem zval. A přesto, kdykoli jsem s jeho ženou hovoříval, nebo když se zdálo, že si jsme navzájem sympatičtí, zmocnil se ho záchvat žárlivostí, neovládl se a byl s to říct mi ledacos nepěkného. Nejednou jsem se zapřísáhl, že právě z toho důvodu se tu už neobjevím, ale pak mi zas psával tak pokorné a prosebné dopisy, že jsem prostě musel přijet. Můžete mi ale věřit, pánové, kdybych se měl na místě propadnout, že nikdo na světě neměl věrnější a oddanější ženu - a za sebe mohu prohlásit, že loajálnějšího přítele, než jsem byl já, by stěží hledal."
Říkal to opravdově a procítěně, ale inspektor MacDonald přesto ještě nehodlal přejít na jiné téma.
"Víte, že někdo stáhl mrtvému z prstu snubní prsten?" zeptal se.
"Zdá se," řekl Barker.
"Jak to myslíte - ‚zdá se'? Víte přece, že je to fakt."
Barker se zatvářil zmateně a nerozhodně.
"Když jsem řekl ‚zdá se', měl jsem na mysli možnost, že si prsten stáhl sám."
"Pouhá skutečnost, že prsten zmizel - ať už ho stáhl kdokoli -, jasně napovídá, že tragédie nějak souvisí s manželstvím, ne?"
Barker pokrčil rozložitými rameny.
"Netroufám si tvrdit, co to napovídá," odpověděl. "Jestli to ale má být narážka, že se to snad nějak dotýká cti zmíněné dámy," - oči mu na okamžik zasvítily, ale s patrným úsilím vzápětí své city potlačil - "pak tedy jste na špatné stopě. Víc vám říci nemohu."
"Pro tuto chvíli jsem s otázkami u konce, aspoň myslím," řekl MacDonald odměřeně.
"Jen ještě jednu maličkost," poznamenal Sherlock Holmes. "Když jste vešel do pokoje, hořela na stole jen svíčka, že?"
"Ano, jen svíčka."
"V jejím světle jste viděl, že se stalo něco hrozného?"
"Ovšem."
"Hned jste zazvonil o pomoc?"
"Ano."
"A ta přišla velice rychle?"
"Asi tak za minutu."
"Nicméně když přišli, spatřili, že svíčka je sfouknutá a svítí lampa. To mi připadá velice pozoruhodné."
Barker se opět zatvářil poněkud nerozhodně.
"Nic pozoruhodného na tom nevidím, pane Holmesi," řekl po chvilce váhání. "Svíčka svítila jak za dušičky, hned mě napadlo, že musím mít lepší světlo. Lampa stála na stole, a tak jsem ji rozsvítil."
"A svíčku jste sfoukl?"
"Přesně tak."
Další otázky už mu Holmes nedal. Barker se pomalu podíval po nás všech, otočil se a vyšel z pokoje. Zdálo se mi, že má v očích cosi jako vzdor.
Inspektor MacDonald poslal paní Douglasové lístek, že na ni počká v jejím pokoji, ale odpověděla nám, že přijde do jídelny. Teď tedy vešla - vysoká a krásná žena, asi třicetiletá, velice rezervovaná a zdrženlivá, vůbec ne tragická a zlomená postava, jakou jsem si představoval. Je sice pravda, že měla bledou a ztrápenou tvář jako člověk, který přestál těžký otřes; chovala se ale klidně a její krásně modelovaná ruka, spočívající na hraně stolu, byla stejně pevná jako moje. Její smutné, prosebné oči po nás bloudily s podivně tázavým výrazem, který pojednou vyústil v nečekanou otázku.
"Už jste něco vypátrali?" zeptala se.
Byla to jen má fantazie, když se mi zazdálo, že v jejím hlase slyším spíš spodní tón obav než naděje?
"Podnikli jsme veškeré kroky, paní Douglasová," řekl inspektor. "Můžete se spolehnout, že nic nezanedbáme."
"Penězi nešetřte," řekla bezbarvým, monotónním hlasem. "Přeji si, aby se udělalo opravdu všechno."
"Snad byste nám mohla říct něco, co by celou věc nějak objasnilo."
"Obávám se, že ne, ale řeknu vám vše, co vím."
"Slyšeli jsme od pana Barkera, že jste vlastně ani neviděla - že jste vůbec nebyla v místnosti, kde k tragédii došlo?"
"Ne, zastavil mě na schodech. Prosil mě, abych se vrátila k sobě do pokoje."
"Správně. Slyšela jste výstřel a hned jste šla dolů."
"Oblékla jsem si župan a pak jsem šla dolů."
"Jaký čas mohl uplynout od chvíle, kdy jste uslyšela výstřel, do okamžiku, kdy vás pan Barker zastavil na schodech?"
"Dvě tři minuty, nevím přesně. V takové chvíli člověk čas neodhadne. Prosil mě, abych nechodila dál. Tvrdil, že už stejně nemohu nic udělat. Paní Allenová, naše hospodyně, mě znova odvedla nahoru. Bylo to všechno jako hrůzný sen."
"Mohla byste aspoň přibližně určit, jak dlouho byl manžel v přízemí, než jste uslyšela výstřel?"
"Ne, to vám nemohu říct. Šel tam ze svého toaletního pokoje a neslyšela jsem ho odcházet. Obešel každý večer celý dům, poněvadž se bál ohně. Byla to jediná věc, o které vím, že z ní měl obavy."
"Na to jsem se vás právě chtěl zeptat, paní Douglasová. Znala jste svého manžela jen z Anglie, že?"
"Ano. Vzali jsme se před pěti lety."
"Nezmínil se vám někdy o něčem, co se stalo v Americe a z čeho by pro něho mohlo plynout nějaké nebezpečí?"
Paní Douglasová se důkladně zamyslela, než odpověděla.
"Ano," řekla konečně. "Vždycky jsem cítila, že mu hrozí nějaké nebezpečí. Nechtěl ale o tom se mnou mluvit. Ne proto,

že by mi nedůvěřoval - mezi námi byla naprostá láska a důvěra - nepřál si prostě, abych se kvůli tomu vyděsila. Myslel, že bych na to zbytečně myslela a trápila se tím, a proto mlčel."
"A jak jste to tedy věděla?"
Tvář paní Douglasové se rozsvítila náhlým úsměvem.
"Myslíte, že je možné, aby manžel celý život skrýval nějaké tajemství a žena, která ho miluje, o tom neměla ani tušení? Poznala jsem to z nejrůznějších náznaků, především z toho, že o některých událostech ze svého pobytu v Americe nechtěl vůbec mluvit. Poznala jsem to z jistých opatření, která učinil, i ze slov, která mu občas uklouzla. Poznala jsem to ze způsobu, jak se díval na neznámé lidi, když se odněkud nečekaně objevili. Věděla jsem s naprostou jistotou, že má nějaké mocné nepřátele, že věří, že mu jsou na stopě a že se před nimi má stále na pozoru. Věděla jsem to tak bezpečně, že jsem po celá ta léta byla strachy bez sebe, když přišel domů později, než jsem ho čekala."
"Smím se vás zeptat," řekl Holmes, "co to bylo za slova, která tak upoutala vaši pozornost?"
"Údolí strachu," odpověděla paní Douglasová. "To byl výraz, kterého použil, když jsem se ho vyptávala. ‚Byl jsem v Údolí strachu a dodnes jsem se z něho nedostal.' ‚A z toho Údolí strachu se nedostaneme nikdy?' ptávala jsem se ho, když jsem viděla, že je vážnější než jindy. ‚Někdy si myslím, že snad nikdy,' odpovídal mi."
"Jistě jste se ho zeptala, co tím Údolím strachu myslí, ne?"
"Ovšem, ale vždycky velice zvážněl a jenom potřásl hlavou. ‚Stačí, že v tom jeho prokletém stínu musí být jeden z nás,' řekl. ‚Dej bůh, aby ten stín nikdy nepadl na tebe.' Bylo to nějaké skutečné údolí, kde žil a kde se mu přihodilo něco strašného - to vím zcela jistě - ale víc vám říct nemohu."
"A nezmínil se nikdy o žádných jménech?"
"Jednou ano. Před třemi lety měl ošklivý úraz na honu a blouznil potom v horečce. Vzpomínám si, že se mu tehdy pořád vracelo na rty jedno jméno. Opakoval je se vztekem a zároveň s jakousi hrůzou. To jméno bylo McGinty - velmistr McGinty. Když se uzdravil, ptala jsem se ho, kdo to je, ten velmistr McGinty, a čí je to mistr. ‚Chválabohu, že ne můj!' odpověděl mi se smíchem a víc jsem z něho nedostala. Mezi tím velmistrem McGintym a Údolím strachu však byla nějaká souvislost."
"Ještě jednu věc bych chtěl vědět," řekl inspektor MacDonald. "Vy jste se s panem Douglasem seznámila v jednom londýnském penziónu a tam také jste se zasnoubili, že? Bylo na vaší svatbě něco romantického, něco tajemného nebo záhadného?"
"Bylo to romantické, to ano. Svatba je vždycky romantická. Nic záhadného na ní ale nebylo."
"Neměl žádného soka?"
"Neměl. Nebyla jsem zadaná."
"Nepochybně jste slyšela, že zmizel jeho snubní prsten. Nenapadá vás nějaké vysvětlení? Dejme tomu, že nějaký nepřítel z jeho minulosti ho stopoval a ten zločin spáchal - jaký důvod by mohl mít k tomu, aby mu sebral snubní prsten?"
Na okamžik bych byl přísahal, že paní Douglasové přelétl po rtech slabý, téměř neznatelný stín úsměvu.
"To vám skutečně nemohu říct," odpověděla. "Připadá mi to hrozně divné."
"Nu dobrá, nebudeme vás dál zdržovat. Stejně se omlouváme, že jsme vás museli obtěžovat v takové chvíli," řekl inspektor. "Pár maličkostí tu nepochybně ještě je, ale na ty se vás můžeme zeptat, až to bude potřeba."
Vstala a znova jsem si uvědomil ten letmý tázavý pohled, který nám uštědřila: ‚Jaký dojem na vás udělala moje výpověď?' Smysl byl tak jasný, jako by otázku vyslovila nahlas. Pak se nám uklonila a vyklouzla z pokoje.
"Krásná žena - neobyčejně krásná žena," řekl MacDonald zamyšleně, jakmile se za ní zavřely dveře. "A tenhle Barker sem rozhodně jezdíval velice často. Je to muž, který se jistě líbí ženám. Sám připouští, že zavražděný na něho žárlil, a sám bude nejlíp vědět, jaký důvod k žárlivosti měl. Pak tu máme ten snubní prsten. To není věc, kterou bychom mohli pominout. Člověk, který strhne mrtvému snubní prsten - - Co tomu říkáte, pane Holmesi?"
Můj přítel seděl s hlavou zabořenou do dlaní, zcela pohroužen do svých úvah. Teď ale vstal a zazvonil.
"Amesi," zeptal se, když sluha vešel, "kde je v téhle chvíli pan Cecil Barker ř"
"Hned se podívám."
Za okamžik se vrátil a sdělil nám, že pan Barker je v zahradě.
"Nevzpomínáte si, Amesi, co měl pan Barker na nohou včera v noci, když jste za ním přišel do pracovny?"
"Vzpomínám, pane Holmesi. Měl domácí trepky. Boty jsem mu přinesl, až když odcházel pro policii."
"Kde jsou ty trepky teď?"
"Pořád ještě jsou v hale pod židlí."
"Výborně, Amesi. Záleží totiž velice na tom, abychom věděli, které stopy tam zanechal pan Barker a které jsou toho člověka, co přišel zvenčí."
"Jistě, pane. Všiml jsem si, že měl trepky umazané od krve. To jsem ale já měl také."
"Pochopitelně - když uvážíme, v jakém stavu pokoj byl. Výborně, Amesi. Budeme-li vás potřebovat, zazvoníme."
Za pár minut jsme už zas byli v pracovně. Holmes s sebou přinesl z haly soukenné trepky, jak si Ames dobře všiml, obě podrážky byly celé černé od krve.
"To je divné!" zabručel Holmes, který stál ve světle dopadajícím z okna a neobyčejně pozorně trepky prohlížel. "Velice divné!"
Pak se pružně sehnul - v takových chvílích mi vždycky připomínal kocoura - a přiložil trepku na krvavou stopu na parapetu. Přesně se shodovala s obrysem podrážky. Neřekl nic a usmál se na své kolegy.
Inspektora proměnilo vzrušení ve zcela jiného člověka. Jeho skotský přízvuk zadrkotal jako hůl o laťkový plot.
"No ne," vykřikl, "že mě to dřív nenapadlo! Barker tu stopu na okně udělal sám. Je o hodně širší než normální podrážka. Neušlo mi, když jste říkal, že ji musela udělat plochá noha - a tady máme vysvětlení. Co tím ale sledoval, pane Holmesi -

co tím sledoval?"
"Hm - co tím sledoval?" opakoval zamyšleně můj přítel.
White Mason se zasmál a zamnul si buclaté ruce s uspokojením odborníka.
"Řekl jsem vám, že je to případ velkého formátu!" zvolal. "A vidíte, že jsem měl pravdu!"

KAPITOLA VI
SVĚTLO ROZBŘESKU

Všichni tři detektivové měli ještě spoustu detailů, která si chtěli prošetřit, a tak jsem se sám vrátil do našich skromných pokojů ve vesnickém hostinci; ještě předtím jsem se však vydal na malou procházku po malebné starobylé zahradě, která obklopovala zámek z obou stran. Kolem dokola ji lemovaly řady prastarých tisů, prořezaných do prapodivných tvarů. Mezi nimi byl pruh nádherného trávníku se starými slunečními hodinami uprostřed a celek působil uklidňujícím a líbezným dojmem, který moje otřesené nervy s úlevou uvítaly. V té hluboce pokojné atmosféře se dalo zapomenout - nebo vzpomínat jen jako na fantastický zlý sen - na setmělou pracovnu, kde na podlaze leželo zhroucené, krví potřísněné mrtvé tělo. A přece, když jsem procházel zahradou a pokoušel jsem se ponořit duši do jejího hojivého balzámu, stala se zvláštní událost, která mě opět vrátila k celé tragédii a zanechala ve mně krajně nepříznivý dojem. Řekl jsem už, že zahradu lemovaly řady ozdobných tisů. Na nejvzdálenějším konci zahrady byly tak husté, že tvořily souvislý živý plot. Na druhé straně tohoto plotu byla kamenná lavička, skrytá očím každého, kdo se k ní blížil od domu. Když jsem k tomu místu přicházel, uslyšel jsem dva hlasy - nějakou poznámku, pronesenou hlubokým mužským hlasem, na niž odpověděl jasný, zvonivý ženský smích. Za okamžik jsem obešel konec plotu a uzřel jsem paní Douglasovou a pana Barkera - dřív než oni zpozorovali mě. Zjev paní Douglasové mě téměř šokoval. V jídelně byla vážná a zamlklá. Teď z ní však všechen předstíraný smutek spadl. Oči jí svítily radostí ze života a tvář jí dosud zářila veselostí, kterou v ní vyvolala nějaká poznámka jejího společníka. Seděl předkloněný, ruce měl sepjaté, předloktí opřená o kolena, a na jeho smělé, hezké tváři pohrával souhlasný úsměv. Vzápětí, ale přece jen trochu pozdě, si znovu nasadili důstojné masky - jakmile mě zahlédli. Ve spěchu spolu vyměnili dvě tři slova a pak Barker vstal a šel ke mně.
"Promiňte, prosím," řekl, "račte být doktor Watson?"
Odměřeně jsem se uklonil, čímž jsem mu, doufám, dal jasně najevo, jakým dojmem na mě jejich chování zapůsobilo.
"Mysleli jsme, že to nejspíš budete vy, poněvadž vaše přátelství s panem Holmesem je notoricky známé. Nechcete nám obětovat chvilku a pohovořit si s paní Douglasovou?"
Následoval jsem ho s kyselou tváří. V duchu jsem pořád zřetelně viděl tu zohavenou postavu, ležící na podlaze. A tady, pouhých několik hodin po tragédii, směje se jeho žena s jeho nejlepším přítelem za křovím v zahradě, která mu patřila. Pozdravil jsem paní Douglasovou dost upjatě. V jídelně jsem sdílel její zármutek, ale teď se její prosebný pohled setkal s mýma nedojatýma očima.
"Pokládáte mě za pěkně bezcitnou a bezohlednou ženu, viďte?" zeptala se.
Pokrčil jsem rameny.
"To se mě netýká," řekl jsem.
"Jednou mě možná pochopíte. Kdybyste jen věděl -"
"Není třeba, aby to pan doktor Watson věděl," prohlásil rychle Barker. "Jak sám řekl, ani v nejmenším se ho to netýká."
"Ovšem," řekl jsem, "a proto vám snad nebude vadit, když budu pokračovat v procházce."
"Okamžik, pane doktore," zvolala paní Douglasová prosebně. "Mám k vám jednu otázku, na kterou mi nemůže nikdo na světě odpovědět líp než vy, a odpověď je pro mne možná velice důležitá. Znáte pana Holmese a jeho vztahy k policii líp než kdokoli jiný. Dejme tomu, že bychom se mu s něčím důvěrně svěřili; myslíte, že by s tou informací nevyhnutelně seznámil i detektivy?"
"Ano, o to nám jde," řekl dychtivě Barker. "Pracuje pan Holmes samostatně, nebo se s nimi ve všem ztotožňuje?"
"Nejsem si jist, jestli mám právo o takových věcech mluvit."
"Snažně vás o to prosím, pane doktore. Ujišťuji vás, že nám - mně velice pomůžete, jestliže nám v téhle věci poradíte."
Její hlas byl tak plný upřímnosti, že jsem na okamžik zapomněl na její lehkovážnost a vyhověl jejímu přání.
"Pan Holmes pátrá na svou vlastní pěst," řekl jsem. "Je svým vlastním pánem a může jednat tak, jak sám uzná za vhodné. Zároveň však může cítit loajalitu vůči úředníkům, kteří s ním pracují na stejném případě a nezatajit před nimi nic, co by jim pomohlo přivést zločince do rukou spravedlnosti. Víc vám říct nemohu a pro podrobnější informaci byste se měli obrátit přímo na pana Holmese."
Po těchto slovech jsem zvedl klobouk a pokračoval ve své cestě, zanechav je sedět v úkrytu za živým plotem. Když jsem plot obcházel na druhém konci, ohlédl jsem se a uviděl, že spolu stále zaujatě rozmlouvají, ale poněvadž mě sledovali očima, bylo mi jasné, že námětem jejich debaty je rozhovor se mnou.
"O žádné důvěrnosti se jich neprosím," řekl Holmes, když jsem mu oznámil, co se stalo. Strávil celé odpoledne na zámku v poradách s oběma kolegy a vrátil se kolem páté vyhladovělý jako vlk a hned se vrhl na vydatnou svačinu, kterou jsem mu objednal. "Žádné důvěrnosti, Watsone; s tím pak bývají jenom potíže, když je třeba provést zatčení pro spiknutí a vraždu."
"Myslíte, že k tomu dojde?"
Byl ve své nejveselejší a nejroztomilejší náladě.
"Milý Watsone, až zkonzumuji tohle čtvrté vejce, ochotně vás zasvětím do celé situace. Neříkám, že jsme už vyšetřili všechno - zdaleka ne - až ale najdeme tu chybějící druhou činku -"
"Činku!"
"Proboha, Watsone, cožpak vám dosud nedošlo, že tenhle případ stojí a padá s tou pohřešovanou činkou? No nic,

nemusíte se kvůli tomu trápit, poněvadž - mezi námi řečeno - ani inspektor Mac, ani ten znamenitý místní detektiv také nepochopili, že jde o nesmírně závažnou okolnost. Jedna činka, Watsone! Zkuste si představit atleta s jednou činkou. Uvědomte si, k jak jednostrannému rozvoji svalstva by to vedlo - o akutním nebezpečí zkřivené páteře ani nemluvě. Hrozné pomyšlení, Watsone - hrozné!"
Seděl s ústy plnými topinky a v očích mu čtverácky zajiskřilo, když pozoroval, jak jsem s rozumem v koncích. Pouhý pohled na jeho báječný apetit neklamně svědčil o úspěchu, poněvadž jsem měl velice živé vzpomínky na dny a noci, kdy neměl na jídlo ani pomyšlení, kdy se jeho znejistělý důvtip mořil s nějakým problémem, zatímco vyzáblé rysy jeho tváře vystupovaly ještě ostřeji v askezi absolutního soustředění. Konečně si zapálil dýmku, pohodlně se opřel ve výklenku starého vesnického hostince a pomalu, v poznámkách na okraj, se rozpovídal o celém případu, spíš jako člověk, který myslí nahlas, než jako vypravěč podávající souvislou zprávu.
"Lež, Watsone - lež jako věž, nestoudná, nehorázná a drzá lež vítá nás hned na prahu tohoto případu. Celá ta historie, kterou nám vyprávěl Barker, je lež. Barkerovu historii ale potvrzuje paní Douglasová. Proto lže také. Lžou oba a jsou spolu domluveni. Takže teď máme před sebou jasný problém - proč lžou a jaká je pravda, kterou se tak usilovně snaží zatajit? Pokusme se, Watsone, zda my dva dokážeme tu lež odhalit a rekonstruovat pravdu!
Jak vím, že lžou? Poněvadž jde o nešikovný výmysl, který prostě nemůže být pravdivý. Uvažujte! Podle toho, co nám vyprávěli, neměl vrah po spáchání činu ani celou minutu na to, aby stáhl mrtvému z prstu prsten, který byl pod jiným prstenem, a ten horní mu znovu nasadil - což by rozhodně nikdy nedělal - a na to, aby položil vedle oběti ten zvláštní lístek. Trvám na tom, že to je nemožné. Můžete namítnout - ale příliš si vážím vašeho úsudku, Watsone, než abych čekal, že to uděláte - můžete mi namítnout, že prsten byl sňat z prstu dřív, než byl Douglas zabit. Skutečnost, že svíčka hořela jen krátký čas, dokazuje, že na místě činu nedošlo k žádnému delšímu rozhovoru. Soudě podle toho, co jsme slyšeli o jeho nebojácné povaze, nebyl Douglas člověk, který by si jen tak nechal vzít snubní prsten, ba zdá se nepravděpodobné, že by jej byl vůbec vydal. Kdepak, Watsone, vrah byl se svou obětí hezkou chvíli sám a svítila přitom lampa. O tom nemám nejmenších pochyb. Příčinou smrti však nesporně byl výstřel z pušky. Proto muselo být z pušky vystřeleno o něco dřív, než nám ti dva tvrdí. V takové věci se však nikdo nemůže mýlit. A proto máme co činit s uváženým spiknutím dvou lidí, kteří výstřel slyšeli - pana Barkera a paní Douglasové. Když ještě navíc mohu dokázat, že krvavý otisk na okenním parapetu udělal Barker se záměrem svést policii na falešnou stopu, jistě uznáte, že se síť začíná stahovat kolem něho.
Dál si musíme položit otázku, v kolik hodin se vražda skutečné stala. Do půl jedenácté po domě chodilo služebnictvo, takže před tímto časovým limitem k ní rozhodně nedošlo. Ve tři čtvrtě na jedenáct už byli všichni ve svých pokojích, s výjimkou Amese, který byl v komoře. Když jste nás dnes odpoledne opustil, udělal jsem si pár zkoušek a přesvědčil jsem se, že žádný hluk, který MacDonald tropil v pracovně, nepronikl ke mně do komory, pokud byly zavřeny všechny dveře. To ovšem neplatí o pokoji hospodyně - ten není tak daleko v chodbě a nejasně jsem v něm zaslechl hlas, když MacDonald hodně křičel. Rána z brokovnice bývá do značné míry ztlumena, když je vystřeleno z těsné blízkosti, což je náš případ. Nezněla by příliš hlasitě, ale v nočním tichu by hluk do pokoje paní Allenové jistě pronikl. Sama nám řekla, že je trochu nahluchlá, ale nicméně ve své výpovědi uvedla, že asi půl hodiny předtím, než vznikl poplach, uslyšela nějakou ránu - jako přibouchnutí dveří. Půl hodiny před poplachem - to bylo tři čtvrtě na jedenáct. Nepochybuji, že ve skutečnosti slyšela výstřel z pušky a že to byl pravý okamžik vraždy. Je-li tomu tak, musíme dál zjistit, co mohl dělat pan Barker a paní Douglasová - za předpokladu, že právě oni nejsou vrahové - od tři čtvrtě na jedenáct, kdy je hluk výstřelu přivedl dolů, do čtvrt na dvanáct, kdy zazvonili a shromáždili služebnictvo. Co mezitím dělali, proč nezpůsobili poplach hned? To je otázka, před kterou stojíme, a až na ni budeme znát odpověď, budeme nesporně mnohem blíž k rozřešení celého problému."
"Jsem přesvědčen," řekl jsem, "že ti dva jsou domluveni. Ona musí být naprosto bez citu a bez srdce, když dokáže tak klidně sedět a smát se nějakému vtipu pouhých pár hodin poté, co byl její manžel zavražděn."
"Máte pravdu. Ostatně ani její vlastní výpověď na ni nevrhá nejlepší světlo. Dobře víte, Watsone, že nepatřím k horoucím obdivovatelům ženského pohlaví, ale životní zkušenost mě poučila, že jen málo žen, které mají ke svým mužům pouhou špetku úcty, dalo by se několika slovy odradit od návštěvy u těla mrtvého manžela. Kdybych se někdy oženil, Watsone, doufám, že by má žena ke mně chovala vřelejší city, než aby se dala někam odvést hospodyní, kdyby má mrtvola ležela pár metrů od ní. Nařežírovali to špatně, poněvadž i ten nejprimitivnější vyšetřovatel si musí všimnout, že tu naprosto chybí obligátní ženský nářek. Když nic jiného, tahle okolnost sama o sobě by ve mně vzbudila podezření, že šlo o předem domluvené spiknutí."
"Vy si tedy opravdu myslíte, že tu vraždu má na svědomí Barker a paní Douglasová?"
"Dáváte nepříjemně přímé otázky, Watsone," řekl Holmes a pohrozil mi dýmkou. "Střílíte po mně jak z pušky. Kdybyste to formuloval tak, zda paní Douglasová a Barker vědí o vraždě pravdu a zda se smluvili, že ji zatají, mohl bych vám dát uspokojivou odpověď. Jsem přesvědčen, že pravdu znají. Váš krajní předpoklad ale není tak jasný. Zamysleme se na okamžik nad obtížemi, které mluví proti němu.
Předpokládejme, že ti dva jsou spojeni pouty hříšné lásky a že se odhodlali zbavit se muže, který jim stojí v cestě. Je to odvážný předpoklad, neboť diskrétní dotazy mezi služebnictvem a ostatními jej v ničem nepotvrdily. Naopak, máme dost svědectví o tom, že manželé Douglasovi se velice milovali."
"To nemůže být pravda. Jsem si tím jist," řekl jsem ve vzpomínce na krásnou, usmívající se tvář v zahradě.
"Možná. Přinejmenším ten dojem vzbuzovali. Můžeme však předpokládat, že jde o mimořádně prohnaný pár, který v tomto ohledu dokáže všechny oklamat a který se smluví, že manžela zavraždí. Manžel je však náhodou člověk, jemuž hrozí nějaké nebezpečí -"
"To ale víme jen od nich."
Holmes vypadal zamyšleně.

"Chápu vás, Watsone. Rozvíjíte teorii, podle níž všechno, co nám od začátku řekli, je lež. Podle vás nikdy neexistovala žádná skrytá hrozba, žádná tajná společnost, žádné Údolí strachu, žádný velmistr XY - nic z toho. To je jisté dobrá, dalekosáhlá generalizace. Podívejme se, kam nás dovede. Ti dva si k vysvětlení zločinu vymyslí tuhle teorii. Později ji zvěrohodní tím, že nechají v parku bicykl jako důkaz o existenci někoho, kdo přišel zvenčí. Skvrna na okenním parapetu podporuje tutéž domněnku. A právě tak lístek na mrtvole, který mohl být nachystán v zámku. To vše by zapadalo do vaší hypotézy, Watsone. Jenže dál narazíme na hranatá, nepasující fakta, která ne a ne vklouznout na svá místa. Proč ze všech možných zbraní právě brokovnice s upilovanými hlavněmi - a navíc americká? Jak mohli mít jistotu, že na ně výstřel někoho nepřivolá? Byla to vlastně jen náhoda, že se paní Allenová nešla podívat, kdo to bouchl dveřmi. Proč by ten váš provinilý párek tohle všechno dělal, Watsone?"
"Přiznávám se, že to neumím vysvětlit."
"Když se žena a milenec domluví, že společně zavraždí manžela, budou na svou vinu nápadně upozorňovat tím, že mu po smrti stáhnou snubní prsten? Připadá vám to pravděpodobné, Watsone?"
"To tedy ne."
"A dál - i kdybyste dostal nápad nechat venku schovaný bicykl, nerozmyslel byste si to z toho důvodu, že i ten nejhloupější detektiv to musí prokouknout jako falešnou stopu, poněvadž bicykl je první věcí kterou prchající k útěku potřebuje?"
"Žádné vysvětlení mě nenapadá."
"A přece by neměla existovat žádná kombinace událostí, pro niž by lidský důvtip nebyl s to najít vysvětlení. Dovolte, abych vám naznačil možný myšlenkový postup, jen jako cvičení intelektu, bez nároků na pravdivost. Připouštím, že to je pouhá fantazie, ale ta přece často bývá matkou pravdy, ne?
Předpokládejme, že v Douglasově životě opravdu existovala nějaká tajemná vina, nějaké doopravdy hanebné tajemství. Ta také vedla k tomu, že ho kdosi zabil - nějaký mstitel, o němž soudíme, že přišel zvenčí. Tento mstitel - z důvodu, který neumím dosud vysvětlit - stáhl mrtvému snubní prsten. Je klidně možné, že vendetta nějak souvisí ještě s Douglasovým prvním manželstvím a tam je někde důvod k ukradení prstenu. Barker a paní Douglasová přišli do pokoje dřív, než mstitel odešel. Vrah je oba přesvědčil, že každý pokus dát ho zatknout by vedl k zveřejnění nějakého hnusného skandálu. Uvěřili mu a nechali ho raději odejít. Za tím účelem možná spustili padací most, což se dá udělat zcela tiše, a pak jej zase zvedli. Vrah uprchl a měl nějaký důvod k domněnce, že útěk pěšky pro něho bude bezpečnější než na bicyklu. Proto nechal bicykl na místě, kde ho nikdo nenajde dřív, než on bude šťastně za horama. Zatím na tom není nic nemožného, nezdá se vám?"
"Jistě, to všechno je možné," řekl jsem poněkud zdrženlivě.
"Nesmíme zapomínat, Watsone, že ať se tu stalo cokoli, nepochybně to bylo něco mimořádného. Abychom však pokračovali ve své hypotéze - ti dva - ti dva, a neříkám, že nutně musí být viníci, poznali, že po vrahově odchodu se dostali do situace, v níž budou těžko dokazovat, že čin sami nespáchali nebo že při něm aspoň neasistovali. Rychle a poněkud nešikovně se pokusili zvládnout situaci. Stopu na okenním parapetu udělal Barker zakrvácenou trepkou, aby naznačil, kudy pachatel prchal. Výstřel z pušky museli nepochybně slyšet právě oni dva, a způsobili proto poplach přesně tak, jak by to udělali, kdyby bylo všechno v pořádku - jenomže to udělali až půl hodiny po vraždě."
"A jak to všechno chcete dokázat?"
"Podívejte - jestli vrah přišel zvenčí, lze ho vypátrat a dopadnout. To by byl vůbec nejlepší důkaz. Kdyby se to však nestalo - nu, vědecké možnosti nejsou ještě ani zdaleka vyčerpány. Myslím, že večer strávený v té pracovně o samotě mi velice pomůže."
"Večer strávený o samotě?"
"Ano. Chci tam jít hned teď. Předem jsem si to domluvil s tím dobrým mužem Amesem, který rozhodně není Barkerovi příliš nakloněn. Posedím si v pracovně a uvidím, zda mi tamější atmosféra nepřinese nějakou inspiraci. Věřím v to, čemu se říká genius loci. Vy se usmíváte, příteli Watsone. Nu - uvidíme. Mimochodem, máte s sebou ten svůj veliký deštník?"
"Tady je."
"Když dovolíte, půjčím si ho."
"S radostí - ale to je přece ubohá zbraň! Jestli hrozí nějaké nebezpečí -"
"Nic vážného, milý Watsone, jinak bych vás jistě požádal o doprovod. Ten deštník si ale vezmu. Momentálně čekám už jen na návrat našich kolegů z Tunbridge Wellsu, kde se teď pokoušejí vypátrat pravděpodobného majitele bicyklu."
Už se setmělo, když se inspektor MacDonald a White Mason vrátili ze své výpravy; přišli však celí rozzářeni a oznamovali, že udělali velký pokrok v pátrání.
"Přiznám se bez mučení, že jsem měl jisté pochybnosti, jestli vůbec někdo cizí v tomhle případu existuje," řekl MacDonald, "ale mýlil jsem se. Bicykl jsme identifikovali a máme i popis pachatele, což znamená, že jsme urazili značný kus cesty."
"To už vypadá jako začátek konce," řekl Holmes. "Gratuluji vám oběma z celého srdce."
"Díky. Krátce a dobře, vyšel jsem z faktu, že pan Douglas se zdál rozčilený už den před vraždou, kdy byl v Tunbridge Wellsu. Muselo to proto být v Tunbridge Wellsu, kde si uvědomil, že mu hrozí nějaké nebezpečí. Z toho jsem usoudil, že jestli sem nějaký muž přijel na kole, s největší pravděpodobností přijel z Tunbridge Wellsu. Vzali jsme bicykl s sebou a ukázali jsme jej ve všech hotelech. Ředitel hotelu Eagle Commercial jej ihned poznal a řekl nám, že patří nějakému Hargraveovi, který si u nich před dvěma dny pronajal pokoj. Neměl prý nic než ten bicykl a malý kufřík. Do knihy hostů se zapsal jménem a uvedl, že přijíždí z Londýna, adresu bydliště však neudal. Kufřík byl vyrobený v Londýně a věci v něm nepochybně pocházely z Anglie, ale ten člověk prý byl určitě Američan."
"Výborně," řekl Holmes radostně, "opravdu jste udělali kus znamenité práce, zatímco my jsme tu s přítelem seděli a

spřádali pouhé teorie. Je to pro nás poučení, že praxi nelze podceňovat, pane Macu."
"Věru - přesně tak, pane holmesi," řekl inspektor s uspokojením.
"To všechno ale zapadá do vašich teorií," poznamenal jsem.
"Možná že ano, možná že ne. Povězte nám to ale do konce, pane Macu. Nebylo tam nic, podle čeho byste mohli toho člověka identifikovat?"
"Bylo toho tak málo, že je jasné, že si dal velkou práci s tím, aby neprozradil svou totožnost. Nenašly se žádné papíry, žádné dopisy, ba ani žádné nášivky na šatech. Na stole v jeho pokoji ležela cyklistická mapa zdejšího hrabství. Odejel z hotelu na bicyklu včera ráno po snídani a do chvíle, než jsme se po něm začali ptát, nikdo o něm nic neslyšel."
"To mě právě trochu mate, pane Holmesi," řekl White Mason. "Kdyby ten člověk nechtěl, aby se o něm mluvilo a nestrhl se kolem něho poprask, nejspíš by se tam vrátil a zůstal v hotelu jako nenápadný turista. Takhle ale musel vědět, že ho ředitel hotelu ohlásí policii jako pohřešovaného a že jeho zmizení bude uváděno do souvislosti s vraždou."
"Tak bychom si to představovali my. Poskytl vám ale přesto důkaz mazanosti, aspoň do této chvíle, poněvadž jsme ho dosud nedopadli. A co jeho popis - ten máte?"
MacDonald zalistoval ve svém zápisníku.
"Tady máme všechno, co nám o něm mohli uvést. Nezdá se, že by si ho nějak zvlášť povšimli, ale přece se jen vrátný, úředník v recepci a pokojská shodli alespoň na několika bodech. Ten člověk měřil asi metr pětaosmdesát, mohlo mu být asi padesát let, měl mírně prošedivělé vlasy, šedivý knír, zahnutý nos a tvář, kterou všichni popisovali jako divokou a krajně nepříjemnou."
"Nu, kromě toho výrazu se ten popis klidně hodí třeba na samotného Douglase," řekl Holmes. "Bylo mu také něco přes padesát, měl mírně prokvetlé vlasy, šedivý knír a byl přibližně stejně vysoký. Zjistili jste ještě něco jiného?"
"Měl na sobě šaty z těžké šedé látky, námořnickou kazajku, krátký hnědavý převlečník a měkkou čepici."
"A co ta brokovnice?"
"Ta neměří ani šedesát centimetrů. Docela dobře ji mohl mít v tom kufříku nebo ji mohl nést pod převlečníkem."
"A jak podle vás tohle všechno ovlivní náš případ?"
"Nu, prostě, pane Holmesi," řekl MacDonald, "až toho člověka dopadneme - a můžete se spolehnout, že jsem jeho popis telegraficky rozeslal na všechny strany pět minut poté, co jsem se jej dověděl - až ho dopadneme, budeme s to posoudit to líp. Ale i tak jsme nesporně urazili pěkný kus cesty. Víme, že nějaký Američan, uvádějící, že se jmenuje Hargrave, přijel přede dvěma dny do Tunbridge s bicyklem a kufříkem. V kufříku měl brokovnici s upilovanými hlavněmi, takže je jisté, že přijel s úmyslem spáchat zločin. Včera ráno odjel na bicyklu na zámek; pušku měl schovanou pod převlečníkem. Pokud jsme zjistili, nikdo ho neviděl přijet, ale nemusel jet přes vesnici, aby se dostal k bráně do parku, a po silnici jezdí spousta cyklistů. Bicykl pravděpodobně hned ukryl do křoví, kde jej nalezli, a je možné, že se tam ukryl i sám, pozoroval zámek a čekal, až pan Douglas vyjde ven. Brokovnice není nejvhodnější zbraň, má-li jí být použito v domě, ale on měl v úmyslu použít jí venku, a pak má brokovnice nepopíratelné výhody, poněvadž se z ni nedá netrefit a výstřely z brokovnice jsou na anglickém venkově tak obvyklé, zvlášť když jsou v okolí honební revíry, že se nad nimi nikdo příliš nepozastavuje."
"To je všechno zcela jasné!" řekl Holmes.
"Nu, jenomže pan Douglas se neobjevil. Co ten člověk musel udělat pak? Nechal bicykl bicyklem a za soumraku se přikradl k domu. Zjistil, že most je spuštěný a nikde nablízku živá duše. Využil tedy příležitosti a jistě měl připravenou nějakou výmluvu pro případ, že by na někoho narazil. Nepotkal však nikoho. Vklouzl do prvního pokoje, který uviděl, a schoval se tam za záclonu. Měl odtamtud dobrý výhled na padací most, který mezitím zvedli, a tak věděl, že uniknout může jedině přes vodní příkop. Čekal až do čtvrt na dvanáct, kdy pan Douglas - na své obvyklé obchůzce domu - přišel do pokoje. Zastřelil ho a utekl tak, jak si to předem rozvážil. Věděl, že lidé z hotelu popíší bicykl, který se tak stane důkazem proti němu, a proto jej tam nechal a dostal se pomocí nějakého jiného prostředku do Londýna nebo jiného bezpečného úkrytu, který měl předem zajištěný. Co tomu říkáte, pane Holmesi?"
"Nu, jak to vykládáte, zní to dobře a zdá se to jasné, pane Macu. Tohle je závěr, k němuž jste dospěl vy. Já ale dospěl k jinému: domnívám se, že zločin byl spáchán o půl hodiny dřív, než nám ohlásili, že paní Douglasová a pan Barker jsou domluveni a něco před námi tají, že pomohli vrahovi k útěku - nebo alespoň že přišli do pokoje dřív, než vrah uprchl - že naaranžovali falešnou stopu, svědčící o jeho útěku oknem, zatímco s největší pravděpodobností mu spustili padací most, aby mohl odejít po něm. To je můj výklad první poloviny případu."
Oba detektivové zavrtěli hlavou.
"Víte, pane Holmesi, jestli je tohle pravda, pak jsme upadli jen z jedné záhady do druhé," řekl londýnský inspektor.
"A v jistém smyslu do mnohem horší," dodal White Mason.„Paní Douglasová nikdy v životě nebyla v Americe. Jaký vztah by mohla mít k nějakému americkému vrahovi - vztah, který by byl důvodem k tomu, aby ho kryla?"
"Připouštím, že jsou tu jisté rozpory," řekl Holmes. "Hodlám dnes v noci podniknout menši pátrání na vlastni pěst a je docela dobře možné, že bude na prospěch našemu společnému úsilí."
"Můžeme vám být nápomocni, pane Holmesi?"
"Ne, to ne. Potřebuji jen Watsonův deštník a tmu - nic víc. A Ames - spolehlivý Ames - mi jistě také trochu vyjde vstříc. Všechny úvahy mě neustále vedou zpět k jediné základní otázce - proč by si nějaký atlet trénoval svaly a kostru tak nepřirozeným posilovadlem jako je jedna činka?"
Ze svého samotářského výletu se Sherlock Holmes vrátil až pozdě v noci. Spali jsme v dvoulůžkovém pokoji - nejlepším, jaký v malém venkovském hotelu měli. Už jsem spal a trochu jsem se probral, když přišel.
"Tak co, Holmesi," zabručel jsem, "našel jste něco?"
Stál vedle mne mlčky, se svíčkou v ruce. Pak se jeho vysoká, štíhlá postava ke mně sklonila.

"Poslyšte, Watsone," zašeptal, "nebojíte se spát v jednom pokoji se šílencem, chlapem, který má měknutí mozku, s idiotem, kterému haraší ve věži?"
"Vůbec ne," odpověděl jsem užasle.
"To mám věru štěstí," řekl a tu noc už jsem od něho neslyšel ani slovo.

KAPITOLA VII
ROZŘEŠENÍ

Druhý den ráno, když jsme se nasnídali, našli jsme inspektora MacDonalda a White Masona v malé služebně místní policejní stanice, kde měli zřejmě důvěrnou poradu. Před nimi na stole se vršila hromádka dopisů a telegramů, které pečlivě třídili a zapisovali. Tři z nich si odložili stranou.
"Pořád ještě pátráte po tom prchajícím cyklistovi?" zeptal se Holmes vesele. "Co víte o tom lumpovi nového?"
MacDonald zdrceně ukázal na hromadu korespondence.
"Máme tu hlášení, že byl spatřen v Leicesteru, Nottinghamu, Southamptonu, Derby, East Hamu, Richmondu a na čtrnácti dalších místech. Ve třech městech - v East Hamu, Leicesteru a v Liverpoolu - ho už usvědčili a dokonce i zatkli. Celá Anglie se jen hemží uprchlíky v hnědavých převlečnících."
"Proboha!" řekl Holmes s pochopením. "Poslyšte, pane Macu a pane Masone, chtěl bych vám dát jednu dobrou radu. Když jsem se pouštěl do tohoto případu s vámi, udělal jsem to s výhradou, jak se jistě pamatujete, že vám nebudu prezentovat žádné napůl prokázané teorie, ale že si nechám své nápady pro sebe, ověřím si je a sdělím vám je teprve tehdy, až budu sám přesvědčen, že jsou správné. Z téhož důvodu vám ani v této chvíli nepovím všechno, co mám na mysli. Na druhé straně jsem však slíbil, že s vámi budu hrát poctivou hru, a proto by ode mne nebylo hezké, abych vás nechal třeba jen na okamžik vynakládat síly na zbytečnou práci. Proto jsem teď ráno přišel a má rada se dá shrnout do několika slov: pusťte ten případ k vodě!"
MacDonald a White Mason užasle civěli na svého proslulého kolegu.
"Domníváte se, že to je beznadějné?" zvolal inspektor.
"Za beznadějný pokládám váš postup. Netvrdím ale, že není naděje zjistit pravdu."
"Je tady ale ten cyklista. Toho jsme si přece nevymysleli. Máme jeho popis, jeho kufřík a bicykl. Ten člověk musí někde být. Proč bychom ho neměli dopadnout?"
"Jistě, jistě - určitě někde je a určitě ho dopadneme, nechci ale, abyste zbytečně mrhali silami v East Hamu nebo v Liverpoolu. Věřím, že dosáhneme výsledku nějakou kratší cestou."
"Něco nám zamlčujete a to od vás není pěkné, pane Holmesi." Inspektor byl rozmrzelý.
"Znáte moje pracovní metody, pane Macu. Nehodlám nic tajit déle, než je třeba. Chci si jen v jistém ohledu ověřit některé detaily, což nebude obtížné; pak se vám odporoučím a vrátím se do Londýna. Výsledky našeho společného pátrání vám budou plně k dispozici. Vděčím vám za tolik, že nemohu jednat jinak; přes veškeré bohaté zkušenosti si nevzpomínám na ojedinělejší a zajímavější problém."
"Nad tím mi zůstává rozum stát, pane Holmesi. Mluvili jsme přece s vámi včera večer, když jsme se vrátili z Tunbridge Wellsu, a vy jste s našimi výsledky v podstatě souhlasil. Co se mezitím stalo, že najednou vidíte případ ve zcela jiném světle?"
"Když se tedy na to ptáte, strávil jsem, jak jsem vám už ostatně řekl, na dnešek v noci několik hodin na zámku."
"Nu a - co se stalo?"
"Ach, na to vám v téhle chvíli mohu dát jen velice povšechnou odpověď. Mimochodem, přečetl jsem si o zámecké budově stručnou, ale neobyčejně jasnou a zajímavou brožurku, která je k dostání za pouhou penci v místní trafice." Při těchto slovech vytáhl Holmes z kapsy u vesty drobnou knížečku, ozdobenou hrubou rytinkou starého zámku.
"Mimořádně to zvyšuje zájem o pátrání, milý pane Macu, když se člověk s patřičným porozuměním vžije do historického ovzduší svého okolí. Nedívejte se tak netrpělivě - ujišťuji vás, že i takový popis, málem v holých větách, dokáže vám v duchu vyvolat jistý obraz minulosti. Dovolte, abych vám uvedl příklad. ‚Birlstonský zámek, postavený v pátém roce panování Jakuba I. na místě, kde stávala budova mnohem starší, je jedním z nejkrásnějších dochovaných dokladů jakubského sídla, obehnaného vodními příkopy' -"
"Vy si z nás děláte legraci, pane Holmesi!"
"Pst, pst, pane Macu! Tohle je první projev temperamentu, který jsem u vás zaznamenal. Prosím, když vám to jde tak na nervy, nebudu to číst slovo od slova. Řeknu-li vám ale, že je tu zmínka o tom, že roku 1644 zámek dobyl plukovník protikrálovské strany, že se tu za občanské války několik dní skrýval král Charles a byl tu na návštěvě i George II., jistě uznáte, že s tím prastarým domem jsou spojeny různé zajímavé vzpomínky."
"O tom nepochybuji, pane Holmesi, ale to se nás přece netýká, ne?"
"Myslíte, že ne? Široký rozhled, milý pane Macu, patří k základním požadavkům naší profese. Vzájemná souhra myšlenek a nepřímého užitku z rozsáhlých vědomostí přináší mimořádně dobré výsledky. Promiňte tyhle poznámky člověku, který je sice ve věcech zločinu jen amatérským znalcem, ale přece jen je o něco starší a možná i zkušenější než vy."
"Jsem první, kdo vám dá za pravdu," řekl detektiv srdečně. "Připouštím, že dospějete k cíli, ale jdete k němu hotovým labyrintem oklik."
"Dobrá, vrátím se tedy od omšelé historie k čerstvým faktům. Jak už jsem řekl, na dnešek v noci jsem navštívil zámek. Pana Barkera ani paní Douglasovou jsem neviděl. Nezdálo se mi nutné je znepokojovat, ale potěšilo mě, když jsem se doslechl, že paní nijak zvlášť netruchlí a že s chutí povečeřela. Má návštěva platila především dobrému panu Amesovi, s nímž jsem si vyměnil pár zdvořilostních frází a dosáhl od něho svolení, že si mohu chvíli posedět sám v pracovně.

Slíbil mi, že se o tom nikomu nezmíní."
"Cože? U mrtvého?" vyhrklo ze mne.
"Ale ne; ten už tam není. Bylo mi řečeno, že jste dovolil, aby tělo odnesli, pane Macu. Pokoj je teď v normálním stavu a strávil jsem v něm poučnou čtvrthodinu."
"Co jste tam hledal?"
"Nu, nerad bych dělal záhadu z tak prosté věci - hledal jsem chybějící činku. V mém hodnocení případu hrála od počátku významnou roli. A nakonec jsem ji našel."
"Kde?"
"Och, zde se dostáváme na hranice neprozkoumaného území. Dovolte, abych zašel o kousek dál, jen o malý kousek, a slibuji vám, že vás zasvětím do všeho, co vím."
"Ochotně přijmeme vaše podmínky," řekl inspektor, "jenomže když nám radíte, abychom případ pustili k vodě - - Proč bychom to proboha měli dělat?"
"Z jednoduchého důvodu, milý pane Macu. Nedošlo vám totiž, po čem vlastně pátráte."
"Vyšetřujeme vraždu Johna Douglase z birlstonského zámku."
"Jistě, to děláte. Neobtěžujte se ale pátráním po záhadném gentlemanovi na bicyklu. Ujišťuji vás, že vás to nikam nepřivede."
"A co tedy navrhujete, abychom dělali?"
"To vám řeknu přesně, jestliže to ovšem uděláte."
"Víte, musím přiznat, že zatím jsme se vždycky přesvědčili, že za vašimi podivnými podmínkami stojí nějaký dobrý důvod. Udělám to, co mi poradíte."
"A vy, pane Masone?"
Venkovský detektiv se bezradně podíval z jednoho na druhého. Sherlock Holmes a jeho metody byly pro něho něco zcela nového.
"Když souhlasí inspektor, nevím, proč bych neměl souhlasit já," řekl posléze.
"Výborně!" zvolal Holmes. "Doporučuji vám tedy oběma pěknou, bezstarostnou procházku po zdejším okolí. Slyšel jsem, že z Birlstone Ridge je prý nádherný výhled na Wealdský hvozd. V nějakém příhodném hostinci se jistě lze zastavit na svačinku, třebaže má neznalost tohoto kraje mi nedovoluje doporučit vám něco konkrétního. Večer pak, unaveni, leč šťastni -"
"Poslyšte, tady přestávají všechny žerty!" rozkřikl se MacDonald a rozhněvaně vstal ze židle.
"Nu prosím, račte tedy strávit den podle libosti," řekl Holmes a bodře ho poplácal po rameni. "Dělejte, nač máte chuť, a jděte, kam chcete, a před soumrakem za mnou přijďte sem, ale určitě - určitě, pane Macu!"
"To už zní rozumněji."
"Byla to výborná rada, ale netrvám na ní, pokud budete tady, až vás budu potřebovat. Ale teď, než se rozejdeme, chci od vás ještě, abyste napsal dopis panu Barkerovi."
"Ano?"
"Když dovolíte, nadiktuji vám ho. Mohu začít?"
Vážený pane! Dospěl jsem k názoru, že je naší povinnosti vypustit vodní příkop, neboť doufám, že bychom mohli najít -
"To nejde," řekl inspektor, "už jsem se na to ptal."
"Pst - ani slovo, milý pane. Pište, co vám říkám."
"Prosím, pokračujte."
"- neboť doufám, že bychom mohli najít něco, co souvisí s naším pátráním. Všechno jsem už zařídil, zítra časné ráno přijdou kopáči a odvedou potok -"
"To je vyloučené!"
"- - odvedou potok; proto se domnívám, se je správné, abych vás o této věci vyrozuměl předem."
"Teď to podepište a pošlete s tím poslíčka asi ve čtyři hodiny. Tou dobou se opět sejdeme tady ve služebně. Až do té chvíle si může každý dělat, co chce, neboť vás ujišťuji, že v pátrání nastala nevyhnutelná pauza."
Schylovalo se už k večeru, když jsme se znova shromáždili. Holmes byl velice vážný, já jsem jen hořel zvědavostí a na obou detektivech bylo vidět na první pohled, že jsou kritičtí a podrážděni.
"Tak tedy, pánové," prohlásil můj přítel téměř slavnostně, "teď vás prosím, abyste se mnou všechno ověřili a posoudili sami, zda mě má pozorování opravňují k závěrům, ke kterým jsem dospěl. Večer je chladný, a poněvadž nevím, jak dlouho může náš výlet trvat, prosím vás, abyste si vzali nejteplejší kabáty, jaké máte. Je neobyčejné důležité, abychom byli na místě před setměním, a proto, s vaším dovolením, vyrazíme hned."
Obešli jsme zámeckou zahradu a došli na místo, kde byla díra v plotě. Proklouzli jsme jí a v houstnoucím soumraku jsme kráčeli za Holmesem až k jakémusi křoví, které je přímo naproti hlavnímu vchodu a padacímu mostu. Most nebyl zvednut. Holmes se skrčil za keři vavřínu a my tři jsme následovali jeho příkladu.
"Nu dobrá, a co budeme dělat teď?" zeptal se MacDonald poněkud neomaleně.
"Musíme se vyzbrojit nekonečnou trpělivostí a dělat co nejmenší hluk," odpověděl Holmes.
"Proč tady vlastně vůbec jsme? Vážně si myslím, že byste k nám měl být otevřenější."
Holmes se dal do smíchu.
"Watson tvrdí, že dělám z normálního života drama," řekl. "Mám v sobě nějakou uměleckou žilku, která se stále bouří a vytrvale se domáhá dobře zrežírovaného představení. Naše profese by byla dost fádní a nechutná, pane Macu, kdybychom si občas nezrežírovali scénu tak, aby na ní naše výsledky patřičně vynikly. Přímé obvinění a ruka brutálně dopadající na rameno - co člověk má z takového dénouement? Ale rychlý zásah, jemně nastražená past, chytrý odhad

dalšího vývoje, triumfální obhájení smělých teorií - není to snad pýcha a zadostiučinění naší životní práce? V tomhle okamžiku vás vzrušuje kouzlo situace, prožíváte pocity lovce na číhané. Kam by se to vzrušení podělo, kdybych byl srozumitelný jako jízdní řád? Prosím vás jen o trochu trpělivosti, pane Macu, a všechno vám bude jasné."
"Dobrá, doufám ale, že pýcha, zadostiučinění a všechno to ostatní se dostaví dřív, než tu zmrzneme na rampouch," prohlásil londýnský detektiv s komickou odevzdaností.
Všichni jsme měli dobrý důvod připojit se k jeho povzdechu, neboť čekání bylo opravdu dlouhé a nepříjemné. Na dlouhé, ponuré průčelí starého zámku se pomalu kladly stíny. Studená, vlhká mlha z vodního příkopu nám pronikala až do kostí a drkotali jsme zuby. Nad bránou visela jediná lucerna a v osudné pracovně planula koule nehybného světla. Vše ostatní bylo ponořeno do tmy a ticha.
"Jak dlouho to bude trvat?" zeptal se pojednou inspektor. "A na co tu vlastně čekáme?"
"Jak dlouho? To nevím o nic líp než vy," odpověděl Holmes poněkud příkře. "Kdyby zločinci řídili své pohyby a činy podle jízdního řádu, jistě by to pro nás pro všechny bylo pohodlnější. A pokud jde o to, nač - račte se podívat, na tohle čekáme."
Při jeho slovech se jasně žluté světlo v pracovně několikrát zatmělo - někdo před ním začal přecházet sem tam. Keře, za nimiž jsme leželi, byly přímo proti oknu a nebyly od něho vzdáleny víc jak třicet metrů. Pojednou se okno otevřelo, slyšeli jsme zaskřípat panty a spatřili jsme nejasnou siluetu hlavy a ramen muže, vyhlížejícího do tmy. Několik minut tak zíral, obezřele a pokradmu, jako člověk, který chce mít jistotu, že ho nikdo nepozoruje. Pak se hluboko vyklonil a v napjatém tichu jsme uslyšeli zašplouchání rozčeřené vody. Zdálo se, že drží něco v ruce a pohybuje tím ve vodním příkopu. Potom náhle cosi vytáhl, jako když rybář vyhazuje na břeh rybu - nějaký velký kulatý předmět, který zatemnil světlo v místnosti, když jej vtahoval otevřeným oknem dovnitř.
"Vpřed!" zvolal Holmes. "Vpřed!"
Všichni jsme vyskočili a klopýtali jsme za nim se ztuhlými údy, zatímco on, v jednom ze svých pověstných návalů energie povzbuzované vybičovanými nervy, které ho čas od času dokázaly proměnit v nejsilnějšího a nejaktivnějšího člověka, jakého jsem kdy poznal, přeběhl rychle most a zběsile zazvonil. Na druhé straně zavrzaly těžké závory a ve vchodu stál užaslý Ames. Holmes ho beze slova odstrčil stranou a s námi v patách pádil do místnosti, v níž byl muž, kterého jsme před okamžikem pozorovali.
Světlo, jež jsme viděli zvenku, vydávala petrolejová lampa stojící na stole. Teď ji však držel v ruce Cecil Barker, který ji zvedl proti nám, když jsme vešli. Světlo dopadalo na jeho pevnou, rozhodnou, hladce vyholenou tvář a oči, z nichž zírala hrozba.
"Co to hrome všechno znamená?" zvolal. "Co chcete, co tu pohledáváte?"
Holmes se rychle rozhlédl po místnosti a vrhl se na promočený, provazem převázaný ranec, ležící pod psacím stolem, kam jej Barker hodil.
"Tohle hledáme, pane Barkere. Tenhle ranec, který je zatížen činkou a který jste právě vylovil z vodního příkopu."
Barker ohromeně civěl Holmesovi do tváře.
"Odkud o něm hrome vůbec víte?" zeptal se.
"To je jednoduché - sám jsem jej tam hodil."
"Vy jste ho tam hodil? Vy?"
"Měl jsem možná říct ‚znova hodil'," řekl Holmes. "Vzpomínáte si, inspektore MacDonalde, jak mě překvapilo, že jedna činka chybí. Upozornil jsem vás na to, ale byl jste příliš zaměstnán jinými událostmi, než abyste měl čas o tom uvažovat a vyvodit z toho závěry. Když je nablízku voda a pohřešuje se něco těžkého, není obtížné se dovtípit, že někdo tu těžkou věc hodil do vody. Tahle myšlenka stála aspoň za to, abych si ji ověřil, a tak s pomocí Amese, který mě pustil do pokoje, a držadla deštníku doktora Watsona mohl jsem na dnešek v noci ten ranec vylovit a prohlédnout si jej. Nejdůležitější však bylo dokázat, kdo jej tam hodil. Toho jsme dosáhli velice primitivním trikem, když jsme oznámili, že příkop bude zítra ráno vypuštěn, což mělo předpokládaný následek, že ten, kdo do něho ranec hodil, ať to byl kdokoli, jistě se jej pokusí vylovit, jakmile mu to tma dovolí. Máme teď čtyři svědky na to, kdo se této příležitosti chopil, a tak si myslím, že je řada na vás, pane Barkere, abyste se ujal slova."
Sherlock Holmes položil promočený ranec na stůl pod lampu a rozvázal provaz. Nejdřív vytáhl činku, kterou hodil k druhé, válející se v koutě. Potom vytáhl pár bot. "Americké, jak vidíte," poznamenal a ukázal na špičky. Potom položil na stůl dlouhý, zabijácký nůž, zastrčený do pouzdra. Nakonec rozvázal uzel šatstva, obsahující úplnou soupravu spodního prádla, ponožky, šedý tvídový oblek a krátký hnědavý převlečník.
"Šaty jsou zcela běžné," poznamenal Holmes, "kromě převlečníku, na němž je leccos, co stojí za povšimnutí." Opatrně jej přidržel pod světlem a přejížděl po něm dlouhými štíhlými prsty. "Tady, jak vidíte, je vnitřní kapsa, prodloužená až do podšívky, aby se do ní vešla brokovnice s upilovanými hlavněmi. Na límci je štítek krejčího - Neale, oděvy, Vermissa, USA. Strávil jsem poučné odpoledne ve farní knihovně a rozšířil jsem své vědomosti o fakt, že Vermissa je vzkvétající městečko na okraji jedné z nejznámějších uhelných a železnorudných pánví ve Spojených státech. Trochu si vzpomínám, pane Barkere, že jste uhelné oblasti uváděl do souvislosti s první manželkou pana Douglase, a jistě nebudu daleko od pravdy, vyslovím-li domněnku, že písmena V.V. na lístku u těla mrtvého mohou znamenat Vermissa Valley a že právě toto údolí, které nám sem vyslalo vraha, může být tím Údolím strachu, o kterém jsme už slyšeli. Až sem je to celkem jasné. Zdá se mi však, pane Barkere, že vás nepouštím ke slovu, abyste nám mohl podat své vlastní vysvětlení."
Byl to opravdu pohled pro bohy vidět zrůzněnou tvář Cecila Barkera během tohoto expozé velkého detektiva. Vztek, údiv, rozpaky a nerozhodnost se v ní popořadě střídaly. Nakonec se uchýlil k jakési jízlivé ironii.
"Víte toho tolik, pane Holmesi, že by snad bylo lepší, kdybyste nám pověděl ještě něco," odsekl.
"Buďte bez obav - mohl bych vám toho povědět mnohem víc, pane Barkere, ale s větším potěšením si to poslechneme

od vás."
"Vážně? Dobrá, mohu vám říct jen tolik, že existuje-li nějaké tajemství, není to moje tajemství a nebudu to já, kdo je vyzradí."
"Prosím, hodláte-li zaujmout tento postoj, pane Barkere," řekl klidně inspektor, "musíme vás bedlivě střežit, dokud si neopatříme zatykač a nebudeme vás moci vzít do vazby."
"To si hrome dělejte, co se vám zlíbí," řekl Barker vzdorovitě.
Zdálo se, že vývoj události dospěl k definitivnímu konci, aspoň pokud jde o něho, poněvadž stačilo podívat se na jeho žulovou tvář, aby bylo jasné, že žádná peine forte et dure ho nedonutí, aby porušil své rozhodnutí. Ticho, které zavládlo, však prolomil nějaký ženský hlas. Paní Douglasová stála a naslouchala u polootevřených dveří a teď vešla do místnosti.
"Udělal jsi toho pro nás už dost, Cecile," řekla. "Ať to bude mít v budoucnu jaké chce následky, ty už jsi udělal dost."
"Dost a víc než dost," poznamenal vážně Sherlock Holmes. "Ve všech ohledech s vámi cítím, madame, a snažně vás prosím, abyste měla aspoň trochu víry ve zdravý rozum našich soudů a s plnou důvěrou se obrátila na policii. Dopustil jsem se možná chyby, když jsem nevyužil vašeho návrhu, který mi tlumočil můj přítel doktor Watson, ale v té chvíli jsem ještě měl všechny důvody věřit, že jste do zločinu přímo zapletena. Teď však mám jistotu, že tomu tak není. Zároveň je tu však ještě mnoho nevysvětleného, a proto vám doporučuji, abyste požádala pana Douglase, aby nám celou tu historii vypověděl sám."
Při Holmesových slovech paní Douglasová překvapeně vykřikla. Stejný výkřik ale uklouzl oběma detektivům i mně, když jsme spatřili muže, který jako by se vynořil ze zdi a vystoupil teď z temného kouta, v němž se objevil. Paní Douglasová se otočila a vzápětí ho sevřela v náručí. Barker ho chytil za nataženou ruku.
"Takhle to bude nejlepší, Jacku," opakovala jeho žena. "Takhle to určitě bude nejlepší."
"Opravdu, to mi věřte, pane Douglasi," řekl Sherlock Holmes. "Sám poznáte, že to bude nejlepší."
Muž stál a mrkal na nás oslněnýma očima člověka, který vejde ze tmy do světla. Měl pozoruhodný obličej - pronikavé šedé oči, hustý, krátce zastřižený prošedivělý knír, hranatou, vystupující bradu a usměvavá ústa. Všechny si nás dobře prohlédl a pak, k mému údivu, přistoupil ke mně a podal mi složku papírů.
"Slyšel jsem o vás," řekl hlasem, který nezněl ani zcela anglicky, ani zcela americky, ale vcelku vzato byl libozvučný a příjemný. "Vy jste historik téhle pátrací skupiny. A věřte mi, pane doktore, že jste ještě nikdy nezaznamenal takový příběh, jaký vám svěřuji - na to bych vsadil poslední dolar. Vyprávějte jej po svém, ale zde jsou fakta, s nimiž budete mít u čtenářů zaručený úspěch. Dva dny jsem byl zavřený v té temnici a denního světla - dá-li se vůbec nazvat světlem to, co do té díry proniká - jsem využil k tomu, abych to všechno zachytil na papír. Ať se to líbí vám i vašim čtenářům. Zde máte historii Údolí strachu."
"To je minulost, pane Douglasi," prohlásil Sherlock Holmes klidně. "My bychom teď rádi slyšeli něco o současných událostech."
"Dočkáte se," řekl Douglas. "Mohu si zapálit, než začnu vyprávět? Děkuji, pane Holmesi. Jestli se nemýlím, jste sám také kuřák a jistě uhodnete, co to je, sedět dva dny s tabákem v kapse a bát se, že kouř člověka prozradí." Opřel se o krbovou římsu a dýmal z doutníku, který mu Holmes nabídl. "Mnoho jsem o vás slyšel, pane Holmesi, ale nikdy mě nenapadlo, že se s vámi setkám. Než ale tohle dočtete," ukázal na složku papírů, "jistě si řeknete, že jsem vám poskytl něco, co tu ještě nebylo."
Inspektor MacDonald hleděl s vrcholným úžasem na muže, který se tak z čistá jasná objevil.
"Z toho jsem jelen!" zvolal konečně. "Jestli jste John Douglas z birlstonského zámku, čí smrt jsme tedy celé dva dny vyšetřovali a odkud jste se tak nečekaně vynořil? Připadá mi to, že jste vyskočil jako čertík z nějaké krabičky."
"Vidíte, vidíte, pane Macu," řekl Holmes a vyčítavě na něho zahrozil ukazováčkem, "nechtěl jste si přečíst tu znamenitou místní kompilaci, v níž se mluví o tom, že se tu skrýval král Charles. V té době se lidé neskrývali v lecjakých skrýších a úkrytu, kterého bylo použito jednou, může být použito znova. Byl jsem přesvědčen, že pana Douglase najdeme pod touto střechou."
"A jak dlouho jste nás takhle klamal, pane Holmesi?" řekl inspektor zlostně. "Jak dlouho jste nás nechal ztrácet čas pátráním, o němž jste věděl, že nemá smysl?"
"Ani vteřinu, milý pane Macu. Teprve na dnešek v noci jsem pochopil, oč v celém případu jde. Poněvadž jsem si ale tento názor nemohl ověřit dřív než dnes večer, doporučil jsem vám a vašemu kolegovi, abyste si dnes udělali volný den. Co víc jsem probůh mohl dělat? Když jsem nalezl v příkopu šatstvo, bylo mi hned jasné, že tělo v pracovně nemůže být mrtvola pana Douglase, ale toho cyklisty z Tunbridge Wellsu. Žádný jiný závěr nebyl možný. Proto jsem musel zjistit, kde asi může pan Douglas být, a zdálo se mi nejpravděpodobnější, že za pomoci manželky a svého přítele se ukrývá na zámku, který už kdysi za dobrý úkryt posloužil, a že čeká na klidnější chvíli, aby mohl uprchnout definitivně."
"A měl jste pravdu - usuzoval jste dobře," řekl pan Douglas uznale. "Myslel jsem, že oklamu vaše britské zákony, poněvadž si nejsem jistý, jak před nimi obstojím. A také jsem v tom spatřoval příležitost svést jednou provždy ze své stopy ty slídící psy. Mějte však prosím na paměti, že od začátku do konce jsem neudělal nic, zač bych se musel stydět, a také nic, co bych neudělal znova - to ostatně posoudíte sami, až vám vypovím celou svou historii. Nemusíte mě varovat, inspektore, vše, co vám povím, je holá pravda.
Nebudu to vykládat od začátku. To všechno je tam -" ukázal na složku papírů, kterou jsem držel v ruce, "a přesvědčíte se, že je to věru prapodivná historie. Jejím výsledkem je fakt, že existuje několik lidí, kteří mají dobrý důvod mě nenávidět a dali by poslední dolar za to, aby se mi dostali na kobylku. Dokud budu žít a dokud budou naživu oni, není pro mne na světě bezpečné místo. Vyštvali mě z Chicaga do Kalifornie; potom mě vyhnali z Ameriky, ale když jsem se oženil a usadil se v tomhle klidném koutku světa, myslel jsem, že zbytek života prožiji v míru a pokoji. Svou ženu jsem

do toho všeho nezasvětil. Proč bych ji do toho měl zatahovat? Neměla by už nikdy chvilku klidu, věčně by jenom čekala, kdy se co zlého stane. Mám ale dojem, že něco tušila - možná že mi tu a tam uklouzlo nějaké to slovo - ale až do včerejška, když jste ji vy, pánové, navštívili, nevěděla o té záležitosti nic podstatného. Řekla vám všechno, co věděla, a právě tak i Barker, poněvadž v noci, kdy se ta věc stala, nebyl čas na nějaké dlouhé vysvětlování. Teď ví všechno, a kdybych byl rozumnější, byl bych jí to pověděl už dávno. Jenomže to pro mne nebylo lehké, má drahá," na okamžik vzal její ruku do své, "a já jsem jednal s nejlepším úmyslem.
Krátce a dobře, pánové, den před těmi událostmi jsem byl v Tunbridge Wellsu a na ulici jsem letmé zahlédl toho člověka. Viděl jsem ho jen na okamžik, ale mám na tyhle věci všímavé oko a hned mi bylo jasné, o koho jde. Byl to můj nejhorší nepřítel z nich ze všech, člověk, který mě celá ta léta pronásledoval jako hladový vlk karibú. Věděl jsem, že se blíží pohroma, a když jsem se vrátil domů, připravil jsem se na ni. Doufal jsem, že si s tou hrozbou dokážu poradit sám. Má šťastná hvězda bývala kdysi pověstná v celých Spojených státech. Nikdy jsem nepochyboval o tom, že mi dosud nezhasla.
Celý další den jsem byl ve střehu a nevyšel jsem ani do parku. Dobře jsem udělal, poněvadž by mě byl tou brokovnici dostal dřív, než bych stačil vystřelit. Po zvednutí mostu - vždycky večer, když byl most vytažen, cítil jsem se mnohem klidnější - pustil jsem celou věc z hlavy. Vůbec jsem nepočítal s tím, že se dostane do zámku a počká si na mě. Když jsem ale před spaním obcházel v županu dům, jak mám ve zvyku, sotva jsem vešel do pracovny, hned jsem vycítil nebezpečí. Myslím, že když člověk nějakým tím nebezpečím v životě prošel - a já jich zažil víc než dost - má v sobě něco jako šestý smysl, který zamává výstražným červeným praporkem. Ten instinkt se ohlásil, ale nedokážu vám říct proč. V příštím okamžiku jsem pod záclonou u okna zahlédl botu a pak už mi ovšem bylo jasné, proč mě podvědomí varovalo. Měl jsem v ruce jen svíčku, ale otevřenými dveřmi pronikalo do studovny dost světla z lampy stojící v hale. Odložil jsem svíčku a skočil po kladivu, které jsem nechal na krbové římse. V tom okamžiku se na mě vrhl. Zahlédl jsem záblesk nože a rozehnal jsem se po něm kladivem. Musel jsem ho uhodit, poněvadž nůž cinkl o podlahu. Uklouzl mi za stůl rychle jako úhoř a v příštím okamžiku vytáhl zpod kabátu pušku. Slyšel jsem, jak natahuje kohoutek, ale měl jsem ruce na pušce dřív, než stačil vystřelit. Držel jsem ji za hlaveň a zápasili jsme o ni snad minutu, snad ještě déle. Pro toho, kdo by ji pustil, znamenalo to smrt. Nedal si pušku vytrhnout, ale na vteřinu ji otočil pažbou dolů, a ta vteřina mu byla osudná. Možná že jsem kohoutek zmáčkl já. Možná že jsme jej strhli oba zároveň. Buď jak buď, dostal zásah z obou hlavní přímo do obličeje a já jsem pojednou zíral na to, co z Teda Baldwina zbylo. Poznal jsem ho už ve městě a pak znova, když se na mě vrhl. Po tom výstřelu by ho byla nepoznala vlastní matka. Viděl jsem v životě leccos, ale když jsem se na něj podíval, pokusily se o mne mdloby. Opíral jsem se o okraj stolu a vtom se přihnal Barker. Slyšel jsem, že přichází má žena, a rozběhl jsem se ke dveřím, abych ji zadržel. To nebyl pohled vhodný pro ženu. Slíbil jsem jí, že za ní za chvilku přijdu. Barkerovi jsem řekl jen pár slov - všechno mu bylo jasné při prvním pohledu - a pak jsme čekali, až se objeví ostatní. Nikdo ale nepřicházel, a tak jsme pochopili, že nic neslyšeli a že o všem, co se stalo, víme pouze my.
V té chvíli mě to pojednou všechno napadlo. Samotného mě překvapilo, jak brilantní je to nápad. Tomu člověku se vyhrnul rukáv a na předloktí jsem uviděl vypálený znak lóže. Podívejte."
Muž, kterého jsme znali jako Douglase, si vysoukal rukáv kabátu a manžetu a ukázal nám hnědý trojúhelník v kruhu - přesně takový, jaký jsme viděli u mrtvého.
"Právě pohled na tenhle znak mě na tu myšlenku přivedl. Jako bych naráz viděl, jak se to všechno dá provést. Byl přibližně stejně vysoký jako já, měl skoro stejné vlasy i postavu. Obličej byl výstřelem rozbitý natolik, že podle něho už toho padoucha nikdy nikdo nepozná. Přinesl jsem tyhle šaty a během čtvrthodiny jsme ho s Barkerem oblékli do mého županu a položili tam, kde jste ho nalezli. Pak jsme svázali všechny jeho věci do rance, ranec jsem zatížil jedinou těžkou věcí, která byla po ruce, a vyhodil jsem jej oknem. Lístek, který hodlal položit na mou mrtvolu, ležel teď vedle něho. Nasadil jsem mu na prst své prsteny, ale když přišla řada na snubní prsten," natáhl k nám svalnatou ruku, "- sami vidíte, že nejde stáhnout. Nedal jsem jej z prstu od toho dne, kdy jsem se oženil, a byl bych musel použít pilník, kdybych jej chtěl dostat dolů. Neměl jsem moc velkou chuť se s ním rozžehnat, ale i kdybych se k tomu byl odhodlal, prostě to nešlo. A tak jsme tuto maličkost museli nechat napospas osudu, ať to dopadne jak chce. Zato však jsem přinesl kousek náplasti a nalepil ji mrtvému tam, kde jsem měl v té chvíli sám podobnou. Tady jste se přes všechnu svou důvtipnost dopustil drobné chyby, pane Holmesi, poněvadž kdybyste byl náhodou tu náplast strhl, žádné říznutí byste byl pod ní nenašel.
A tak tedy vypadala situace. Kdybych se byl mohl nějaký čas skrývat a pak odejít někam, kam by za mnou přišla má žena, měli bychom konečně naději, že prožijeme zbytek života v klidu. Ti ďáblové by mi nedali pokoj, dokud by věděli, že jsem živ, ale kdyby se dočetli v novinách, že Baldwin svou oběť dostihl a zabil, všechny mé nesnáze by rázem skončily. Neměl jsem už čas vysvětlovat to Barkerovi a manželce, ale pochopili dost, aby mi mohli být nápomocni. Věděl jsem o skrýši stejně jako Ames, ale toho v životě nenapadlo, aby ji s touhle záležitostí spojoval. Schoval jsem se v ní a ostatní už záleželo na Barkerovi.
Můžete si nejspíš sami doplnit, co udělal. Otevřel okno a otiskl podrážku na parapet, aby vám vsugeroval, kudy vrah unikl. Byl to choulostivý pokus, ale poněvadž byl padací most zvednut, jiná cesta neexistovala. Když pak měl všechno naaranžováno, zazvonil na poplach. Co se dělo pak, to už víte - a teď, pánové, můžete dělat, co je vám libo. Já jsem vám však pověděl pravdu a pouze pravdu, přisámbůh! Rád bych se vás jen zeptal, jak obstojím před anglickým zákonem."
Rozhostilo se ticho, které přerušil až Sherlock Holmes:
"Anglický zákon je vcelku spravedlivý. Odmění vás po zásluze, nic horšího se vám nestane. Zajímalo by mě ale, jak ten člověk věděl, že žijete právě zde, a jak se lze do zámku dostat a kam se skrýt, až na vás bude čekat?"
"O tom nic nevím."
Holmesova tvář byla velice bledá a vážná.
"Mám strach, že ta historie ještě není u konce," řekl. "Můžete se setkat s horším nebezpečím, než je anglický zákon,

nebo vaši američtí nepřátelé. Zdá se, že vás čekají další nebezpečí, pane Douglasi. Dejte na mou radu a mějte se na pozoru."
A teď, moji trpěliví čtenáři, vás požádám, abyste se mnou na čas opustili zámek Birlstone v Sussexu, a dokonce i ten požehnaný rok, v němž jsme společně podnikli onen pamětihodný výlet, na jehož konci nás čekal podivný příběh muže, známého pod jménem John Douglas. Chtěl bych, abyste se se mnou vrátili asi o dvacet let do minulosti a o několik tisíc mil na západ, protože vás chci seznámit s jedinečným a hrůzným vyprávěním - jedinečným a tak hrůzným, že mu možná ani nebudete věřit. Všechno se ale stalo tak, jak to budu vyprávět. Nemyslete si, že se pouštím do dalšího příběhu, když jeden ještě není ukončen. Budete-li číst dál, zjistíte, že tomu tak není. Až vám podrobně vylíčím ty dávné události a až rozřešíte záhadu, která patří minulosti, sejdeme se opět v bytě v Baker Street, kde tyto události, stejně jako už tolik podivuhodných jiných, dospějí k závěru.

ČÁST II
Brakýři

KAPITOLA I
MLADÍK

Příběh začíná čtvrtého února roku 1875. Byla krutá zima a v údolích Gilmertonských hor ležely spousty sněhu. Parní pluh ale stále udržoval trať volnou a večerní vlak, spojující dlouhou řadu hornických a hutnických osad, pomalu supěl po příkrých horských svazích, po kterých vede trať ze Stagvillu, ležícího v rovině, do Vermissy, městského střediska na okraji Vermisského údolí. Odtud potom trať klesá k Barton's Crossingu, Helmdalu a do čistě zemědělské oblasti kolem Mertonu. Byla to pouhá jednokolejka, ale dlouhé řady vagónů naložených uhlím a železnou rudou, stojící u každé vlečky - a těch bylo mnoho - svědčily o skrytém bohatství, které přilákalo do těchto opuštěných končin Spojených států amerických drsné přivandrovalce a naplnilo je rušným životem.
Bez nadsázky to byla pustina. První průkopník, který tudy procházel, uměl si stěží představit, že nejkrásnější prérie a nejbohatší šťavnaté pastviny jsou bezcenné ve srovnání s touto ponurou krajinou, plnou hustých hvozdů a černých skal. Nad temnými a často téměř nepřístupnými lesy, pokrývajícími obě úbočí, tyčily se vysoké, holé štíty hor, pod nimiž se bělal sníh a černaly rozervané skály, které svíraly mezi sebou dlouhé, obloukovité a křivolaké údolí. Tím údolím se teď vláček zvolna sunul.
V prvním osobním vagónu právě rozžehli petrolejové lampy - byl to dlouhý, prostě vybavený vůz, v němž sedělo asi dvacet či třicet lidí. Většinou samí dělníci, vracející se z denní práce v dolním konci údolí. Umouněné tváře a bezpečnostní kahany neklamně svědčily o tom, že je mezi nimi alespoň tucet horníků. Seděli v hloučku, pokuřovali, potichu si něco vykládali a co chvíli pokukovali po dvou mužích, sedících na protější straně vagónu, jejichž uniformy a odznaky prozrazovaly, že to jsou policisté. Několik dělnických žen a pár cestujících, připomínajících drobné místní obchodníky, doplňovalo počet pasažérů; výjimku tvořil jen jakýsi mladý muž, který seděl sám v koutě. Právě ten nás však zajímá. Prohlédněte si ho dobře, stojí za to.
Je to mladý muž; je středně vysoký a má svěží pleť. Pokud jde o jeho věk, není těžké uhodnout, že se blíží třicítce. Má velké, bystré, dobrácké šedé oči, které čas od času zvědavě přimhouří, když se přes brýle rozhlédne po lidech kolem sebe. Je na něm vidět, že je společensky založený, možná i trochu prostoduchý, a dává si záležet, aby se ke každému choval přátelsky. Kdekdo snadno pozná, že má před sebou družného a sdílného člověka, jenž nepostrádá důvtipu a který se rád zasměje. Kdyby ho však někdo pozoroval déle a důkladně, jistě by mu neušla jeho energická brada a přísně sevřené rty, které by ho varovaly, že pod zevnějškem se skrývá cosi hlubšího a že ten příjemný, hnědovlasý irský mladík nepochybně dokáže, ať už v dobrém či ve zlém, poznamenat svou přítomností každou společnost, jíž bude představen.
Jednou či dvakrát se na zkoušku pokusil oslovit nejbližšího horníka, ale když dostal jen krátkou, nevlídnou odpověď, stáhl se do sebe a nepřirozeně se odmlčel; zamyšleně zíral do krajiny za oknem, na kterou se už snášel soumrak. Nebyl to příliš povzbudivý pohled. V houstnoucím šeru pulsovala na svazích hor rudá zář pecí. Velké haldy strusky a skládky popela se zvedaly po obou stranách a nad nimi strměly vysoké těžní věže uhelných dolů. Místy se podél trati vynořovaly roztroušené skupiny ubohých dřevěných domků, v nichž se už začaly rýsovat čtverce rozsvěcejících se oken, a na častých zastávkách bylo vidět hloučky jejich špinavých obyvatel. Železnorudná a uhelná pánev ve Vermisském údolí rozhodně nebyla útulkem pro lenivé a změkčilé. Všude bylo vidět stopy nelítostného boje o život, vykonané namáhavé práce a drsných, silných lidí, kteří ji vykonali.
Mladík vyhlížel z okna do neutěšené krajiny a v jeho tváři se mísil zájem s odporem, což zjevně prozrazovalo, že je ve zdejší končině poprvé. Chvílemi vytahoval z kapsy objemný dopis, nahlížel do něho a na okrajích si dělal nějaké poznámky. V jednom okamžiku vytáhl ze zadní kapsy něco, co s sebou obvykle lidé jeho zevnějšku a chování nenosívají - námořnický revolver největší ráže. Když jej šikmo sklonil proti světlu, záblesk na okrajích měděných nábojů v bubínku prozradil, že zbraň je nabitá. Rychle ji zastrčil zpátky do tajné kapsy, ale přece jen ne tak rychle, aby si toho nevšiml jeden z dělníků, který si sedl na vedlejší lavici.
"Hej, kamaráde!" zvolal. "Vidím, že máš s sebou hotový arzenál a jsi připravený na všechno."
Mladík se poněkud rozpačitě usmál.
"To víte," řekl, "tam, odkud přicházím, se bez těchhle věcí někdy neobejdeme."
"A kde to je?"
"Naposled jsem byl v Chicagu."
"Ve zdejším kraji jsi prvně?"

"Ano."
"Ta věcička se ti může hodit i tady," řekl dělník.
"Doopravdy?" Zdálo se, že to mladíka zajímá.
"Neslyšel jsi nic o tom, co se tu po okolí děje?"
"Nic mimořádného."
"Vidíš, a já myslel, že si o tom vrabci štěbetají po celé Americe. Brzo o tom uslyšíš dost a dost. Co tě sem přivádí?"
"Slyšel jsem, že pro člověka, který není líný, je tu vždycky práce."
"Jsi členem odborového svazu?"
"Ovšem."
"Tak to bys mohl práci dostat. Máš tu nějaké přátele?"
"Zatím ne, ale možnost si je získat."
"Jakto?"
"Jsem členem Řádu svobodných zednářů. Není jediné město, kde by nebyla lóže, a kde je lóže, tam najdu přátele."
Tato poznámka udělala na jeho společníka neobyčejný dojem. Podezíravě se rozhlédl kolem sebe po ostatních lidech ve vagónu. Horníci si stále ještě šeptali mezi sebou. Oba policisté podřimovali. Vstal, přešel uličku, sedl si těsně k cestujícímu mladíkovi a podal mu ruku.
"Ruku na to," řekl.
Oba si pevně stiskli ruce.
"Vidím, že mluvíš pravdu. Bude ale dobře se přesvědčit."
Zvedl pravou ruku k pravému obočí. Cestující ihned zvedl levou ruku k levému obočí.
"Temné noci jsou nepříjemné," řekl dělník.
"Ano, zvlášť pro cizince na cestách," odpověděl mladík.
"To docela stačí. Jsem bratr Scanlan z lóže 341 ve Vermisském údolí. Vítám tě v našich končinách."
"Děkuji. Já jsem bratr John McMurdo z lóže 29 v Chicagu. Velmistr J. H. Scott. Mám ale opravdu štěstí, že jsem tak brzo narazil na bratra."
"Tady v okolí je nás spousta. Nikde jinde v celých Spojených státech není řád v takovém rozkvětu jako ve Vermisském údolí. Takové mládence, jako jsi ty, ale můžeme potřebovat. Nechápu, jak je možné, že takový statný mužský, a navíc člen odborového svazu, nemůže najít v Chicagu práci."
"Práce jsem tam měl dost," řekl McMurdo.
"Tak proč jsi odešel?"
McMurdo kývl směrem k policistům a usmál se.
"To by myslím zajímalo tamhlety chlapy," řekl.
Scanlan si s pochopením povzdechl.
"Jsi v maléru?" zeptal se šeptem.
"V ošklivém."
"Nucené práce?"
"A to ostatní."
"Ne ale pro zabití?"
"Na to je brzo - mluvit o takových věcech," pravil McMurdo a zatvářil se jako člověk, který se ukvapil a řekl víc, než chtěl. "K odchodu z Chicaga mám dobrý důvod, to vám zatím musí stačit. Kdo vlastně jste, že si osobujete právo ptát se mě na takové věci?"
V šedých očích za brýlemi se zableskl náhlý a nebezpečný hněv.
"Dobrá, kamaráde. Nic ve zlém. Chlapci si o tobě nebudou myslit nic špatného, ať jsi provedl cokoli. Kam máš teď namířeno?"
"Do Vermissy."
"To je třetí zastávka na trati. Kde budeš bydlet?"
McMurdo vytáhl obálku a zvedl ji ke kalně mžikající petrolejce.
"Tady je adresa - Jacob Shafter, Sheridan Street. Má to být penzión a doporučil mi jej jeden známý v Chicagu."
" Ne, ten dům neznám, ale Vermissa je pro mě trochu z ruky. Bydlím v Hobson's Patchi a tam právě přijíždíme. Poslyš ale, než se rozejdeme, dám ti jednu dobrou radu. Kdybys měl ve Vermisse nějaké potíže, jdi rovnou do Union Housu a navštiv šéfa, McGintyho. To je velmistr vermisské lóže a v tomhle kraji se nestane nic, co si Černý Jack McGinty nepřeje. Na shledanou, kamaráde. Možná že se některý večer setkáme v lóži. Pamatuj ale na má slova: budeš-li mít potíže, jdi za šéfem McGintym."
Scanlan vystoupil a McMurdo opět zůstal sám, jen se svými myšlenkami. Byla už noc a ve tmě hučely a šlehaly plameny pecí, kterých stále přibývalo. Na jejich úděsném pozadí se shýbaly a namáhaly temné postavy, točící se a obracející zároveň s pohybem rumpálu či jeřábu, v rytmu věčného rachotu a řinčení.
"Řekl bych, že takhle nějak to vypadá v pekle," ozval se nějaký hlas.
McMurdo se otočil a spatřil, že jeden z policistů si sedl vedle něho a zírá do ohnivé pouště.
"V tom punktu," řekl druhý policista, "s tebou souhlasím - v pekle to asi jinší nebude. A jestli jsou tam dole ještě horší ďáblové než pár těch, které bychom mohli jmenovat, tak to potom předčí všechno očekávání. Hádám, že jste tady u nás poprvé, mladý muži, ne?"
"A co má být?" odpověděl McMurdo nerudně.
"Jen to, že bych vám radil, abyste byl opatrnější při volbě svých přátel. Být na vašem místě, nezačínal bych si nic s Mikem Scanlanem a jeho bandou."

"Co je vám hrome do toho, s kým se přátelím?" rozkřikl se McMurdo tak hlasitě, že se všechny hlavy ve vagónu otočily, aby jim z té hádky nic neušlo. "Prosil jsem se vás o radu? Nebo mě považujete za takového cucáka, že bych si bez ní neuměl poradit sám? Člověk má mluvit, když se ho někdo na něco zeptá, ale přisámbůh, že si počkáte, než se vás na něco zeptám já!"
Celý se nasupil a vycenil na strážníky zuby jako rozběsněný pes.
Oba policisté, dobromyslní a obtloustlí strejcové, se zarazili nad nevídanou vzteklostí, s níž mladík odmítl přátelský pokus o navázání rozhovoru.
"Nic ve zlém, mladý muži," řekl jeden, "varovali jsme vás jen pro vaše dobro, když jsme z vašeho chování poznali, že jste cizinec."
"Jsem tu cizí, ale lidi jako jste vy a vám podobní znám až moc dobře," křičel McMurdo vztekle a zároveň chladnokrevně. "Jak vidím, jste všude stejní - rozdáváte rady, o které se vás nikdo neprosí."
"Možná že se co nevidět sejdeme znova," řekl jeden ze strážníků a ušklíbl se. "Vy jste pěkné číslo, jak na vás tak koukám."
"Taky se mi zdá," poznamenal druhý. "Hádám, že se ještě uvidíme."
"Já se vás nebojím, to si nemyslete," křičel McMurdo. "Jmenuji se Jack McMurdo - rozumíte? Když budete chtít, najdete mě u Jacoba Shaftera v Sheridan Street ve Vermisse. Vidíte, že se před vámi neskrývám, ne? Takovým jako jste vy se mohu podívat do očí ve dne i v noci, jak libo. Abyste náhodou nebyli na omylu."
Mezi horníky se ozvalo bručení plné souhlasu a obdivu k smělému vystupování neznámého mladíka, kdežto oba policisté znova začali rozmlouvat mezi sebou. O několik minut později vjel vlak do prabídně osvětleného nádraží a nastalo všeobecné vystupování, neboť Vermissa je zdaleka největším městem na trati. McMurdo se chopil kožené příruční brašny a už chtěl vykročit do tmy, když ho jeden z horníků oslovil.
"Namouduši, kamaráde, vy jste to těm poldům dal jaksepatří," řekl hlasem plným obdivu. "To byla radost vás poslouchat. Dovolte, abych vám nesl brašnu a ukázal vám cestu. Chodím domů kolem Shafterova penziónu."
Z hloučku ostatních horníků, odcházejících z nástupiště, mu několik přátelských hlasů popřálo ‚Dobrou noc'. Ještě dřív než buřič McMurdo poprvé vkročil do Vermissy, město už o něm vědělo, co je zač.
Krajina byla dost děsivá sama o sobe, ale město působilo snad ještě depresívnějším dojmem. V celém tom dlouhém údolí člověk alespoň cítil jakýsi ponurý majestát obrovských ohňů a mračen vznášejícího se kouře, lidská síla a podnikavost tam našly odpovídající pomníky v haldách, které navršila vedle obludných výkopů. Město však vypadalo jenom jako mrtvá zóna nejubožejší ohavnosti a špíny. Doprava proměnila širokou ulici v kanál plný odporné kaše z rozježděného bláta, smíšeného se špinavým sněhem. Postranní ulice byly úzké a hrbolaté. Četné plynové lucerny jako by sloužily jen k tomu, aby ještě jasněji ukázaly dlouhou řadu dřevěných domků. Každý z nich měl na straně obrácené do ulice verandu a všechny byly stejně zanedbané a špinavé. Jak se blížili do centra města, zpestřila scénu řada bohatě osvětlených obchodů a ještě víc množství výčepů a heren, v nichž horníci utráceli těžce vydřené, ale vysoké mzdy.
"Tohle je Union House," řekl průvodce a ukázal na dům s výčepem, který téměř aspiroval na důstojnost hotelu. "Šéfem je tu Jack McGinty."
"Co je to za člověka?" zeptal se McMurdo.
"Nepovídejte! Vy jste o šéfovi ještě nic neslyšel?"
"Jak bych o něm mohl slyšet, když víte, že jsem ve zdejším kraji poprvé?"
"Já myslel, že je to jméno známé po celých Spojených státech. Často jste na ně mohl narazit v novinách."
"V jaké souvislosti?"
"No přece," horník ztlumil hlas, "s těmi aférami."
"Jakými aférami?"
"Panebože, vy jste mi ale nějaký divný člověk, jestli se neurazíte, že vám to říkám. V tomhle kraji neuslyšíte o jiných aférách než těch, co mají na svědomí ti brakýři."
"Mám dojem, že jsem o nich v Chicagu něco četl. Říkají si brakýři a je to banda vrahů, že?"
"Nekřičte tak - proboha!" zvolal horník, polekaně zůstal stát a užasle zíral na svého společníka. "Člověče, jestli budete tady u nás na ulici takhle mluvit, můžete se spolehnout, že se nedožijete vysokého věku. Spousta lidí už tu přišla o život z mnohem nicotnějších příčin."
"Vždyť já ale o nich dohromady nic nevím. Jen to, co jsem četl."
"A já neříkám, že to nebyla pravda." Horník se při řeči nervózně rozhlédl kolem sebe a zapátral očima po tmavých koutech, jako by se bál, že v nich číhá nějaké nebezpečí. "Pokládáte-li zabití za vraždu, ví bůh, že se tu vraždí ostošest. Neodvažujte se ale ani jen pípnout jméno Jacka McGintyho v téhle souvislosti, mladíku, poněvadž jemu se donese každé šeptnutí a on nepatří k lidem, kteří by někomu něco prominuli. Tak - tady máte dům, který hledáte, ten, co stojí kousek dál od ulice. Zjistíte sám, že starý Jacob Shafter, majitel penziónu, je nejpoctivější člověk, jaký se dá v tomhle městě najít."
"Děkuji," řekl McMurdo, potřásl novému známému rukou a vykročil s brašnou v ruce po cestičce k penziónu. Hlasitě zaklepal na dveře, které se hned otevřely. Otevřel je však někdo docela jiný, než čekal.
Byla to žena - mladá a neobyčejně krásná. Trochu připomínala Švédky; blondýnka s nádhernými vlasy, které přitažlivě kontrastovaly s černýma očima, jimiž si neznámého překvapeně a s milými rozpaky změřila. Na půvabně bledé tváři jí vystoupil ostýchavý ruměnec. Jak stála v ozářeném obdélníku otevřených dveří, McMurdovi se zazdálo, že co živ neviděl krásnější obraz. Kontrast se špinavým a odpudivým okolím jenom zvyšoval její půvab. Rozkošná fialka, která rozkvetla na černých haldách důlní strusky, by ho nepřekvapila víc. Byl tak uchvácen, že zůstal beze slova stát a jenom zíral, dokud dívka sama nepřerušila mlčení.
"Myslela jsem, že je to otec," řekla příjemným hlasem s nepatrným švédským přízvukem. "Přišel jste ho navštívit? Je

někde ve městě a každou chvíli už by se měl vrátit."
McMurdo na ni dál hleděl s neskrývaným obdivem, až před tím neostýchavým návštěvníkem sklopila oči.
"Ne, slečno," řekl po chvilce, "nemám naspěch a počkám, až se otec vrátí. Váš penzión mi doporučili - prý se u vás dobře jí a bydlí. Myslel jsem, že mi bude vyhovovat, a teď to vím docela jistě."
"Nějak rychle jste se rozhodl," řekla s úsměvem.
"To by dokázal každý, kromě slepce," odpověděl McMurdo.
Usmála se při tom komplimentu.
"Pojďte prosím dál," řekla. "Já jsem Ettie Shafterová, dcera majitele. Maminka nám umřela, a tak vedu penzión sama. Zatím si můžete sednout tady vpředu ke kamnům, dokud se otec nevrátí. Ale ... on už je tady - můžete si všechno dojednat rovnou s ním."
Po cestičce se blížil obtloustlý, ztěžka kráčející muž. McMurdo mu několika slovy vysvětlil, oč jde. Jeden jeho známý, nějaký Murphy, mu dal v Chicagu adresu penziónu. On sám ji zas dostal od někoho jiného. Starý Shafter projevil neobyčejnou ochotu. Neznámý mladík se dlouho nedohadoval o podmínkách, přistoupil na všechno a bylo zřejmé, že o peníze nemá nouzi. Za stravu a byt měl platit dvanáct dolarů týdně; částka byla splatná vždy předem. A tak se stalo, že McMurdo, podle svých vlastních slov uprchlík před zákonem, našel útočiště pod Shafterovou střechou a první krok na cestě vedoucí k dlouhému řetězu ponurých událostí, které skončily až daleko odtud v jiné zemi, byl učiněn.

KAPITOLA II
VELMISTR

McMurdo byl člověk, který na sebe uměl rychle upozornit. Ať se objevil kdekoli, lidé kolem něho to záhy poznali. Za týden už byl v Shafterově penziónu nejvýznamnějším hostem. Bylo tam deset či dvanáct nájemníků, ale to byli samí počestní parťáci nebo obyčejní účetní z obchodů, vesměs lidé ze zcela jiného těsta než mladý Ir. Když se večer sešli ke společnému posezení, vyrukoval vždy s nejlepšími anekdotami, nikdo neuměl tak dobře vyprávět a zpívat jako on. Byl to rozený dobrý společník a měl v sobě jakýsi osobní magnetismus, který dokázal v celé společnosti vyvolat dobrou náladu.
Přesto však se u něho znova a znova - jak už prokázal ve vlaku - projevoval sklon k náhlým záchvatům divokého hněvu, který vzbuzoval respekt, a dokonce i strach u všech, kdo se s ním sešli. Také k zákonu dával najevo hořké pohrdání, což některým z jeho spolubydlících působilo radost, ale v jiných vyvolávalo jisté obavy.
Hned od počátku však svým neskrývaným obdivem dával všem na srozuměnou, že majitelova dcera si získala jeho srdce v okamžiku, kdy poprvé spatřil její krásu a půvab. A nebyl to žádný plachý nápadník. Už druhý den jí řekl, že se do ní zamiloval, a od toho dne to opakoval stále znova a vůbec nebral ohled na to, co mu odpovídala, aby trochu zchladila jeho přílišnou odvahu.
"Někdo jiný?" zvolal vždycky. "Dobrá, tím hůř pro něho! Ať si dá dobrý pozor! Mám snad ztratit životní příležitost, to, po čem toužím z celého srdce, kvůli někomu jinému? Můžete mi říkat ‚Ne!', jak dlouho chcete, Ettie! Však on přijde den, kdy řeknete ‚Ano', a jsem dost mladý, abych si mohl počkat."
Byl to nebezpečný nápadník - s tím svým pohotovým irským jazykem a vybraným chováním rozeného svůdce. Navíc ho obklopovalo kouzlo zkušeností a tajemství, které dokáže vzbudit v každé ženě zájem, postupně přerůstající v lásku. Uměl vyprávět o líbezných údolích v monaghanském okrese, odkud pocházel, o překrásném dalekém ostrově, o nízkých pahorcích a zelených lukách, které se zdály ještě krásnější, když fantazie kouzlila jejich obraz v této zasněžené a špinavé končině. Znal ale dobře i život ve velkých městech na severu, v Detroitu i v dřevorubeckých táborech u Michiganu, mluvíval o Buffalu a konečně i o Chicagu, kde pracoval na pile. A naznačoval, že pak ho potkala nějaká romantická událost, uměl vzbudit dojem, že ve velkoměstě prožil jakési podivné věci, tak podivné a intimní, že o nich nemůže ani mluvit. Dojemně vyprávěl o náhlém odchodu, o zpřetrhání starých pout, o útěku do cizího světa, který skončil v tomto nudném údolí, a Ettie ho poslouchala a oči jí zářily soucitem a porozuměním - dvěma vlastnostmi, které se tak rychle a přirozeně dokážou proměnit v lásku.
McMurdo si našel přechodné zaměstnání jako účetní - byl to člověk, který měl slušné vzdělání. Většinu dne trávil mimo domov a dosud se mu nehodila příležitost představit se velmistrovi místní lóže Řádu svobodných zednářů. Toto opomenutí mu však jednoho večera připomněla návštěva Mika Scanlana, zednáře, s nímž se seznámil ve vlaku. Malý, černooký, nervózní Scanlan s ostře řezanou tváří projevoval velkou radost z nového setkání. Po dvou sklenkách whisky se vytasil s účelem své návštěvy.
"Poslyš, McMurdo," řekl, "pamatoval jsem si tvou adresu, a tak jsem si troufl tě navštívit. Překvapuje mě, že ses ještě neohlásil u velmistra. Proč jsi k šéfovi McGintymu nezašel?"
"Musel jsem si nejdřív najít práci. Měl jsem co dělat."
"Pro něho si musíš najít vždycky čas, i kdyby ti nezbýval na nic jiného. Proboha, vždyť se chováš jak šílenec! Měl jsi jít do Union Housu a dát se zapsat hned druhý den ráno po příjezdu! Kdyby sis ho rozhněval - to se prostě nesmí stát - víc ti neřeknu!"
McMurdo se zatvářil poněkud překvapeně.
"Jsem členem lóže víc než dva roky, Scanlane, ale ještě jsem neslyšel, že by člen měl tak neodkladnou povinnost."
"V Chicagu možná ne!"
"Zdejší řád je přece stejný."
"Myslíš?" Scanlan se na něho dlouze a upřeně podíval. V očích mu zasvitlo cosi zlověstného.
"A ne snad?"
"To si povíme za měsíc. Slyšel jsem, žes měl nějakou rozpravu s policajty, když jsem vystoupil z vlaku."

"Jak to víte?"
"Hm, to se neutají - v tomhle kraji se roznese všechno, dobré i zlé."
"Je to pravda. Řekl jsem těm psům, co si o nich myslím."
"Tak to budeš chlap podle McGintyho gusta."
"Co - taky nemá rád policii?"
Scanlan se dal do smíchu.
"Běž ho navštívit, kamaráde," řekl, když odcházel. "Nebude nenávidět policii, ale tebe, když to neuděláš! Dej si poradit od přítele a jdi tam hned!"
McMurdo měl náhodou ten večer absolvovat jinou, naléhavější rozmluvu, která však, jak se ukázalo, s tou první souvisela. Možná že jeho nadbíhání Ettii začalo být nápadnější než zpočátku, nebo že už neušlo ani jeho dobromyslnému a bezelstnému švédskému domácímu - tak či onak, majitel penziónu si mladíka pozval do svého soukromého bytu a bez okolků přikročil rovnou k věci.
"Tak se mi zdá, mladý muži, že jste se nějak začal zajímat o mou Ettii. Je to tak, nebo se snad mýlím?"
"Ano, je to tak," odpověděl mladík.
"V tom případě bych vám chtěl říct, že je to marné, poněvadž vás už někdo předešel."
"Ettie mi to řekla."
"A můžete mi věřit, že vám řekla pravdu! Pověděla vám ale také, o koho jde?"
"Ne. Ptal jsem se jí na to, ale nechtěla mi to říct."
"To bych prosil. Je to vykutálená mrška. Možná že vás ale nechtěla postrašit."
"Postrašit?" McMurdo se rozzuřil v jediném okamžiku.
"Přesně tak, milý příteli! A vůbec byste se nemusel stydět - toho člověka se bojí víc lidí. Jmenuje se Teddy Baldwin."
"A kdo to hrome je?"
"Je to šéf brakýřů."
"Brakýři! O těch jsem už slyšel. Jednou tady, podruhé zas někde jinde, ale vždycky šeptem! Čeho se všichni bojíte? Co jsou to zač - ti brakýři?"
Majitel penziónu instinktivně ztlumil hlas jako každý, kdo se kdy o tom strašném spolku zmínil.
"Brakýři," řekl, "jsou starý řád svobodných zednářů."
Mladík sebou trhl.
"Ale vždyť já sám jsem také členem toho řádu."
"Vy? Kdybych to věděl, nikdy bych vás nepustil přes práh, ani kdybyste mi platil sto dolarů týdně."
"A co je na tom řádu špatného? Slouží charitativním účelům a přátelství mezi lidmi. Tak je to ve stanovách."
"Někde možná. Tady ale ne!"
"A čemu slouží tady?"
"Je to spolek vrahů, nic jiného."
McMurdo se nevěřícně zasmál.
"Jak to můžete dokázat?" zeptal se.
"Jak? Cožpak vám těch padesát vražd nestačí? Co Milman a Van Shorst, Nicholsonova rodina, starý pan Hyam, malý Billy James a ti ostatní? Jak to dokážu? Cožpak je v tomhle údolí muž nebo žena, kteří by to nevěděli?"
"Podívejte!" řekl vážně McMurdo. "Chci, abyste odvolal, co jste řekl, nebo mi to dokázal. Než z téhle místnosti odejdu, musíte udělat jedno nebo druhé. Vžijte se do mé situace. Jsem v tomhle městě cizinec. Patřím ke spolku, o kterém vím jen tolik, že je zcela bezúhonný. Jeho lóže najdete po celých Spojených státech a nikde se o něm nedá říct nic špatného. A teď, právě když se chci přihlásit do místní lóže, řeknete mi, že je totožný s organizací vrahů, známou pod jménem ‚Brakýři'. Myslím, že mi dlužíte bud omluvu, nebo vysvětlení, pane Shaftere."

"Mohu vám říct jen to, co vědí všichni, mladý muži. Šéfové jednoho spolku jsou i šéfy druhého. Urazíte-li jedny, ti druzí se vám pomstí. Máme o tom až příliš mnoho důkazů."
"To jsou jen pomluvy! Chci, abyste mi to dokázal!" řekl McMurdo.
"Až tu budete žít delší čas, uvidíte sám. Zapomínám ale, že jste jeden z nich. Brzo budete stejně špatný jako ti ostatní. Budete si muset najít jiný byt, mladý muži. U mne už být nemůžete. Nestačí, že jeden z těch lidí se dvoří mé Ettii a já nemám odvahu ho vyhodit? Mám mít ještě dalšího na bytě? Ano, myslím to vážně, dnes u mne budete spát naposled!"
A tak se stalo, že McMurdo byl donucen opustit nejen pohodlný byt, ale i dívku, kterou miloval. Ještě týž večer ji zastihl v salóně samotnou a pověděl jí o svých obtížích.
"Váš otec mi dal právě výpověď z penziónu," řekl. "Nemrzelo by mě to, kdyby šlo jen o ten pokoj, ale věřte mi, Ettie, ačkoli vás znám teprve týden, jste světlem mého života a nemohu bez vás žít."
"Ach, mlčte, pane McMurdo! Tohle mi neříkejte," pravila dívka. "Už jsem vám přece řekla, že jste přišel pozdě, ne? Je už tu někdo jiný, a přestože jsem mu neslíbila manželství v dohledné době, nemohu je přinejmenším slibovat nikomu jinému."
"A co kdybych byl býval první, Ettie? Měl bych naději?"
Dívka zabořila tvář do dlaní.
"Přísahám, že bych si přála, abyste byl přišel první vy," zavzlykala.

V příštím okamžiku před ní McMurdo klečel na kolenou.
"Proboha, Ettie, jednejte podle toho!" zvolal. "Chcete kvůli tomu slibu zničit sobě i mně život? Poslechněte své srdce, drahá, je vám spolehlivějším vůdcem než nějaký slib, který jste dala dřív, než jste věděla, co říkáte."
Sevřel Ettiinu bílou ruku ve svých tvrdých, snědých dlaních.
"Řekněte, že budete moje, a společně si poradíme se vším."
"Ne tady?"
"Ale ano, tady."
"To ne, to ne, Jacku!" Svíral ji v té chvíli v náručí. "Tady by to nebylo možné. Nemohl bys mě odtud odvést?"
Na okamžik bylo na McMurdově tváři vidět, jaký zápas se v něm odehrává, ale nakonec ztuhla, jako by byla ze žuly.
"Ne, zůstaneme tady!" řekl. "Ubráním tě proti celému světu a právě tady, kde jsme, Ettie!"
"A proč bychom spolu nemohli odejít?"
"To nejde, Ettie, já odtud nemohu odejít."
"Proč ne?"
"Nedokázal bych už nikdy zvednout hlavu, kdybych měl pocit, že jsem se odtud nechal vyhnat. A pak, čeho bychom se báli? Nejsme snad svobodní lidé ve svobodné zemi?
Máš-li ráda ty mě a já tebe, kdo by měl odvahu nás rozdělit?"
"Ty nic nevíš, Jacku! Jsi tu teprve krátce. A neznáš toho Baldwina. Neznáš McGintyho a jeho brakýře."
"Ne, neznám je a nebojím se jich - nevěřím té pověsti, kterou mají," řekl McMurdo. "Žil jsem mezi hodně drsnými lidmi, má drahá, a místo abych se bál já jich, skončilo to vždycky tím, že se oni báli mne - vždycky, Ettie. To je přece šílenství na první pohled! Jestli ti chlapi, jak říká tvůj otec, páchají v tomhle údolí jeden zločin za druhým, a jestli je kdekdo zná jménem, jak je možné, že ještě žádného nepohnali před soud? Na to mi odpověz, Ettie!"
"Poněvadž se nenajde svědek, který by měl odvahu proti nim vystoupit. Kdyby to někdo udělal, do měsíce by byl mrtev. A také proto, že mají vždy svoje lidi, kteří odpřísáhnou, že obviněný byl někde hodně daleko od místa zločinu. O tom všem jsi ale jistě musel číst! Pokud vím, ve Spojených státech neexistují noviny, které by o tom nepsaly."
"Ovšem, něco jsem četl, to je pravda, ale myslel jsem, že je to výmysl. Možná že ti chlapi mají nějaký důvod, proč to dělají. Možná že jim bylo ukřivděno a nemají jinou možnost, jak dosáhnout spravedlnosti."
"Ach, Jacku, takhle už přede mnou nikdy nemluv! Takhle totiž mluví on - ten druhý!"
"Baldwin? Ten tohle říká?"
"A právě proto se mi tak hnusí. Ach, Jacku, teď ti mohu konečně povědět pravdu. Hnusí se mi z celého srdce, ale zároveň z něho mám strach. Bojím se o sebe, ale především mám strach o otce. Vím, že by nás potkalo něco moc zlého, kdybych se odvážila povědět, co opravdu cítím. Proto ho pořád odbývám nějakými neurčitými sliby. V tom byla ve skutečnosti naše jediná naděje. Kdybys ale chtěl se mnou uprchnout, Jacku, mohli bychom s sebou vzít i otce a žít někde daleko odtud, kam moc těch darebáků nesahá."
Na McMurdově tváři se znova objevily stopy vnitřního zápasu, ale nakonec zůstala opět jako ze žuly.
"Nic zlého se ti nestane, Ettie - a tvému otci také ne. A pokud jde o ty darebáky, doufám, že se přesvědčíš - než to budeme mít všechno za sebou, že jsem stejně špatný jako nejhorší z nich."
"Ne, to ne, Jacku! Tobě bych věřila kdekoli."
McMurdo se trpce zasmál.
"Panebože, jak málo mě znáš! Tvá nevinná dušička, má drahá, si neumí ani představit, co se děje v mé duši. Ale počkat - moment, kdopak to k nám jde na návštěvu?" Dveře se pojednou otevřely a nadutě vešel nějaký mládenec, který se tvářil, jako když mu patří půl světa. Byl to hezký, elegantní chlapík a věkem i postavou se dost podobal McMurdovi. Černý plstěný klobouk se širokou střechou, který se nenamáhal smeknout, stínil hezký obličej s drzýma, panovačnýma očima a nosem zahnutým jako jestřábí zobák. Vztekle pohlédl na mladý pár, sedící u kamen.
Ettie zmateně a polekaně vyskočila. "Pěkně vás vítám, pane Baldwine," řekla. "Přicházíte dřív, než jsem čekala. Pojďte se posadit."
Baldwin stál s rukama založenýma v bok a hleděl na McMurda.
"Kdo to je?" zeptal se úsečně.
"Můj přítel, pane Baldwine - náš nový nájemník. Pane McMurdo, dovolíte, abych vás představila panu Baldwinovi?"
Oba mladí muži na sebe nevlídně kývli. "Doufám, že vám slečna Ettie řekla, co je mezi námi?" zeptal se Baldwin.
"Nevěděl jsem, že je mezi vámi nějaký vztah."
"Vážně ne? Tak teď to víte. Říkám vám, že tahle mladá dáma patří mně a že je venku moc pěkný večer, jak stvořený na to, abyste se šel projít."
"Děkuju, nemám na procházení náladu."
"Ne?" Baldwinovy drzé oči vzplanuly hněvem. "A nemáte náhodou náladu se poprat, pane nájemníku?"
"To mám," vykřikl McMurdo a vyskočil. "Nikdy jste neřekl nic, co bych tak přivítal."
"Proboha, Jacku! Proboha!" zvolala v rozčilení nešťastná Ettie. "Ach, Jacku, Jacku, on ti něco udělá!"
"Podívejme se, pro vás je to Jack?" řekl Baldwin a zaklel. "To už jste spolu tak daleko?"
"Ach, Tede, mějte rozum a nevztekejte se! Kvůli mně, Tede, jestli jste mě měl někdy rád, nebuďte malicherný a umějte odpouštět!"
"Myslím, Ettie, že kdybys nás nechala o samotě, vyřídili bychom si to mezi sebou," řekl McMurdo klidně.
"Nebo si snad chcete vyjít na tu procházku se mnou, pane Baldwine? Je přece pěkný večer a hned za tímhle blokem domů je docela příhodný plácek."
"Vyřídím si to s vámi a nebudu si muset špinit ruce," řekl jeho sok. "Než s vámi budu hotov, budete litovat, že jste kdy překročil práh tohohle domu."

"Teď je na to nejvhodnější čas," zvolal McMurdo.
"Čas si volím sám, vážený pane. To račte nechat na mně. Podívejte se!" Z ničeho nic vysoukal rukáv a ukázal na předloktí zvláštní znak, který vypadal jako vypálený cejchovacím železem. Byl to kruh a v něm trojúhelník. "Víte, co to znamená?"
"Nevím a je mi to jedno."
"Nevadí - slibuji vám, že se to dovíte. A nebudete ani o moc starší než teď. Slečna Ettie by vám o tom možná mohla něco povědět. A pokud jde o vás, Ettie, vy se ke mně vrátíte po kolenou. Slyšíte, milá dívenko? Po kolenou! A pak vám povím, jaký bude váš trest. Zasela jste - a já vám přísahám, že budete i sklízet!" Zběsile se na oba podíval. Pak se otočil na podpatku a o vteřinu později za ním bouchly domovní dveře.
McMurdo a dívka stáli chvíli mlčky. Potom ho objala.
"Ach, Jacku, byl jsi statečný - skvělý! Je to ale marné - musíš utéct! Dnes v noci, Jacku, ještě dnes v noci! Je to tvoje jediná naděje. Usiluje ti o život. Jakou máš proti němu šanci, když je jich dvanáct a je mezi nimi šéf McGinty. Nezapomínej, že mají k dispozici všechny prostředky mocné lóže."
McMurdo se vyprostil z její náruče, políbil ji a jemně ji znova posadil do křesla.
"Jen klid, má drahá, jen klid. Nerozčiluj se a neměj o mne strach! Já sám patřím ke svobodným zednářům. Řekl jsem to už tvému otci. Nejsem možná o nic lepší než ti ostatní a nedělej ze mne žádného světce. Teď mě možná také nenávidíš, když jsem ti to pověděl, ne?"
"Jak bych mohla, Jacku? Nikdy bych tě nedokázala nenávidět, co živa budu. Slyšela jsem, že na tom není nic špatného, když někdo patří ke svobodným zednářům - ovšem všude jinde, jenom ne tady - a nevím, proč bych měla měnit svůj názor na tebe. Když k nim ale patříš, Jacku, proč mezi ně nejdeš a nespřátelíš se s šéfem McGintym? Ach, pospěš si, Jacku, neodkládej to! Pověz mu o tom sám první, než poštve ty psy na tvou stopu."
"Také mě to napadlo," řekl McMurdo. "Půjdu tam rovnou teď a nějak to urovnám. Můžeš říct otci, že tu dnes ještě přespím a zítra si najdu jiný byt."
Ve výčepu McGintyho hospody bylo plno jako vždy - s oblibou se tam scházely všechny pochybné a sprosté typy z celého města. Majitel se mezi nimi těšil značné popularitě; potrpěl si totiž na jakousi drsnou žovialitu, což ovšem nebylo nic než maska, skrývající mnoho jiných vlastností. I kdyby však nebyl tak oblíbený, strach, který z něho měli v celém městě, ba v celém padesátikilometrovém údolí a po obou stranách hor, stačil by sám o sobě k tomu, aby ve výčepu bylo vždy plno; kdekdo se ucházel o jeho přízeň.
Kromě už zmíněné tajné moci, o níž se všeobecně věřilo, že ji uplatňuje naprosto bezohledně, byly mu svěřeny ještě vysoké funkce - byl městským radním a pověřencem pro stavbu silnic. K tomuto postavení mu ve volbách dopomohly hlasy ničemů, kteří na oplátku čekali, že jim za to půjde na ruku. Daně a poplatky dosáhly závratné výše; veřejné práce se permanentně zanedbávaly; podplacení revizoři schvalovali pochybné účty a slušní občané byli pohrůžkami donucováni přispívat na veřejný vyděračský systém; především však museli držet jazyk za zuby, aby se jim nestalo něco horšího. A tak šéf McGinty nosil rok od roku stále vyzývavější diamantové jehlice, jeho zlaté řetězy byly stále těžší a těžší a skvěly se na stále nádhernějších vestách, jeho výčep a hostinec se stále rozrůstal a hrozil, že pohltí celou jednu stranu Tržního náměstí.
McMurdo otevřel létací dveře výčepu a razil si cestu shlukem lidí v atmosféře zamlžené tabákovým kouřem a prosycené výpary lihovin. Místnost byla jasně osvětlena a obrovská, těžká zlacená zrcadla na všech zdech odrážela a znásobovala pouťově křiklavou iluminaci. Několik číšníků s vyhrnutými rukávy bylo v pilné práci; horlivě míchali koktajly pro návštěvníky kupící se u širokého, mosazí obloženého pultu. Na druhém konci, s doutníkem vyzývavě trčícím v ostrém úhlu z koutku úst a opíraje se o pult celým tělem, hověl si mohutný, vysoký a statný muž, zřejmě proslulý McGinty osobně. Byl to obr s černou hřívou, plnovous mu sahal až na lícní kosti a havraní vlasy mu padaly až na límec. Pleť měl snědou jako nějaký Ital a v jeho očích byla jakási podivná mrtvá čerň; navíc trochu šilhal, a to obojí mu propůjčovalo zvláštní zlověstný výraz. Všechno ostatní na tom člověku - harmonicky rostlá postava, jemné rysy a přímé chování - bylo v souladu s družnou žoviálností, kterou navenek předstíral. Člověk by řekl, že má před sebou upřímného a poctivého chlapa, dobráka od kosti, kterému sem tam uklouzne nějaké to drsnější slůvko. Teprve když se zahleděl do jeho mrtvě černých očí, hlubokých a nemilosrdných, zjistil, že se mu začínají třást kolena a že stojí tváří v tvář nekonečným možnostem dřímajícího zla, které může kdykoli procitnout a k němuž se druží síla, odvaha a prohnanost - vlastnosti, které je činí ještě mnohem nebezpečnějším.
McMurdo si toho člověka nejdřív dobře prohlédl, pomocí loktů si k němu se svou obvyklou nedbalou smělostí prorazil cestu zástupem a prodral se i skupinkou pochlebníků, soupeřících o přízeň mocného šéfa a hlučně se smějících každému vtipu, který McGinty tu a tam utrousil. Pronikavé šedé oči neznámého mladíka se nebojácně upřely přes brýle do mrtvé černi panenek - a McGinty se k němu prudce obrátil.
"Co byste rád, mladíku? Nevzpomínám si, že bych vás už někde viděl."
"Já jsem tu nový, pane McGinty."
"Tak nový nejste, abyste nemohl gentlemana oslovit titulem, který mu patří."
"Pan McGinty je pan radní, mladíku," ozval se hlas z hloučku.
"Promiňte, pane radní. Neznám ještě zdejší zvyklosti. Poradili mi ale, abych vás navštívil."
"Hm, tak jste tady. Jen si mě dobře prohlédněte. Co si o mně myslíte?"
"Na úsudek je ještě brzo. Máte-li ale tak velké srdce jako postavu a tak pěknou duši jako tvář, pak si nemohu přát nic lepšího," řekl McMurdo.
"Hrome, vy ale máte v puse pravý irský jazyk," zvolal majitel hostince, trochu na rozpacích, zda má nebojácného návštěvníka povzbudit, nebo dál trvat na své důstojnosti. "Jste tedy tak laskav, že se vám zamlouvá můj zevnějšek?"
"Ovšem," řekl McMurdo.

"A řekli vám, abyste mě navštívil?"
"Ano."
"A kdo vám to řekl?"
"Bratr Scanlan z lóže 341 ve Vermisse. Připíjím vám na zdraví, pane radní, a na to, abychom se lépe poznali." Zvedl ke rtům sklenku, kterou před něho postavili, a když pil, vztyčil malíček.
McGinty, který ho upřeně pozoroval, povytáhl hustá černá obočí.
"Takhle to je tedy?" řekl. "Na to se budu muset podívat trochu líp, pane - -"
"McMurdo."
"Trochu líp, pane McMurdo, poněvadž tady u nás hned tak někomu nevěříme a taky nevěříme všemu, co nám řekne. Pojďte na moment sem za pult!"
Vzadu byla malá místnost, obestavená sudy. McGinty pečlivě zavřel dveře a sedl si na soudek; zamyšleně hryzal doutník a měřil si svého společníka černýma, zneklidňujícíma očima. Hezkou chvíli oba seděli v naprostém mlčení. McMurdo bezstarostně snesl zkoumavý pohled; jednu ruku měl v kapse kabátu a druhou si nakrucoval hnědý knír. Pojednou se McGinty sehnul a vytáhl hrozivě vypadající revolver.
"Račte se podívat, pane vtipálku," řekl. "Kdybych si myslel, že s námi hrajete nějakou falešnou hru, byl bych s vámi velice rychle hotov."
"Zvláštní přivítání," odpověděl McMurdo důstojně, "vítá-li takhle velmistr lóže svobodných zednářů neznámého bratra."
"Jenže to je právě to, co mi nejdřív musíte dokázat," řekl McGinty, "a pomáhej vám bůh, jestli se vám to nepodaří. Kde vás přijali?"
"V lóži 29 v Chicagu."
"Kdy?"
"24. června 1872."
"Který velmistr?"
"James H. Scott."
"Kdo vede váš okres?"
"Bartholomew Wilson."
"Hm, na vás si s nějakou zkouškou hned tak někdo nepřijde. Co tu děláte?"
"Pracuji, stejně jako vy - jenom mám mnohem horší práci."
"Nemáte pro odpověď nikdy daleko."
"To ne, na jazyk jsem nikdy nebyl líný."
"Jste tak čilý i při činu?"
"Lidé, kteří mě znají nejlíp, říkají, že ano."
"No, možná že si vás vyzkoušíme dřív, než se nadějete. Slyšel jste něco o zdejší lóži?"
"Slyšel jsem, že přijímá za bratry jen opravdové chlapy."
"To máte pravdu, pane McMurdo. Proč jste odešel z Chicaga?"
"Ať visím, jestli vám to povím."
McGinty vytřeštil oči. Nebyl zvyklý na takovéhle odpovědi, ale docela dobře se bavil.
"Proč mi to nechcete říct?"
"Poněvadž bratr bratru nemá lhát."
"To je ta příčina taková, že se o ní nedá mluvit?"
"Můžete si to vyložit, jak chcete."
"Podívejte, mladý muži, jako od velmistra ode mne nemůžete čekat, že přijmu do lóže člověka, za jehož minulost nemohu ručit."
McMurdo se zatvářil rozpačitě. Pak vytáhl z náprsní kapsy ohmataný výstřižek z novin.
"Neudáte kamaráda?" řekl.
"Dám vám pár facek, jestli se mnou budete takhle mluvit!" vykřikl McGinty vztekle.
"Máte pravdu, pane radní," řekl McMurdo pokorně. "Omlouvám se vám. Plácl jsem to bez uvážení. Vím dobře, že jsem ve vašich rukou v bezpečí. Podívejte se na ten výstřižek."
McGinty přelétl očima zprávu o zastřelení nějakého Jonáše Pinta v hospodě u jezera, v Markét Street v Chicagu na Nový rok 1874.
"To byla vaše práce?" zeptal se, když mu výstřižek vracel.
McMurdo přikývl.
"Proč jste ho zastřelil?"
"Pomáhal jsem strýčku Samovi vyrábět dolary. Možná že ty moje byly z trochu horšího zlata než jeho, ale vypadaly stejně dobře a výrobní náklady nebyly tak vysoké. Ten Pinto mi pomáhal lifrovat -"
"Co že vám pomáhal?"
"No, to znamená pouštět ty dolary do oběhu. Potom mi řekl, že mě práskne. Možná že to udělal. Nečekal jsem ale, až se o tom přesvědčím. Zabil jsem ho a vytratil jsem se sem, do uhelné pánve."
"Proč právě do uhelné pánve?"
"Poněvadž jsem četl v novinách, že tady lidé nejsou příliš vybíraví."
McGinty se dal do smíchu.
"Nejdřív jste padělal peníze, pak vraždil a teď přicházíte sem k nám a myslíte, že vás tu uvítáme s otevřenou náručí?"
"Tak nějak," odpověděl McMurdo.

"No, myslím, že uděláte kariéru. Poslyšte, uměl byste ještě dělat ty dolary?"
McMurdo vytáhl z kapsy půl tuctu mincí. "Tyhle nikdy neviděly washingtonskou mincovnu," řekl.
"Neříkejte!" McGinty je zvedl ke světlu na své dlani; ruku měl zarostlou jako gorila. "Nevidím žádný rozdíl! Sakra, z vás bude náramně užitečný bratr, to už vidím. Dva nebo tři darebáky mezi sebou potřebujeme, příteli McMurdo, poněvadž jsou časy, kdy se musíme postarat sami o sebe. Jinak by nás brzo přimáčkli ke zdi, kdybychom se nevzepřeli těm, kdo nás k ní tlačí."
"Nu, pokud jde o mne, myslím, že se dokážu vzepřít stejně dobře jako všichni ostatní."
"Zdá se, že vám nechybí kuráž. Nehnul jste ani brvou, když jsem na vás namířil ten revolver."
"Já v nebezpečí nebyl."
"A kdo tedy?"
"Vy, pane radní." McMurdo vytáhl z postranní kapsy námořnické kazajky revolver s nataženým kohoutkem. "Celou tu dobu jsem na vás mířil a myslím, že střílím přinejmenším stejně rychle jako vy."
McGinty zrudl vztekem a pak se hlasitě rozchechtal.
"Hromské dílo!" zaklel. "Takový postrach, jako jste vy, jsme tu neměli už kolik let. Počítám, že z vás jednou bude ozdoba naší lóže ... K čertu, co zas mi chcete? Copak si už člověk nemůže pět minut pohovořit s gentlemanem o samotě, aby ho někdo nevyrušil?"
Číšník z výčepu zůstal zaraženě stát.
"Promiňte, pane radní, ale přišel za vámi Ted Baldwin. Říká, že s vámi musí hned mluvit."
Vzkaz byl zbytečný, protože Baldwinova nehybná, krutá tvář hleděla číšníkovi přes rameno. Vzápětí Baldwin vystrčil číšníka ven a zavřel za nim dveře.
"Tak vida," řekl a rozzuřeně šlehl po McMurdovi očima, "vy jste sem dorazil první, jak vidím. Musím vám o tomhle chlapovi říct pár slov, pane radní."
"Jen to povězte tady a hned - přede mnou!" vykřikl McMurdo.
"Budu mluvit, kdy budu chtít a jak budu chtít!"
"Ale, ale!" řekl McGinty a vstal ze sudu. "Takhle by to nešlo. Máme tu nového bratra, Baldwine, a nesluší se vítat ho tímhle způsobem. Podej mu ruku, člověče, a usmiřte se."
"Nikdy!" vykřikl Baldwin nepříčetně.
"Nabídl jsem mu, abychom změřili síly v zápase, jestli si myslí, že jsem mu v něčem ukřivdil," řekl McMurdo. "Jsem ochoten bít se s ním pěstmi, a kdyby mu to nevyhovovalo, může si zvolit jakýkoli jiný druh zápasu. Nechávám na vás, pane radní, abyste nás rozsoudil, jak se na velmistra sluší."
"Oč vůbec jde?"
"O děvče. Může si přece vybrat, koho chce."
"Myslíte?" vykřikl Baldwin.
"Pokud jde o dva bratry z jedné lóže, řekl bych, že má právo zvolit si sama," řekl šéf.
"Tak takhle vy rozhodujete?"
"Ano, tak, Tede Baldwine," řekl McGinty a potměšile se na něho podíval. "Máš snad proti mému rozhodnutí nějaké námitky?"
"Vy chcete odkopnout člověka, který stál pět let věrně při vás, a rozhodnout ve prospěch přivandrovalce, kterého vidíte prvně v životě? Nejste velmistrem na doživotí, Jacku McGinty, a přísahám, že při příští volbě -"
Radní po něm skočil jako tygr. Jeho ruka se zaklesla kolem Baldwinova krku a srazil muže na soudek. Ve zběsilém vzteku by ho snad byl zabil, kdyby McMurdo nezasáhl.
"Pomalu, pane radní! Proboha, uklidněte se!" křičel a snažil se ho od Baldwina odtrhnout.
McGinty pustil svou oběť a Baldwin, napůl uškrcený a šokovaný, lapal po dechu a třásl se po celém těle, jako by se byl právě podíval smrti do tváře. Zničeně se posadil na soudek, na který jej předtím McGinty srazil.
"Říkal sis o to už mockrát, Tede Baldwine! A dnes jsi to dostal!" křičel McGinty a mohutný hrudník se mu vzdouval a klesal. "Myslíš si možná, že když mě nezvolí velmistrem, že zasedneš na moje místo ty. O tom ale musí rozhodnout lóže. Dokud jsem tu šéfem já, nedovolím, aby někdo reptal proti mně a mým rozhodnutím."
"Nic proti vám nemám," blekotal zničeně Baldwin.
"Tak dobrá," zvolal McGinty a v mžiku se vrátil ke své dřívější bodré žovialitě, "všichni jsme zas dobří přátelé a ta záležitost je skončena."
Pak zvedl z police láhev šampaňského a vytáhl z ní zátku.
"A teď," pokračoval, když naléval do tří vysokých číší, "si připijeme na usmířenou podle zákona lóže. Po tomhle přípitku, jak víte, nesmí už mezi námi být žádný svár. Levou ruku na ohryzek a ptám se tě, Tede Baldwine - jak zní formule. Odpověz!"
"Mraky jsou těžké," řekl Baldwin.
"Ale rozptýlí se navždy."
"A na to přísahám."
Oba muži se napili vína a stejný ceremoniál se opakoval mezi Baldwinem a McMurdem.
"Tak," zvolal McGinty a zamnul si ruce, "tím končí všechny rozbroje a sváry. Kdybyste v nich pokračovali, povolala by vás k disciplíně lóže, a ta v našich končinách vládne pádnou rukou, což bratr Baldwin dobře ví, a vy se o tom brzo přesvědčíte, bratře McMurdo, kdybyste chtěl vyvolávat nějaké rozmíšky."
"Věřte mi, že se budu mít na pozoru," řekl McMurdo a podal Baldwinovi ruku. "Já se rychle pohádám a rychle umím zapomenout. Říkají, že to dělá ta horká irská krev. Ale pokud jde o mne, je to skončeno a nebudu v sobě dál živit žádnou zášť."

Baldwin musel nabízenou ruku přijmout, neboť strašlivý šéf z něho nespouštěl zlověstné oči. Jeho zachmuřená tvář však jasně prozrazovala, že na něho McMurdova slova neudělala dojem. McGinty jim oběma poklepal po ramenou. "Ach, ty ženy, ty ženy!" zvolal. "Když pomyslím, že mi jedna spodnička dokáže znesvářit dva moje chlapce! To je pak zatracená práce. To se rozumí, že rozhodnout musí to děvče, takovéhle otázky nepatří do pravomoci velmistra - chvála bohu! Máme dost svých starostí i bez žen. Přijmeme vás za člena lóže 341, bratře McMurdo. Máme tu ale vlastní zvyky a obřady - jiné než v Chicagu. V sobotu večer máme shromáždění, a dostavíte-li se do něho, uděláme z vás navždy člena řádu svobodných zednářů ve Vermisském údolí."

KAPITOLA III
LÓŽE 341 VE VERMISSE

Druhý den - po večeru, kdy se odehrálo tolik vzrušujících událostí - odstěhoval se McMurdo od starého Jacoba Shaftera a ubytoval se u vdovy MacNamarové, která bydlela až na nejvzdálenějším okraji města. Scanlan, s nímž se seznámil hned zpočátku ve vlaku, využil krátce nato příležitosti, přestěhoval se do Vermissy a oba bydleli společně. Jiný nájemník v bytě nebyl a bytná, stará a dobrosrdečná Irka, příliš nevyhledávala jejich společnost, takže si mohli mluvit a dělat, co chtěli, což je vždy vítané lidem, kteří mají společná tajemství. Shafter nešel až do krajnosti a dovolil McMurdovi, aby se u něho stravoval, pokud bude chtít, a tak ani jeho styky s Ettií nijak neutrpěly. Právě naopak; jak plynuly týdny, byl jejich vzájemný vztah stále pevnější a důvěrnější. Ve svém pokoji v novém bytě se McMurdo cítil v bezpečí a tak brzo vytáhl formy na ražení mincí a několika bratrům z lóže pod slibem přísného mlčení dovolil, aby se na ně přišli podívat; z návštěvy si každý z nich odnášel v kapse pár ukázek falešných mincí vyrobených tak dokonale, že je bylo možno uvést do oběhu bez potíží a sebemenšího nebezpečí. Proč se McMurdo snížil až k tomu, aby vůbec pracoval, když ovládal toto podivuhodné umění, to zůstalo jeho novým přátelům věčnou záhadou, ačkoli každému, kdo se na to zeptal, vysvětloval, že kdyby žil bezpracně z neznámých prostředků, netrvalo by to dlouho a policie by mu byla na stopě.

Jeden policista už o něho skutečně projevil zájem, ale tato epizoda naštěstí přinesla odvážnému podnikateli víc užitku než škody. Po prvním představení stalo se jen málokdy, že večer nezašel k McGintymu do výčepu a nesnažil se tam blíž seznámit s "chlapci", jak znělo vzájemné žoviální oslovení mezi členy té nebezpečné bandy, která zamořila město a celé okolí. Svým sebejistým vystupováním a troufalými řečmi si získal oblibu u všech; navíc rychlost a ‚profesionalita', s níž vyřídil v hospodské rvačce jednoho svého soupeře, vydobyla mu úctu celé té drsné party. Po jedné další epizodce si ho však začali vážit ještě víc.

Jednou večer, kdy bylo ve výčepu doslova nabito, otevřely se dveře a vešel muž v šedomodré uniformě a špičaté čepici člena báňské policie. To byla speciální organizace, založená majiteli uhelných dolů a místní železnice, a měla za úkol podpořit úsilí řádného policejního sboru, který byl naprosto bezmocný před bandou ničemů, terorizující celé okolí. Když vešel, rozhostilo se ticho a upřel se na něho nejeden zvědavý pohled, ale vztahy mezi policisty a kriminálníky jsou ve Spojených státech prapodivné, a McGinty, stojící za pultem, nedal najevo žádné překvapení, když se mezi jeho zákazníky objevil příslušník policie.

"Whisky bez! Zatraceně sychravá noc," řekl policista. "My se myslím ještě neznáme, pane radní, že?"

"Vy jste ten nový kapitán?" zeptal se McGinty.

"Ano, to jsem já. Doufáme, že vy, pane radní, a ostatní přední občané nám pomůžete obhajovat v tomhle městě zákon a pořádek. Jsem kapitán Marvin - od báňské policie."

"Docela dobře bychom se bez vás obešli, kapitáne Marvine," řekl McGinty mrazivě. "Máme ve městě vlastní policii a bez importovaného zboží si poradíme. Vždyť vy jste jen placený nástroj kapitalistů, najatý k tomu, aby mlátil a střílel chudší spoluobčany."

"Prosím, jak myslíte, o to se spolu nebudeme přít," řekl policista dobromyslně. "Myslím, že všichni děláme jen svou povinnost. Co o ní kdo soudí, to už je jiná věc. Názory mohou být různé." Vypil svou sklenku whisky a už byl na odchodu, když vtom pojednou zahlédl tvář Jacka McMurda, který se na něho mračil s hlavou opřenou o loket. "Ale, ale! Koho to vidím," zvolal a přeměřil si ho od hlavy k patě. "To je přece starý známý."

McMurdo si od něho odsedl.

"Nikdy v životě jsem se nepřátelil ani s vámi, ani s žádným jiným zatraceným policajtem," řekl.

"Známý nemusí být vždycky přítel," řekl policista a ušklíbl se. "Vy jste Jack McMurdo z Chicaga, nikdo jiný - nic mi nezapírejte."

McMurdo pokrčil rameny.

"Já nic nezapírám," řekl. "Myslíte, že se stydím za své jméno?"

"Rozhodně byste k tomu měl dobrý důvod."

"Co tím sakra chcete říct?" zařval McMurdo a zaťal pěsti.

"Tak to pr, Jacku, s křikem u mne nepochodíte. Než jsem přišel do téhle zatracené uhelné díry, byl jsem u policie v Chicagu a chicagského lotra poznám na první pohled."

McMurdo protáhl tvář.

"Nevykládejte mi, že jste Marvin z chicagské ústředny!" zvolal.

"Ovšem, pořád ten starý Teddy Marvin - k vašim službám. Ještě jsme nezapomněli, že jste u nás zastřelil Jonáše Pinta."

"Já ho nezastřelil."

"Ne? To mám brát jako nestranný důkaz? Jenže jeho smrt vám přišla neobyčejně vhod, poněvadž jinak by vás byli usvědčili z penězokazectví. Dnes už se tím ale nemusíme trápit, poněvadž mezi námi řečeno - a možná že prozrazuji víc, než mi má povinnost dovoluje - nemohli by vám nic dokázat a můžete se v Chicagu znova objevit třeba zítra."

"Cítím se docela dobře tam, kde zrovna jsem."
"Nu, řekl jsem vám jen, jak se věci mají, a jste pěkný bručoun, když mi ani nepoděkujete."
"Doufám, že to se mnou myslíte dobře, a děkuji," řekl McMurdo, ale neznělo to z jeho úst příliš vděčně.
"Ani neceknu, dokud budu vidět, že vedete spořádaný život," řekl kapitán. "Spolehněte se ale, že stačí jediná lotrovina a pohovoříme si spolu jinak! Přeji vám dobrou noc - a vám také, pane radní!"
Policista odešel z výčepu, ale i ta krátká rozmluva stačila k tomu, aby McMurda ověnčila gloriolou místního hrdiny. O jeho divoké minulosti v dalekém Chicagu se šeptalo už dřív. McMurdo však veškeré otázky odbýval úsměvem, jako by nestál o žádný věhlas a pochybnou slávu. Teď však se dosavadní pověsti potvrdily - a z oficiálních úst. Hospodští povaleči se kolem něho shlukli a srdečně si s ním potřásali rukou. Od toho okamžiku pil na jejich účet, a přestože hodně snesl, aniž na něm bylo co znát, byl by oslavovaný hrdina strávil tu noc pod stolem, nebýt Scanlana, který ho odvedl domů.
V soboru večer byl McMurdo uveden do lóže. Domníval se, že ho přijmou bez slavnostního ceremoniálu, neboť zasvěcen byl už v Chicagu, ale ve Vermisse měli své zvláštní obřady, na které byli hrdí a jimž se musel každý uchazeč podrobit. Shromáždění se sešlo ve velkém sále Union Housu, vyhrazeném k tomuto účelu. Ve Vermisse bylo přítomno asi šedesát členů, což ovšem ani zdaleka nebyla celá organizace, poněvadž v údolí existovalo mnoho jiných lóží a další byly po obou stranách hor; při každém nebezpečném podniku si vyměňovaly členy, takže zločiny páchali lidé v místě zcela neznámí. Dohromady jich bylo v uhelné pánvi roztroušeno nejméně pět set.
V holé zasedací síni se muži shromáždili kolem dlouhého stolu. Stranou stál další stůl, plný láhví a sklenic, a někteří členové spolku už po něm toužebně pokukovali. McGinty seděl v čele stolu, na husté hřívě černých vlasů měl nasazenu plochou čapku z černého sametu, kolem krku měl ostře purpurovou štolu, takže vypadal jako kněz, předsedající nějakému ďábelskému obřadu. Napravo i nalevo od něho seděli vyšší hodnostáři lóže, mezi nimiž bylo vidět i hezkou, krutou tvář Teda Baldwina. Každý z nich měl nějakou šerpu či medailon jako emblém své hodnosti. Většinou šlo o muže zralého věku, ale ostatní členstvo spolku tvořili mladí lidé, osmnácti až pětadvacetiletí, pohotoví a schopní vykonavatelé příkazů svých představených. Mezi staršími bylo mnoho takových, jejichž tváře prozrazovaly duše nemilosrdných tygrů a zločinců, ale podíval-li se člověk na řadové členy, stěží by uvěřil, že ti dychtiví mladíci s upřímnými pohledy jsou ve skutečnosti bandou nebezpečných vrahů, propadlých tak naprosté mravní zvrácenosti, že jsou dokonce pyšní na svou schopnost se zdarem obstát v nejpochybnějších podnicích a s hlubokou úctou shlížejí na každého, o kom je známo, že umí odvést takzvaně "čistou práci". Jejich zvrhlému uvažování připadalo jako odvážný a rytířský čin přihlásit se dobrovolně do akce proti člověku, který jim nikdy neublížil a kterého v mnoha případech v životě neviděli. Když zločin spáchali, dohadovali se mezi sebou, kdo z nich vlastně zasadil osudnou ránu, a bavili sebe i celou společnost podrobným líčením výkřiků a křečí vražděného. Zpočátku se snažili držet své temné skutky v tajnosti, ale v době, kterou popisuje tento příběh, odhodili už veškerou kamufláž, neboť opětovné nezdary zákona jim dokázaly, že jednak se proti nim nikdo neodváží svědčit, jednak že mají neomezený počet vlastních spolehlivých svědků, na které se mohou odvolat, a bohatou pokladnu, v niž je dostatek prostředků na to, aby si mohli zaplatit nejlepšího advokáta v celém Státě. Za dobrých deset let řádění nebyl jediný z nich odsouzen, a tak jediné nebezpečí, které kdy Brakýřům hrozilo, mohlo přijít pouze ze strany oběti. Ta totiž - ačkoli se vždy postarali, aby byli v přesile a přepadli ji znenadání - se občas bránila a dokázala leckterého z útočníků šeredně poznamenat.
McMurda upozornili, že ho čeká jakási zkouška, ale nikdo mu nechtěl říct, v čem záleží. Dva slavnostně se tvářící bratři ho odvedli do vedlejší místnosti. Přes prkennou přepážku k němu ze shromáždění doléhal šum nesčetných hlasů. Jednou či dvakrát zaslechl své jméno a věděl, že debatují o jeho zasvěcení. Pak vešel člen zednářské stráže se zelenou a zlatou stuhou přes prsa.
"Velmistr přikazuje, aby byl svázán, oslepen a uveden," řekla stráž. Potom mu všichni tři svlékli kabát, vyhrnuli mu rukáv na pravé ruce a nakonec mu stáhli lokty provazem a spoutali ho. Potom mu hlavu a horní část obličeje zakryli kápí ze silné černé látky, takže nic neviděl, a posléze ho uvedli do shromáždění.
Pod kápí byla tma jak v pytli a strašně dusno. Slyšel hluk a šumění lidí kolem sebe a pak se zdálky ozval zastřený hlas McGintyho, ztlumeně pronikající látkou staženou přes uši.
"Johne McMurdo," pravil hlas, "jsi již členem Řádu svobodných zednářů?"
Přisvědčil úklonou.
"Patříš do lóže 29 v Chicagu?"
Opět se uklonil.
"Temné noci jsou nepříjemné," pravil hlas.
"Ano, pro cizince na cestách," odpověděl.
"Mraky jsou těžké."
"Ano, bouře se blíží."
"Jsou bratři spokojeni?" zeptal se velmistr.
Ozval se souhlasný hukot hlasů.
"Víme, bratře, podle tvého hesla a protihesla, že jsi vskutku jeden z nás," řekl McGinty. "Musíš však vědět i ty, že v tomto a dalších okresech našeho kraje máme jisté vlastní obřady a také vlastní povinnosti, které si žádají celých mužů. Jsi připraven ke zkoušce?"
"Jsem."
"Jsi odvážný?"
"Jsem."
"Udělej tedy krok kupředu, abys to dokázal."
Při těchto slovech ucítil na očích dva ostré hroty, které mu tlačily na víčka tak, až se mu zdálo, že přijde o zrak, pohne-li

se kupředu. Nicméně se vzchopil a odhodlaně vykročil; jakmile to udělal, tlak zmizel. Ozvalo se pochvalné šeptání.
"Je odvážný," pravil hlas. "Dokážeš snést bolest?"
"Stejně jako ostatní," odpověděl.
"Vyzkoušejte ho!"
Jen s největším vypětím vůle potlačil výkřik, když mu předloktím projela trýznivá bolest. Div při tom náhlém šoku neomdlel, ale kousl se do rtu a zaťal ruce v pěst, aby nedal nic najevo.
"Snesu víc než tohle," řekl.
Tentokrát se ozval hlasitý potlesk. Lepší uvedení nového člena v lóži dosud nezažili. Čísi ruce ho poplácaly po zádech a kdosi mu stáhl kápi z hlavy. Stál tu, mžoural a usmíval se. Noví bratři mu blahopřáli ze všech stran.
"Ještě slovíčko, bratře McMurdo," řekl McGinty. "Složil jsi už přísahu mlčenlivosti a věrností a víš, že její porušení se trestá okamžitou a neodvratnou smrtí?"
"Vím," řekl McMurdo.
"Podrobuješ se vedení přítomného velmistra za všech okolností?"
"Podrobuji."
"Jménem lóže 341 ve Vermisse tě tedy vítám k účasti na jejích výsadách a poradách. Dej na stůl lihoviny, bratře Scanlane, abychom mohli připít našemu váženému bratrovi."
McMurdovi přinesli kabát, ale dřív než si jej oblékl, podíval se na pravou paži, která ho dosud nesnesitelně pálila. Na předloktí měl ostře ohraničený kruh s trojúhelníkem uprostřed, hluboké a rudé znamení, které mu tam zanechalo cejchovací železo. Několik nejbližších sousedů si vyhrnulo rukávy a ukázalo mu vlastní vypálené znaky lóže.
"Prodělali jsme to všichni," řekl jeden, "ale nikdo při tom nebyl tak statečný jako ty."
"Pchá! Vždyť to nic nebylo," řekl; bolest a palčivost však přesto cítil.
Přijímací ceremoniál byl zakončen přípitky a zasedání lóže pokračovalo. McMurdo, který byl zvyklý jen na nezáživná jednání v Chicagu, naslouchal tomu, co pak následovalo, s krajním zájmem, a překvapilo ho to víc, než se odvážil dát najevo.
"Prvním bodem na pořadu dnešního jednání," řekl McGinty, "je přečtení dopisu skupinového mistra Windla z lóže 249 v mertonském okrese. Píše v něm:
Vážený pane,
je třeba zakročit proti Andrewu Raeovi, spolumajiteli důlního podniku Rae & Sturmanh ve zdejším okrese. Jistě jste nezapomněli, že nám Vaše lóže dluží protislužbu za intervenci dvou našich bratří - ve věci policisty loni na podzim. Pošlete-li nám dva spolehlivé muže, nechť se obrátí na pokladníka Higginse, jehož adresu znáte. Sdělí jim, kde a co je třeba vykonat. S pozdravem svobody

J. W. Windle,
skupinový mistr Řádu svobodných zednářů

Windle nikdy neodmítl, když jsme ho požádali o příležitostnou výpomoc jednoho či dvou mužů, a proto nesmíme odmítnout ani my jeho." McGinty se odmlčel a rozhlédl se kalnýma, zlovolnýma očima po místnosti. "Kdo se na tu práci hlásí dobrovolně?"
Několik mladíků zvedlo ruce. Velmistr na ně pohlédl a pochvalně se usmál.
"Vezmeš si to na starost ty, Tygře Cormacu. Budeš-li stejně šikovný jako posledně, nebudeš litovat. A ty, Wilsone."
"Nemám revolver," řekl dobrovolník, chlapec, kterému jistě nebylo ještě ani dvacet let.
"Je to tvá první práce, vid"? Nu, jednou se člověk v krvi smočit musí. Bude to pro tebe dobrý začátek. Pokud jde o revolver, už na tebe čeká, spolehni se na to. Stačí, když se oba ohlásíte v pondělí. Po návratu vás nemine slavné uvítání."
"Dostaneme tentokrát nějakou odměnu?" zeptal se Cormac, zavalitý mladík se surovou, brunátnou tváří, který si pro svou divokost vysloužil přezdívku "Tygr".
"O odměnu se nestarej. Děláš to přece pro čest, kterou ti to přinese. Až úkol splníš, najde se možná na dně pokladny pár dolarů."
"Co ten člověk udělal?" zeptal se mladý Wilson.
"Na to se takoví jako ty nemají co ptát. Proč se staráš, co udělal? Odsoudili ho tam u nich, naše věc to není. Na nás je vyřídit to za ně, jako by to oni vyřídili za nás. Když o tom mluvím, příští týden k nám přijdou dva bratři z martonské lóže - obstarat zas něco tady."
"Kteří to jsou?" zeptal se někdo.
"Věř, že je rozumnější se neptat. Když nic nevíš, nemůžeš o ničem svědčit a dostat se kvůli tomu do maléru. Spolehni se, že to jsou lidé, kteří odvedou čistou práci, když na to přijde."
"Vždyť je také nejvyšší čas!" zvolal Ted Baldwin. "Lidé už se tu začínají moc roztahovat. Není to ani týden, co parťák Blaker vyhodil z práce tři naše členy. Dlužíme mu to už dávno, ale teď to od nás dostane i s úroky."
"Co dostane?" zašeptal McMurdo svému sousedovi.
"Pořádnou porci srnčích broků z brokovnice," zvolal muž a hlučně se rozesmál. "Co říkáš, bratře, jak to tu vedeme?"
Zdálo se, že McMurdova zločinecká duše už vstřebala otrlé manýry spolku, jehož členem teď byl.
"Zamlouvá se mi to," řekl. "Pro kurážného mládence je to u vás jak stvořené."
Několik členů, sedících kolem něho, zaslechlo jeho slova a zatleskalo jim.
"Co je?" křikl od druhého stolu velmistr s černou hřívou.
"Tady nový bratr říká, že se mu zamlouvá, jak to tu vedeme."
McMurdo na okamžik vstal.

"Chci jen říci, ctihodný velmistře, že bych si pokládal za čest, kdyby se lóže rozhodla použít mých služeb."
Veliký potlesk uvítal jeho slova. Lóže vycítila, že nad obzorem vychází nové slunce. Některým ze starších se však zdálo, že je to trochu příliš rychlá kariéra.
"Navrhuji," prohlásil tajemník Harraway, stařec s tváří supa a šedým plnovousem, který seděl vedle předsedy, "aby bratr McMurdo počkal, dokud lóže sama neuzná za vhodné použít jeho služeb."
"Ovšem, tak jsem to myslel. Svěřuji se do vašich rukou," řekl McMurdo.
"Tvůj čas přijde, bratře," řekl předseda. "Povedeme tě v evidenci jako člena, který nabídl své služby, a jsme přesvědčeni, že v našem kraji ještě uděláš kus dobré práce. Dnes v noci je třeba vyřídit jednu drobnou záležitost, na níž se můžeš podílet, chceš-li."
"Počkám si na něco, co bude stát za to."
"Přesto můžeš v noci přijít - alespoň poznáš, co v této společností znamenáme. To ti ale ještě oznámím později. Předtím však," - nahlédl do jednacího pořádku - "musíme projednat ještě několik bodů. Především chci vznést dotaz na pokladníka, jaký je momentální stav našich financí. Máme vyplácet penzi vdově po Jimu Carnawayovi. Zahynul při práci pro lóži a vdova nesmí žít v nouzi."
"Jima zastřelili minulý měsíc, když naši chtěli zabít Chestera Wilcoxe z Marley Creeku," informoval McMurda jeho soused.
"Naše momentální finanční situace je dobrá," řekl pokladník, který před sebou držel účetní knihu. "Firmy byly v poslední době velkorysé. Max Linder a spol. zaplatil pět set, aby měl pokoj. Bratři Walkerové poslali sto dolarů, které jsem na vlastní zodpovědnost vrátil a požádal o pět set. Nedostanu-li odpověď do středy, není vyloučeno, že budou mít poruchu na strojním zařízení. Loni jsme jim museli zapálit třídič, aby přišli k rozumu. Také západní odbočka uhelné společnosti zaplatila pravidelný roční příspěvek. Máme dostatečnou hotovost, abychom mohli dostát všem závazkům."
"A co je s Archiem Swindonem?" zeptal se jeden bratr.
"Všechno prodal a opustil okres. Ten starý lotr nám tu nechal dopis, že bude raději v New Yorku svobodně zametat ulice, než by se jako uhlobaron podřídil teroru bandy vyděračů. Udělal zatraceně dobře, že se vytratil dřív, než jsme dopis dostali! Myslím, že už nenajde odvahu se tady v údolí objevit."
Na druhém konci stolu, naproti předsedovi, vstal starší, hladce vyholený muž s laskavým výrazem ve tváři.
"Bratře pokladníku," řekl, "smím se zeptat, kdo koupil majetek toho člověka, kterého jsme vypudili z okresu?"
"Jistě, bratře Morrisi. Koupil jej stát a Martonská železniční společnost."
"A kdo koupil Todmanovy a Leeovy doly, které byly loni na prodej za stejných okolností?"
"Táž společnost, bratře Morrisi."
"A kdo koupil Mansonovy, Skumanovy, Van Deherovy a Atwoodovy železárny, které byly na prodej nedávno?"
"Všechny koupila důlní společnost West Wilmerton General."
"Řekl bych, že nezáleží ani za mák na tom, kdo je koupil - stejně je nemůže z okresu odnést, bratře Morrisi," řekl předseda.
"Při veškeré úctě, kterou k vám chovám, ctihodný velmistře, domnívám se, že by nám na tom záležet mělo. Tenhle proces už tu probíhá dobrých deset let. Postupně odtud vyháníme všechny drobné majitele. A jaký je výsledek? Na jejich místě vidíme velké společnosti, jako je Železniční a Železářská, které mají ředitele v New Yorku nebo ve Filadelfii a naše hrozby neberou vážně. Můžeme se sice vypořádat s jejich místními šéfy, ale to znamená jen tolik, že na jejich místo pošlou jiné. A pro nás z toho vzniká nebezpečí. Drobní majitelé nám nemohli škodit, neměli k tomu ani peníze, ani moc. Pokud jsme je nevyždímali do poslední kapky, zůstávali v naší moci. Jakmile ale ty velké společnosti zjistí, že stojíme mezi nimi a jejich zisky, nebudou litovat námahy ani výdajů, aby nás uštvaly a pohnaly před soud."
Po těchto zlověstných slovech se rozhostilo ticho, tváře všech jako by potemněly a vyměnily si zasmušilé pohledy. Cítili se tak všemocní a nedotknutelní, že si ani ve snu nepřipouštěli pomyšlení na možnost odplaty či trestu. A přesto při té představě zamrazilo i ty nejbezstarostnější.
"Radím proto," pokračoval mluvčí, "abychom drobným majitelům neukládali tak těžká břemena. V den, kdy je vyženeme všechny, moc tohoto spolku se zhroutí."
Nepříjemné pravdy nemají lidé rádi. Když se mluvčí znova posadil, ozvaly se rozhněvané výkřiky. McGinty vstal se zachmuřeným čelem.
"Bratře Morrisi," řekl, "naháníš nám věčně strach jako sýček. Pokud budou členové lóže stát při sobě, není ve Spojených státech síly, která by je mohla ohrozit. Nevyzkoušeli jsme si to u soudů už dost často? Očekávám, že velké společnosti budou raději platit než bojovat, stejně jako malé. Tím, bratři," - McGinty při těch slovech odložil černou sametovou čapku a štólu - "dnešní zasedání skončilo. Zbývá už jen jediná maličkost, o které stačí se zmínit, až se budeme rozcházet. Nadešel čas bratrského občerstvení a zábavy."
Lidská povaha je věru zvláštní. Ve shromáždění byli muži, pro které byla vražda něčím zcela běžným, kteří znova a znova zabíjeli otce rodin, často lidi, proti nimž necítili žádnou osobní zášť, a netrápil je přitom soucit ani výčitky svědomí nad plačící ženou a bezmocnými dětmi, jakmile ale uslyšeli něžnou a patetickou hudbu, byli dojati až k slzám. McMurdo měl krásný tenor, a kdyby si byl nedokázal získat přízeň lóže už dřív, jistě by mu ji neupřeli teď, když je rozlítostnil písněmi "Já sedím u tvých dveří, Mary" a "Na hrázi u Allanova rybníka". Hned první večer vysloužil si nový člen lóže mimořádnou oblibu mezi bratry, už teď byl vybrán k postupu a budoucí kariéře. K tomu, aby se stal váženým členem svobodných zednářů, bylo ovšem třeba ještě jiných vlastností než jenom dobré kumpánství. Jakých, to se dověděl dřív, než večer skončil. Láhev whisky obešla mnohokrát dokola a muži už byli celí rudí ve tvářích a ochotní ke každé špatnosti, když velmistr vstal a znova je oslovil.
"Chlapci," řekl, "máme tu ve městě chlapa, který si koleduje o výprask, a je na vás postarat se, aby dostal, co mu patří.

Mám na mysli Jamese Stangera z Heraldu. Četli jste, jak se do nás zase pustil?"
Ozval se opilý řev nadšeného souhlasu, drmolené nadávky a kletby. McGinty vytáhl z kapsy u vesty novinový výstřižek.
" ‚Zákon a pořádek!' - tak to nazval. ‚Vláda teroru v uhelné a železnorudné oblasti. Dvanáct let už uplynulo od prvních vražd, které dokázaly, že mezi námi, v našem středu, existuje zločinecká organizace. Její řádění od toho dne nikdy neustalo a nyní dosáhlo vrcholu, který nás třísní skvrnou hanby před celým civilizovaným světem. Má tohle snad být naší odměnou za to, že naše velká vlast poskytuje útočiště cizincům, prchajícím před evropskou despocií? Děláme to snad proto, aby se z nich vzápětí stali tyrani lidí, kteří jim poskytli přístřeší, a aby nastolili vládu teroru a bezpráví přímo ve stínu posvátné hvězdnaté vlajky svobody, a to teroru a bezpráví takového druhu, že bychom se otřásli hrůzou a odporem, kdybychom o podobných poměrech četli, že panují v nějaké nejprohnilejší orientální monarchii. Víme, co je to za lidi. Organizace je zákonem povolená a veřejná. Jak dlouho to ještě máme snášet? Což snad budeme žít věčně - - -' To snad stačí, dál ty nesmysly číst nemusím!" zvolal předseda a hodil výstřižek na stůl. "Tohle o nás píše. Ptám se vás - jak mu odpovíme?"
"Zabít ho!" zvolalo tucet zběsilých hlasů. "Proti tomu protestuji!" řekl bratr Morris, onen muž s dobráckým čelem a hladce vyholenou tváří. "Opakuji vám, bratři, že v tomto údolí vládneme příliš pádnou rukou a doženeme věci k tomu, že se proti nám v sebeobraně všichni spojí, aby nás zničili. James Stanger je starý člověk. Ve městě a v celém okrese si ho všichni váží. Jeho noviny se zasazují za všechno, co je v údolí solidní. Když toho člověka odklidíme, vyvolá to v celém státě pozdvižení, které skončí naší likvidací."
"A jak by nás asi zlikvidovali, pane Bázlivko?" zvolal McGinty. "S pomocí policie? Víte dobře, že polovina policie od nás bere plat a druhá se nás bojí. Nebo se snad obrátí na soudy a na soudce? O to se už přece pokusili - a jak to dopadlo?"
"Tenhle případ by mohl soudit i soudce Lynch," řekl bratr Morris.
Poznámku uvítala hlasitá bouře hněvu. "Stačí, když zvednu prst," zvolal McGinty, "a budu tu mít ve městě dvě stě mužů, kteří je vyčistí od jednoho konce k druhému." Pak pojednou zvýšil hlas a hustá černá obočí se mu hněvem stáhla do hrozivého mračna. "Poslyšte, bratře Morrisi, dávám si na vás pozor a dělám už to nějaký čas. Sám máte strach a snažíte se ho nahnat i ostatním. Nebude to pro vás šťastný den, bratře Morrisi, až se vaše jméno objeví na jednacím pořádku, a mám dojem, že bych je tam měl napsat."
Morris smrtelně zesinal a zdálo se, že se pod ním podlomila kolena, když si znova sedal. Roztřesenou rukou se chopil sklenice a napil se; teprve pak byl s to odpovědět. "Omlouvám se vám, ctihodný velmistře, a všem bratrům z lóže, jestli jsem řekl víc, než jsem měl. Jsem věrný člen - to všichni víte - a ta slova úzkosti mi uklouzla jen ze strachu, aby lóži nepotkalo něco zlého. Mám ale větší důvěru ve váš úsudek než ve svůj, ctihodný velmistře, a slibuji, že už neřeknu nic, čím bych se vás dotkl."
Mračno hněvu zmizelo z velmistrova čela, když to ponížené škemrání uslyšel.
"Výborně, bratře Morrisi. Samotného by mě mrzelo, kdybych vám byl nucen uštědřit lekci. Dokud však sedím na tomto křesle já, bude naše lóže jednotná ve slovech i v činech. A teď, chlapci," pokračoval a rozhlédl se po shromáždění, "řeknu vám jen tolik - když Stanger dostane to, co si zaslouží, budeme s tím mít víc nepříjemností, než je třeba. Tihleti žurnalisti drží za jeden provaz a všechny časopisy ve státě začnou svolávat policii a národní gardu. Soudím ale, že bychom mu měli dát pořádně na pamětnou. Zařídíš to, bratře Baldwine?"
"Jistěže!" řekl mladík horlivě.
"Kolik lidí k tomu budeš potřebovat?"
"Šest. A dva, aby hlídali dveře. Půjdeš ty, Gowere, ty, Mausele, ty, Scanlane, a oba Wyllabyové!"
"Slíbil jsem účast i novému bratrovi," řekl předseda.
Ted Baldwin se na McMurda podíval a jeho pohled prozrazoval, že nezapomněl ani neodpustil.
"Dobrá, může jít, jestli chce," řekl rozmrzele. "To stačí. Čím dřív se dáme do práce, tím líp."
Shromáždění se rozcházelo s výkřiky, řevem a opilým prozpěvováním. Výčep ale byl dosud plný flamendrů a mnozí bratři tam zůstali. Skupina, která dostala úkol, však vyšla do ulice. Po chodníku kráčeli po dvou po třech, aby nevzbudili pozornost. Noc byla neobyčejně studená a na mrazivém nebi plném hvězd svítil půlměsíc. Muži zůstali stát a shromáždili se ve dvoře, odkud bylo vidět na vysokou budovu. Mezi jasně osvětlenými okny skvěla se zlatá písmena nápisu: Vermissa Herald. Zevnitř se ozýval rachot tiskařského lisu.
"Hej, ty," řekl Baldwin McMurdovi, "ty budeš stát dole u vrat a dávat pozor, abychom měli pořád volnou cestu. Arthur Willaby tam zůstane s tebou. A vy ostatní pojďte se mnou. Žádný strach, chlapci, máme tucet svědků, že zrovna teď sedíme v Union baru."
Byla už skoro půlnoc a ulice byla prázdná; jen tu a tam klopýtal domů nějaký flamendr. Skupina přešla ulici, otevřela vrata redakce a Baldwin se svým doprovodem vpadl dovnitř. Vzápětí už se hnali vzhůru po schodišti. McMurdo a Willaby zůstali dole. Z místnosti nahoře se ozval výkřik, volání o pomoc, dusot nohou a třesk povalených židlí. Za okamžik vyběhl na odpočívadlo schodiště nějaký šedovlasý muž. Chytili ho ale dřív, než se dostal dál, a jeho brýle s křápnutím spadly McMurdovi k nohám. Pak se ozval úder a zasténání. Stařec ležel tváří na odpočívadle a šest klacků naráželo o sebe, jak do něho bušily. Svíjel se a dlouhé, pavoučí končetiny se třásly pod dopadajícími ranami. Většina útočníků toho konečně nechala, ale Baldwin, s krutou tváří zkroucenou do pekelného pošklebku, bil muže dál do hlavy, kterou si stařec marně snažil krýt rukama. Bílé vlasy už měl potřísněné krví. Baldwin se pořád ještě skláněl nad svou obětí a zasazoval jí krátké, sadistické rány všude, kde uviděl nekryté místo, ale vtom McMurdo vyběhl do schodů a odstrčil ho.
"Zabiješ ho," řekl. "Nech toho!"
Baldwin se na něho užasle podíval.

"Táhni k čertu!" vykřikl. "Co si to dovoluješ - ještě ses v lóži ani neohřál! Uhni!" Zvedl hůl, ale McMurdo vyškubl ze zadní kapsy revolver.
"Ty uhni!" vykřikl. "Udělám ti z hlavy cedník, jestli na mě sáhneš. Lóže se nedovolávej - copak velmistr nepřikázal, že toho člověka nemáme zabít? A co ty děláš? Chceš ho zabít!"
"Má pravdu," poznamenal jeden z mužů.
"Tak už si sakra pospěšte!" volal zezdola Willaby. "Ve všech oknech se už svítí a za pět minut máte na krku celé město."
V ulici se už opravdu rozléhalo volání a dole v hale se už shromáždila skupinka sazečů a typografů, kteří si dodávali kuráž k činu. Útočníci nechali redaktorovo bezvládné a nehybné tělo nahoře na schodišti, seběhli dolů a vyřítili se do ulice. Když se vrátili do Union Housu, někteří se vmísili mezi hosty ve výčepu a zašeptali přes pult McGintymu, že úkol byl beze zbytku splněn. Ostatní, a mezi těmi byl i McMurdo, se rozptýlili v postranních uličkách, odkud se menšími oklikami dostali domů.

KAPITOLA IV
ÚDOLÍ STRACHU

Když se McMurdo druhý den ráno probudil, měl věru proč si vzpomenout na své přijetí do lóže. Po alkoholu ho bolela hlava a paže, na kterou mu vypálili znak, byla zanícená a opuchlá. Jelikož měl vlastní zdroj příjmů, chodíval do práce značně nepravidelně; mohl proto posnídat až pozdě a zůstat dopoledne doma, aby napsal dlouhý dopis příteli. Potom si přečetl Daily Herald. Ve zvláštním sloupci, zalomeném těsně před uzávěrkou, stálo: ‚Násilí v redakci Heraldu! Redaktor vážně zraněn!' Byla to krátká zpráva o události, o níž věděl mnohem víc než pisatel. Končila prohlášením: "Případu se už ujala policie, ale stěží se lze nadít, se její úsilí bude korunováno větším úspěchem než v minulosti. Někteří pachatelé byli poznáni a je proto naděje, že budou usvědčeni. Není třeba ani dodávat, že původcem násilí byla hanebná společnost, která už tak dlouho terorizuje naši veřejnost a proti niž se Herald tak nekompromisně postavil. Četné přátele pana Stangera potěší zpráva, že - ačkoli byl krutě a brutálně zbit a utrpěl několik vážných poranění na hlavě - jeho životu nehrozí bezprostřední nebezpečí."
Dole ještě stálo, že k ochraně redakce byla povolána hlídka báňské policie, ozbrojená winchestrovkami.
McMurdo odložil noviny a právě si zapaloval dýmku rukou, která se mu ještě třásla po všech těch výstřednostech minulého večera, když se ozvalo zaklepání na dveře a bytná mu předala dopis, který před okamžikem přinesl nějaký mladík. Byl bez podpisu a stálo v něm:
"Rád bych si s vámi pohovořil, ale nechtěl bych kvůli tomu chodit k vám do bytu. Najdete mě u vlajkové žerdi na kopci, který se jmenuje Miller Hill. Jestli tam přijdete hned teď, povím vám něco důležitého, co bych vám měl říct a co byste měl vědět."
McMurdo přečetl dopis dvakrát a s krajním překvapením; neměl tušení, co znamená, a kdo jej mohl psát. Kdyby byl napsán ženskou rukou, mohl by se domnívat, že jde o počátek některého z těch dobrodružství, s nimiž měl v minulosti rozsáhlou zkušenost. Bylo to však písmo muže, a navíc zřejmě vzdělaného člověka. Po jistém váhání se rozhodl, že se celé věci podívá na kloub.
Miller Hill je špatně udržovaný veřejný park uprostřed města. V létě si tam lidé rádi chodívají odpočinout, ale v zimě je v parku dost pusto. Z kopce je výhled nejen na celé pochmurné a roztažené město, ale i dál, na stáčející se údolí s roztroušenými doly a továrnami, černajícími se ve sněhu po obou jeho úbočích, a na zalesněné a zasněžené horské hřebeny, které je lemují. McMurdo kráčel vzhůru po stezce plné záhybů a vroubené zimostrázem, až došel k opuštěné restauraci, která v létě bývá střediskem veškerých zábav. Před ní stála holá vlajková žerď a pod ní nějaký muž s kloboukem staženým do čela a vyhrnutým límcem svrchníku. Sotva se otočil, McMurdo spatřil, že je to bratr Morris, člen lóže, který proti sobě včera v noci tak popudil velmistra. Šel k němu a oba si vyměnili smluvený pozdrav lóže.
"Rád bych si s vámi pohovořil, pane McMurdo," řekl stařec s jistou váhavostí, která prozrazovala, že se pohybuje po choulostivé půdě. "Jste moc hodný, že jste přišel."
"Proč jste dopis nepodepsal?"
"Člověk musí být opatrný, pane McMurdo. V takovýchhle dobách nikdy neví, co se může obrátit proti němu. Dokonce ani komu může důvěřovat a komu ne."
"K bratrům z lóže snad lze mít důvěru, ne?"
"Ach ne. Ne vždycky," zvolal Morris vehementně. "Zdá se, že cokoli řekneme, ba i to, co si jen myslíme, donese se zpátky McGintymu."
"Podívejte," řekl McMurdo ostře, "teprve včera v noci, jak dobře víte, jsem přísahal našemu velmistrovi věrnost. Chcete ode mne, abych přísahu porušil?"
"Jestli je tohle váš názor," řekl Morris smutně, "pak musím jedině litovat, že jsem vás obtěžoval a požádal o schůzku. To už je všechno moc špatné, když si dva svobodní občané spolu nemohou otevřeně pohovořit."
McMurdo, který svého společníka pozoroval velice ostražitě, slevil poněkud ze své upjatosti.
"Mluvil jsem samozřejmě jen za sebe," řekl. "Víte dobře, že jsem tu teprve krátce a všechno je mi tu cizí. Nesluší se, abych vám něco široce dlouze vykládal, pane Morrisi, a jestliže pokládáte za správné mi něco sdělit, jsem tu, abych to vyslechl."
"A donesl to šéfovi McGintymu," řekl Morris trpce.
"V tom mi tedy opravdu křivdíte," zvolal McMurdo. "Samozřejmě, že jsem loajální vůči lóži, to vám říkám otevřeně, ale musel bych být špatný chlap, kdybych komukoli opakoval to, co mi chcete důvěrně sdělit. Nechám si to pro sebe, ale varuji vás předem: nečekejte ode mne ani pomoc, ani sympatie."

"Dávno už si nedělám iluze, že bych se jednoho či druhého dočkal," řekl Morris. "Tím, co vám povím, svěřuji sice svůj život do vašich rukou, ale kdybyste byl sebešpatnější - a včera v noci se mi zdálo, že se co nevidět vyrovnáte těm nejhorším - přece jen jste tu nový a nemůžete mít svědomí tak okoralé jako oni. Proto jsem si řekl, že bych si s vámi měl promluvit."
"Dobrá, co máte na srdci?"
"Má kletba na vaši hlavu, jestli mě udáte!"
"Už jsem vám řekl, že to neudělám."
"Rád bych se vás zeptal, zda vám tenkrát - když jste vstupoval do řádu svobodných zednářů v Chicagu a skládal slib dobročinností a věrnosti - přišlo někdy na mysl, že vás to může zavést ke zločinu?"
"Pokud tomu říkáte zločin," odpověděl McMurdo,
"Jestli tomu říkám zločin!" zvolal Morris a hlas se mu chvěl rozhořčením. "Jestli tomu chcete říkat jinak, znamená to, že jste toho dosud málo viděl. Byl to zločin včera v noci, když člověka tak starého, že by to mohl být váš otec, zbili tak, že mu po bílých vlasech tekla krev? Byl to zločin - nebo vy tomu snad říkáte jinak?"
"Leckdo by třeba řekl, že to je boj," odpověděl McMurdo. "Boj mezi dvěma skupinami lidí a se vším, co k němu patří, takže každý bije, jak nejlíp umí."
"Možná. Přišlo vám ale na mysl něco takového, když jste v Chicagu vstupoval do řádu svobodných zednářů?"
"Ne, musím přiznat, že ne."
"Mně také ne, když jsem do něho vstupoval ve Filadelfii. Byl to jen dobročinný klub a místo pro schůzky s přáteli. Pak jsem se doslechl o tomhle městě - proklínám hodinu, kdy jsem o něm prvně slyšel - a vydal jsem se sem, abych si polepšil. Panebože! Abych si polepšil! Má žena a tři děti přišly se mnou. Otevřel jsem si na Market Square obchod se střižním zbožím a vedlo se mi docela dobře. Rozhlásilo se ale o mně, že jsem u svobodných zednářů, a donutili mě vstoupit do místní lóže, do té, do které jste vstoupil včera večer vy. Na předloktí mi vypálili znak hanby a do srdce ještě něco horšího. Zjistil jsem, že musím poslouchat zlovolného darebáka a že mé zapletli do svých zločinných sítí. Co jsem mohl dělat? Každé slovo, které jsem řekl ve prospěch nápravy věcí, považovali hned za zradu, stejně jako včera večer. Odejít nemohu, poněvadž jediné, co mám, je ten obchod. Kdybych vystoupil z lóže, vím, že by mě zavraždili, a na to, co by čekalo mou ženu a děti, netroufám si ani pomyslet. Je to strašné, mladý muži - strašné!" Zakryl si tvář rukama a celé tělo se mu roztřáslo křečovitými vzlyky.
McMurdo pokrčil rameny.
"Vy jste pro takovouhle práci moc útlocitný," řekl. "Prostě se na takovéhle věci nehodíte."
"Měl jsem svědomí a náboženství, ale oni ze mne udělali stejného zločince, jako jsou sami. Dali mi úkol. Kdybych byl odmítl, věděl jsem, co bude následovat. Jsem možná zbabělec. Možná že to ze mne udělalo pomyšlení na bezbrannou ženu a na děti. Tak či onak - neodmítl jsem a budu si to vyčítat do smrti. Šlo o opuštěný dům, dvacet mil odtud, za horským hřebenem. Nařídili mi čekat před vraty stejně jako včera v noci vám. Netroufli si mi takovou práci svěřit. Ostatní šli dovnitř. Když se vrátili, měli ruce zakrvácené až po zápěstí. A když jsme odcházeli, dalo se v domě za námi do pláče dítě. Byl to pětiletý chlapec, kterému zavraždili otce před jeho očima. Div jsem neomdlel hrůzou, ale přesto jsem se musel tvářit otrle a usmívat se, poněvadž jsem dobře věděl, že když to neudělám, budou zanedlouho odcházet se zkrvavenýma rukama z mého domu a bude to můj malý Fred, kdo bude plakat pro svého otce. Tehdy jsem už ale byl zločinec - spolupachatel vraždy, byl jsem navždy ztracen pro tento svět i království nebeské. Jsem dobrý katolík, ale kněz se mnou nechtěl ztratit ani slovo, když se doslechl, že patřím k Brakýřům, a exkomunikoval mě z církve. Tak to se mnou vypadá. A teď vidím, že se vydáváte stejnou cestou, a ptám se vás, jak to skončí. Jste ochoten také se stát chladnokrevným vrahem, nebo můžeme něco udělat, abychom tomu zabránili?"
"Co chcete podniknout?" zeptal se McMurdo příkře. "Chcete je udat?"
"Chraň bůh!" zvolal Morris. "Vím zcela jistě, že pouhá myšlenka na něco takového by mě stála život."
"To je v pořádku," řekl McMurdo. "Myslím, že jste slaboch a že si ty věci moc berete."
"Já že si to moc beru? Počkejte, až tu budete žít déle! Jen se podívejte dolů do údolí. Vidíte ten mrak ze stovek komínů, který na ně vrhá stín? Věřte mi ale, že mrak vraždy, který se těm lidem vznáší nad hlavou, je těžší a horší než tenhle. Je to Údolí strachu - Údolí smrti. Lidé zde mají hrůzu v srdci od svítání do setmění. Jen počkejte, mladý muži, přijdete na to sám."
"Dobrá, povím vám, co si myslím, až toho uvidím víc," řekl McMurdo lhostejně. "Je mi ale jasné, že jste člověk, který se sem naprosto nehodí, a že čím dřív obchod prodáte, tím líp pro vás - i kdybyste měl dostat jen deset centů z každého dolaru skutečné ceny. Nechám si pro sebe všechno, co jste mi řekl, ale přísahám, že jestli se dozvím, že jste udavač - - -"
"Ne, nic takového!" zvolal Morris úpěnlivě.
"Dobrá, zůstane tedy při tom. Rozmyslím si všechno, co jste mi řekl, a jednoho dne se k tomu možná vrátím. Doufám, že jste to se mnou myslel dobře, když jste se mi s tím svěřil. Teď už ale abych šel domů."
"Jen ještě slovíčko, než odejdete," řekl Morris. "Možná že nás někdo spolu viděl. Mohli by se začít vyptávat, o čem jsme mluvili."
"Ach tak, dobře, že jste na to vzpomněl."
"Nabízel jsem vám v obchodě místo účetního."
"A já odmítl. Kvůli tomu jsme se sešli. Na shledanou, bratře Morrisi, a ať se vám v budoucnu daří všechno líp než dosud!"
Téhož dne odpoledne, když McMurdo seděl a zamyšleně pokuřoval u kamen ve svém pokoji, otevřely se dveře a objevila se v nich obrovská postava šéfa McGintyho. Pozdravil ho zednářským znamením, sedl si naproti mladíkovi a chvíli na něho upřeně zíral; ten však před zpytujícím pohledem neuhnul.

"Nechodím na návštěvy často, bratře McMurdo," řekl konečně. "Mám dost co dělat s těmi, kteří chodí navštěvovat mě. Myslel jsem ale, že se trochu projdu a stavím se u tebe v bytě."
"Pokládám si to za čest, pane radní," odpověděl McMurdo srdečně a vytáhl z almárky láhev whisky. "Nečekal jsem, že mě poctíte svou návštěvou."
"Co dělá ruka?" zeptal se šéf.
McMurdo se kysele ušklíbl.
"No, ještě jsem na to nezapomněl," řekl. "Stojí to ale za to."
"Jistěže," odpověděl McGinty. "Samozřejmě těm, kteří jsou loajální, chovají se podle toho a pomáhají lóži. O čem jste mluvili s bratrem Morrisem dnes dopoledne na Miller Hillu?"
Otázka přišla zcela nečekaně a bylo dobře, že na ni měl připravenou odpověď. McMurdo se hlasitě rozesmál.
"Morris nevěděl, že si vydělávám na živobytí tady doma. A také se to nikdy nedoví, poněvadž pro můj vkus má trochu moc svědomí. Jinak ale má ten děda dobré srdce. Myslel, že snad nemám být z čeho živ a že mi pomůže, když mi v tom svém obchodě se střižním zbožím nabídne místo účetního."
"Tak o to tedy šlo?"
"O to."
"A ty jsi odmítl?"
"Ovšem. Cožpak nevydělám tady doma desetkrát víc při čtyřhodinové pracovní době?"
"Správně. Na tvém místě bych se ale s Morrisem moc nepřátelil."
"Proč ne?"
"Prostě proto, že ti to říkám. Pro většinu lidí tady u nás je to dostatečný důvod."
"Pro většinu možná ano, ale ne pro mne, pane radní," řekl McMurdo odvážně. "To byste měl vědět, jestli se vyznáte v lidech."
Snědý obr na něho upřel oči a jeho chlupatá tlapa na okamžik sevřela sklenici, jako by ji chtěl svému společníkovi hodit na hlavu. Pak se ale znova zasmál - hlasitě, chvástavě a neupřímně, jak měl ve zvyku.
"Ty jsi vážně zvláštní patron," řekl. "Prosím, když chceš znát důvody, povím ti je. Neříkal před tebou Morris nic proti lóži? Žádné pomluvy?"
"Ne."
"Ani proti mně?"
"Ne."
"No, tak to jen proto, že si netroufá ti věřit. Ve skrytu duše to ale není loajální bratr. Dobře to víme, a proto ho hlídáme a čekáme na vhodnou příležitost, abychom ho pokárali. Myslím, že se ta příležitost už blíží. Pro prašivé ovce není v našem ovčíně místo. A když se ty budeš přátelit s neloajálním člověkem, mohli bychom si myslet, že také nejsi loajální."
"Přátelit se s ním budu sotva, poněvadž ten chlap se mi nezamlouvá," odpověděl McMurdo. "A pokud jde o tu neloajálnost, kdyby mi to řekl někdo jiný než vy, určitě už by to podruhé neopakoval."
"Dobrá, to stačí," řekl McGinty a vyprázdnil sklenici. "Přišel jsem si s tebou včas promluvit a tím to je odbyté."
"Zajímalo by mě," řekl McMurdo, "jak jste se vůbec dověděl, že jsem s Morrisem mluvil."
McGinty se zasmál.
"Mám přece povinnost vědět, co se v tomhle městě děje," řekl. "Uděláš nejlíp, když budeš počítat s tím, že se dovím úplně všechno. No, už je čas a chci ti ještě jen říct - - -"
Rozloučení však bylo náhle přerušeno naprosto nečekaným způsobem. Dveře zapraštěly a rozlétly se dokořán; zpod špičatých policejních čepic na ně zíraly tři zamračené, nastražené tváře. McMurdo vyskočil a sáhl po revolveru, ruka mu však uvízla v půli cesty, když si uvědomil, že mu na hlavu míří dvě winchestrovky. Muž v uniformě vstoupil do místnosti s šestiranným revolverem v ruce. Byl to kapitán Marvin, kdysi z Chicaga, nyní ve službách báňské policie. Potřásl hlavou a maličko se na McMurda usmál.
"Myslel jsem si, že se do něčeho zapletete, vy povedený pane McMurdo z Chicaga," řekl. "Cožpak si nemůžete dát pokoj? Vemte si klobouk a pojďte s námi."
"Tohle by vás mohlo přijít draho, kapitáne Marvine," řekl McGinty. "Myslíte, že můžete takhle vpadnout do domu a obtěžovat počestné lidi, kteří dodržují zákony?"
"Vás se celá věc netýká, pane radní McGinty," řekl policejní kapitán. "Nepřišli jsme pro vás, ale tady pro pana McMurda. Vy byste nám měl při plnění našich povinnosti napomáhat, a ne nám v nich bránit."
"Je to můj přítel a zaručuji se za jeho chování," řekl šéf.
"Jen abyste se co nevidět nemusel zodpovídat ze svého vlastního chování, pane McGinty," odpověděl policejní kapitán. "Tenhle McMurdo se dal na cestu zločinu, ještě než sem přišel, a kráčí po ní vesele dál. Strážný, vemte si ho na mušku, než ho odzbrojím."
"Tady máte revolver," řekl McMurdo chladnokrevně. "Kdybychom spolu byli tváří v tvář, tak snadno byste mě nedostal, kapitáne Marvine."
"Kde máte zatykač?" zeptal se McGinty. "Zatracená práce - když vedou policii lidé jako vy, člověk má někdy dojem, že žije v nějaké sakrabónii a ne ve Vermisse. Tohle je kapitalistická zvůle a spolehněte se, že o nás ještě uslyšíte."
"Dělejte, co pokládáte za svou povinnost, pane radní. My jenom plníme to, co nám přikazuje naše povinnost."
"Z čeho mě obviňujete?" zeptal se McMurdo.
"Ze spoluúčasti na zbití starého redaktora Stangera v redakci Heraldu. A není to vaše zásluha, že vás nežalujeme pro vraždu."
"Pchá, jestli proti němu máte jen tohle," vykřikl McGinty a dal se do smíchu, "můžete si ušetřit spoustu starostí, když to rovnou pustíte k vodě. Tenhle člověk byl u mne ve výčepu a hrál tam poker až do půlnoci. Přivedu vám tucet

svědků, kteří mu to dosvědčí."
"To je vaše věc a můžete si ji schovat až na zítra k soudu. Zatím půjdete s námi, pane McMurdo, a chovejte se klidně, jestli nechcete dostat pažbou pušky přes hlavu. A vy prosím ustupte, pane McGinty, varuji vás: když jsem ve službě, nestrpím žádný odpor."
Kapitán jednal tak energicky a rozhodně, že McMurdovi a jeho šéfovi nezbylo než se s celou situací smířit. Šéf však přece jen ještě stačil zašeptat zatčenému pár slov předtím, než McMurda odvedli.
"A co -" ukázal palcem vzhůru, aby naznačil, že má starost o zařízení penězokazecké dílny.
"To je v pořádku," zašeptal McMurdo, který si včas udělal pro své nádobíčko vhodný úkryt pod podlahou.
"Sbohem a ničeho se neboj," řekl šéfa potřásl mu rukou. "Zajdu za advokátem Reillym a výlohy obhajoby vezmu na sebe. Slovo na to, že si tě pod zámkem dlouho nenechají."
"Tím bych si tak jistý nebyl. Střežte vězně, vy dva, a kdyby se o cokoli pokusil, zastřelte ho. Před odchodem ještě prohledám dům."
Marvin svou pohrůžku splnil, ale bylo zřejmé, že po ukryté mincovně nenašel ani stopy. Když se vrátil do přízemí, vydal se s McMurdem střeženým policisty na strážnici. Setmělo se a zvedla se ostrá vánice, takže ulice byly téměř opuštěné. Několik povalečů však přesto skupinu sledovalo. Osměleni tím, že není vidět, pokřikovali z dálky na zatčeného.
"Zlynčujte člena těch prokletých Brakýřů!" křičeli. "Zlynčujte ho!" Když ho eskorta postrkovala před sebou do budovy strážnice, povaleči výskali a řvali smíchy. Po krátkém formálním výslechu u inspektora, který měl službu, poslali McMurda do společné cely. Uviděl tam Baldwina a tři další zločince z minulé noci. Všichni byli zatčeni odpoledne a čekali, až je příštího dne ráno postaví před soud.
Dlouhá ruka svobodných zednářů však dosáhla i do této zdánlivě nedobytné bašty zákona. Pozdě večer přišel žalářník s otepí slámy na kavalce, ale vytáhl z ní dvě láhve whisky, pár sklenek a balíček karet. A tak strávili rozjařenou noc bez jediného úzkostlivého pomyšlení na soud, který je ráno čekal.
Výsledek ostatně potvrdil, že se neměli čeho obávat. Pro nedostatek důkazů nemohl správní soud postoupit případ soudu trestnímu. Na jedné straně byli sazeči a typografové nuceni přiznat, že světlo nebylo příliš jasné, oni sami že byli mimořádně rozrušeni a že tedy stěží mohou totožnost útočníků odpřisáhnout s naprostou jistotou, třebaže věří, že obžalovaní byli mezi nimi. Když je podrobil křížovému výslechu chytrý advokát, kterého si McGinty najal, svědčili ještě mnohem mlhavěji. Zraněný redaktor už vypověděl pod přísahou, že byl náhlostí útoku tak překvapen, že může s jistotou tvrdit jen tolik, že první muž, který ho uhodil, měl knír. Dodal ještě, že ví, že šlo o Brakýře, poněvadž nikdo jiný v celém městě proti němu nemůže chovat nepřátelské pocity a navíc už mu tato organizace dlouho vyhrožovala pomstou za jeho otevřené články. Na druhé straně však souhlasné a neochvějné svědectví šesti občanů, včetně váženého městského radního McGintyho, jednoznačně potvrdilo, že obžalovaní seděli u karet v Union Housu a byli tam ještě dlouho poté, kdy došlo k přepadení. Není třeba říkat, že byli zproštěni obžaloby a soudce se jim div neomluvil za nepříjemnosti, které jim byly způsobeny, což v sobě mlčky zahrnovalo i pokárání kapitána Marvina a policie za přehnanou služební horlivost.
Výrok soudu byl uvítán hlasitým potleskem v soudní síni, kde McMurdo zahlédl spoustu známých tváří. Bratři z lóže se smáli a mávali na ně. Byli tam však i jiní, kteří seděli se zkousnutými rty a zklamanýma očima, když obžalovaní po řadě opouštěli soudní síň. Jeden z nich, energický človíček s černým plnovousem, nepokrytě vyjádřil za sebe i za své přátele, co si myslí, když triumfující obžalovaní procházeli kolem něho:
"Vrazi prokletí!" zvolal. "Však my se s vámi vypořádáme!"

KAPITOLA V
NEJTEMNĚJŠÍ HODINA

Potřeboval-li Jack McMurdo ještě vůbec něco ke zvýšení své popularity mezi pochybnými kumpány, pak se o to postaralo jeho zatčení a propuštění z vazby. Dějiny spolku dosud nezaznamenaly případ, aby člen provedl něco, zač se dostal před soud hned týž den, kdy do lóže vstoupil. Těšil se už pověsti dobrého společníka a bodrého flamendra a navíc ještě velkého prchlivce, který se nenechá urážet ani od všemocného šéfa. K tomu ke všemu vzbudil ve svých kumpánech dojem, že mezi nimi není ani jediný, kdo by byl s to tak pohotově vymyslet nějaký krvelačný plán a tak zdatně jej uskutečnit. "Tenhle chlapec odvede čistou práci," řekli si starší mezi sebou a čekali na chvíli, kdy mu budou moci svěřit nějaký úkol. McGinty měl už povolných a vhodných nástrojů dost, ale uznával, že tenhle je z nich nejschopnější. Připadal si jako člověk, který drží na šňůře divokého pátracího psa. Měl psíky vhodné k nasazení na drobnou práci, ale jednoho dne chtěl na svou oběť poštvat i tohohle. Několika členům lóže, mezi nimi i Tedu Baldwinovi, byla rychlá kariéra nového člena proti srsti a nenáviděli ho kvůli tomu, ale měli se před ním na pozoru, poněvadž věděli, že se umí stejně dobře smát jako rvát.
Přízeň kumpánů si získal, to je pravda, ale jinou - o kterou mu šlo víc - současně ztratil. Otec Ettie Shafterové už o něm nechtěl ani slyšet a řekl mu, že si nepřeje, aby k nim chodil. Ettie sama do něho byla příliš zamilovaná, než aby se ho nadobro vzdala, ale přesto ji zdravý rozum varoval před vyhlídkami na manželství s člověkem pokládaným za zločince. Po bezesné noci se jednoho dne ráno rozhodla, že ho navštíví - možná naposled - a že se ze všech sil přičiní, aby se zbavil špatných vlivů, které ho přivedly na šikmou plochu. Vypravila se za ním do bytu, kam ji už několikrát zval, a přišla až do místnosti, které používal jako obývacího pokoje. Seděl u stolu zády ke dveřím a před sebou měl nějaký dopis. Dívku pojednou napadlo, že mu provede malé čtveráctví - bylo jí pouhých devatenáct let. McMurdo ji neslyšel, když otvírala dveře. Přistoupila proto k němu po špičkách a zlehka mu položila ruku na skloněné rameno.
Chtěla-li ho vystrašit, pák se jí to věru podařilo, ale jen proto, aby se pořádně vylekala sama. Vyskočil jako tygr, otočil

se k ní a pravou rukou ji chytil za krk. Levačkou zároveň zmačkal papír, ležící před ním. Okamžik stál a zíral na ni. Zuřivost, která mu zkřivila rysy, vystřídal vzápětí údiv a pak radost - stačil ale letmý pohled do té zběsilé tváře, aby v hrůze ucouvla před něčím, co dosud ve svém klidném životě nepoznala.
"To jsi ty?" řekl a otřel si čelo. "Když si pomyslím, že jsi ke mně přišla, má drahá, a já jsem tě div neuškrtil! Pojď, miláčku, a dovol, abych to napravil!" řekl a rozevřel náruč.
Dívka se však ještě nevzpamatovala z toho záblesku strachu a provinilosti, který tak jasně vyčetla z jeho tváře. Veškerý ženský instinkt jí napovídal, že nešlo jen o leknutí překvapeného člověka. Byl to projev viny - viny a strachu.
"Co se ti stalo, Jacku?" vykřikla. "Proč ses mě tak polekal? Ach, Jacku, kdybys měl čisté svědomí, nemohl by ses na mě tak podívat!"
"To víš, myslel jsem na jiné věci, a když ses připlížila tak potichu jako nějaká víla -"
" Ba ne, Jacku, v tom bylo ještě něco víc." Zmocnilo se jí náhlé podezření. "Ukaž mi ten dopis, který jsi psal!"
"Ach ne, Ettie, to nemohu."
Její podezření se proměnilo v jistotu.
"Píšeš nějaké jiné ženě!" zvolala. "Vím to. Proč bys jinak přede mnou dopis schovával? Psal jsi své ženě? Jak mohu vědět, že nejsi ženatý, když tě tu nikdo pořádně nezná?"
"Nejsem ženatý, Ettie. Přísahám ti na to. Jsi pro mne jediná na světě. Přísahám na Kristovy svaté rány!"
Celý zbledl vášnivou snahou ji přesvědčit a Ettie uvěřila.
"Proč mi tedy nechceš ukázat ten dopis?"
"Povím ti to, miláčku," řekl. "Jsem vázaný přísahou, že ho nikomu neukážu. A právě tak jako stojím ve slově tobě, musím je dodržet i vůči těm, kterým jsem to slíbil. Ta věc se týká lóže a nesmím ji prozradit ani tobě. A že jsem se polekal, když ses mě dotkla - cožpak je tak těžké to pochopit? Vždyť to mohla být ruka nějakého detektiva."
Cítila, že jí říká pravdu. Sevřel ji do náruče a polibky rozptýlil její obavy a pochybnosti.
"Sedni si sem ke mně. Je to trochu skromný trůn pro takovou královnu, ale nic lepšího ti tvůj chudý milý nemůže nabídnout. Doufám ale, že ti co nevidět obstarám vhodnější. Uklidnila ses už?"
"Jak bych mohla být klidná, Jacku, když vím, že jsi zločinec a patříš mezi zločince? Když neznám dne ani hodiny, kdy se dovím, že jsi ve vězení pro vraždu? ‚McMurdo, co patří k těm Brakýřům,' - tak o tobě včera mluvil jeden náš nájemník. Jako kdyby mi nůž do srdce bodl."
"Ach, silná slova nelámou kosti!"
"Jenomže byla pravdivá."
"Ale, miláčku, není to tak zlé, jak si myslíš. Vždyť jsme jen chudáci a trochu svérázným způsobem se hlásíme o svá práva."
Ettie objala milého kolem krku.
"Nech toho, Jacku! Prosím tě o to - proboha toho nech! O to jsem tě dnes přišla poprosit. Ach, Jacku, prosím tě o to na kolenou! Klečím před tebou a snažně tě prosím, abys toho nechal."
Zvedl ji, přitiskl její hlavu na prsa a chlácholil ji.
"Nemáš tušení, miláčku, oč mě žádáš. Jak toho mohu nechat, když by to znamenalo porušit přísahu a rozejít se s kamarády? Kdybys věděla, jak to se mnou vypadá, nemohla bys mě o něco takového prosit. A pak, i kdybych chtěl, jak to mohu udělat? Snad si nemyslíš, že by mě lóže jen tak pustila, když znám všechna její tajemství?"
"Pamatovala jsem i na to, Jacku. Všechno jsem už promyslela. Otec má našetřené nějaké peníze. Tohohle města má už po krk, vždyť to není žádný život - třást se před těmi lidmi od rána do večera. Je ochoten odtud odejít. Uprchneme společně do Filadelfie nebo do New Yorku, kde před nimi budeme v bezpečí."
McMurdo se dal do smíchu.
"Lóže má dlouhé prsty. Myslíš, že jimi do Filadelfie nebo do New Yorku nedosáhne?"
"Dobrá, tak tedy odejdeme na Západ nebo do Anglie, nebo třeba do Švédska, odkud otec pochází. Kamkoli - jen když nezůstaneme v tomhle Údolí strachu." McMurdo si vzpomněl na starého bratra Morrise. "Hm, to už je podruhé, co slyším, že údolí takhle pojmenovali," řekl. "Zdá se, že na některé z vás ten stín dolehl opravdu těžce."
"Kalí doslova každý okamžik našeho života. Počítáš, že nám Ted Baldwin někdy odpustí? Kdyby se tě nebál, co myslíš, že bychom od něho mohli čekat? Měl bys vidět ty jeho hladové oči, když se na mě podívá!"
"Však já bych ho naučil, jak se má chovat, kdybych ho při tom přistihl! Ale podívej, holčičko, já odtud odejít nemohu. Prostě nemohu, to ti říkám jednou provždy. Když mi ale dovolíš, abych si poradil sám, pokusím se najít nějaké čestné východisko."
"Z tohohle se ctí nevyvázneš."
"Jistě, záleží na tom, jak to kdo vidí. Jestli mi ale poskytneš šest měsíců, zařídím všechno tak, že se budu moci beze studu podívat komukoli do tváře."
Dívka se dala do radostného smíchu.
"Šest měsíců!" zvolala. "Slibuješ?"
"To víš, může se to protáhnout na sedm nebo na osm. Ale v nejhorším případě do roka budeme z tohohle údolí pryč."
Víc Ettie nedosáhla, ale i to pro ni bylo dost. Byl to aspoň vzdálený paprsek světla, ozařující bezprostřední budoucnost. Vrátila se do otcova domu s takovou úlevou, jakou nepoznala od chvíle, kdy Jack McMurdo vstoupil do jejího života.
Člověk by se domníval, že jako člen lóže bude McMurdo zasvěcen do všech podniků a veškeré činnosti spolku; sám však brzo zjistil, že jde o organizaci mnohem rozsáhlejší a rozvětvenější - lóže byla jen její část. Ani šéf McGinty o lecčems nevěděl, neboť kromě něho existoval ještě jakýsi okresní vedoucí, který bydlel v Hobson's Patchi - o něco dál po trati - a ten řídil několik lóží zároveň a uplatňoval nad nimi svou moc podle vlastní úvahy a často zcela nečekaně.

McMurdo ho viděl jen jednou; byl to potměšilý, šedovlasý mužík, připomínající krysu, s šouravou chůzí a uhýbavým pohledem, plným jízlivosti. Jmenoval se Evans Pott a dokonce i velký šéf z Vermissy k němu cítil štítivý odpor, podobný nejspíš tomu, co cítil obrovitý Danton před drobným, ale nebezpečným Robespierrem.
Jednoho dne obdržel Scanlan, který teď byl McMurdovým spolubydlícím, od McGintyho dopis, v němž byl vložen další list od Evanse Potta. Okresní vedoucí v něm sděloval, že mu posílá dva spolehlivé muže, Lawlera a Andrewse, kterým byl v okolí Vermissy svěřen jistý úkol, o němž v zájmu věci neuvádí žádné bližší podrobnosti. Postará se velmistr o jejich vhodné ubytování a stravování do té doby, než nadejde čas k akci? McGinty k tomu připsal, že je vyloučeno, aby se někdo tajně a nenápadně ubytoval v Union Housu, a že by byl proto McMurdovi a Scanlanovi zavázán, kdyby cizincům poskytli na několik dní přístřeší ve svém bytě.
Oba muži přijeli hned ten večer, obtíženi batohy. Lawler byl starší, prohnaný, zamlklý a rezervovaný; na sobě měl starý černý frak, který spolu s měkkým plstěným kloboukem a rozcuchaným, prošedivělým plnovousem mu dodával vzezření kočovného kazatele. Jeho společník Andrews byl skoro ještě hoch s upřímnou veselou tváří a počínal si tak bodře jako člověk, který si vyjel na dovolenou a chce z ní využít každé minuty. Oba byli naprostí abstinenti a ve všech ohledech se chovali jako vzorní členové spolku - s jedinou malou výjimkou, že totiž to byli vrazi, kteří už nejednou dokázali, že jsou nanejvýš schopnými exekutory této vražednické asociace. Lawler měl na kontě čtrnáct splněných úkolů a Andrews tři.
McMurdo shledal, že jsou zcela ochotni vykládat o temných činech své minulosti a líčit je s nestoudnou skromností lidí, kteří prokázali lidské společnosti cenné a nezištné služby. O poslání, které přijeli splnit sem, se však nezmiňovali.
"Vybrali nás proto, že ani já, ani chlapec nepijeme," vysvětloval Lawler. "Mohou se na nás spolehnout, že nikdy neřekneme víc, než je třeba. Nesmíte nám to mít za zlé, ale plníme jenom příkazy okresního vedoucího."
"Jistě, jedeme v tom přece všichni společně," řekl Scanlan, McMurdův spolubydlící, když seděli všichni čtyři pohromadě u večeře.
"To je pravda a budeme vám proto vyprávět třeba do rána, jak jsme zabili Charlieho Williamse nebo Simona Birda - nebo o které chcete práci z minulosti. O tomhle úkolu ale neřeknem ani slovo, dokud nebude splněn."
"Je tady asi tak půl tuctu lidí, které bych si rád vypůjčil na slovíčko," řekl McMurdo a zaklel. "Doufám, že jste nepřišli kvůli Jacku Knoxovi z Ironhillu? Dal bych za to nevím co, kdybych věděl, že dostane, co mu patří."
"Ne, na toho ještě nedošlo."
"Ani kvůli Hermanu Straussovi?"
"Ne, kvůli tomu také ne."
"No, když nám to nechcete říct, nemůžeme vás k tomu nutit, ale věděl bych to rád."
Lawler se zasmál a zavrtěl hlavou. Nedalo se z něho vytáhnout nic.
Navzdory mlčenlivosti obou hostů rozhodli se Scanlan s McMurdem, že se té takzvané "zábavy" zúčastní. Když proto jednou časně zrána McMurdo zaslechl, že se ti dva hosté plíží dolů po schodech, probudil Scanlana a oba se ve spěchu oblékli. Sotva meli šaty na sobě, zjistili, že povedená dvojice už se neslyšně vykradla z domu a nechala za sebou otevřené dveře. Ještě se nerozednilo, ale ve světle luceren zahlédli oba muže na konci ulice. Opatrně je sledovali a tiše se brodili hlubokým sněhem.
Dům, kde bydleli, stál skoro na kraji města, a tak se brzo octli na rozcestí v otevřené krajině. Tam čekali tři muži, s nimiž Lawler a Andrews chvíli vzrušeně hovořili. Potom šli všichni společně dál. Bylo jasné, že jde o nějaké významné poslání, jehož splnění si vyžádá většího počtu lidí. V těchto končinách bylo několik cest vedoucích k různým dolům. Neznámí se vydali po cestě do Crow Hillu, kde byl mamutí podnik, řízený silnou rukou, která dokázala - díky energickému a nebojácnému řediteli Josianu H. Dunnovi z Nové Anglie - udržet jistý pořádek a disciplínu i během dlouhé vlády teroru.
Tou dobou se už rozednívalo a po zčernalé cestě se k podniku blížily řady horníků, kráčejících v hloučcích i jednotlivě. McMurdo a Scanlan se přidali k ostatním, ale nespouštěli oči z mužů, které sledovali. Všude se boulila hustá mlha a z ní se pojednou ozval pronikavý jekot parní píšťaly. Byl to signál, oznamující, že za deset minut začnou sjíždět těžní klece s denní směnou.
Když došli na volné prostranství u šachty, čekalo už tam asi sto horníků, kteří v třeskutém mrazu nervózně podupávali a dýchali si na prsty. Neznámí stáli ve skupince ve stínu strojovny. Scanlan a McMurdo vylezli na haldu strusky, odkud byl dobrý výhled do celého okolí. Uviděli důlního strojníka, velikého Skota s plnovousem - jmenoval se Menzies - který právě vyšel ze strojovny a zahvízdal na píšťalku povel ke spuštění klecí. V tom okamžiku se zároveň k okraji šachty přiblížil vysoký, svalnatý mladík s hladce vyholenou, energickou tváří. Jak přicházel, zavadil pohledem o skupinku mužů stojících mlčky a nehybně u strojovny. Muži si stáhli klobouky do očí a vyhrnuli límce, aby jim nebylo vidět do obličejů. Předtucha smrti zamrazila na okamžik ředitele u srdce. Hned ji však se sebe setřásl a uvědomil si, že má povinnost zakročit proti cizím vetřelcům.
"Kdo jste a co tu pohledáváte?" zeptal se a přistoupil k nim.
Odpovědi se nedočkal; zato mladý Andrews udělal krok kupředu a střelil ho do břicha. Stovka čekajících horníků stála bez hnutí a bezradně - byli jako ochromení. Ředitel se chytil oběma rukama za břicho a zlomil se v pase. Vrávoravě se pokoušel odejít, ale další vrah výstřelil a ředitel klesl na bok, kopal kolem sebe a zarýval prsty do hromady škváry. Skot Menzies zařval vzteky, když to viděl, a rozběhl se proti vrahům s těžkým železným klíčem v ruce. Přivítaly ho však dva výstřely do tváře a skácel se mrtev k nohám svých vrahů. Někteří z horníků se pokusili vyrazit kupředu a zároveň se ozval neartikulovaný výkřik lítosti a hněvu, ale stačilo, aby dva z útočníků vyprázdnili své šestiranné revolvery nad hlavy zástupu: horníci se zalekli a rozprchli; pár jich dokonce vzalo nohy na ramena a zběsile pádili domů, do Vermissy.
Když se hrstka nejodvážnějších znova shromáždila a vrátila se k dolu, pohltila už skupinu vrahů ranní mlha a nenašel se jediný svědek, který by byl s to odpřísáhnout totožnost mužů, kteří spáchali dvojnásobnou vraždu před očima

stovky diváků.
Scanlan a McMurdo se vydali na zpáteční cestu. Scanlan byl poněkud zaražený, poněvadž poprvé viděl vraždění na vlastní oči a nezdálo se mu, že je to tak velká zábava, jak se domníval. Strašlivý nářek manželky mrtvého ředitele jim zněl v uších a provázel je na jejich cestě do města. McMurdo byl zamyšlený a zamlklý, ale pro chvilkovou slabost svého společníka neprojevil sebemenší pochopení.
"Opravdu je to jako válka," opakoval. "Co jiného je to než válka mezi námi a nimi? Je to válka a my v ní splácíme každý úder, jak nejlíp umíme."
V zasedací síni lóže v Union Housu bylo ten večer mnoho jásotu nejen nad zabitím ředitele a strojníka dolu na Crow Hillu - které mělo společnost přiřadit k ostatním terorizovaným a vydíraným podnikům v okrese - ale i nad dalším vítězstvím, jehož lóže dosáhla zcela jinde. Ukázalo se, že když okresní vedoucí poslal pět spolehlivých mužů, aby zasadili tento úder ve Vermisse, požádal zároveň na oplátku, aby z Vermissy tajně vybrali a poslali tři své muže zabít Williama Halese ze Stake Royalu, jednoho z nejznámějších a nejoblíbenějších majitelů dolů v Gilmertonském okrese, muže, o kterém se obecně věřilo, že nemá na světě jediného nepřítele, poněvadž to byl ve všech ohledech přímo vzorný zaměstnavatel. Zásadně však trval na vysoké výkonnosti, a propustil proto několik opilých a líných employés, kteří byli členy všemocného spolku. Ani výhružné obrázky s rakvemi, které mu přibili na dveře, nezviklaly jeho rozhodnutí, a proto nad ním ve svobodné, civilizované zemi vynesli rozsudek smrti.
Poprava byla neprodleně vykonána. Ted Baldwin, který se teď rozvaloval na čestném místě vedle velmistra, vedl vybranou skupinu. Jeho brunátný obličej a skelné, krví podlité oči prozrazovaly nedospalost a opilost. S dvěma dalšími kumpány strávil minulou noc v horách. Všichni tři byli zanedbaní a poznamenaní nepohodou. Žádné hrdiny, vracející se ze ztracené varty, nepřivítali by však jejich kamarádi s větším nadšením. Znova a znova vyprávěli svoje zážitky uprostřed radostných výkřiků a výbuchů smíchu. Počkali si na svého muže, když se za soumraku vracel domů, na vrcholu příkrého kopce, kde kůň musel jít krokem. Byl tak zabalený do kožichu, který ho měl chránit před mrazem, že ani nestačil sáhnout po revolveru. Vyvlekli ho z vozu a střílelí do něho jako do živého terče.
Nikdo z nich toho člověka neznal, ale zabíjení je vždy dramatický zážitek - a tak dokázali gilmertonským Brakýřům, že na členy z Vermissy je spolehnutí. Došlo při tom i k jisté contretemps, poněvadž na vrchol kopce přijel nějaký muž se ženou právě ve chvíli, kdy vrazi ještě vyprazdňovali revolvery do nehybného těla. Řekli si, že by je měli oba také zastřelit, ale jelikož to byli neškodní lidé, kteří neměli s doly nic společného, jenom jim přísně přikázali, aby jeli dál a drželi jazyk za zuby, nechtějí-li, aby je potkalo něco horšího. Zkrvavené tělo tam nechali pro výstrahu všem příliš krutým zaměstnavatelům a tři šlechetní mstitelé se kvapně vzdálili do hor, kde panenská příroda hraničí s oblasti vysokých pecí a hald černé strusky.
Byl to pro Brakýře slavný den. Na údolí padl ještě temnější stín. A právě tak jako si moudrý generál volí okamžik vítězství k zdvojnásobení svého úsilí, aby nepřátelé neměli čas vzpamatovat se z pohromy, i šéf McGinty, přehlížeje potměšilýma a zamyšlenýma očima dějiště svých válečných operací, dal povel k dalšímu útoku na zdemoralizovaného protivníka. Ještě ten den večer, když se podnapilá společnost rozcházela, přitáhl si McMurda za ruku a odvedl ho do zadní místnosti, kde spolu kdysi meli první rozhovor.
"Poslyš, mládenče," řekl, "sehnal jsem konečně práci, nad kterou nebudeš muset ohrnovat nos. Vykonáš ji vlastnoručně a jak budeš chtít."
"Jsem hrdý na to, že mi to říkáte," odpověděl McMurdo.
"Můžeš si s sebou vzít dva chlapy - Manderse a Reillyho. Už dostali příkaz, aby se připravili. V tomhle okrese půjde všechno šejdrem, dokud neusadíme Chestera Wilcoxe. A jestli se ti ho podaří vyřídit, máš zajištěnou vděčnost všech lóží v celé uhelné pánvi."
"Udělám, co je v mých silách, spolehněte se. Kdo to je a kde ho najdu?"
McGinty vytáhl z koutku úst svůj obligátní, napůl rozžvýkaný a nedokouřený doutník a na lístku vytrženém ze zápisníku začal kreslit hrubý plánek.
"Je to hlavní štajgr z Iron Dyke Company - tvrdý chlap, který sloužil na vojně u strážního praporu, samá jizva a samý šrám. Dvakrát už jsme se pokusili dostat se mu na kobylku, ale ani jednou nám to nevyšlo a Jim Carnaway přitom přišel o život. Je na tobě, aby sis to vzal na starost. Tohle je jeho dům - stojí o samotě na křižovatce u Iron Dyku, přesně tak, jak jsem ti to tady nakreslil. Žádný jiný dům není na dohled. Ve dne se to provést nedá, ten chlap je ozbrojený a střílí hned a přesně, na nic se předem nevyptává. Zato v noci - no prostě, je tam, s manželkou, třemi dětmi a služkou. Nemůžeš si vybírat a nad někým se smilovávat. Buď všechny nebo nikoho. Kdybys mu mohl položit ke dveřím pytel střelného prachu s pořádně dlouhým doutnákem -"
"Co ten chlap provedl?"
"Už jsem ti přece řekl, že zastřelil Jima Carnawaye."
"Proč ho zastřelil?"
"Co se o to hrome staráš? Carnaway byl v noci u jeho domu a on ho zastřelil. To musí stačit tobě i mně. Je na tobě, abys mu to splatil i s úroky."
"Jsou tam ale dvě ženy a děti. Ty mají taky vyletět do vzduchu?"
"Nedá se nic dělat - jak se mu chceš jinak dostat na kůži?"
"Připadá mi to trochu tvrdé, když ty ženské a děti nikomu nic neudělaly."
"Co je to za řeči? Zalekl ses toho?"
"Jen klid, pane radní, nerozčilujte se. Co jsem kdy řekl nebo udělal, abyste si mohl myslet, že odmítám splnit rozkaz velmistra lóže? Jestli je to správné nebo ne - o tom musíte rozhodnout vy."
"Takže to uděláš?"
"Ovšem."

"Kdy?"
"Nejlíp by bylo, kdybyste mi poskytl dvě tři noci na to, abych si dům jaksepatří prohlédl a vymyslel nějaký plán. Pak -"
"Výborně," řekl McGinty a potřásl mu rukou. "To už nechám na tobě. Bude to slavný den, až nám přineseš zprávu o splnění úkolu. Tohle je poslední úder, který je všechny srazí na kolena."
McMurdo dlouho přemýšlel o poslání, které mu velmistr tak náhle svěřil. Opuštěný dům, v němž Chester Wilcox bydlel, stál v nedalekém údolí, asi pět mil od města. Ještě tu noc se tam vydal zcela sám, aby útok řádně připravil. Z průzkumného výletu se vrátil až za denního světla. Přes den si pohovořil s oběma přidělenými mladíky, Mandersem a Reillym, ke všemu odhodlanými zabijáky, kteří byli posláním tak nadšeni, jako by šlo o lov na jelena. O dva dny později se sešli v noci za městem. Všichni tři byli ozbrojeni a jeden z nich nesl pytel střelného prachu, jakého se používá v lomech. K osamělému domu dorazili teprve ve dvě hodiny. Noc byla větrná a cáry mraků co chvíli zastíraly měsíc, stojící téměř v úplňku. Dostali výstrahu, aby se měli na pozoru před psy, a kradli se proto kupředu velice opatrně - revolvery s nataženými kohoutky drželi v rukou. Nebylo však slyšet nic kromě kvílení větru a sténání větví, které se jim ohýbaly nad hlavami. McMurdo chvíli naslouchal u dveří osamělého domu, ale uvnitř panovalo naprosté ticho. Potom umístil pytel s prachem na práh, nařízl ho nožem a zastrčil do něho doutnák. Jakmile se doutnák rozhořel, dal se s oběma kumpány rychle na útěk a všichni tři byli v bezpečné vzdálenosti a přikrčeni v příkopě dřív, než se ozvalo ohlušující zahřmění exploze, následované rachotem hroutící se budovy. V té chvíli věděli s jistotou, že úkol je splněn. V krvavých análech spolku nebyl záznam o čistěji odvedené práci. Jenomže běda - celé to směle vymyšlené a dobře zorganizované úsilí vyznělo naprázdno! Chester Wilcox, předem varovaný osudem mnoha obětí a věda, že je odsouzen k likvidaci, odstěhoval se den předtím s celou rodinou do bezpečnějšího a méně známého bytu, kde je všechny střežila policejní hlídka. A tak nálož střelného prachu rozmetala jen prázdný dům a ostřílený starý voják ze strážního praporu dál učil disciplíně horníky z Iron Dyku.
"Nechtě mi ho na starosti," řekl McMurdo. "Ten člověk je můj a já ho dostanu, kdybych na to měl čekat celý rok."
Na shromáždění celé lóže mu vyslovili dík a odhlasovali důvěru, čímž byla celá záležitost na čas skončena. Když se o pár týdnů později objevila v novinách zpráva, že po Wilcoxovi někdo střelil ze zálohy, bylo veřejným tajemstvím, že McMurdo nezahálí a pokouší se tak či onak splnit nedokončený úkol.
Takové tedy byly metody řádu svobodných zednářů a takové byly činy Brakýřů, jimiž rozšířili svou hrůzovládu nad velkým a bohatým okresem, který byl tak dlouho vydán napospas jejich úděsnému řádění. Nač ale třísnit tyto stránky ještě dalšími zločiny? Nepověděl jsem snad už dost, abych ukázal tyto lidi a jejich metody v pravém světle? Jejich hrůzné činy vešly do historie a lze si o nich přečíst všechny podrobnosti. Tam se také zájemce může dovědět, jak byli zastřeleni policisté Hunt a Evans, kteří se odvážili zatknout dva členy spolku - byla to hnusná, dvojnásobná vražda, naplánovaná vermisskou lóží a chladnokrevně spáchaná na dvou bezmocných, odzbrojených mužích. V análech se lze dočíst i o tom, jak byla zastřelena paní Lanbeyová, ošetřující svého manžela, který byl na rozkaz šéfa McGintyho utlučen téměř k smrti. Zavraždění staršího Jenkinse, následující krátce po vraždě jeho bratra, zmrzačení Jamese Murdocha, zkáza rodiny Staphouseových, jejichž dům byl rozmetán explozí, vražda Stendalových - to vše následovalo v měsících té strašné zimy jedno po druhém. Temný stín se vznášel nad Údolím strachu. Nadešlo jaro se zurčením potoků a kvetoucími stromy. Celá příroda, tak dlouho svíraná okovy zimy, ožila novou nadějí, ale nikde nebyla žádná naděje pro muže a ženy, žijící pod jařmem teroru. Mrak nad jejich hlavami nebyl nikdy tak temný a beznadějný jako počátkem léta reku 1875.

KAPITOLA VI
NEBEZPEČÍ

Vláda teroru vrcholila. McMurdo, který už byl jmenován do rady starších a měl nejlepší vyhlídky, že jednoho dne vystřídá McGintyho v úřadě velmistra, byl teď na společných poradách téměř nepostradatelný - bez jeho rady a doporučení lóže nic nepodnikala. Čím oblíbenější však byl mezi svobodnými zednáři, tím zachmuřenější pohledy ho vítaly, kdykoli se objevil ve vermisských ulicích. Občané si navzdory teroru dodali odvahy a spojili se proti svým utlačovatelům. Do lóže pronikly pověsti o tajných schůzkách v redakci Heraldu a o tom, že loajálním občanům byly rozdány zbraně. McGintyho a jeho kumpány však podobné zprávy neznepokojovaly. Bylo jich mnoho, byli energičtí a dobře vyzbrojení. Jejich protivníci neměli pevnou organizaci a byli bezmocní.
Všechno to skončí planými řečmi jako už tolikrát v minulosti a možná nějakým bezvýznamným zatčením - to byl názor McGintyho, McMurda a všech odvážnějších členů lóže, s nímž se nikterak netajili.
Stalo se to v květnu, jednou v soboru večer. Lóže měla všechny sobotní večery vyhrazené a McMurdo právě odcházel z bytu na schůzi, když ho přišel navštívit bratr Morris, onen muž trápený výčitkami svědomí. Čelo měl plné vrásek, jeho dobrácká tvář byla přepadlá a usouzená.
"Mohu s vámi mluvit otevřeně, pane McMurdo?"
"Jistěže."
"Nikdy nezapomenu, že jsem vám jednou otevřel své srdce a vy jste si svěřené tajemství nechal pro sebe, ačkoli se vás na to, o čem jsme spolu mluvili, přišel zeptat sám velmistr."
"Co jiného jsem mohl dělat, když jste mi projevil důvěru? Neudělal jsem to proto, že bych souhlasil s tím, co jste mi tehdy říkal."
"To dobře vím. Jste ale jediný, s kým mohu bez nebezpečí mluvit. Tady nosím tajemství," - položil si ruku na srdce - "a to mě trápí a ukracuje mi život. Škoda že nebylo spíš svěřeno někomu jinému než mně. Když je prozradím, bude to docela jistě znamenat vraždu. Když si je však nechám pro sebe, může to skončit zkázou nás všech. Bůh mi pomoz, ale opravdu už jsem s rozumem v koncích!"

McMurdo se na něho vážně podíval. Morris se třásl po celém těle. Mladý muž nalil do sklenice trochu whisky a podal mu ji.
"To je lék pro takové, jako jste vy," řekl. "A teď mi povězte, oč jde."
Morris se napil a bledá tvář mu trochu zčervenala.
"Dá se to povědět jednou větou," řekl. "Jde nám po stopě detektiv."
McMurdo na něho užasle upřel oči.
"Vy jste se zbláznil, člověče!" řekl. "Copak ve městě není policajtů a detektivů spousta? A jak nám kdy ublížili?"
"Ale kde, to není člověk odtud z okresu. Správně říkáte, že ty všechny známe a nemohou nám toho moc udělat. Slyšel už jste ale někdy o Pinkertonových agentech?"
"Něco jsem o nich někde četl."
"V tom případě mi můžete věřit - jestli po nás jdou Pinkertonovi agenti, naše šance se rovnají nule. To není žádná vládní organizace, které je vcelku lhostejné, zda uspěje nebo ne. Je to naprosto seriózní soukromá detektivní kancelář, která musí vykázat výsledky a nedá si pokoj, dokud jich nedosáhne. Jestli se do téhle záležitosti vložil některý Pinkertonův agent, jsme vyřízení."
"Musíme ho zabít."
"Ach, tak vidíte, co vás napadlo první! V lóži to dopadne právě tak. Neřekl jsem vám, že to skončí vraždou?"
"Jistě - jenže co je to vražda? Není to v tomhle kraji dost obvyklá věc?"
"To máte pravdu, ale nebudu to já, kdo ukáže na člověka, který má být zavražděn. Do smrti už bych neměl chvilku klidu. Jenomže na druhé straně nám jde o krk. Co mám proboha dělat?" V zoufalé nerozhodnosti přešlapoval z jedné nohy na druhou.
Na McMurda však jeho slova zapůsobila hlubokým dojmem. Nebylo těžké vidět, že sdílí Morrisův názor o hrozícím nebezpečí a nutnosti nějak mu čelit. Energicky chytil Morrise za rameno a zatřásl jím.
"Poslyšte, člověče," zvolal a rozčilením mu pisklavě přeskočil hlas, "tím nic nespravíte, když tu budete sedět a naříkat jak stará bába nad nebožtíkem. Povězte mi fakta. Co je to za chlapíka? Kde je? Jak jste se o něm dověděl? Proč jste přišel za mnou?"
"Protože jste jediný člověk, který mi může poradit. Říkal jsem vám už, že jsem měl na Východě obchod, než jsem přišel sem. Mám tam dodnes dobré přátele a jeden z nich slouží u telegrafu. Tady je dopis, který jsem od něho včera dostal, je to na téhle stránce nahoře. Můžete si to přečíst sám."
McMurdo četl:
Jak se daří u vás v kraji Brakýřům? Čteme tady toho o nich v novinách spoustu. Mezi námi, doufám, že o vás zanedlouho uslyším ještě víc. Pět velkých firem a dvě železniční společnosti se rozhodly udělat už tam u vás definitivně pořádek. Myslí to smrtelně vážně a můžete se vsadit, že toho dosáhnou. Tentokrát to vzaly pořádně do ruky. Na jejich příkaz se toho ujala Pinkenonova kancelář a jejich nejlepší detektiv, Birdy Edwards, se už do případu zakousl. Bylo už opravdu načase.
"A teď si přečtěte doušku."
To všechno jsem se samozřejmě dověděl ve službě, takže to nikde nerozšiřujte. Každý den mi procházejí rukama prapodivné šifry, ale zatím z nich nedokážu nic vyčíst.
McMurdo chvíli seděl mlčky a svíral dopis v roztřesené ruce. Mlha se na okamžik zvedla a před sebou spatřil propast.
"Ví o tom ještě někdo jiný?" zeptal se.
"Neřekl jsem to nikomu."
"Ten člověk - ten váš přítel - má tady u nás ještě někoho, komu může psát?"
"Hm, ještě asi dva tři lidi."
"Členy lóže?"
"Pravděpodobně ano."
"Ptám se proto, že možná někomu napsal, jak ten detektiv, ten Birdy Edwards vypadá. V tom případě bychom se mu mohli dostat na stopu."
"No, možné to je. Nezdá se mi ale, že by ho znal. Informuje mě jenom o novinkách, které se dověděl ve službě. Odkud by mohl toho Pinkertonova agenta znát?"
McMurdo sebou pojednou prudce trhl.
"Hrome," zvolal, "už vím, o koho jde. A jsem hlupák, že mě to nenapadlo dřív. Panebože, že ale máme štěstí! Vyřídíme ho tak rychle, že nebude mít čas nám uškodit. Poslyšte, Morrisi, svěříte tu věc do mých rukou?"
"Ovšem, budu jen rád, když se toho zbavím!"
"O to se postarám. Stačí, když ustoupíte do pozadí a necháte mě jednat. O vašem jménu nemusí padnout ani zmínka. Vezmu to všechno na sebe, jako by dopis přišel mně. Souhlasíte s tím?"
"Právě o to jsem vás chtěl žádat,"
"Tak tedy platí. Vy se držte stranou, raději vůbec nevystrkujte hlavu. Půjdu teď rovnou do lóže a uvidíte, že starý Pinkerton brzo spláče nad výdělkem."
"Nezabijete ale toho člověka?"
"Čím míň toho víte, příteli Morrisi, tím líp budete spát a nebude vás tolik trápit svědomí. Na nic se neptejte a nechte věci jít svou vlastní cestou. Teď jsem to vzal do ruky já."
Morris smutně potřásl hlavou, když odcházel.
"Mám pocit, že jeho krev padne na mou hlavu!" naříkal.
"Sebeobrana není vražda, to byste měl vědět," řekl McMurdo a zlověstně se usmál. "Buď on, nebo my. Ten chlapík by nás všechny zničil, kdybychom ho v údolí nějaký čas trpěli. A vás, bratře Morrisi, budeme nejspíš muset zvolit

velmistrem, poněvadž jste dozajista zachránil lóži."
Z jeho činů však bylo brzo jasné, že tuto novou okolnost nebere na tak lehkou váhu, jak by se mohlo zdát z jeho slov. Možná že se v něm ozvalo špatné svědomí, možná že na něho zapůsobila proslulost Pinkertonovy detektivní kanceláře, možná že v tom hrálo roli vědomí, že velké a bohaté společnosti se rozhodly definitivně s Brakýři skoncovat - ať už důvody byly jakékoli, jeho činy připomínaly chování člověka, který se připravuje na nejhorší. Než odešel z domu, zničil každý kousek papíru, který by ho mohl z něčeho usvědčit. Teprve potom si zhluboka oddechl, poněvadž se mu zdálo, že je v bezpečí. Přesto však si byl vědom nějakého ohrožení, poněvadž cestou do lóže se stavil u starého Shaftera. Měl zakázáno se v domě objevit, ale když zaklepal na okno, Ettie za ním přišla ven. Z očí jejího milého se vytratila bezstarostná irská rozvernost a z jeho vážné tváře Ettie vyčetla, že se nad ním vznáší nějaká hrozba.
"Něco se stalo!" zvolala. "Ach, Jacku, hrozí ti nebezpečí!"
"Neboj se, miláčku, tak zlé to zas není. Přesto by ale bylo rozumné, kdybychom se k něčemu rozhodli, než se situace zhorší."
"K čemu ale?"
"Před časem jsem ti slíbil, že odtud jednoho dne odejdu. Myslím, že ta chvíle se blíží. Obdržel jsem dnes večer nějaké špatné zprávy a je mi jasné, že se co nevidět dostanu do nesnází."
"Jde po tobě policie?"
"To ne, ale Pinkertonův agent. Ty jistě nevíš, zlatíčko, kdo vůbec to je a co to může znamenat pro člověka, jako jsem já. Zabředl jsem do těch zdejších záležitostí příliš hluboko a musím z toho rychle vyklouznout. Řeklas mi, že když odejdu, půjdeš se mnou."
"Ach, Jacku, to bude tvoje záchrana."
"V některých věcech jsem byl odjakživa poctivec, Ettie. Za nic na světě bych ti nezkřivil vlásek na hlavě a také bych tě nikdy nechtěl strhnout z toho nadoblačného zlatého trůnu, kde tě pořád vidím. Věříš mi?"
Bez jediného slova mu dala ruku do dlaně.
"Poslyš tedy, co ti řeknu, a udělej, co ti nařídím, protože je to pro nás opravdu jediná možnost. V tomhle údolí se teď bude leccos dít, cítím to v kostech. Mnozí z nás se budou muset o sebe nějak postarat. Já budu jeden z nich. Jestliže odtud odejdu, ať už ve dne nebo v noci, ty musíš jít se mnou!"
"Přijdu za tebou, Jacku."
"Ne, musíš jít se mnou. Jestli se pro mne tohle údolí uzavře a nikdy už se sem nebudu smět vrátit, nemohu tě tu přece nechat, když se možná budu muset skrývat před policií a nebudu mít možnost poslat ti zprávu. Proto musíš jít se mnou. Znám jednu hodnou ženu ve městě, odkud jsem přišel, k té tě odvedu a u ní zůstaneš, dokud se nebudeme moci vzít. Půjdeš?"
"Ano, Jacku, půjdu."
"Bůh ti žehnej za to, že mi věříš. Musel bych být satan v lidské podobě, kdybych tvou důvěru zklamal. A teď dávej pozor, Ettie: vzkážu ti jen jediné slovo, a jakmile se je dovíš, necháš všeho a hned přijdeš na nádraží do čekárny. Tam zůstaneš, dokud pro tebe nepřijdu."
"Přijdu ve dne nebo v noci, Jacku, jakmile mi pošleš vzkaz."
McMurdo odešel do lóže poněkud uklidněn vědomím, že započal s přípravami k útěku. Členové už byli v zasedací síni a teprve po složitém ceremoniálu s hesly a odezvami prošel řetězy vnějších a vnitřních stráží, které lóži hlídaly. Když vešel, pozdravily ho radostné ovace. Dlouhá místnost byla plná a v mlze tabákového kouře spatřil rozcuchanou černou hřívu velmistrovu, kruté, nepřátelské rysy Baldwinovy, supí tvář tajemníka Harrawaye a tucet dalších, kteří patřili k představeným lóže. Měl radost, že jsou tam všichni, a budou se moci poradit o zprávě, kterou přináší.
"Rádi tě vidíme, bratře!" zvolal předseda. "Máme tu jistý problém, který by potřeboval Šalamouna, aby ho správně rozsoudil."
"Jde o Landera a Egana," vysvětlil mu soused, když si McMurdo sedal. "Oba si dělají nárok na peníze, které lóže vypsala jako odměnu za zastřelení starého Crabba v Stylestownu. Kdo ale dokáže, čí kulka ho zabila?"
McMurdo vstal a zvedl ruku. Výraz jeho tváře přiměl celé shromáždění k napjaté pozornosti. Všichni strnuli v očekávání a v síni se rozhostilo ticho, že by bylo slyšet upuštěný špendlík.
"Ctihodný velmistře," řekl McMurdo slavnostním hlasem, "žádám právem naléhavosti, abyste mi přednostně udělil slovo."
"Bratr McMurdo žádá o slovo právem naléhavosti," řekl McGinty. "Podle jednacího řádu lóže má na ně právo. Prosím, posloucháme tě, bratře."
McMurdo vytáhl z kapsy dopis.
"Ctihodný velmistře a bratři," prohlásil, "přináším dnes bohužel špatné zprávy. Bude však lépe, když je vyslechnete a když o nich budeme jednat, než aby na nás bez varování dopadl úder, který by nás všechny zničil. Obdržel jsem informaci, že nejmocnější a nejbohatší společnosti v tomto státě se spojily k tomu, aby nás zlikvidovaly, a že už teď pracuje v údolí Pinkertonův detektiv, nějaký Birdy Edwards, a shromažďuje důkazy, které by pro mnohé z nás mohly znamenat oprátku na krk a všechny, jak tu sedíme, by nás mohly přivést do vězení. Tak vypadá situace, a jelikož je třeba, abychom ji projednali, požádal jsem o slovo právem naléhavosti."
V zasedací síni nastalo mrtvé ticho. Přerušil je až předseda.
"Jaké o tom máš důkazy, bratře McMurdo?" otázal se.
"Jsou tady v tom dopise, který se mi dostal do rukou," odpověděl McMurdo a přečetl příslušné místo nahlas. "Jde o mou čest, a proto vám nemohu o dopisu prozradit bližší podrobnosti, ani jej nesmím dát z ruky, ale ujišťuji vás, že v něm není nic jiného, co by se dotýkalo zájmů lóže. Předkládám vám celou tu věc tak, jak jsem se ji dověděl."
"Dovolte, abych poznamenal, pane předsedo," řekl jeden ze starších bratrů, "že o Birdy Edwardsovi jsem už slyšel. Je

prý to Pinkertonův nejschopnější člověk."
"Zná ho někdo od vidění?" zeptal se McGinty.
"Ano," řekl McMurdo, "já ho znám."
V zasedací síni se ozval šum udivených hlasů.
"Jsem přesvědčen, že ho máme v hrsti," pokračoval McMurdo s triumfálním úsměvem ve tváři. "Budeme-li postupovat rychle a chytře, uděláme s tím se vším krátký proces. Věnujete-li mi důvěru a poskytnete-li mi pomoc, nemusíme se skoro ničeho obávat."
"A čeho bychom se měli vlastně bát? Co může vědět o našich záležitostech?"
"Měl byste pravdu, kdyby byli všichni tak odhodlaní jako vy, pane radní. Za tím člověkem ale stojí všechny ty milióny, jimiž kapitalisté disponují. Myslíte, že se v žádné naší lóži nenajde ani jediný nespolehlivý bratr, kterého by si nemohli koupit? Přijde na kloub všem našim tajemstvím a možná že už se to dokonce stalo. Proti tomu je jen jediná bezpečná obrana."
"Postarat se, aby nikdy z údolí neodešel," řekl Baldwin.
McMurdo přikývl.
"Správně, bratře Baldwine," řekl. "My dva jsme měli mezi sebou jisté neshody, ale dnes večer jsi řekl svatou pravdu."
"A kde tedy je? Jak ho poznáme?"
"Ctihodný velmistře," řekl McMurdo vážně, "dovoluji si vás upozornit, že jde o věc příliš závažnou, než abychom ji mohli projednávat před celým plénem lóže. Chraň bůh, že bych snad chtěl o někom z přítomných pochybovat, ale kdyby k uším toho člověka proniklo jen jedno jediné slůvko, mohli bychom se rozžehnat s nadějí, že ho kdy dopadneme. Chci proto lóži požádat, pane předsedo, aby ze svého středu zvolila užší výbor, v němž byste, mohu-li to navrhnout, byl vy, bratr Baldwin a pět dalších. Tak budu moci mluvit svobodně o tom, co vím a co pokládám za vhodné podniknout."
Návrh byl okamžitě přijat a výbor zvolen. Kromě předsedy a Baldwina byl v něm ještě tajemník s tváří supa - Harraway, brutální mladý vrah Tygr Cormac, pokladník Carter a bratři Willabyové, nebojácní a odhodlaní muži, kteří se nezastavili nikdy před ničím.
Obvyklá pitka, jíž zasedání lóže zpravidla končívalo, byla tentokrát krátká a poněkud stísněná. Nad hlavami těchto lidí se vynořil zlověstný mrak a mnozí z nich si poprvé uvědomili, že bezstarostné nebe, pod nímž se jim tak dlouho dobře žilo, začíná se kalit chmurami blížící se pomsty. Surovosti, kterých se dopouštěli na jiných, staly se jim už natolik součástí každodenního života, že pouhé pomyšlení na možnou odplatu jim připadalo vzdálené. Nebyli s to vůbec pochopit, že hodina se blíží. Brzo se proto zvedli k odchodu a nechali své vůdce, aby se v klidu poradili.
"Tak prosím, McMurdo," řekl McGinty, když byli konečně sami. Všech sedm mužů sedělo na židlích jako když je přimrazí.
"Právě jsem vám řekl, že Birdyho Edwardse znám," začal McMurdo vysvětlovat. "Nemusím snad dodávat, že tu nevystupuje pod svým pravým jménem. Vsadil bych se, že je to statečný člověk, ale rozhodně ne žádný ztřeštěnec. Žije tu pod jménem Steve Wilson a bydlí v Hobson's Patchi."
"Jak to víš?"
"Náhodou jsem se s ním dal do řeči. Tehdy mě samozřejmě nic nenapadlo, a kdyby se mi byl nedostal do rukou ten dopis, dávno bych na naše setkání zapomněl. Teď však vím s jistotou, že je to on. Sešel jsem se s ním ve středu ve vagóně, když jsem jel dál do údolí, a věřte mi, že ten chlap je opravdu tvrdý oříšek. Řekl mi, že je novinář, a v té chvíli jsem tomu uvěřil. Chtěl se dovědět co nejvíc o Brakýřích a o tom, čemu říkal ‚násilí', aby mohl napsat článek do New York Pressu. Ptal se mne na všechno možné, jen aby ze mne pro ty noviny něco vytáhl. Spolehněte se, že jsem nic neprozradil. ‚Zaplatím za to a zaplatím dobře,' říkal, ‚jen když seženu něco zajímavého, co náš šéfredaktor ocení.' Pověděl jsem mu to, o čem jsem si myslel, že ho to nejvíc potěší, a on mi za ty informace dal dvacet dolarů. ‚Dostanete ode mne desetkrát tolik,' řekl, ‚když mi zjistíte všechno, co potřebuji'."
"A co jsi mu vlastně řekl?"
"Žvásty. Co mi slina na jazyk přinesla."
"A jak víš, že to není novinář?"
"To vám povím. Vystoupil v Hobson's Patchi a já také. Náhodou jsem přišel na poštu právě ve chvíli, kdy z ní on odcházel."
",Poslyšte,' řekl mi úředník u telegrafu, když ten chlap zmizel, ‚tohle bychom mu měli počítat dvojnásob.' ‚Taky se mi zdá,' odpověděl jsem. To, co napsal do telegramu, vypadalo totiž jako nějaká čínština, vůbec tomu nebylo rozumět. ‚Odesílá plný blanket takových nesmyslů každý den,' řekl úředník. ‚To asi budou nějaké speciální zprávy do novin,' řekl jsem, ‚a má strach, aby ho s tím někdo nepředběhl.' Myslel si to tehdy ten úředník a myslel jsem si to i já, ale dneska se mi zdá, že šlo o něco jiného."
"Hromské dílo, zdá se, že máš pravdu!" řekl McGinty. "Co bychom s tím ale podle tebe měli dělat?"
"Proč za ním nejít rovnou a neoddělat ho?" navrhl kdosi.
"Má řeč - čím dřív, tím líp."
"Vydal bych se na cestu hned teď, kdybych věděl, kde ho najdu," řekl McMurdo. "Bydlí v Hobson's Patchi, ale nevím, v kterém domě. Přesto jsem ale vymyslel plán, záleží jen na tom, jestli jej schválíte."
"A jaký?"
"Zítra ráno se vydám do Patche. Vyhledám ho s pomocí úředníka od telegrafu. Počítám, že by mohl vědět, kde bydlí. A pak mu prostě řeknu, že jsem sám členem řádu svobodných zednářů. Nabídnu mu, že mu za slušnou cenu prozradím všechna tajemství lóže. Vsaďte se, že mi na to skočí. Řeknu mu, že mám potřebné dokumenty doma, ale že bych riskoval život, kdyby za mnou přišel v době, kdy budou nablízku lidé. To přece pochopí i ten, kdo je praštěný pytlem. Řeknu

mu, aby přišel v deset hodin večer, pak že mu ukážu všechno. To ho přiláká, ručím vám za to."
"A co dál?"
"To ostatní už můžete naplánovat sami. Dům vdovy MacNamarové stojí o samotě. Ta ženská je naprosto spolehlivá a hluchá jak pařez. V domě je jenom Scanlan a já. Když na to přistoupí - a dám vám vědět, jakmile mi to slíbí - můžete ke mně přijít už v devět. Všech sedm. Do domu ho vlákáme. Jestli z něho ale ještě někdy odejde živý - nu, pak může Birdy Edwards do smrti mluvit o štěstí."
"Krk na to, že se u Pinkertona uprázdní místo jednoho detektiva," řekl McGinty. "Provedeme to tak, jak říkáš, McMurdo. Zítra večer v devět budeme u tebe. Ty za ním jen zavřeš dveře, to ostatní už nech na nás."

KAPITOLA VII
BIRDY EDWARDS V PASTI

Jak McMurdo řekl, stál dům, v němž bydlel, zcela o samotě a zdál se jako stvořený k provedení zločinu, který hodlali spáchat. Byl až na konci města a navíc dostatečně daleko od silnice. V každém jiném případě by stačilo, aby útočníci prostě vylákali oběť na ulici, jak to udělali už mnohokrát, a zvolili si ji za terč svých revolverů; tentokrát však bylo třeba zjistit, co všechno ten člověk ví a co už sdělil svým zaměstnavatelům. Nemohli vyloučit, že už je příliš pozdě a že detektiv už svůj úkol splnil. I tak tu ale byla možnost alespoň se pomstít člověku, který je přivedl do nezáviděníhodné situace. Nevzdávali se však naděje, že se detektiv dosud nedověděl nic obzvlášť důležitého, neboť jinak - usuzovali - by se nezdržoval se zapisováním a odesíláním bezcenných zpráv, které mu poskytl McMurdo. To všechno se ale chtěli dovědět přímo od něho. Jakmile jim padne do rukou, najdou už způsob, jak ho přinutit, aby mluvil. Dokázali už rozvázat jazyk nejednomu neochotnému svědkovi.
McMurdo se vydal do Hobson's Patche, jak se domluvili. Zdálo se, že policie o něho ten den ráno jeví nějaký mimořádný zájem a kapitán Marvin - ten, který tvrdil, že ho zná už z Chicaga - ho dokonce oslovil, když čekal na nádraží. McMurdo se ale k němu otočil zády a odmítl s ním mluvit. Odpoledne se ze svého výletu vrátil do Vermissy a zašel za McGintym do Union Housu.
"Přijde," pravil mu.
"Výborně!" pochválil ho McGinty. Obr měl vysoukané rukávy, na přepychové vestě mu svítily zlaté řetězy a přívěsky, pod rozcuchaným plnovousem se třpytil veliký diamant. Výčep lihovin a politika dopomohly šéfovi k bohatství a k moci. Vyhlídka na žalář, případně i šibenici, která před ním tak hrozivě vyvstala minulou noc, zdála se mu proto ještě děsivější.
"Myslíš, že toho ví moc?" zeptal se úzkostlivě.
McMurdo smutně potřásl hlavou.
"Je už tu nějaký čas - přinejmenším šest neděl. Jistě se sem nepřijel pokochat přírodními krásami. Jestliže mezi námi pracoval celou tu dobu a měl k dispozici peníze železničních společností, obávám se, že už došel k nějakým výsledkům a že je předal dál."
"V celé lóži není jediný nespolehlivý člověk," zvolal McGinty. "Všem se dá stoprocentně věřit. Ale přece jen, teď mě to napadá, je tu ten Morris, ta zbabělá krysa. Co když ten? Jestli nás někdo zradí, tak jedině on. Mám chuť za ním kvečeru poslat dva chlapce, aby mu trochu zvalchovali hřbet a pokusili se z něho něco vymáčknout."
"Což o to, marné by to nebylo," odpověděl McMurdo. "Nezapírám, že mám Morrise celkem rád a mrzelo by mě, kdyby mu nějak ublížili. Mluvil jsem s ním o záležitostech lóže několikrát, a třebaže jsem měl dojem, že je vidí v trochu jiném světle než vy nebo já, nezdálo se mi, že je z těch, kdo nás půjdou udat. Tím vám ale neříkám, že bychom ho měli nějak šanovat."
"Však já tomu dědkovi dám co proto," řekl McGinty a zasakroval. "Dávám si na něho pozor už nejmíň rok."
"To musíte vědět sám nejlíp," odpověděl McMurdo. "Ať už se ale rozhodnete jakkoli, do zítřka nic nepodnikejte - musíme se držet zpátky, dokud nebude vyřízena ta záležitost s Pinkertonovým agentem. Dneska na sebe policii poštvat nesmíme."
"Máš pravdu," řekl McGinty. "A z Birdyho Edwardse vymáčkneme, od koho ty zprávy dostával, kdybychom mu měli srdce vyříznout. Nezdálo se ti, že má nějaké podezření? Netuší, že je to past?"
McMurdo se dal do smíchu.
"Myslím, že jsem vyhmátl jeho slabé místo," řekl. "Má dojem, že jsem ho přivedl Brakýřům na stopu - a na to ho přilákám třeba do horoucích pekel. Dostal jsem od něho peníze," ušklíbl se McMurdo a vytáhl svazek dolarových bankovek, "a dostanu ještě víc, až mu ukážu všechny ty dokumenty."
"Jaké dokumenty?"
"O žádné dokumenty vlastně nejde. Napovídal jsem mu všelijaké nesmysly o stanovách, knihách zednářských zákonů a členských přihláškách. Doufá, že se u mne všechno doví a přijde všemu na kloub."
"Doví se toho tolik, až ho to bude mrzet," řekl McGinty zlověstně. "Neptal se tě, proč jsi mu ty dokumenty rovnou nepřinesl?"
"Jak bych mohl takové věci nosit s sebou, když jsem podezřelá osoba. Kapitán Marvin se kolem mne dneska na nádraží zase točil!"
"Slyšel jsem o tom," řekl McGinty. "Jak to odhaduji, nejtěžší podezření v téhle věci padne na tebe. Až se s ním vypořádáme, můžeme ho hodit do některé staré šachty, ať už to ale uděláme jakkoli, zůstane faktem, že ten člověk bydlel v Hobson's Patchi a tys tam právě dnes byl."
McMurdo pokrčil rameny.
"Jestli odvedeme dobrou práci, nikdy nám nedokážou, že jsme ho zabili," řekl. "Po setmění ho nikdo neuvidí do domu

přicházet. A já se postarám, aby ho nikdo neuviděl odcházet. Podívejte, pane radní, vyložím vám teď svůj plán a prosím vás, abyste do něho zasvětil ostatní. Vy přijdete včas. Dobrá. On přijde v deset. Má zaklepat třikrát a já mu otevřu. Potom si stoupnu za něho a dveře zavřu. V té chvíli je náš."
"To všechno je zcela jasné a snadné."
"Jistě, ale další krok potřebuje rozvážit. Ten chlapík není žádná bábovka a je po zuby ozbrojen. Oklamal jsem ho sice jaksepatří, ale přesto se nejspíš bude mít na pozoru. Dejme tomu, že ho zavedu rovnou do pokoje, kde bude sedm mužů. On ale čeká, že budu doma sám. Dojde ke střílení a někdo může být zraněn."
"To jistě."
"A hluk může navíc způsobit, že budeme mít na krku všechny zatracené policajty, co jich v tomhle městě je, a dřív než se nadějeme."
"To myslím máš pravdu."
"Chtěl bych to narafičit jinak. Vy všichni budete ve velkém pokoji - v tom, který jste viděl, když jste se u mne nedávno stavil na kus řeči. Otevřu mu a uvedu ho do salónu hned vedle dveří. Tam ho nechám, řeknu mu, že jdu pro ty dokumenty. Získám tím možnost informovat vás o tom, jak se věci vyvíjejí. Pak se k němu vrátím a přinesu mu nějaká falešná lejstra. Až je začne číst, vrhnu se na něho a pověsím se mu na pravou ruku, aby nemohl sáhnout po revolveru. Až uslyšíte, že vás volám, vpadnete dovnitř. Čím dřív to bude, tím líp, poněvadž je příbuzně stejně silný jako já a nevím jistě, zda si s ním poradím sám. Odhaduji ale, že ho dokážu udržet, než přijdete."
"To je dobrý plán," řekl McGinty. "Lóže za něj bude tvým dlužníkem. Myslím, že až uvolním velmistrovské křeslo, budu moci jmenovat muže, který nastoupí po mně."
"Ale kde, pane radní, vždyť jsem tu skoro ještě nováček," řekl McMurdo, ale jeho tvář prozrazovala, jak si komplimentu velkého muže váží.
Když se vrátil domů, začal se sám připravovat na neblahý večer. Nejdřív vyčistil, naolejoval a nabil svůj revolver značky Smith & Wesson. Potom provedl inspekci pokoje, v němž měl být detektiv chycen do pasti. Byla to rozlehlá místnost s dlouhým stolem z jedlových prken uprostřed a velkými kamny v jednom koutě. Všechny ostatní stěny měly okna. Ta však byla bez okenic - jen s lehkými záclonami, které se daly zatáhnout. McMurdo je pozorně prozkoumal. Nepochybně ho napadlo, že do místnosti je vidět a pro tak tajnou záležitost se příliš nehodí. Dům však stál přece jen dost daleko od silnice, a tak snad na tom nebude tolik záležet. Nakonec celý plán prodiskutoval se svým spolubydlícím. Scanlan, ačkoli patřil k Brakýřům, byl nevýbojný zakrslý mužík, příliš bojácný na to, aby se vzepřel názorům svých kumpánů, ale v skrytu duše byl zděšen jejich krvavými činy, při kterých byl několikrát donucen asistovat. McMurdo mu stručně vysvětlil, co se chystá.
"Na tvém místě, Miku, zůstal bych na tu jednu noc někde venku a nepletl se do toho. Než se rozední, budou tady krvavá jatka."
"Abys mi rozuměl, Macu," odpověděl Scanlan, "mně nechybí dobrá vůle, ale kuráž. Když jsem viděl, jak u dolu oddělali ředitele Dunna, bylo to na mne přece jen trochu moc. Na tohle já nejsem; jsem z jiného těsta než ty nebo McGinty. Když mi to nebude mít lóže za zlé, udělám to, co mi radíš, a nechám vás tu celou noc o samotě."
Muži přišli ve stanovenou hodinu. Navenek vypadali jako vážení občané, byli vymydlení a dobře oblečeni, ale znalec lidských tváří by z jejich krutých rtů a nelítostných očí vyčetl, že Birdy Edwards nemá ani tu nejmenší šanci. V místnosti nebyl jediný člověk, který by si byl nejmíň desetkrát nenamočil ruce v krvi. Byli tak otrlí, že zavraždit člověka pro ně neznamenalo víc, než zařízнout ovci. Zevnějškem i mnohokrát prokázanou surovostí mezi nimi ovšem vynikal obávaný šéf. Tajemník Harraway byl shrbený, zatrpklý muž s dlouhým, nataženým krkem a s nervózními, křečovitými pohyby. Jeho poctivost byla příslovečná, pokud šlo o finanční záležitosti řádu, ale na komkoli jiném byl ochoten dopouštět se nejkrutějších křivd a bezpráví. Pokladník Carter byl muž ve středních letech s nevzrušeným, trochu rozmrzelým výrazem ve tváři a pergamenově žlutou pletí. Byl neobyčejně schopný organizátor a v jeho konspiračně založeném mozku se rodily detaily téměř všech zločinných akcí. Oba Willabyové byli muži činu, vysocí, zdatní mladíci s odhodlanými tvářemi, zatímco jejich kumpán, Tygr Cormac, zavalitý černovlasý mládenec, naháněl svou divokou neurvalostí strach i svým nejbližším přátelům. Takoví lidé se té noci sešli pod McMurdovou střechou, aby zabili Pinkertonova detektiva.
Hostitel postavil na stůl láhev whisky a všichni se k práci, která je čekala, řádně posílili. Baldwin a Cormac byli už napůl opilí a alkohol v nich vyvolal ty nejhorší běsy. Cormac na okamžik položil ruce na kamna - topilo se v nich, protože jarní noci byly dosud chladné.
"To bude stačit," řekl a zaklel.
"Jasně," řekl Baldwin, který pochopil, co tím Cormac myslí. "Až ho k nim přivážeme, dovíme se od něho pravdu."
"Žádný strach, my z něho pravdu vymáčkneme," řekl McMurdo. Ten člověk měl nervy ze železa. Třebaže na něm spočívala tíha celého podniku, choval se stejně lhostejně a chladnokrevně jako kdykoli jindy. Ostatním to neušlo a odměnili ho potleskem.
"Ty si s ním dokážeš poradit," řekl šéf pochvalně. "Hlavně aby ho nic nevarovalo, dokud ho nebudeš držet pod krkem. Jenom je škoda, že ta zdejší okna jsou bez okenic."
McMurdo šel od jednoho okna k druhému a zatáhl záclony ještě pečlivěji.
"Teď už nás tu opravdu nikdo nevyčmuchá. Pán na holení tu bude co nevidět."
"Možná že nepřijde. Co když zvětří nebezpečí?" řekl tajemník.
"Jen se nebojte, ten přijde," odpověděl McMurdo. "Celý se na to třese - zrovna tak jako vy na něho. Poslouchejte!"
Všichni seděli jak voskové figuríny a někteří svírali v rukou sklenice, které nezvedli k ústům. Někdo třikrát hlasitě zaklepal na dveře."
"Pst!"

McMurdo zvedl varovně ruku. Muži na sebe triumfálně pohlédli a ruce spočinuly na ukrytých zbraních.
"Nikdo nesmí ani pípnout, to si pamatujte," zašeptal McMurdo, když vycházel z místnosti a opatrně za sebou zavíral dveře.
Vrazi čekali a napjatě naslouchali. Počítali kroky svého kumpána, ozývající se z chodby. Pak slyšeli, jak otvírá domovní dveře. Vzápětí zaslechli několik slov, snad pozdrav. Potom se v domě rozlehly cizí kroky a neznámý hlas. V příštím okamžiku bouchly dveře, zarachotil klíč, zaklapl zámek. Oběť je v pasti, z níž není úniku. Tygr Cormac se děsivě zasmál a šéf McGinty mu přitiskl svou velkou ruku na ústa.
"Ticho buď, ty blázne!" zašeptal. "Pořád ještě nás můžeš přivést do maléru!"
Z vedlejší místnosti k nim doléhalo nejasné mumlání. Hovor se zdál nekonečný. Pak se otevřely dveře a objevil se v nich McMurdo s prstem na rtech.
Přistoupil ke konci stolu a přejel po nich očima. Jakoby se celý maličko změnil. Připomínal teď člověka, před nímž bezprostředně stojí velký úkol. Tvář měl jako vytesanou ze žuly. Pod brýlemi mu planuly oči prudkým vzrušením. Na první pohled bylo jasné, že se stal vůdcem všech. Zírali na něho s dychtivým očekáváním, ale on neříkal nic, mlčel a stále ještě si měřil jednoho po druhém tím zvláštním pohledem.
"Tak co?" zašeptal konečně šéf McGinty. "Je tady? Je tady Birdy Edwards?"
"Ano," odpověděl McMurdo pomalu. "Birdy Edwards je tady. Birdy Edwards jsem já!"
Po těch několika slovech následovalo deset vteřin tak hlubokého ticha, jako by v místnosti nebylo živé duše. Na kamnech syčela čajová konvice a pískot unikající páry přímo řezal do uší. Sedm zbledlých tváří, všechny obrácené k člověku, který se stal pánem jejich života a smrti, strnulo v nevýslovné hrůze. A pak se pojednou z oken vysypalo sklo, zaježily se v nich lesklé hlavně pušek a zároveň kdosi strhl záclony. Když to šéf McGinty spatřil, zařval jako raněný medvěd a vrhl se k pootevřeným dveřím. Tam však byl zastaven namířeným revolverem, za jehož muškou se zatřpytily přísné modré oči kapitána Marvina z báňské policie. Šéf ucouvl a klesl na židli.
"Tam budete víc v bezpečí, pane radní," řekl muž, kterého všichni znali jako McMurda. "A vy, Baldwine, jestli nedáte z ruky ten revolver, připravíte kata o potěšení se s vámi seznámit. Hoďte ho na zem, nebo přísahám, jak je bůh nade mnou - Tak, teď je to v pořádku. Dům je obklíčen čtyřiceti ozbrojenými muži, takže si můžete sami spočítat, jaké máte šance. Vezměte jim ty revolvery, Marvine!"
Hrozbě tolika namířených pušek nebylo možné klást odpor. Muži byli jeden po druhém odzbrojeni. Zamračeni, skleslí a užaslí seděli pořád ještě kolem stolu.
"Rád bych vám pověděl pár slov, než se spolu rozloučíme," řekl muž, který je vlákal do pasti. "Doufám, že mě příště uvidíte až na lavici svědků u soudu. Chci, abyste do té doby měli o čem přemýšlet. Teď víte, kdo jsem. Konečně mohu vyložit karty na stůl. Jsem Birdy Edwards z Pinkertonovy kanceláře. Dostal jsem za úkol zničit váš gang. Musel jsem hrát obtížnou a nebezpečnou hru. Kromě kapitána Marvina, který zde stojí, a mých zaměstnavatelů, nikdo na světě nevěděl, že jsem se rozhodl tuto hru sehrát. Dnes večer je chválabohu po všem a já jsem svou hru vyhrál!"
Hledělo na něho sedm bledých a strnulých tváří. Z očí jim sálala nesmiřitelná nenávist. Četl v nich nezlomnou, nemilosrdnou hrozbu.
"Myslíte si možná, že hra není ještě skončena. To riziko přijímám. Vím však zcela jistě, že někteří z vás si v ní už nikdy nezahrají. Kromě vás bude dnes v noci zatčeno šedesát dalších lidí. Přiznám se, že když jsem se tohoto úkolu ujímal, nevěřil jsem, že něco takového jako váš spolek může vůbec existovat. Myslel jsem, že jsou to pouhé novinářské kachny a že to všem dokážu. Řekli mi, že budu mít co činit se svobodnými zednáři, a proto jsem šel do Chicaga a stal jsem se členem lóže. Jen ještě víc mě to utvrdilo v přesvědčeni, že jde o zveličený a nafouknutý novinářský žvást, poněvadž v Řádu jsem se s žádnými nepravostmi nesetkal, naopak - kdekomu prokazovali jen dobro. Musel jsem však splnit svůj úkol, a proto jsem přišel sem, do údolí uhelných dolů. Teprve tady na místě jsem poznal, že jsem se mýlil a že vůbec nejde o nadsázku jako z nějaké šestákové detektivky. Zůstal jsem tady, abych tomu všemu přišel na kloub. Nikdy jsem v Chicagu nikoho nezabil a v životě jsem nevyrobil jediný falešný dolar. Peníze, které jsem vám dával, byly pravé, ale věřte, že se mi tyhle výdaje bohatě vyplatily. Věděl jsem, jak se spolehlivě vetřít do vaší přízně, a proto jsem předstíral, že prchám před zákonem. Mělo to přesně ten efekt, jaký jsem očekával.
Potom jsem se stal členem vaší pekelné lóže a účastnil jsem se vašich porad. Někdo možná řekne, že jsem byl stejný darebák jako vy. Ať si ale říká kdo chce co chce, hlavní je, že jsem vás dostal. A jaká je vlastně pravda? Tu noc, kdy jsem se stal vaším členem, ztloukli jste starého Stangera. Nemohl jsem ho varovat, poněvadž jsem k tomu neměl čas, ale zadržel jsem vaši ruku, když jste ho chtěl zabít, Baldwine. Kdykoli jsem sám něco navrhl, abych si mezi vámi udržel získanou pozici, vždycky šlo o něco, čemu jsem mohl zabránit. Nemohl jsem zachránit Dunna a Menziese, poněvadž jsem toho nevěděl dost, ale postarám se, aby jejich vrazi neunikli oprátce. Chestera Wilcoxe jsem předem varoval, takže když jsem vyhodil jeho dům do povětří, byl už s celou rodinou dávno v bezpečném úkrytu. Mnoho zločinů jsem odvrátit nemohl, to je pravda, ale stačí, když si vzpomenete, jak často se vaše oběť vracela domů nějakou jinou cestou, nebo byla právě ve městě, když jste si pro ni přišli, nebo naopak zůstala doma, když jste čekali, že půjde ven - to všechno byla moje práce."
"Prokletý zrádče!" zasyčel McGinty přes zaťaté zuby.
"Jistě, McGinty, můžete mě tak nazvat - když nic jiného, aspoň si trochu ulevíte. Vy a vám podobní jste v tomhle kraji byli nepřáteli boha i člověka. Bylo k tomu třeba chlapa, aby se postavil mezi vás a ty ubožáky a ubožačky, které jste drželi v hrsti. Existovala jen jedna možnost, jak to dokázat, a já jsem jí využil. Nazýváte mě ‚zrádcem', ale já si myslím, že tisíce lidí mě nazvou ‚osvoboditelem', který sestoupil do pekel, aby je spasil. Potřeboval jsem na to tři měsíce. Nechtěl bych ty tři měsíce prožít znova, ani kdyby mi za to dávali celý státní poklad ve Washingtonu. Musel jsem tu zůstat tak dlouho, dokud jsem do všech podrobností neznal každého člověka a každé zdejší tajemství. Byl bych s tím ještě chvíli vyčkal, kdybych se byl nedověděl, že se mé inkognito začíná rozplývat. Do města přišel dopis, který by vám byl všem

otevřel oči dokořán. Pak už jsem musel jednat a jednat rychle. Nic víc vám povědět nechci, snad jen ještě to, že až přijde můj čas, bude se mi snáz umírat při vzpomínce na práci, kterou jsem v tomhle údolí vykonal. Ale teď už vás nebudu zdržovat, Marvine. Odveďte je a skončeme to."
Zbývá už dopovědět jen málo. Scanlanovi byl svěřen zapečetěný dopis s prosbou, aby jej odevzdal na adresu slečny Ettie Shafterové - a toto poslání postilióna lásky přijal s mrknutím oka a světáckým úsměvem. V časných ranních hodinách nastoupila krásná žena a muž skrývající tvář za vyhrnutým límcem do zvláštního vlaku, který vypravila železniční společnost, a rychle, bez zastávek na trati odjeli pryč z nebezpečného kraje. Toho dne byla Ettie a její milý v Údolí strachu naposled. Deset dní nato byli v Chicagu oddáni a starý Jacob Shafter jim byl na svatbě za svědka.
Soud nad Brakýři se nekonal ve Vermisském údolí, ale ve vzdáleném městě, kde jejich stoupenci nemohli strážce zákona žádným způsobem zastrašit. Marně se namáhali. Finanční prostředky lóže sice tekly plným proudem - peníze krvavě vyždímané z celého kraje vyděračskými hrozbami - ale všechny pokusy o záchranu obžalovaných vyzněly naprázdno. Jasné, nepředpojaté a střízlivé svědectví člověka, který znal jejich životy, organizaci a zločin do všech detailů, bylo neotřesitelné a selhaly proti němu všechny triky sebeprohnanějších obhájců. Po tolika letech byla konečně jejich moc zlomena a celá organizace rozprášena. Hrozivý mrak zmizel z vermisského nebe navždy. McGinty skončil na šibenici a svou poslední hodinku uvítal zbabělým nářkem a hořekováním. Osm jeho hlavních stoupenců stihl stejný osud. Padesát dalších bylo odsouzeno k různě dlouhým trestům na svobodě. Poslání Birdyho Edwardse bylo zdárně dovršeno.
Přesto však, jak sám předem uhodl, hra nebyla dosud u konce. Pořád se vynořovali další a další, kteří se nepoučili z porážky, a chtěli si zahrát ještě nějaké to kolo. Ted Baldwin například šibenici unikl a právě tak bratři Willabyové. Podobné štěstí potkalo i několik nejzběsilejších členů gangu. Na deset let zmizeli ze světa, ale potom nastal den, kdy se znova octli na svobodě - a tím dnem Edwardsův klidný život skončil. Nepřekvapilo ho to, naopak s tím spíš počítal, neboť dobře znal svoje pappenheimské. Zavázali se mezi sebou tou nejslavnostnější přísahou, že své kumpány krvavě pomstí, a vynasnažili se ze všech sil, aby svému slibu dostáli. Z Chicaga musel uprchnout po dvou málem zdařilých pokusech připravit ho o život. Unikl tehdy jen o vlásek a dobře věděl, že vyčkávání na třetí pokus by zaplatil životem. Změnil si jméno a odešel z Chicaga do Kalifornie, kde ho stihla krutá rána osudu, neboť Ettie zemřela. Znova se jim ho málem podařilo zabít, ale později mu zas na oplátku přálo štěstí: pracoval - tentokrát pod jménem Douglas - v odlehlém kaňonu s anglickým partnerem, jistým Barkerem, a získali celé jmění, doslova bohatství. Nakonec dostal výstrahu, že krvežízniví mstitelé jsou mu znova na stopě, a v posledním okamžiku jim dokázal uniknout do Anglie. Jako John Douglas se tam znova oženil s hodnou a věrnou ženou a společně žili pět let v Sussexu na zámku jako venkovští boháči. Jejich klidný a pohodou naplněný život ukončily až podivné události, o kterých už víme.

EPILOG

Skončilo projednávání u policejního soudu, který případ Johna Douglase postoupil vyšší instanci. A tam porota uznala, že jednal v sebeobraně, a propustila ho na svobodu. "Přimějte ho, ať rozhodně odjede z Anglie," napsal Holmes jeho ženě. "Jsou zde ve hře síly, které by ho mohly ohrozit víc než ty, jimž unikl. V Anglii váš manžel není v bezpečí."
Uplynuly dva měsíce a celý případ jsme už skoro pustili z hlavy, když tu jednoho dne ráno jsme našli ve schránce na dopisy záhadný lístek.
"Ach je, pane Holmesi, ach je!" stálo na té nevídané kartičce. Nebyla tam žádná douška ani podpis. Dal jsem se nad tou kuriózní zprávou do smíchu, ale Holmes se zatvářil nečekaně vážně.
"To je ďábelský kousek, Watsone!" poznamenal a dlouho pak seděl se zachmuřeným čelem.
Pozdě večer nám naše hospodyně paní Hudsonová přinesla vzkaz, že si pana Holmese přeje navštívit nějaký pán, prý ve velice naléhavé záležitosti. A hned po ni vešel do pokoje Cecil Barker, náš přítel ze zámku obehnaného vodním příkopem. Byl přepadlý a vypadal zdrceně.
"Nesu špatné zprávy, přímo strašné, pane Holmesi," pravil.
"Toho jsem se obával," řekl Holmes.
"Nedoslal jste náhodou kabelogram?"
"To ne, ale zato zprávu od někoho, kdo jej dostal."
"Jde o chudáka Douglase. Vím dobře, že se jmenuje Edwards, ale pro mne to vždycky bude jen John Douglas z Benito Canyonu. Říkal už jsem vám, že před třemi týdny odjel s manželkou na lodi Palmyra do Jižní Afriky."
"Ovšem."
"Loď připlula do Kapského Města včera večer. Dnes ráno jsem od paní Douglasové dostal tenhle kabelogram:
Jack spadl za bouře přes palubu nedaleko ostrova Svaté Heleny. Nikdo neví, jak k neštěstí došlo.
Ivy Douglasová
"Ha! Tak takhle ho tedy dostali?" řekl zamyšleně Holmes. "Nepochybuji ani v nejmenším, že si to dobře narežírovali."
"Chcete říct, že to nebyla nešťastná náhoda?"
"Kdepak náhoda!"
"Zavraždili ho?"
"Ovšem!"
"Taky si to myslím. Ti pekelní Brakýři, to prokleté hnízdo pomstychtivých vrahů - -"
"Ale kde, milý pane," řekl Homes. "Tohle prozrazuje ruku mistra. Žádný případ, ve kterém hrají brokovnice s upilovanými hlavněmi nebo těžkopádné šestiranné revolvery. Starého mistra lze poznat podle tahu štětce. Věřte, že v tom na první pohled poznávám Moriartyho dílo. Tenhle zločin byl připraven v Londýně, nikoli v Americe."

"Jaký je ale motiv?"
"Dal jej spáchat člověk, který si nemůže dovolit neúspěch - člověk, jehož výlučná pozice je vybudována právě na tom, že se mu podaří všechno, co podnikne. Velký mozek a obrovská organizace se spolčily ke zničení jediného člověka. Je to totéž, jako kdybyste chtěl rozlousknout ořech bucharem - absurdní mrhání energií - nicméně ořech je rozdrcen na padrť."
"A co vlastně má ten člověk s celou tou věcí společného?"
"Mohu vám říct jen tolik, že vůbec první zpráva, kterou jsme o tomhle případu dostali, přišla od jednoho jeho důvěrníka. Ti Američani na to šli náramně důvtipně. Čekala je práce v Anglii, a proto si vzali za partnera - jak by to udělal každý zkušený zločinec z cizí země - proslulého experta na zločiny. Od toho okamžiku byl osud jejich oběti zpečetěn. Zprvu se spokojil jen tím, že jim s nasazením té své mašinérie jejich oběť vypátral. Potom asi naznačil, jak by se celá věc měla realizovat. Když se nakonec v novinách dočetl o nezdaru vyslaného agenta, zakročil v té věci sám a udělal to tak, že lze poznat ruku mistra. Slyšeli jste, jak jsem zámeckého pána z Birlstonu varoval, že nadcházející nebezpečí bude horší než to, které minulo? Měl jsem pravdu nebo ne?"
Barker se v bezmocném hněvu udeřil zaťatou pěstí do čela.
"A to mi říkáte, že za těchhle okolností máme zůstat sedět se založenýma rukama? Říkáte mi, že na toho krále všech ďáblů je každý krátký, že se mu nikdy nikdo nedostane na kobylku?"
"Ne, to neříkám," prohlásil Holmes s očima jakoby upřenýma do daleké budoucnosti. "Neříkám, že se na něho nedá vyzrát. Musíte mi ale dát čas - musíte mi ale dát čas!"
Chvíli jsme všichni seděli mlčky, ale ty fatální oči dál upřeně zíraly před sebe, jako by chtěly proniknout závojem.

VYSVĚTLIVKY
Pes baskervillský

str. 10 Lancet - název odborného časopisu anglických lékařů. Původní význam je týž jako českého slova lanceta. Je to krátký špičatý nožík, jakého lékaři používají například při očkováni proti neštovicím.
11 Konsiliární praxe - Angličtí odborní lékaři nebývali zaměstnanci nemocnic, ale byli přibíráni jako poradci. Porada lékařů se nazývá konsilium.
12 Chirurgus - V době, kdy se odehrává náš příběh, byla hodnost chirurga nižší než hodnost doktora medicíny.
12 Dolichokefální lebka - lebka užší a delší než obvykle. - Parietální šev. Lebka dítěte je složena z několika plochých kostí, které průběhem dospívání pevně srostou. Místům srůstu říkají lékaři šev Parietální - spánkový. Antropologie - nauka o tělesných vlastnostech člověka (Anthrópos je po řecku člověk).
18 Nouveaux riches - francouzské označení pro zbohatlíky.
20 Koronerova porota - Zemře-li v Anglii někdo náhlou smrtí, svolá úředník (koroner) porotu, obvykle šestičlennou. Porotci vyslechnou zprávu lékaře a představitele bezpečnostních úřadů, načež odhlasují takzvaný verdikt čili prohlášení. Prohlásí-li koronerova porota, že šlo o smrt přirozenou, je případ skončen. Odhlasuje-li porota, že šlo o smrt někým zaviněnou, musí policie zahájit vyšetřování.
21 Somatický - týkající se stavby těla.
29 Meršánka - dýmá z nerostu zvaného omylem "mořská pěna", jenž je podoben mastku.
41 Stropní okénko - Londýnské drožky oněch dob byly ovšem taženy koněm. Kočí seděl na kozlíku, jenž byl umístěn nad a za krytou korbou, v níž seděl cestující.
60 Swan-Edisonova hruška - "Hruška" bylo někdejší označení pro žárovku. Anglický fyzik Josef Wilson Swan vynalezl r. 1879 nové vlákno pro Edisonovu žárovku.
71 Neolitický člověk - člověk mladší doby kamenné. V severní Evropě začal člověk obdělávat půdu a pěstovat dobytek v 3. tisíciletí p. n. l.
71 Cyclopides - starší vědecké označení pro motýla zvaného česky soumračník.
72 Kočičí oháňky - lidové označení květiny s velmi chlupatým stonkem.
74 Lepidoptery - motýli.
80 Služebnost cesty - povinnost majitele pozemku dovolovat lidem, aby chodili po cestě vedoucí jeho pozemkem.
81 Patrimoniální právo - staré právní předpisy týkající se pozemků.
str. 81 In effigie - obrazně.
100 Astrální pes - Astrální znamená doslova: hvězdný. Duchařské pověry tvrdily, že existují bytosti, které mají tělo "nehmotné", jakoby utkané z hvězdného svitu.
117 Frankland kontra královna - Podle starobylého anglického práva je král (nebo královna) zosobněním státu a státní moci. To se projevuje i v názvech soudních sporů. Frankland hodlal žalovat policii, tedy představitele státní moci. Spor tedy dostal název Frankland kontra (= proti) královna. (V Anglii tenkrát vládla královna Viktorie.)
137 Godfrey Kneller - slavný malíř, jenž žil v letech 1646 až 1723. - Ještě slavnější malíř sir Joshua Reynolds žil v letech 1723-1792.
George Rodney byl vynikající anglický admirál. Žil 1718-1792. - William Pitt (1759-1806) byl anglický ministerský předseda.
157 Preceptor - soukromý učitel.
158 Britské museum - Jedno z největších a nejslavnějších muzeí světa. Je v Londýně.

Údolí strachu

str. 169 Nom de plume - (francouzsky) nepravé, smyšlené jméno; pseudonym.

180 La jeune fille á l'agneau - (francouzsky) Dívka s beránkem.

181 Jonathan Wild - hrdina románu anglického spisovatele Henryho Fieldinga (1707-1754); na omylu je v tomto případě, ať už úmyslně či neúmyslně, Holmes. Skutečný Jonathan Wild, byl popraven roku 1725.

185 Křížové výpravy - vojenská kolonizační tažení západoevropských feudálů do zemí východního Středomoří (Malé Asie, Sýrie, Palestiny), vedená křižáky pod náboženskými záminkami boje proti "nevěřícím" (muslimům) a za osvobození "božího hrobu" a "svaté země" Palestiny). První křížová výprava byla v roce 1096.

190 Bukolický - (z řečtiny) pastýřský, idylický.

222 Vendetta - (italsky) krevní msta.

223 Genius loci - (latinsky) původně v starověkém Římě ochranný duch domu nebo místa; přeneseně duch vládnoucí na určitém místě, duch místa.

233 Dénouement - (francouzsky) rozuzlení.

236 Peine forte et dure - (francouzsky) sebevětší námaha.

243 Brakýři - tímto slovem překládáme anglické The Scowrers, jak zní název zednářské lóže v originále. Dřívější překlady - zřejmě proto, že slovo neuvádí žádný slovník - se uchylovaly k vysvětlujícím opisům (lupiči, výtržníci, bandité), což je pochybené především proto, že anglický termín není sám o sobě pejorativní. Podle laskavého sdělení pana Bakera, znalce Doylova díla, je název The Scowrers pravděpodobně poameričtěnou podobou anglického slova odvozeného od slovesa to scour, tj. čistit, očišťovat, přeneseně pak vymítat, dbát o ryzost či podobně. Podle jiné informace si The Scowerers (sic!) říkala jedna z výtržnických band (existovali ještě The Nickers a The Mohocles), které v letech 1670-1720 znepříjemňovaly svým řáděním život Londýňanům a obyvatelům jiných větších měst. Zmiňuje se o nich autor Žebrácké opery John Gay (1685-1732) ve své knize Trivia III.

245 Zednářství - etické a charitativní hnutí náboženského a mystického založení; vzniklo v Anglii v 18. st.

298 Employés - (francouzsky) zaměstnanci.

298 Contretemps - (francouzsky) nehoda, nepříjemnost, překážka.